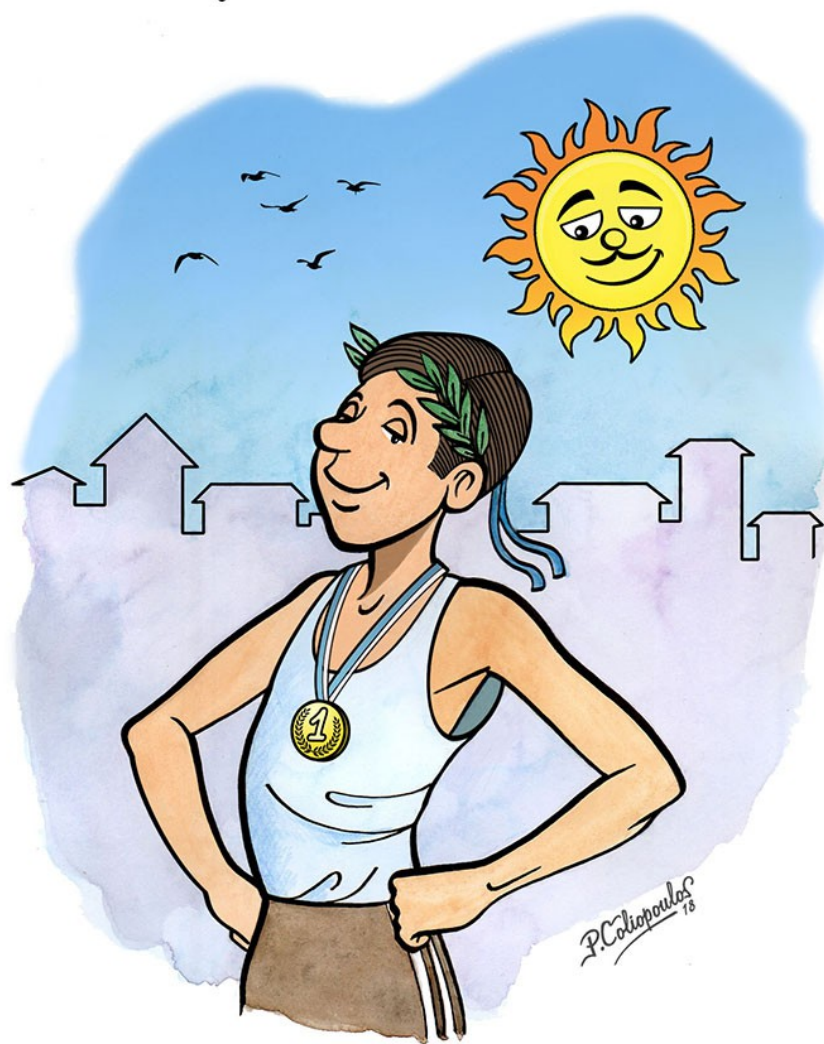
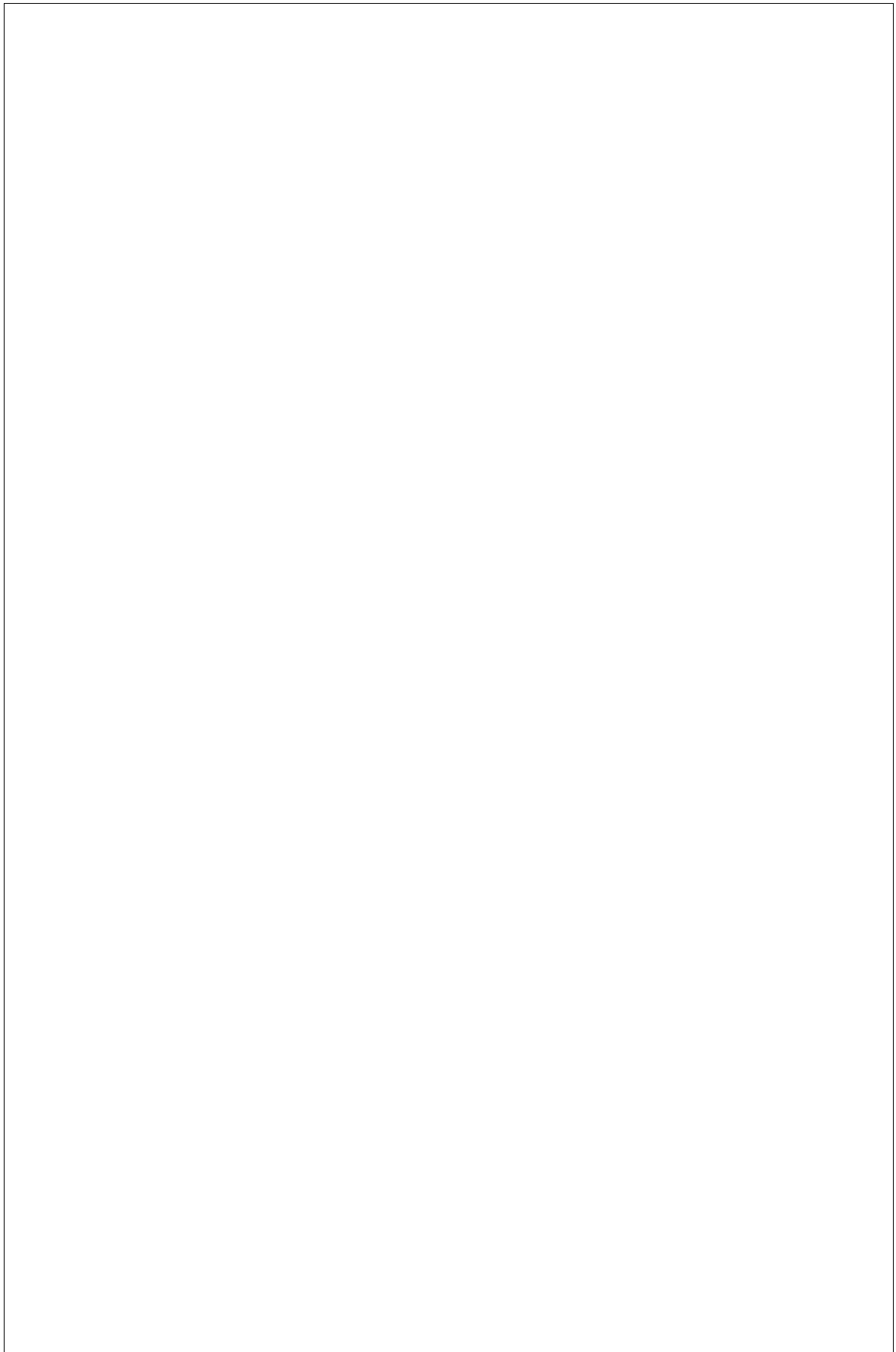

Πάνος Κολιόπουλος

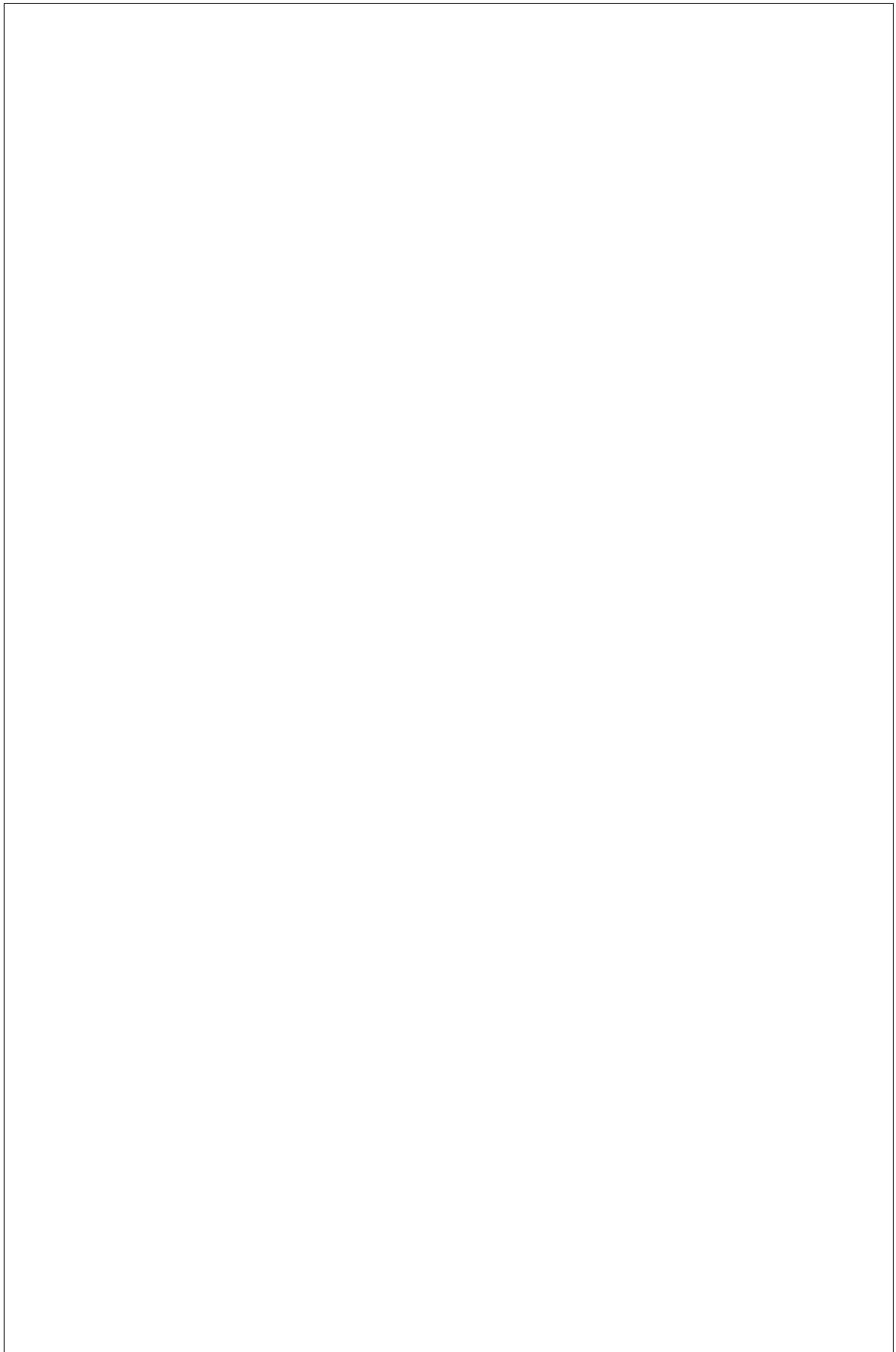
Θρύλων Συνέχεια

Midnight Publishing
Κέρκυρα 2018

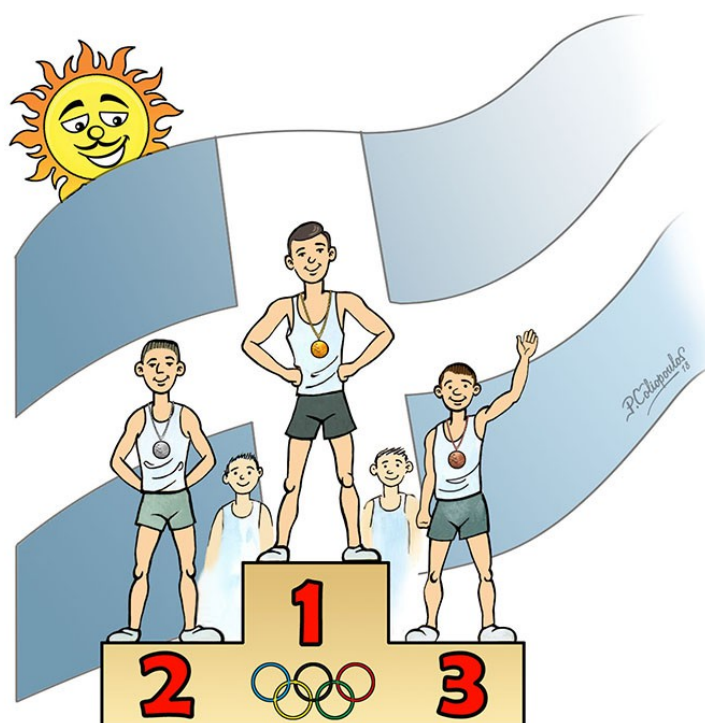

ΘΡΥΛΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Πάνος Κολιόπουλος

Θρύλων Συνέχεια

Εικονογράφηση: Πάνος Κολιόπουλος

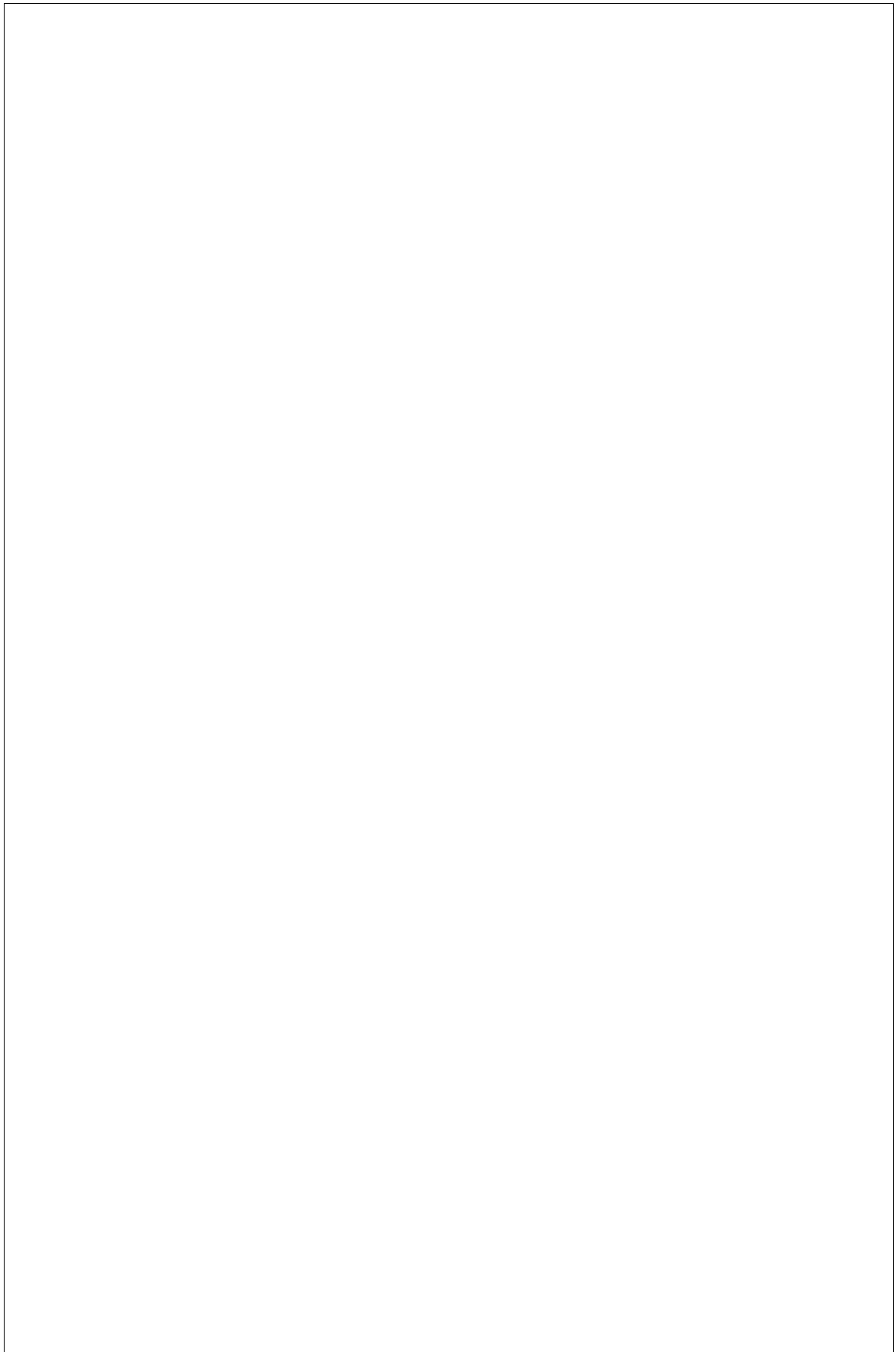
MIDNIGHT PUBLISHING

Κέρκυρα 2018

Copyright © 2018 Panos Coliopoulos
S. Dousmani 44
Corfu 49100
panflynn@otenet.gr

Οι Ιστορίες

Τα Αλανάκια Επιστρέφουν . . .	9
Άτιμη Νίκη – Έντιμη Ήττα.....	11
Πίσω από τις Γραμμές του Εχθρού.....	29
Εμείς οι Λοκατζήδες.....	47
Ο Ίσκιος στις Στέγες.....	63
Ο Γείτονας Εχθρός.....	79
Το Παγκόσμιο Ρεκόρ.....	91
Οι Δεκαθλητές.....	111
Οι Γλόμποι.....	127
Φον Νίκουλς.....	141
Τα «Δουλικά».....	155
Οι Ουρανοί Δεν Είναι Δικοί Μας.....	167
Ο Γιώργος Θαλάσσης Ζει !.....	181
Απαγορεύεται το... «Πάμε».....	203
Οι Πρώτες Δυο Φορές που Πέθανα.....	215
Ροκ.....	227

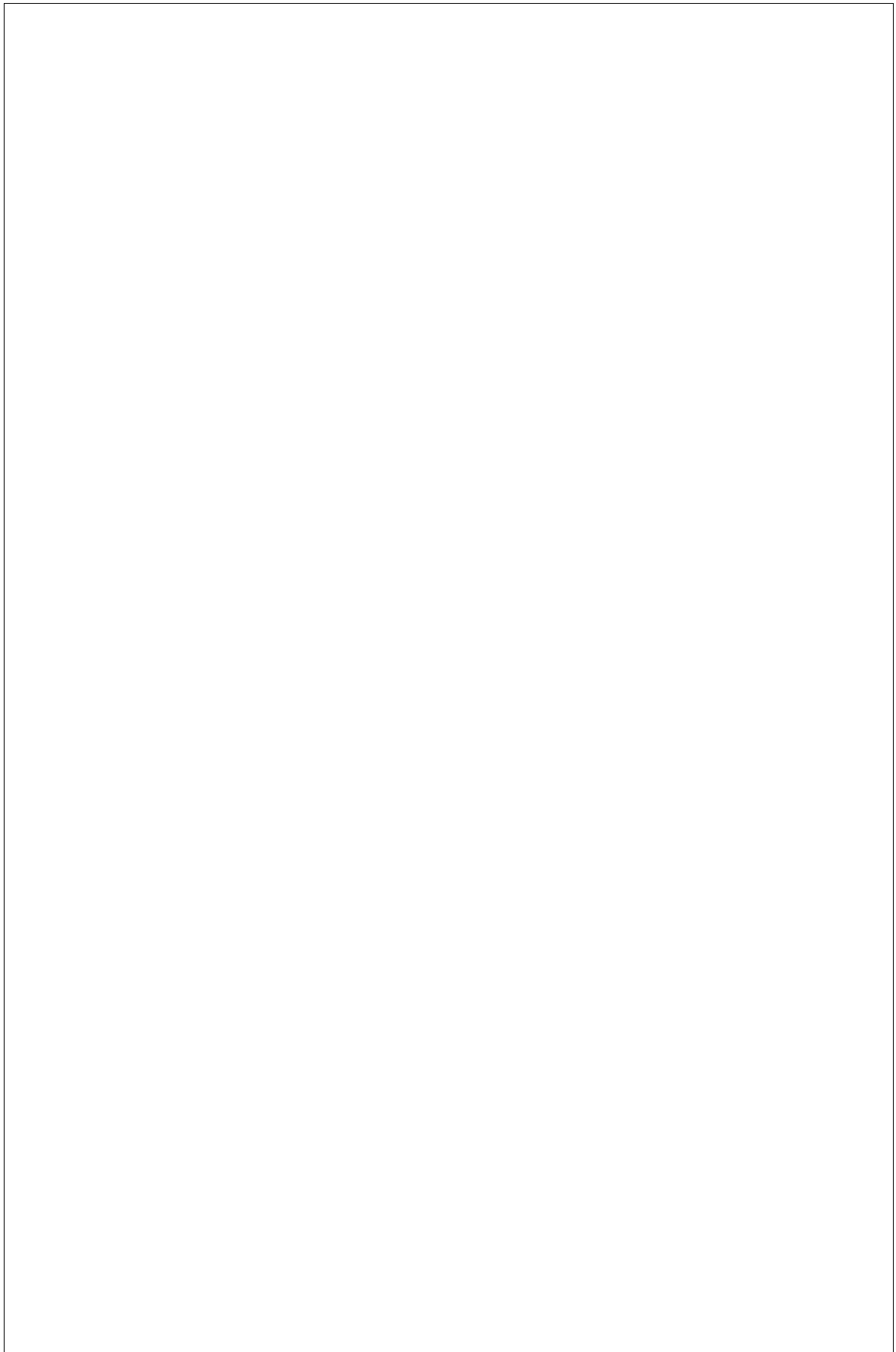

Τα Αλανάκια Επιστρέφουν . . .

Και να πάλι που ολόκληρη η συμμορία της γειτονιάς –πάλαι ποτέ του θρυλικού Νικολάρα– επιστρέφει με νέες περιπέτειες.

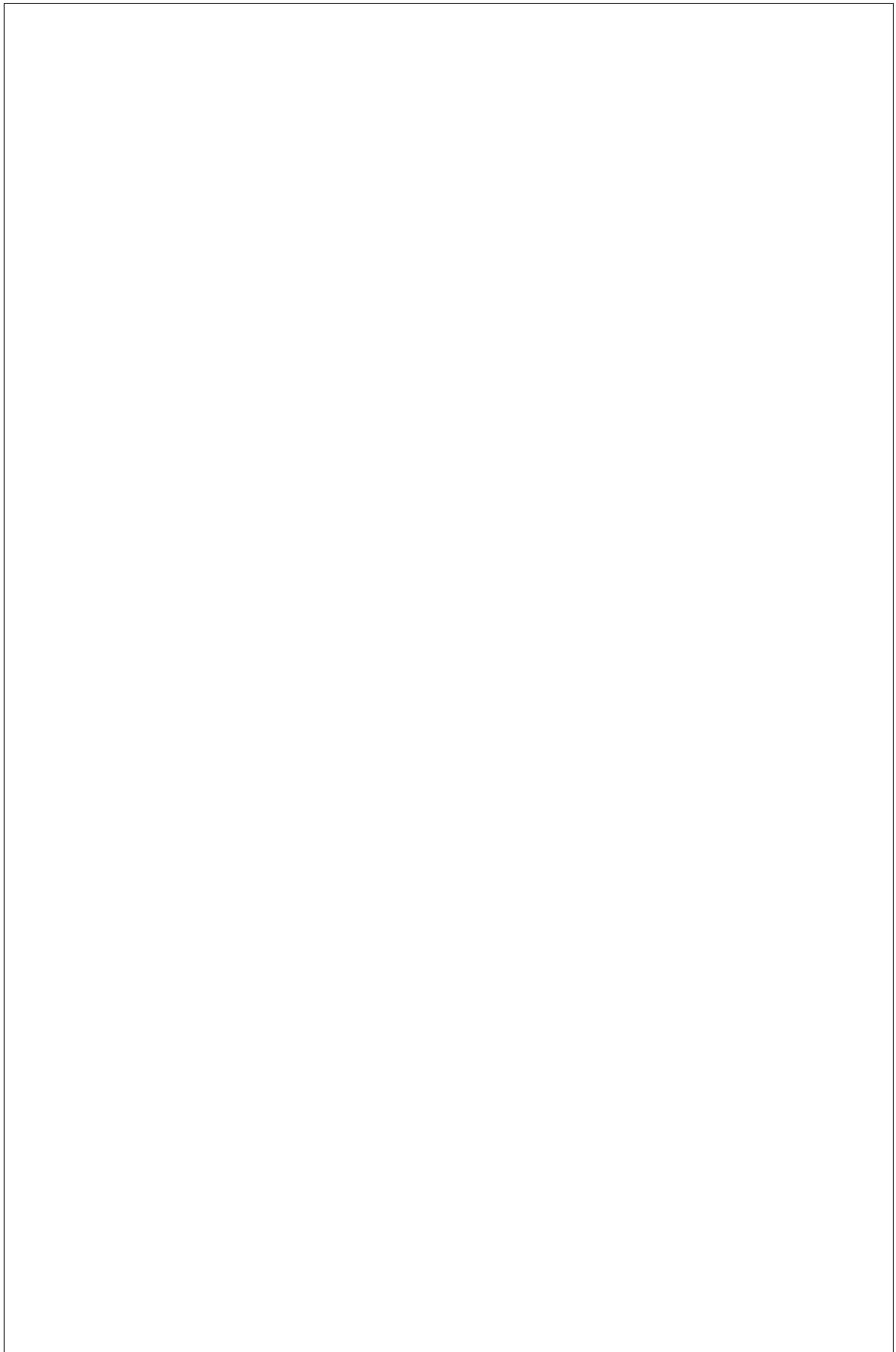
Είναι όλοι τους εδώ. Ο Σταύρος, τα Κασιανάκια, ο Τσί-
λας κι ο Γιώργος, ο Θυμιάκης, ο Βάσος, ο Γιάννης ο Τζωννυ-
βαϊσμύλερ, ο Κούλης, ο Αλέκος, ο Φώτης, ο Τάκης, τ' αδέρ-
φια μου, ο Τάσος, ο Γιώργος και η Βαγγελίτσα, η θετή μου
μάννα, η κυρα-Μαρίκα, οι γείτονες που μας υπέμεναν, οι
δάσκαλοι που μας μισούσαν, οι γονείς, πάντα άσχετοι και
πάντα εκτός κλίματος, οι «εχθροί» από τους άλλους μαχα-
λάδες κι ένας μεγάλος αριθμός κομπάρσων και ανυποψία-
στων περαστικών.

Μιχαήλ Αγγέλου 4 ήταν η διεύθυνση του σπιτιού μας
τότε και είναι αλήθεια πως άγγελοι φτερούγιζαν πάνω από
τη γειτονιά –κι ας νομίζαμε εμείς πως ήταν καλιακούδες.
Τότε που το φως του ήλιου έφτανε σ' εμάς χρυσαφένιο.

Άζίμν Νίυν... Έντζίμν 'Ητζα

Από πολύ νωρίς κατάλαβα ότι από τους μεγάλους δεν είχα να μάθω πολλά πράγματα. Στα χιλιάδες μου ερωτήματα κι απορίες δεν ήθελαν, δεν μπορούσαν ή απλά δεν ήξεραν ν' απαντήσουν κι αντί για τα επιθυμητά ψήγματα γνώσης λάβαινα διδαχές κούφιας και νουθεσίες κοινότοπες –άγνοια και σκοταδισμό δηλαδή.

Όμως υπήρχαν πράγματα χρήσιμα που θα μπορούσε να μάθει κανείς από δαύτους, λίγο αν πρόσεχε. Κι αυτά τα πράγματα ακριβώς, τα χρήσιμα, ήταν εκείνα που δεν θα τους περνούσε ποτέ από το απολιθωμένο τους μυαλό να μας διδάξουν. Αυτά που θα μας έβγαζαν ασπροπρόσωπους παναπεί αύριο, μεθαύριο, στην κοινωνία που οι ίδιοι έφτιαξαν, αλλά –κι εδώ βρίσκεται το σπάνιο– θα μπορούσαν να μας φανούν πολύ χρήσιμα, έως πολύτιμα φορές, και στην άλλη κοινωνία, την απείρως σκληρότερη και δυσκολότερη να πορευτεί κανείς, αυτή που φτιάξαμε εμείς, οι μικροί, κι όπου ο νόμος που επικρατούσε ήταν ξεκάθαρος: επιβιώνει μόνο ο ικανός.

Πρόσεξα λοιπόν μερικές λεπτομέρειες που χαρακτήριζαν τους μεγάλους. Και πρώτα απ' όλα... δεν έλεγαν ποτέ αλήθεια!

Ποτέ όμως. Κανόνας απαράβατος!

Έλεγε ο πατέρας, ας πούμε, σε μια από τις παιδαγωγικές του εξάρσεις:

–Να μη λες ποτέ ψέματα, βρε λούστρο. Ακούς; Ποτέ. Πάντα την αλήθεια, όσο κι αν σου στοιχίζει αυτό.

Χτυπούσε το τηλέφωνο... Φώναζε στην υπηρέτρια:

–Βούλα, παιδί μου... Σήκωσέ το σε παρακαλώ... Και πες τους ότι δεν είμαι εδώ.

Η μάνα μου πάλι στο ψέμα διέπρεπε. Βρισκόταν στο στοιχείο της! Άλλωστε –το έχω γράψει κι αλλού– δεν είχε καν ιδέα πώς είναι να λες αλήθεια. Για κείνη ήταν μια αφύσικη κατάσταση –όπως και το να κρατάει τον λόγο της.

Ερχόταν, ας πούμε, η κυρία Φόνη επίσκεψη.

Τη γέμιζε κομπλιμέντα. «Που τι ανώτερος άνθρωπος είσαι εσύ, Φόνη μου», «που τι νοικοκυρά», «τι χρυσοχέρα», «που τον άντρα σου τον έχεις βασιλέα στο σπίτι σου»...

Και μετά, όταν κουβέντιαζε με την κυρα-Μαρίκα...

–Τι να σου πω, κυρία Μαρίκα μου... Έχω δει ψηλομύτες, αλλά σαν τη Φόνη... ποτέ! Και τι μικροπρεπής!... Παπαπά! Να ήταν τουλάχιστον νοικοκυρά!... Να δεις το σπίτι της, αχούρι το έχει... Κι ο άντρας της, αυτός ο οσιομάρτυρας, με τρύπιες κάλτσες πορεύεται κι ασιδέρωτα πουκάμισα! Παπαπαπά!

Ηθικό δίδαγμα: Προτρέπουμε τους άλλους, τους μικρούς ιδίως, να είναι φιλαλήθεις, αλλά εμείς είμαστε ψευταράδες ανώτεροι από τον Ψευτοθόδωρο. Γιατί; Γιατί έτσι λειτουργεί η κοινωνία. Έτσι τα βρήκαμε, έτσι θα τ' αφήσουμε. Δεν θα γίνουμε εμείς ανατροπείς του Συστήματος.

Όμως, από τα πράγματα που έβρισκα ιδιαίτερα χρήσιμα στους μεγάλους, και που δεν μας τα δίδασκαν, ήταν άλλο –που μου πήρε λίγο χρόνο να το αντιληφθώ, αλλά όταν το αντελήφθην το άρπαξα και το υιοθέτησα ενθουσιωδώς.

Οι μεγάλοι έκλεβαν!

Μάλιστα, φίλοι μου. Έκλεβαν ασυστόλως. Κι ας μας νουθετούσαν εμάς ότι «ο κλέφτης και ο ψεύτης τον πρώτο χρόνο χαίρονται...». Ναι, καλά!

Έκλεβε ο μπακάλης στο ζύγι, έκλεβε ο μανάβης στην ποιότητα, έκλεβε ο φούρναρης στο μέγεθος του ψωμιού,

έκλεβε ο βενζινάς στο φουλάρισμα του πελάτη, έκλεβε ο Πιτσαρής στα εισιτήρια, έκλεβαν όλοι στα χαρτιά...

Γιατί; Γιατί ήθελαν όλοι να κερδίζουν. Πάση θυσία.

Κι ας μας δασκάλευαν εμάς ότι «ο αγώνας έχει σημασία, όχι η νίκη». Εμένα μου λες; Ο νικητής έπαιρνε το κύπελλο (ή τα φράγκα στην πράσινη τσόχα), τον χαμένο ποιος τον θυμόταν;

Είχα προσέξει πως όταν ο πατέρας μου έπαιζε χαρτιά με τη μάνα μου, «για να περάσει η ώρα», εκείνη έχανε κατά συρροή και καθ' έξιν. Πάντα! Μα πάντα!

–Πού τους βρήκες όλους αυτούς τους βαλέδες, χριστιανέ μου; γκρίνιαζε. Σαν στραβοί σου έρχονται!

–Αμ ξέρουμε και παίζουμε, κυρία Πιπή, γελούσε αυτός. Τι νόμιζες; Θέλει τέχνη το χαρτί.

Και πράγματι.

Όταν μοίραζε τα χέρια του δεν τα έβλεπες. Ζογκλέρ! Πώς ανακάτευε την τράπουλα, από πού έπαιρνε τα χαρτιά, από πάνω, από κάτω... δεν ήξερες να πεις. Το αποτέλεσμα ήταν ότι πάντα του ερχόταν το χαρτί που ήθελε και πάντα ο απέναντι λάμβανε τους κατιμάδες.

Καθόμουν και τον παρακολουθούσα με μεγάλη προσήλωση. Και κατάλαβα πως υπήρχαν δυο κόλπα. Το ένα ήταν η ταχύτητα. Να μην προλαβαίνει να βλέπει ο άλλος τι κάνεις. Αυτό βέβαια χρειάζεται εξάσκηση. Το άλλο κόλπο ήταν ν' αποκοιμίζεις τον αντίπαλο, αποσπώντας του την προσοχή από το παιχνίδι. Σ' αυτό ο πατέρας μου ήταν μέγας μάστορας.

Ανακάτευε την τράπουλα. Οπότε ήταν η ευκαιρία του να βάλει τα χαρτιά εκεί που ήθελε.

–Α, δεν σου 'πα..., έλεγε της μάνας μου, σαν μόλις τη στιγμή εκείνη να το θυμήθηκε. Είδα τη γειτόνισσά μας την παλιά, την κυρία Άννα σήμερα... Κάτι λούσα! Άλλο πράγμα!

Τσίμπαγε η μάνα μου.

–Μπα; Τι φορούσε δηλαδή;

Κι ο άλλος της έλεγε... της έλεγε... ενώ συγχρόνως τα χέρια του δούλευαν πυρετωδώς.

Ναι, οι μεγάλοι έκλεβαν. Και μόνο όταν τους έπιαναν στα πράσα λογίζονταν για κλέφτες. Αλλιώς ήταν απλώς νικητές.

Δεν μ' άρεσε να χάνω.

Και κατάλαβα πως για να μη χάνει κανείς τα προσόντα και οι ικανότητες δεν έφταναν. Χρειάζονταν κι άλλα πράγματα.

Άρχισα να το εφαρμόζω στα «χαρτάκια» που παίζαμε.

Τα «χαρτάκια» ήταν μια σειρά με ήρωες του Ταρζάν (ή με ποδοσφαιριστές, ή με ηθοποιούς). Σε μέγεθος 5X8, κλεισμένα σ' ένα φακελάκι από πράσινο ή γαλάζιο ή ροζ μανάβικο χαρτί και με μια τσίχλα της συμφοράς μέσα. Κόστιζαν 50 λεπτά το ένα και τ' αγοράζαμε από τον απατεώνα ψιλικατζή που βρισκόταν απέναντι από το σχολείο, στον Άγιο Κωνσταντίνο. Αν συμπλήρωνες ολόκληρη τη σειρά κέρδιζες μια μπάλα, λέει. Δεν γνώρισα ποτέ κανέναν που να είχε κερδίσει τη μπάλα. Η κομπίνα των τυχερών παιχνιδιών από τότε κιόλας ήταν στημένη –και με στόχο εκμετάλλευσης τα παιδιά μάλιστα.

Για μας βέβαια η μπάλα ισοδυναμούσε μ' ένα σημερινό τζακπότερ στο τζόκερ και κάναμε ότι μπορούσαμε για να συμπληρώσουμε τα νούμερα που μας έλειπαν. Μέσω ανταλλαγών συνήθως... Άμα είχες δύο όμοια άλλαζες το ένα με κάποιον που δεν το είχε κι ανάλογα με τη σπανιότητα (και τον χαρακτήρα σου) μπορούσες ν' απαιτήσεις περισσότερα του ενός για αντάλλαγμα. Ένας άλλος τρόπος, πολύ πιο ενδιαφέρον για μας από τις ειρηνικές ανταλλαγές, ήταν να τα παίζουμε σ' ένα παιχνίδι που έμοιαζε με την ξερή. Ξεκινούσε ο καθένας με το πάκο του... Έβαζες ένα χαρτάκι κάτω, κι ο άλλος το δικό του από πάνω. Αν είχε κάποιος όμοιο «έκοβε» και μάζευε τη στοίβα που είχε συσσωρευτεί. Το παιχνίδι τελείωνε όταν ένας από τους δυο τα χανε όλα ή όταν μας φώναζαν οι μανάδες να διαβάσουμε ή όταν πλακωνόμα-

σταν, επειδή ο ένας εκ των δύο, όπως και στη ζωή, δεν ήξερε να χάνει (που ήταν και το πλεόν σύνηθες).

Πώς γινόταν η λαθροχειρία;

Εύκολα. Χρειάζονταν δυο πράγματα: καλή μνήμη και ταχύτητα.

Διάλεγες τρεις φιγούρες –αν είχες καλή μνήμη μπορούσες και περισσότερες– και τις έβαζες στο κάτω μέρος του πάκου. Περίμενες να βγει μια από τις τρεις λοιπόν στη στοίβα και με κίνηση ταχυδακτυλουργική ανέσυρες από κάτω την αντίστοιχη κι «έκοβες». Αν ο άλλος σε πρόσεχε φρόντιζες απλά να του αποσπάσεις την προσοχή αλλού. Elementary!

Παίζαμε, ας πούμε, με τον Τσίλα. Έχουν μαζευτεί καμιά δεκαριά χαρτάκια και βγαίνει «Ο Μάγος Κάγια-Μούγια». Που τον έχεις από κάτω, αλλά δεύτερο. Ενδέχεται τώρα το χαρτάκι να κολλήσει στην κίνηση κι ο Τσίλας, πάντα δύσπιστος, έχει το μάτι του γαρίδα. Εσύ βέβαια καλύπτεις το πάκο σου με τα χέρια, αλλά δεν ξέρεις ποτέ. Οπότε, για σιγουριά...

–Ο Σταύρος έκλεισε αγώνα με τους Πολυκατοικιώτες; ρωτάς.

Παρασύρεται ο Τσίλας.

–Πότε; απορεί.

–Για αύριο άκουσα, λες εσύ και τραβάς σαν κύριος τον «Μάγο» από κάτω στο πάκο σου και κόβεις.

Δεν το κάνεις συχνά, γιατί θα ψυλλιαστεί ο άλλος. Όσο χρειάζεται.

Του τα μαζεύεις όλα και το φυσάει και δεν κρυώνει.

–Κλέβεις, σου λέει, έτοιμος για καυγά.

–Πώς; απορείς (δήθεν) εσύ.

–Δεν ξέρω, αλλά κλέβεις.

–Είσαι να τα παίξουμε όλα ή τίποτα στις μπίλιες; προτείνεις εσύ ψύχραιμα.

–Είσαι, σου λέει.

Οπότε στήνει το θύμα τις μπίλιες κι αρχίζετε.

Υπάρχει μια λεπτομέρεια όμως που εκείνος δεν ξέρει. Ο «νομάς» ο δικός σου –η μπίλια με την οποία παίζεις– είναι σιδερένια, από ρουλεμάν (που απαγορεύεται) και την έχεις βάψει εσύ με «Βιβεχρώμ» να φαίνεται κοκάλινη. Οπότε τον σφάζεις με το γάντι και δεν τρέχει τίποτα. Του μαζεύεις **και** τις μπίλιες.

–Κλέβεις, σου ξαναλέει (τυπική περίπτωση ανθρώπου που δεν ξέρει να χάνει).

–Πώς; ξανα-απορείς εσύ.

–Δεν ξέρω, αλλά θα σου σπάσω τα μούτρα.

–Για δοκίμασε...

–Τι, θα σε φοβηθώ;

–Ναι, ρε, θα με φοβηθείς.

–Γιατί, ρε, είσαι μάγκας;

–Ναι, ρε, είμαι μάγκας.

–Φτου, κολύμπα.

–Δως μου το βρακί σου για σωσίβιο.

Τσακωνόσαστε.

Αλλά κι εδώ υπάρχει κόλπο, που θα εξηγήσουμε παρακάτω λεπτομερώς. Για την ώρα αρκεί να πούμε ότι σ' έναν καυγά χάνει αυτός που είναι θυμωμένος.

Οπότε, ο Τσίλας, χαμένος στα χαρτιά, χαμένος στις μπίλιες **και** δαρμένος!

Ο ψύχραιμος (κι αδίστακτος) πάντα κερδίζει. Νόμος!

Στα επιτραπέζια είχα βρει άλλη μηχανή. Από ένα κατάντημα με τρυκ είχα αγοράσει ζάρια που φέρναν πάντα εξάρεις. Οπότε, όταν ερχόταν η σειρά μου, τεχνηέντως έκρυβα τα κανονικά, έφερνα τις εξάρεις μου, τα μάζευα μετά κανονικά, για να τα δώσω (δήθεν από ευγένεια) στον επόμενο και... ταχυδακτυλουργικώς του έδινα τα κανονικά.

Άντε να χάσεις μετά!

Πηδούσαμε τριπλούν στο σκάμμα, στο οικόπεδο. Φρόντιζα να πατάω μέσα από τη γραμμή, αλλά όχι πολύ.

–Άκυρος, ρε! Άκυρος! φώναζε κάποιος (πάντα υπάρχουν οι μίζεροι που ψιλολογούν τα πράγματα).

–Ποιος, ρε, άκυρος; διαμαρτυρόμουν εγώ. Αφού μισό μέτρο πίσω πάτησα.

–Και πώς πήγες τόσο μακριά;

–Γιατί είμαι ο καλύτερος.

–Μπα; Είσαι μάγκας;

–Είμαι, ρε.

–Φτου, κολύμπα...

Και η γνωστή διαδικασία.

Τώρα στον τσακωμό υπήρχαν μερικές λεπτομέρειες που θα έκαναν τον συχωρεμένο τον μαρκήσιο του Κούνισμπερν να στριφογυρίζει στον τάφο του.

Ένα παράδειγμα.

Απόγευμα και παίζουμε μπάλα στο οικόπεδο. Είναι η ώρα που σχολάνε οι Παραγκιώτες που πηγαίνουν στο ίδιο σχολείο μ' εμάς, αλλά μετά μεσημβρίαν. 5^ο ήταν το δικό μας, 10^ο το δικό τους.

Παραγκιώτες, σαν να λέμε Κόζα-Νόστρα. Αλητάκια, πολύ χειρότερα από μας, πολύ πιο ψημένα, ένεκα που δεν καλοπερνούσαν στον συνοικισμό των προσφύγων όπου ζούσαν (από το 1924!!!) και τελείως αποθρασυμένα.

Ένας απ' αυτούς, μια ντουλάπα όρθια, όπως περνούσε δίνει μια κλωτσιά στη μπάλα μας και τη στέλνει στα κεραμίδια της κυρα-Κωνσταντίας. Ο Σταύρος έλειπε, ο Γιώργος έλειπε... ήμασταν μόνο οι κατιμάδες.

–Γιατί, ρε κωλόπαιδο; του ζητάει το λόγο ο Τάκης.

–Γιατί έτσι γουστάρω, του πετάει ο Παραγκιώτης.

–Τι έχουμε, ρε;

–Ξύλο.

Πάει ο Παραγκιώτης ν' αρπάξει τον Τάκη... τυχαίνει να βρίσκομαι στη μέση.

–Φύγε, ρε φλίκουρο, μου λέει ο ντουλάπας.

–Είσαι χοντρός, του λέω εγώ.

Τσαντίζεται ο χοντρός.

–Έτσι γουστάρω, μου λέει. Τι θες τώρα;

–Ξύλο, του λέω (έτσι προέβλεπε ο κανονισμός).

Γελάει ο τόφαλος.

–Άει πάαινε, ρε, στη μαμάκα σου, να σου δώσει γαλατάκι, μου λέει.

–Είσαι χοντρός, του ξαναλέω.

Παπόρι ο χοντρός. Ξεχνάει τον Τάκη, πάει ν' αρπάξει εμένα. Του ξεφεύγω. Γυρίζω από 'δώ, γυρίζω από κει, τον φέρνω εκεί που θέλω... Πίσω του μια γούβα με νερό... Μια σπρωξιά... χάνει την ισορροπία του ο χοντρός, κάνει πίσω, πλατσουρίζει στα νερά... δεν το περίμενε... σαστίζει... Οπότε μια ακόμα σπρωξιά και μια τρικλοποδιά... πάρ' τον κάτω, μέσα στα λασπόνερα.

Εννοείται πως εμείς κατόπιν τούτου όπου φύγει-φύγει. Αλλά σημασία έχει που, για μια ακόμη φορά, ο Δαβίδ ξεφτίλισε τον Γολιάθ (και όχι σε στημένες φωτογραφίες, όπως γίνεται σήμερα).

Την επομένη το συμβάν έγινε θέμα συζήτησης στο στρατηγείο μας, στα σκαλιά του μπακάλικου του κυρ-Βασίλη του Αούτου. Κι εγώ ήρωας!

Ο Σταύρος, αν κι απουσίαζε στη σύρραξη, είχε άποψη, ως ειδικός στους Μικρούς Ήρωες που ήταν.

–Του έκανε λαβή ζιου-ζίτσου, απεφάνθη. Όπως το Παιδί-Φάντασμα.

–Όχι, λέει ο Θυμιάκης. Τον έσμπρωξε και του 'βαλε μάρκα.¹

1 «Μάρκα» λέγαμε την τρικλοποδιά στη γειτονιά.

–Αυτό, ρε χαζέ, είναι λαβή ζιου-ζίτσου, τον αποπαίρνει ο Σταύρος. Έλα, ρε Πάνο, να μας δείξεις... Κάνε μου τη λαβή.

Ανυποψίαστος εγώ πάω να κάνω τη «λαβή», αλλά ο Σταύρος άλλα είχε κατά νου. Πριν τον ακουμπήσω ακόμα με είχε βουτήξει, μου έκανε το «αεροπλανικό» και μ' έστελνε να σκάσω μεγαλοπρεπώς στο χώμα.

–Κάθε λαβή έχει και την αντιλαβή, μας λέει διδακτικά ο ειδικός.

Ευτυχώς που ο Παραγκιώτης δεν ήταν εν γνώσει αυτής της προαιώνιας αλήθειας.

Όμως η υπόθεση αυτή δεν είχε πάρει τέλος ακόμη. Το ίδιο μεσημέρι, μετά το φαγητό, είχα μια συνέντευξη κατ' ιδίαν με τον πατέρα μου.

–Έλα στο γραφείο που σε θέλω, μου λέει.

«Στο γραφείο που σε θέλω» δεν ήταν ποτέ για καλό.

Η διαδικασία αυτή λάβαινε χώρα κάθε που έκανα κάποια παρασπονδία –και του το πρόφταινε ο Αρτέμης Μάτσας του σπιτιού, η μάνα μου. Δεν με είχε δείρει ποτέ ο ίδιος, αλλά μακάρι να μ' έδερνε, γιατί αυτό το ψυχοβγαλτικό της ανάκρισης και της καταδίκης –που ήταν πάντα η καταφρόνια– δεν το άντεχα. Με χτύπαγε κατευθείαν εκεί που πόναγα: στο φιλότιμο.

Καθόταν λοιπόν πίσω από το γραφείο του, σοβαρός κι επίσημος και μ' έβαζε να καθίσω στην καρέκλα απέναντί του, στο εδώλιο. Και... ήρχετο η συνεδρίαση.

–Έχεις να μου πεις τίποτα; με ρωτάει.

Που θα πει «ομολόγησε αυτοβούλως, για να ελαφρύνεις τη θέση σου, γιατί έτσι κι αλλιώς τα ξέρω όλα». Το πρόβλημα στην προκειμένη περίπτωση ήταν ότι δεν είχα κάνει τίποτα. Δηλαδή... τίποτα το αξιόποινο. Δηλαδή... κι αν είχα κάνει δεν μ' έπιασαν. Οπότε...

–Δεν έκανα τίποτα, δήλωσα ευθαρσώς.

–Για ξανασκέψου το, μου λέει. Μήπως... λέω μήπως... έκανες κάτι και το ξέχασες;

Έβαλα κάτω το κεφάλι μου κι έπαιξα το φιλμ των τελευταίων ημερών από την ανάποδη. Τι διάολο είχα κάνει; Εντάξει... έκλεψα γλυκό βύσσινο, αλλά δεν με είδε κανείς... Τράβηξα τις κοιτίδες της Βαγγελίτσας κι αυτή –κορίτσι!– έβαλε τα κλάματα, αλλά αυτό το ρυθμίσαμε χωρίς ν' ανακατευτούν οι μανάδες –της έδωσα μια παλιά σβούρα για να μη μαρτυρήσει. Έσκισα το μανίκι απ' το πουκάμισο, αλλά μου το 'ραψε η κυρα-Μαρίκα κρυφά και δεν το κατάλαβε κανείς... Έσπασα το τζάμι του Μοίραρχου με τη σφεντόνα –κατά λάθος– αλλά δεν με είδε κι έβρισε τον Τσίλα, που δεν πρόλαβε να κρυφτεί... Μάλωσα με τον Γιώργο, αλλά αυτό συνέβαινε κάθε μέρα, οπότε δεν μετράει... Χάλασα μια ομπρέλα, που την έκανα αλεξιπτώτο, αλλά δεν την είδε κανείς... Έβαλα αλεύρι στην πουδριέρα της μάνας μου, αλλά δεν το πήρε είδηση... Χάλασα το ρολοϊ τοίχου της κουζίνας, που είχε φέρει ο θείος Ντίνος απ' την Αμερική, αλλά η μάνα μου είπε «ψευτοπράγματα φέρνουν οι καρμίρηδες» και δεν πήρε χαμπάρι... Τι έκανα;

–Τίποτα, του λέω με αφοπλιστική ειλικρίνεια.

Με κοίταξε σκεφτικός.

–Και το παιδί που χτύπησες; μου πετάει ξαφνικά.

Και μ' αφήνει κάγκελο!

Ένα μυστήριο πράγμα πώς μάθαινε αυτός ο άνθρωπος για τις στραβές που γίνονταν στο σπίτι και στην οικογένεια κι όχι μόνο τις δικές μου!

Για μια στιγμή σκέφτηκα να πω «ποιο παιδί;», για να κερδίσω χρόνο, αλλά συνειδητοποίησα ότι το μόνο που θα κατάφερνα θα ήταν να επιβαρύνω τη θέση μου και το άφησα.

–Μας πέταξε τη μπάλα στα κεραμίδια, είπα.

–Κι εσύ έπρεπε να τον δείρεις;

Μ' έπνιγε το δίκιο!

–Και τι να 'κανα; λέω. Αφού αυτός άρχισε.

–Οι άνθρωποι βρίσκουν λύση με τα λόγια, κουβεντιάζονται, μου λέει. Τα θηρία σκοτώνονται, επειδή δεν έχουν λογική και δεν μπορούν να συνεννοηθούν.

–Μα... μπαμπά... αυτός ήταν ίσαμε μια ντουλάπα! Λέω αγανακτισμένος. Τι να κουβεντιάσω; Με τον... Παραγκιώτη;...

Με κοίταξε για λίγο σκεπτικός. Το ότι δεν ήταν θυμωμένος δεν ήξερα αν ήταν καλό ή κακό.

–Οι Παραγκιώτες, όπως τους λέτε, ξέρεις τι είναι; ρώτησε μετά.

–Αληταράδες και κακομούτσουνοι, του απαντώ χωρίς δισταγμό. Ότι χειρότερο μπορείς να φανταστείς.

–Ξέρεις από πού έρχονται οι Παραγκιώτες; με ρωτάει ξανά.

Τι να ξέρω και τι μ' ένοιαζε εμένα; Απ' όπου θέλουν να έρχονται. Εκείνο που ήξερα εγώ ήταν πως είχαμε να κάνουμε με κατακάθια της κοινωνίας.

–Όχι, μουρμουρίζω.

–Οι... Παραγκιώτες είναι πρόσφυγες απ' τη Μικρά Ασία, εξήγησε ο πατέρας μου. Ήρθαν εδώ το '22, με τη Μικρασιατική Καταστροφή. Ήρθαν κυνηγημένοι και χωρίς τίποτα. Ότι μπορούσαν να κουβαλήσουν στην πλάτη τους. Κι αντί να βρουν στοργή και κατανόηση βρήκαν εχθρότητα κι αδιαφορία. Τους βάλαν να ζήσουν σε παράγκες, προσωρινά, λέει. Και τους ξέχασαν εκεί. Δεν φαντάζεσαι τι έχουν τραβήξει αυτοί οι άνθρωποι. Δεν το φαντάζεσαι.

Άρχισα να νοιώθω περίεργα.

–Ναι, αλλά...

–Ο κύριος Νίκος και η κυρία Μαρίκα από τη Μικρά Ασία ήρθαν, συμπλήρωσε ο πατέρας μου –και μ' αποτελείω-σε.

–Δεν το ήξερα..., μουρμούρισα.

–Το ξέρεις τώρα. Λοιπόν... ήρθε ο πατέρας του παιδιού

να με βρει. Ένας εξαιρετικός κύριος και καλός φίλος. Και μου παραπονέθηκε πως του γιου του του άνοιξες το κεφάλι.

–Ψέματα! φωνάζω. Εγώ μόνο τον έσπρωξα.

–Και το παιδί έπεσε.

–Ναι...

–Και χτύπησε.

–Εεεε...

–Θα μπορούσε να είχε μείνει στον τόπο, είπε ο πατέρας μου.

–Μ' ένα σπρώξιμο;

–Μ' ένα φύσημα. Δεν θέλει πολύ το κακό να γίνει.

Μάλιστα. Να καθόμαστε τώρα να μας δέρνουν οι Παραγκιώτες για να μην τους... στενοχωρούμε!

–Δεν ήξερα, είπα.

–Ξέρεις τώρα, ξαναείπε. Λοιπόν... Τι θα γίνει;...

Τι να γίνει; Ντουφεκίστε με, που δεν κάθισα να τις φάω. Αποκληρώστε με!

–Τι να γίνει;

–Θα πας να ζητήσεις συγγνώμη.

Τι πράγμα;!!!

–Εγώ;!!! εξανίσταμαι.

–Εσύ δεν τον έδειρες;

–Όμως, αυτός...

–Εσύ λοιπόν θα ζητήσεις συγγνώμη. Σαν πολιτισμένος άνθρωπος.

–Μα...

–Συνεννοηθήκαμε;

Να, αυτά ήταν που μου έκανε. Αν μ' έδερνε, όπως η μάνα μου, όπως οι άλλοι πατεράδες, θα καθάριζα. Τώρα;...

Πάω να βρω τα αλάνια στα σκαλιά του Αούτου.

–Το και το, τους λέω. Ο πατέρας μου λέει να ζητήσω συγγνώμη.

–Αφού αυτός μας πέταξε τη μπάλα! διαμαρτύρεται ο Θυμιάκης.

–Αυτό του είπα κι εγώ, αλλά μου είπε ότι οι πολιτισμένοι ζητάνε συγγνώμη.

–Θα σε πλακώσει στο ξύλο, προφητεύει ο Σταύρος. Οι Παραγκιώτες δεν έχουν μπέσα.

–Κι αυτή τη φορά δεν γλυτώνεις, μου πετάει χαιρέκακα ο Τάκης (που το έσωσα, το καθίκι!). Μια φορά του την έφερες μπαμπέσικα, τώρα θα σε πλακώσει.

Ο Σταύρος το πήρε πάνω του.

–Θα ‘μαστε κι εμείς, μου λέει. Αν παν να κάνουν τίποτα τα τσογλάνια θα τους πλακώσουμε.

Οπότε το ίδιο απόγευμα περιμέναμε να σχολάσουν οι Παραγκιώτες για να ζητήσω συγγνώμη, σαν πολιτισμένος άνθρωπος.

Περίμενα να δω τον ντουλάπα με δεμένο κεφάλι, αφού «του το άνοιξα», αλλά τίποτα. Μούφα κι αυτό, για να δικαιολογηθεί που έφαγε ξύλο από πιο μικρό.

Πλησιάζουν οι Παραγκιώτες, πέντε ήταν, ψωμωμένοι, μαζί με τον ντουλάπα, εφτά εμείς... εντάξει... το πολύ να τρέχαν οι μανάδες ακούγοντας τη φασαρία, να μας γλυτώσουν.

–Σου ‘πω..., λέω του ντουλάπα.

–Τι θες, ρε; Να φας κι άλλες; μου πετάει αυτός με απύθμενο θράσος.

Οι δικοί του γέλαγαν, μ’ αυτό τον υβριστικό τρόπο που έχουν τα τσογλάνια απανταχού της Γης.

–Ο πατέρας μου είπε να σου ζητήσω συγγνώμη, του λέω.

Ξεκαρδίζονται οι Παραγκιώτες.

–Αααα! Το βουτυρόπαιδο το ‘στειλε ο μπαμπάκας του να ζητήσει συγγνώμη!

–Καλέ σιγά τα ωά!

–Ούουουουου!

Ο ντουλάπας πήρε θάρρος.

–Άει πάαινε, ρε τσόλι, μου λέει. Πάαινε μη σε κάνω φιόγκο και σε ψάχνουν.

Δυο κεφάλια μου έριχνε. Δεν ξέρω τι μ’ έπιασε.

–Είσαι χοντρός, του λέω –όπως την άλλη φορά.

–Κι εσύ πέθανες, ουρλιάζει ο χοντρός και πάει να μου αμολήσει μπουνιά.

Σκύβω εγώ και με φούρια πάω καρσί και του ρίχνω κουτουλιά στο στομάχι.

Τέζα ο ντουλάπας!

Κι αυτή τη φορά πολύ τέζα. Πιο τέζα από την προηγούμενη.

Φαίνεται ότι η κουτουλιά τον πέτυχε στο ηλιακό πλέγμα (πού να ξέρουμε εμείς απ’ αυτά τότε!) και του ‘κοψε την ανάσα. Τρέξαν οι γειτόνισσες και τρόμαξαν να τον συνεφέρουν.

Για να πω την αλήθεια τρόμαξα. Αλλά περισσότερο με προβλημάτιζε το «μετά», στο σπίτι.

Το βράδυ ο πατέρας μου με πήρε πάλι ιδιαιτέρως.

–Τι έγινε μ’ αυτό που είπαμε; με ρωτάει.

–Εντάξει..., του λέω. Του είπα... συγγνώμη.

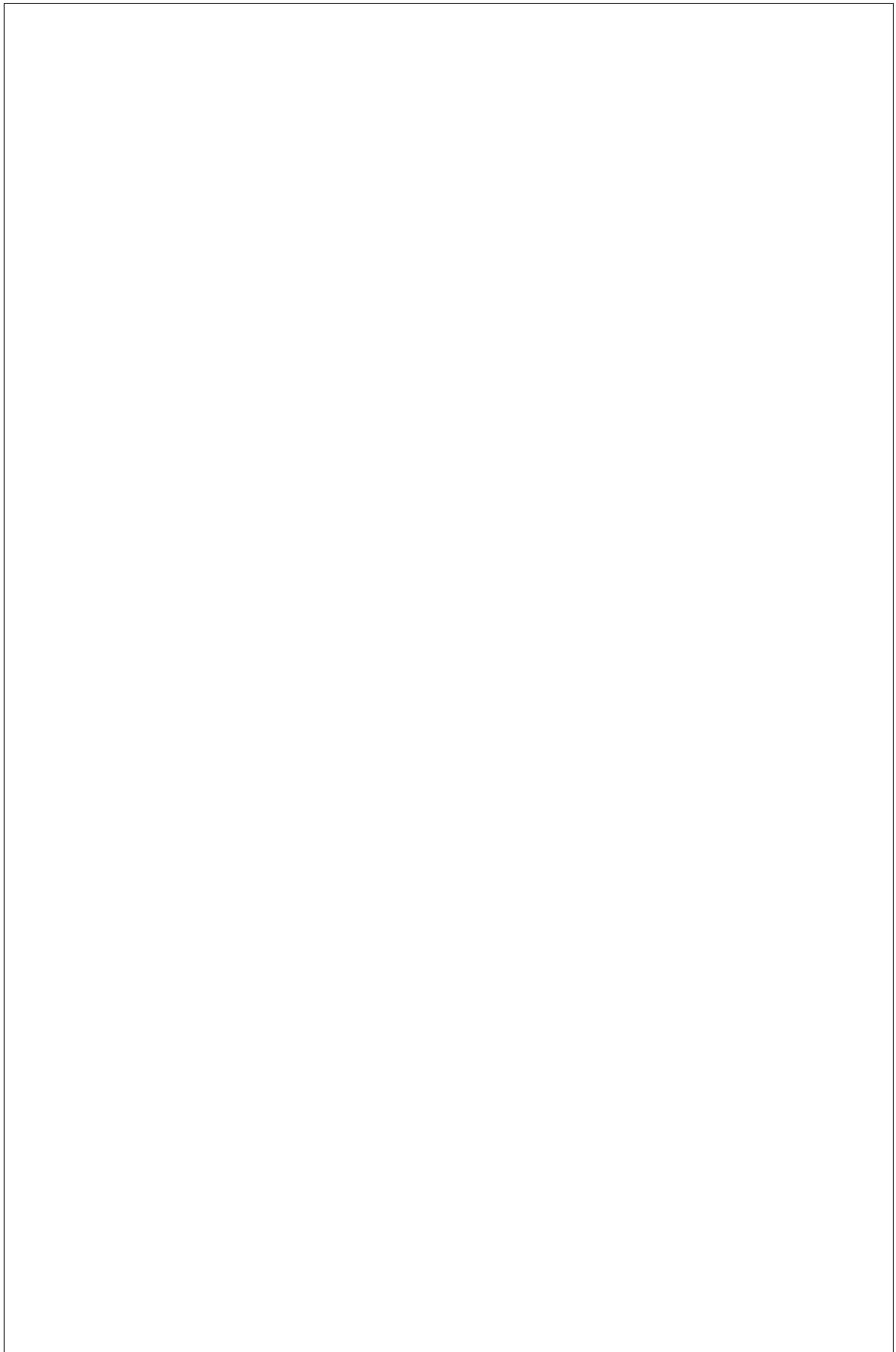
–Και;...

–Πήγε να με βαρέσει.

–Και;...

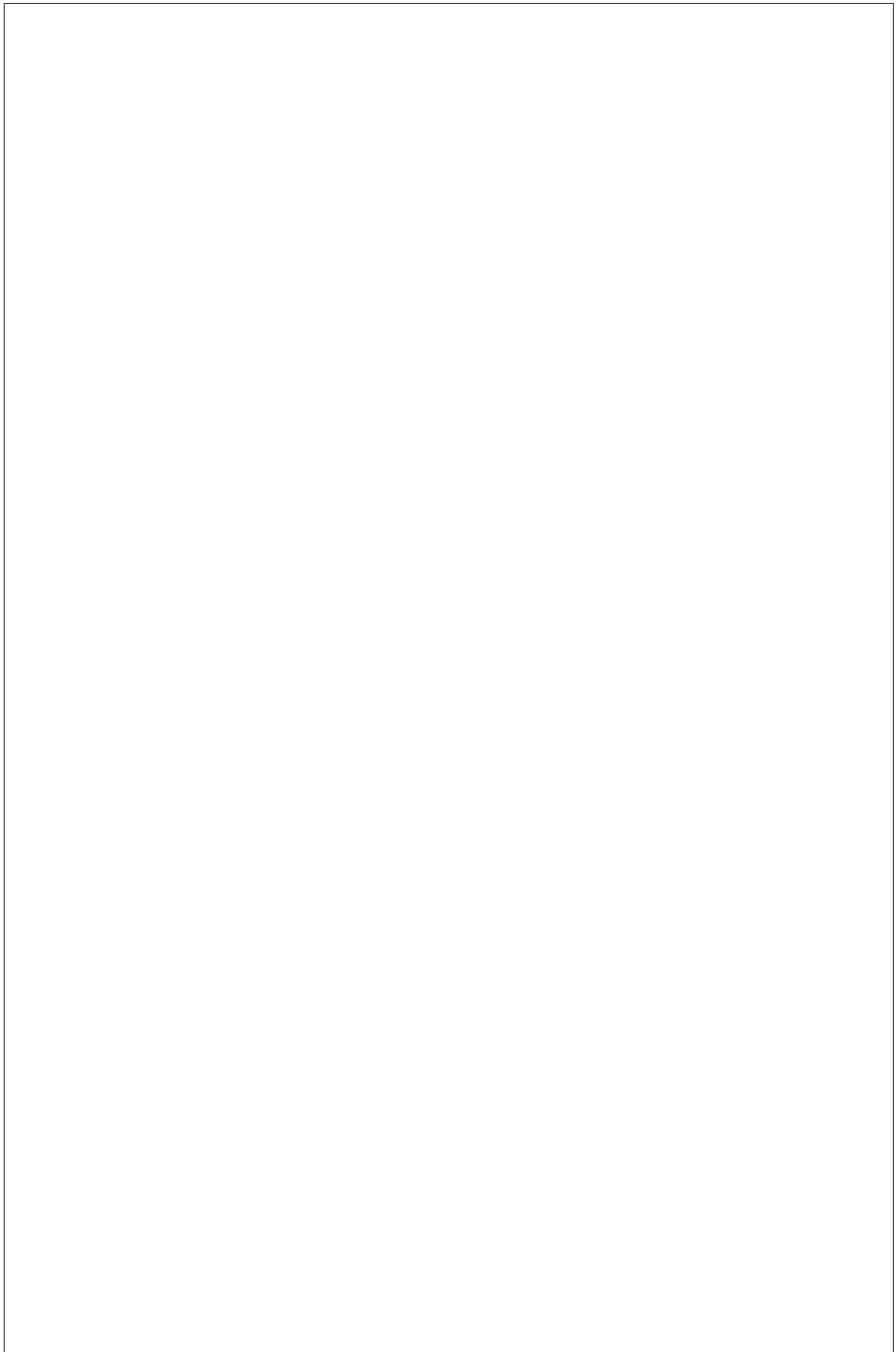
–Τι να ‘κανα, βρε μπαμπά; Να καθίσω να φάω ξύλο;
–Οπότε... Τον βάρεσες εσύ.
–Λίγο... Μια κουτουλιά του έριξα...
Ο πατέρας μου αναστέναξε.
–Δεν ξέρω πώς τα καταφέρνεις, μου λέει. Πας να τα
κάνεις καλύτερα και τα κάνεις χειρότερα!
–Μα...
–Μια βδομάδα δεν έχει έξω.
–Μα... ζήτησα συγγνώμη!
–Γι’ αυτό σου βάζω μια βδομάδα, είπε. Αλλιώς θα έτρω-
γες ένα μήνα αυστηρά.
Και μ’ άφησε ν’ αναρωτιέμαι πόσο πιο άδικη θα μπορού-
σε να γίνει η κοινωνία των μεγάλων για μας, τους μικρούς.

Πίσω από τις Γραμμές του Εχθρού

Η (καθόλου) περηφανής νίκη μου έναντι εχθρού σαφώς επικρατέστερου και μάλιστα εις διπλούν, μου απέφερε μεν μια στιγμιαία υποψία αίγλης στον μικρόκοσμο της γειτονιάς, αλλά όχι για πολύ. Διότι, ναι μεν κατατρόπωσα (εντάξει, δια ατιμίας) τον βδελυρό Παραγκιώτη, όμως, όσο τεράστιο κατόρθωμα κι αν μου φαινόταν εμένα αυτό, οι υπόλοιποι συμμορίτες είχαν κοντή μνήμη κι έτσι, μετά την πρώτη φούρια, άρχισαν να μειώνουν τη σημασία του.

—Άμα είναι με μπαμπεσιά μπορώ κι εγώ, έλεγε ο άθλιος Τάκης, που είπαμε, δεν με χώνευε.

—Και γιατί δεν το ‘κανες, ρε; τον πρόγκαγα εγώ.

—Έτοιμος ήμανε, ρε... Αλλά μπήκες εσύ στη μέση, σαν πορδή, και μου το χάλασες.

—Και τη δεύτερη φορά; Πάλι με μπαμπεσιά τον ξάπλωσα;

Ο Σταύρος επενέβη.

—Ντάξει, μου λέει μαγκωμένος. Είπαμε να μαλώσουμε, δεν είπαμε να τον σκοτώσουμε.

—Πάτε καλά, ρε; φώναξα αγανακτισμένος. Ολόκληρη τρίφυλλη ντουλάπα, με τους κανόνες του μαρκήσιου του Κουϊνσμπερυ θα πήγαινα;

Οι φιλάρες γέλασαν σαρκαστικά, όπως κάθε φορά που δεν ήξεραν κάτι.

– Ποιος είναι αυτός; απόρησε ο Σταύρος. Απ' τον «Μικρό Ήρωα»;

– Μπα, κανένας κουνιστός που τους μαθαίνουν στα γαλλικά, πετάχτηκε ο Τάκης.

– Εγγλέζος είναι, είπα τσαντισμένος. Και είναι αυτός που θέσπισε τους κανόνες του μποξ.

– «Θέσπισε»! απόρησε ο Τσίλας. Τι θα πει θέσπισε;

– Καθιέρωσε.

– «Καθιέρωσε»;;;...

– Έφτιαξε, γαμώτη μου!

– Και γιατί δεν λες «έφτιαξε», να καταλάβουμε;

– Γιατί είναι βουτυρόπαιδο, γι' αυτό, πετάχτηκε ο Τάκης από δίπλα κακαρίζοντας σαρκαστικά.

Κανονικά θα έπρεπε ν' ακολουθήσω την πεπατημένη. «Τι θες, ρε;»... «Ξύλο»... «Είσαι μάγκας;»... και τα λοιπά. Αλλά, είπαμε, ο σκοπός είναι να νικάς, όχι να τηρείς κανόνες, γραμμένους ή άγραφους.

Ο Τσίλας είχε ένα τσέρκι από βαρέλι –ήταν η εποχή αυτού του παιχνιδιού τότε. Το βουτάω από τα χέρια του και το περνάω κολάρο στο λαιμό του ανυποψίαστου υβριστή τραβώντας το προς το μέρος μου ενώ συγχρόνως του αμολούσα μια γερή κλωτσιά με το σκαρπίνι στην κοιλιά. Σέκος ο μάγκας! Ευτυχώς που τη φορά αυτή δεν βρήκα ηλιακό πλέγμα, να έχουμε άλλα, πάντως κι έτσι τρόμαξε να συνέλθει.

Ο Σταύρος μ' έσπρωξε πιο μακριά, μην και μου έρθει καμιά έμπνευση ν' αποτελειώσω το θύμα, που ξερνούσε ότι είχε φάει στο χώμα.

– Ρε συ..., μου λέει. Τι θα γίνει, θα το πάρεις εργολαβία τώρα; Να μας σκοτώσεις όλους;

– Μ' έβρισε, του λέω, σαν αυτό να εξηγούσε τα πάντα.

–'Ντάξει... Κάν' του μια λαβή, όπως το Παιδί-Φάντασμα, κάν' του το αεροπλανικό... βάλ' τον πλάτη... Κατευθείαν κλωτσιά!;;; Και στην κοιλιά;!!!

–Να μην κοροΐδευε, να μην τον βάραγα.

–Εγώ, αν με κοροΐδευε, θα του σβούριζα μια πέτρα στο κεφάλι, ήρθε απρόσμενος αρωγός ο Τσίλας –που είχε ειδικότητα στις πέτρες.

Ο Σταύρος πήγε να σηκώσει τον παθόντα, που κρατούσε την κοιλιά του και κλαψούριζε.

–Άμα σηκωθώ θα το πλακώσω στις μπουνιές, το κωλόπαιδο, έλεγε. Με χτύπησε ενώ δεν κοίταγα...

–Έλα ντε, του κάνω εγώ.

–Τώρα μου 'ρχεται εμετός... Περίμενε να γίνω καλά και θα δεις...

Αλλά ο καυγάς είχε χάσει το ενδιαφέρον του πια. Καθίσαμε στα σκαλιά βαριεστημένοι.

Η ιδέα ήταν του Σταύρου.

–Είσαστε, ρε, απόψε να πάμε αποστολή κομάντο; μας λέει. Όπως στον «Μικρό Ήρωα»;

Ήμασταν, πώς δεν ήμασταν... θέλει και ρώτημα;

–Πού, ρε; ρωτάει ο Θυμιάκης.

Ο Σταύρος σκάει χαμόγελο σατανικό.

–Στις Παράγκες, λέει.

Μείναμε κόκαλο. Μην πω ότι μας έφυγε πάραυτα η μαγκιά.

–Στις Παράγκες! αναφωνεί ο Γιώργος, ο αδερφός του Τσίλα.

–Στις Παράγκες, επαναλαμβάνει με στόμφο ο Σταύρος. Θα τους κάνουμε σαμποτάζ.

–Τι σαμποτάζ; ρωτάει ο Γιώργος, ο δικός μου.

Ο Σταύρος έξυσε το κεφάλι του.

–Ξέρω 'γώ... Κάτι... Να τους ξεφουσκώσουμε τα ποδή-
λατα...

–Σιγά μην έχουν ποδήλατα οι γύφτοι! λέει ο Θυμιάκης.

–Δεν είναι γύφτοι, λέω εγώ. Πρόσφυγες είναι.

Στράφηκαν να με κοιτάζουν παραξενεμένοι.

–Πού το ξέρεις εσύ; με ρωτάει ο Σταύρος δύσπιστα.

–Μου το 'πε ο πατέρας μου. 'Ηρθαν, λέει, απ' τη Μικρά
Ασία.

–Δηλαδή... Τούρκοι, αποφαίνεται ο Τσίλας, που είχε μια
τάση ν' απλοποιεί.

–Όχι Τούρκοι, πρόσφυγες, επέμεινα, ρίχνοντας κλεφτές
ματιές προς τον δικό μου τον Γιώργο για ενίσχυση, που
όμως δεν φαινόταν να το έχει πάρει χαμπάρι ότι τον αφο-
ρούσε.

–Πώς φωνάζουν τους Αεκτζήδες στο γήπεδο; πετάγεται
ο Αλέκος.

–Χανούμια, λέει ο Τάκης, που είχε συνέλθει.

–Και τι, ρε... είναι ο Νεστορίδης Τούρκος; αγανακτεί ο
Σταύρος (που παρ' ότι Ολυμπιακός θεωρούσε τον Νεστορί-
δη ανώτερο του Σιδέρη και τον θαύμαζε, γιατί πίστευε ότι κι
ο ίδιος έκανε τα ίδια κόλπα με τη μπάλα).

–Αμ τι είναι;

–Αφού μιλάει ελληνικά, ρε ψώνιο.

–Κι ο κύριος Νέμετ μιλάει ελληνικά και είναι Ουγγα-
ρέζος... τι θα πει...

Ο Σταύρος έπεσε σε περιουλλογή.

–Τότε ξέρω τι θα κάνουμε, λέει στο τέλος.

–Για πε...

–Θα πάρουμε πινέλο και μπογιά και θα βάψουμε σ' έναν
τοίχο την τούρκικη σημαία, λέει θριαμβευτικά.

Αυτό μάλιστα! Αυτό ήταν ένα καλό σαμποτάζ! Και δεν θα μας έπαιρναν και είδηση, να έχουμε άλλα...

–Και μπογιά πού θα βρούμε; ρώτησε ο Αλέκος.

–Έχει ο πατέρας μου στην αποθήκη, προσφέρομαι εγώ. Τι χρώμα όμως;

–Κόκκινη, λέει ο Αλέκος. Με άσπρο μισοφέγγαρο κι αστέρι.

Το κοιτάξαμε έκθαμβοι. Πού ήξερε ο πιτσιρικάς;

–Πού το ξέρεις εσύ, ρε; τον ρωτάει δύσπιστα ο Σταύρος.

–Πέρσι δεν βγήκαν χαρτάκια με σημαίες, που κέρδιζες, λέει, ποδήλατο αν τα συγκέντρωνες όλα; Ε, από κει.

–Οπότε χρειαζόμαστε δυο χρώματα, λέει ο Γιώργος, ο δικός μου. Κόκκινο κι άσπρο.

–Θα δω, λέω επιφυλακτικά. Δεν ξέρω αν έχουμε...

–Να κοιτάξεις καλά, μου λέει ο Σταύρος. Θα πάμε νύχτα, για να μη μας καταλάβει κανείς, θα κάνουμε το σαμποτάζ και θα φύγουμε σαν κύριοι.

–Πότε δηλαδή; ρωτάει επιφυλακτικά ο Τσίλας.

–Απόψε, ρε, λέει ο Σταύρος. Έτσι, όπως είμαστε.

Έπεσε μια αμηχανία.

–Και θα μας αφήσουν οι μανάδες; αναρωτιέται ο Θυμιάκης. Νύχτα; Τι θα πούμε;

–Θα πούμε ότι πάμε στον Άγιο Κωνσταντίνο, στους Χαιρετισμούς, λέει ο Σταύρος.

Ένεκα που πλησίαζε Πάσχα.

–Εμένα με πονάει η κοιλιά, κλαψούρισε ο Τάκης.

–Εσύ είσαι χέστης, ρε, τον πρόγκηξε ο Γιώργος της Κασσιανής.

–Αφού με βάρωσε ο τρελός, ρε...

–Τον έβρισες.

–Να μ' έβριζε κι αυτός...

–Αφού δεν ξέρει να βρίζει, ρε. Δεν τον αφήνει η μάνα του.

Η ομήγυρη γέλασε με κακεντρέχεια εις βάρος μου, γιατί αυτή η ιστορία με τις βρισιές ήταν από τα συνηθισμένα τους πειράγματα –και θα είχαμε πιθανώς πολλαπλές συρράξεις αν, ανέλπιστα, δεν με υποστήριζε ο Γιώργος, ο δικός μου.

–Μη γελάτε, γιατί ο Πάνος μπορεί να μην ξέρει να βρίσει ελληνικά, αλλά στα γαλλικά βρίζει φαρσί, τους λέει. Ξέρει κανείς από σας να βρίζει γαλλικά;

Δεν ήξερε ούτε ο Σταύρος, που ήταν παντογνώστης (και ήξερε εγγλέζικες βρισιές, αλλά όχι γαλλικές), γι' αυτό κι επανέφερε την κουβέντα στο θέμα μας.

–Τι θα γίνει; λέει. Θα πάμε ή δεν θα πάμε;

–Εμένα με πονάει η κοιλιά, ξανάπε ο Τάκης δικαιολογούμενος.

–Καλά, εσύ είσαι χέστης, ξέρουμε, τον αποπήρε ο Σταύρος. Για τους άλλους λέω. Ποιος άλλος χέζεται;

Αλληλοκοιταχτήκαμε... Ποιος να μιλήσει; Αλλά, βρε παιδί μου... στο στόμα του λύκου!...

Αποφασίστηκε να εξορμήσουμε κατά τις οχτώ που θα είχε σκοτεινιάσει. Κι ας ελπίσουμε ότι οι Παραγκιώτες, με τους γονείς τους, έχουν πάει αυτοί αλήθεια στους Χαιρετισμούς. Ο θεός –κυριολεκτικά– βοηθός.

Η μάνα μου παραξενεύτηκε που ήθελα να πάω στην... εκκλησία και δύσπιστη εκ φύσεως ρώτησε αν θα 'ρχόταν κι ο Γιώργος.

–Μα ναι, μαζί θα πάμε.

–Καλά, είπε με μισή καρδιά, γιατί κάτι πάθαινε όταν έκανε χάρη σε κάποιον. Να πάτε, αλλά να μη μαλώσετε, γιατί θα φας το ξύλο της χρονιάς σου, κακομοίρη μου.

Και πού να 'ξερε!

Επόμενη δουλειά ήταν να ψάξουμε στην αποθήκη για τα

χρώματα. Όμως αυτό θα έπρεπε να γίνει λαθραία, χωρίς ν' ανάψουμε φως, γιατί τι θα λέγαμε στις μανάδες, πάμε να βάψουμε το τέμπλο;

Το μόνο φως που είχαμε ήταν αυτό που έμπαινε απ' το μοναδικό παράθυρο, αλλά κι αυτό έφτανε ίσα για να μη σκουντουφλάμε.

–Ποιο είναι κόκκινο και ποιο άσπρο τώρα; απόρησα όταν βρεθήκαμε μπροστά στους ντενεκέδες με τις μπογιές.

–Κι εγώ πού να ξέρω, σάματι βλέπω; γκρίνιαξε ο Γιώργος. Δικιά σου είναι η αποθήκη.

Γιατί στα δύσκολα όλα γίνονταν «δικά μου», στα εύκολα ήταν βέβαια «δικά μας».

–Κι επειδή;

–Ε, δεν ξέρεις πού βάζει ο πατέρας σου τα χρώματα;

–Ναι, άλλη δουλειά δεν έχω...

–Πάρε τώρα ότι να 'ναι και πάμε να φύγουμε... Θα μας δουν στο τέλος οι μανάδες.

Αρπάξαμε λοιπόν δυο ντενεκέδες κι ένα πινέλο μισοξεραμένο και γλιστρήσαμε σαν σκιές μέσα στη νύχτα, όπως ακριβώς το Παιδί-Φάντασμα.

Στα σκαλιά του Αούτου μας περίμεναν τα... κομάντα. Ο Σταύρος, ο Θυμιάκης, τα δυο Κασσιανάκια κι ο Βάσος. Τον Αλέκο δεν τον άφησε ο πατέρας του, όσο για τον Τάκη... καλά, αυτός υπέφερε από... κοιλιακά.

–Φέρατε, ρε, τις μπογιές; ρωτάει ο Σταύρος.

–Τις φέραμε.

–Για να δω...

Τις κοιτάζει στο γλόμπο του δρόμου...

–Ρε σεις... Τι φέρατε εδώ, ρε; Η μια είναι πράσινη κι η άλλη κίτρινη!

–Σάματι βλέπαμε; Αφού ήταν σκοτεινά, δικαιολογήθηκε ο Γιώργος.

–Και γιατί δεν ανάψατε φως;
–Τρελός είσαι, ρε; Θα μας έβλεπαν οι μανάδες.
–Και δεν σκεφτήκατε να πάρετε ένα κλεφτοφάναρο, σαν το Παιδί-Φάντασμα;
Τι του λες τώρα;
–Δεν πειράζει, το κάνουμε μ' αυτές, λέει συμβιβαστικά ο Θυμιάκης.
–Θα βγει σαν τη σημαία της Βραζιλίας, ρε.
–Και τι πειράζει;
–Είπαμε την Τούρκικη.
–Αυτά έχουμε.
–Και τι θα βάλουμε φόντο, κίτρινο;
–Πράσινο καλύτερα, προτείνω εγώ.
–Σαν του ξεφτίλα του Παναθηναϊκού, ρε;
Ναι, ήταν κι αυτό!
–Κίτρινο να το κάνουμε, προτείνει ο Τσίλας. Για να φαίνεται το μισοφέγγαρο καλύτερα.
–Εντάξει. Και ποιος θα το φτιάξει;
–Εγώ δεν ξέρω να ζωγραφίζω, δηλώνει ο Θυμιάκης.
–Ούτε εγώ.
–Ούτε εγώ...
Όλα τα μάτια στράφηκαν πάνω μου.
–Εσύ όμως ζωγραφίζεις μια χαρά, μου λέει ο Σταύρος.
Ωχ! Το πιο επικίνδυνο!
Προσπάθησα να ξεγλιστρήσω.
–Δεν ξέρω να φτιάνω μισοφέγγαρα, λέω.
–Σιγά το δύσκολο! Μισός κύκλος είναι.
–Αν δεν είναι δύσκολο γιατί δεν το φτιάχνετε εσείς;

–Γιατί εσύ είσαι ζωγράφος, ρε νούμερο. Ο ειδικός, να πούμε. Εμείς δεν ξέρουμε.

–Και τ' αστέρι;

–Κάνεις ένα σταυρό κι ένα Χι, όπως στον αστερίσκο.

–Μεγάλος βαθμός δυσκολίας! σαρκάζω εγώ.

–Εσύ είσαι ο ειδικός, επαναλαμβάνει ο Σταύρος. Άμα είναι να κάνουμε μια δουλειά να την κάνουμε σωστή. Εξόν κι αν χέζεσαι.

–Καλά..., θα δοκιμάσω.

–Όχι «θα δοκιμάσω». Να το κάνεις καλά, μην ξεφτιλίστούμε.

–'Νταξ'...

–Ωραία. Ποιος έχει ξαναπάει στις Παράγκες, ρωτάει ο Σταύρος.

Κοιταχτήκαμε. Ποιος τόλμαγε να πάει στις Παράγκες; Τι λέμε τώρα!

–Κανείς, ρε; Και πώς θα πάμε;

Ο Βάσος ξερόβηξε.

–Εγώ μια φορά πήγα κοντά με το ποδήλατο, λέει.

–Οπότε ξέρεις.

–Δεν μπήκα μέσα.

–Αλλά πήγες κοντά. Οπότε θα είσαι ο ανιχνευτής μας.

Δεν του άρεσε του Βάσου, αλλά τι να 'λεγε;

Ο Σταύρος μας δίνει τις τελευταίες επιτελικές οδηγίες.

–Θα δράσουμε αστραπιαία, σαν το ατρόμητο Ελληνόπουλο, τον Γιώργο Θαλάσση, μας λέει. Θα κοιτάξουμε να μην είναι κανείς στο δρόμο... Θα πλησιάσουμε με προφυλάξεις, θα βρούμε έναν καλό τοίχο... ο Πάνος θα φτιάξει τη σημαία τσάκα-τσάκα, εμείς θα κρατάμε τσίλιες και μετά, πάλι με τον ίδιο τρόπο, θα γίνουμε ένα με το σκοτάδι της νύχτας «σαν πραγματικά φαντάσματα».

–Κι αν μας δει κάνας Παραγκιώτης; ρωτάει ο Τσίλας.

–Ποιος θα μας δει, ρε; Αφού θα 'χουν πάει στους Χαιρετισμούς.

–Πάνε οι Παραγκιώτες στους Χαιρετισμούς; απορεί ο Θυμιάκης.

–Γιατί να μην πάνε;

–Αφού είναι Τούρκοι.

Αυτό ο αρχηγός δεν το 'χε προβλέψει. Το σκέφτηκε λίγο.

–Θα 'ναι μέσα, αποφαίνεται στο τέλος. Θα διαβάζουν για το σχολείο.

–Αφού είναι απογευματινοί, ρε, επιχειρηματολογεί ο Βάσος. Παναπεί διαβάζουν πρωί.

Αυτό ήταν όντως πρόβλημα.

–Αν πάμε σαν κομάντο, όπως στον «Μικρό Ήρωα», δεν θα μας πάρει χαμπάρι κανείς, λέει ο Σταύρος. Πάντως να βάλουμε και μερικές πέτρες στις τσέπες... για κάθε ενδεχόμενο.

–Εγώ έφερα το λάστιχο μαζί, δηλώνει ο Τσίλας.

«Λάστιχο» λέγαμε τη σφεντόνα.

–Τη νύχτα το λάστιχο είναι άχρηστο, του λέει ο Σταύρος. Δεν μπορείς να σημαδέψεις. Με τις πέτρες είναι καλύτερα.

Οπότε γεμίσαμε τις τσέπες με κοτρόνες.

–Και ποιος θα κουβαλάει τις μπογιές; ρωτάω εγώ.

–Εσύ που θα ζωγραφίσεις, λέει ο Γιώργος, ο δικός μου (να τον χαίρομαι).

–Να κουβαλήσω το ένα, προθυμοποιούμαι εγώ. Και τα δυο όμως είναι βαριά, δεν πάει.

Οι «κομάντος» σφύριζαν αδιάφορα.

–Να τραβήξουμε κλήρο, προτείνει ο Σταύρος. Όποιου του πέσει το μικρό ξυλαράκι, αυτός θα κουβαλήσει.

Άντε τώρα να βρούμε ξυλαράκια, να τα κόψουμε, ν' αποφασίσουμε ποιος θα τα κρατάει, ποιος θα τραβήξει πρώτος... Κόντευε εννιά η ώρα κι ακόμα δεν είχαμε ξεκινήσει!

Τελικά ο κλήρος έπεσε στον Θυμιάκη κι επιτέλους το εκστρατευτικό σώμα κινήθηκε.

Μέχρι να περάσουμε τον δημόσιο δρόμο ήμασταν παληκάρια. Απέναντι όμως η περιοχή ήταν αχαρτογράφητη κι όσο πλησιάζαμε στη χώρα του εχθρού τόσο έπεφτε μουγκαμάρα.

Λίγο πριν φτάσουμε στην κρίσιμη ζώνη, με οδηγό τον Βάσο, που δεν είχε έρθει πάντως τόσο μακριά την άλλη φορά με το ποδήλατο, ο διοικητής Σταύρος μας επέστησε την προσοχή για μια τελευταία φορά.

–Να προσέχετε, είπε. Αυτοί οι Τούρκοι δεν έχουν μπέσα.

–Δεν είναι Τούρκοι, είπα διαολισμένος. Έλληνες είναι, σαν εμάς.

–Ε, τότε ζωγράφισέ τους την ελληνική σημαία, κακάρισε ειρωνικά ο Τσίλας.

Σχόλιο που έκανε και τους άλλους να ξεκαρδιστούν στα γέλια.

Και μ' αυτά και μ' αυτά, ξαφνικά βρεθήκαμε στο στόμα του λύκου! Γύρω μας ο εξωτικός και λίαν επίφοβος συννοικισμός, που δεν είχαμε αντικρίσει ποτέ ως τότε και μόνο ακουστά, από θρύλους και παραδόσεις, είχαμε.

Σπίτια χαμηλά, μονόπατα, λίγα με πλιθιά κι ακόμα λιγότερα απ' αυτά ασβεστωμένα. Τα περισσότερα ήταν ξύλινα παραπήγματα σκεπασμένα με τσίγκια. Οι περίφημες παράγκες, εξ' ου και το όνομα της γειτονιάς. Οι δρόμοι με χώμα, φωτισμός του Δήμου σπάνιος... κακομοιριά και φτώχεια, ερημιά κι εγκατάλειψη. Οι άνθρωποι αυτοί είχαν ξεχαστεί εδώ πέρα από το 1924!!!

Ωστόσο έβλεπες πως ήταν νοικοκυραίοι. Σκουπίδια δεν

υπήρχαν πουθενά και οι μικρές αυλές τους ήταν γεμάτες λουλούδια σε ασβεστωμένους ντενεκέδες. Τα περισσότερα σπίτια φωτίζονταν με λάμπες πετρελαίου και είδαμε βαρέλια κάτω από τις υδρορροές για να μαζεύνουν το βρόχινο νερό, μιας και δίκτυο ύδρευσης δεν υπήρχε.

Κοιτάζαμε γύρω μας σαν χαμένοι, ξεχνώντας στη σαστιμάρα μας να κρυφτούμε, όπως θα άρμοζε σε κομάντος της κλάσης μας.

–Ωραία είναι, ρε, λέει σε μια στιγμή ο Θυμιάκης. Όπως σε κάτι έργα.

–Ναι, καλά, έλα να ζήσεις εδώ και τα λέμε, του πετάει ο Τοίλας, που δεν ήταν ο πιο ρομαντικός ανάμεσά μας.

Τη στιγμή εκείνη προσέξαμε τη μουσική. Ερχόταν από κάπου, λίγα σπίτια πιο πέρα, και ήταν ένα ούτι που συνόδευε μια υπέροχη γυναικεία φωνή σ' έναν μακρόσυρτο ανατολίτικο σκοπό.

–Είδες; γυρίζει και μου λέει ο Σταύρος θριαμβευτικά. Τούρκικα είναι.

–Δεν είναι Τούρκικα, είπε σιγανά ο Γιώργος, ο δικός μου. Από τη Σμύρνη είναι. Τα τραγουδούσε συχνά η γιαγιά μου, πριν λαλήσει εντελώς.

Μουγκαμάρα.

Κοιταζόμασταν τώρα γεμάτοι αμηχανία.

Και το τραγούδι να μας ταξιδεύει σε τόπους παραμυθένιους!

Ο Σταύρος ξερόβηξε.

–Ρε σεις..., λέει διστακτικά. Λέω να μην φτιάξουμε μισοφέγγαρο κι αηδίες.

–Και τι να φτιάξουμε; ρωτάει ο Βάσος.

–Ξέρω 'γω... Κάτι άλλο.

–Να γράψουμε «Ολυμπιακάρα», προτείνει ο Τοίλας.

–Με πράσινη μπογιά, ρε μάπα;

Ήταν κι αυτό.

–Να γράψουμε «Παραγκιώτες θα πεθάνετε», προτείνει ο Γιώργος της Κασσιανής.

Τον αγριοκοιτάξαμε.

–«Ζήτω η Ελλάς», λέει ο Σταύρος. Αυτό να βάλουμε. Έτσι τους δείχνουμε ότι κάνουμε επιχείρηση κομάντο και δεν βρίζουμε και κανέναν.

Κείνη ακριβώς τη στιγμή ακούστηκε η αγριοφωνάρα:

–Τι κάνετε εσείς εκεί, ρεεεεεεϊϊ;

Από τη γωνία είχαν ξεπροβάλει πεντέξι ψωμωμένοι Παραγκιώτες του Δέκατου –και μάλιστα των μεγάλων τάξεων.

Ξεχάσαμε τη δολιοφθορά, ξεχάσαμε ότι είχαμε τσέπες γεμάτες πέτρες, ξεχάσαμε και πώς μας έλεγαν. Σαν ένας άνθρωπος παρατήσαμε τους ντενεκέδες με τις μπογιές, κόψαμε τα πόδια στον ώμο κι όπου φύγει-φύγει.

Κι οι Παραγκιώτες από κοντά.

Τώρα το ζήτημα ήταν να βρούμε το δρόμο μας μέσα από τα σοκάκια, που όλα μας φαίνονταν ίδια!... Σκορπίσαμε κι ο καθένας για τον εαυτό του. Με την ψυχή στο στόμα.

Βρέθηκα μόνος μου σ' ένα μέρος που δεν μου θύμιζε τίποτα. Και το βαρύ ποδοβολητό των Παραγκιωτών από πίσω... Δεν υπήρχε περίπτωση να ξεφύγω. Βλέπω ένα βαρέλι απ' αυτά για το βρόχινο νερό... Χωρίς δεύτερη σκέψη σκαρφαλώνω και πέφτω μέσα. Το νερό μπουζί!... Μέχρι το λαιμό.

Και να τους ακούω να πλησιάζουν.

Και να σταματάνε...

–Πού πήγε, ρε;

–Θα κρύφτηκε, ο χέστης.

–Πού;

–Στο βαρέλι;

Ωχ!

Βήματα κοντά... Σαν τον Γιώργο Θαλάσση παίρνω μια βαθιά αναπνοή και βάζω το κεφάλι μέσα, παρακαλώντας να είναι αρκετά σκοτεινά και να μη φαίνομαι.

–Μπα, δεν είναι εδώ, ακούω μια φωνή από πάνω μου.

–Και πού είναι τότε;

–Μην κρύφτηκε σε καμιά αυλή;

Είχα γλυτώσει! Μπορούσα ν' ανασάνω ξανά οξυγόνο.

Βγάζω το κεφάλι από το νερό... Και βλέπω το μούτρο του Πολυκατοικιώτη να γελάει από πάνω μου σαν τον διάολο μεταμορφωμένο!

–Α, το πουλάκι μου! λέει. Καλά σε κατάλαβα εγώ.

Και δίνει μια κι αναποδογυρίζει το βαρέλι με μένα μέσα, στέλνοντάς με κωλοκαθισμένο σε μια λίμνη από νερό με τις ντουλάπες γύρω-γύρω έτοιμες να με κάνουν κομμάτια.

Έχε γεια καημένε κόσμε! Εδώ τελείωναν όλα. Κι από μια άποψη καλύτερα έτσι, γιατί αν μ' έβλεπε η μάνα μου σ' αυτό το χάλι θα με σκότωνε εκείνη, αφού πρώτα μου έβγαζε την ψυχή στη γκρίνια και τις κατάρες και τ' αναθέματα.

Αλλά...

Τη στιγμή εκείνη, την κρίσιμη, όπως ακριβώς γίνεται στα έργα, ανοίγει η πόρτα του σπιτιού, στο οποίο ανήκε το βαρέλι, και βγαίνει έξω ένας ψηλός γέρος με μεγάλα μουστάκια.

–Βρε πεζεβέγκηδες, τι κάν'τε εδώ; βροντοφωνάζει.

Οι Παραγκιώτες σάστισαν.

Ήταν το θαύμα που δεν ήλπιζα καν να συμβεί.

Πετάγομαι πάνω και το βάζω στα πόδια. Με τα παπούτσια να πηγαίνουν πλάτσα-πλούτσα από τα νερά και τα ρούχα κολλημένα πάνω μου. Για το πού βρισκόταν η ψυχή μου δεν χρειάζεται να πω.

Ήταν μεγάλο ευτύχημα ότι ήμουν γρήγορος κι οι Παραγκιώτες αιφνιδιασμένοι. Ήταν επίσης μεγαλύτερο ευτύχημα

ότι βρέθηκα έξω από την εχθρική περιοχή χωρίς να το καταλάβω. Οι υπόλοιποι «κομάντος» άφαντοι! Να υποθέσω πως με θεώρησαν απώλεια, απ' αυτές που δικαιολογούνται να υπάρχουν σε τέτοιου είδους παράτολμες καταδρομές.

Η μάνα μου να με δει έτσι παρανόησε.

—Τι χάλια είναι αυτά; έμπηξε τις φωνές. Πώς έγινες έτσι;... Βρωμόπαιδο!... Στην εκκλησία σ' έστειλα και μου 'ρχεσαι σ' αυτή την κατάντια! Τι έγινε; Ε; Πες, σκασμένο... τι έγινε;

Το πρόβλημά μου πάντα ήταν ότι δεν τα κατάφερνα στα ψέματα.

—Έλεσα σ' ένα βαρέλι με νερό, της λέω.

—Στην... εκκλησία;!!!

—Όχι...

—Πού; Απέξω;

—Εεε... ναι...

Υπάρχει πάντα ένας τρόπος να μη λες ψέματα, αποσιωπώντας συγχρόνως την απόλυτη αλήθεια.

Με απείλησε να τα πει όλα του πατέρα μου, όταν επέστρεφε από το ταξίδι του (το έκανε), να με κλείσει μέσα για μέρες και μέρες (το προσπάθησε) και να μη μ' αφήσει ποτέ πια να πάω στην εκκλησία (δεν μου στοίχισε).

Όταν έληξε η ποινή μου παρουσιάστηκα στο αρχηγείο όπου διηγήθηκα, με τρόπο ιδιαίτερα γλαφυρό, την περιπέτεια μου.

—Ήσουν τυχερός, είπε ο Σταύρος. Κι ότι λέγαμε να επιτεθούμε για να σ' ελευθερώσουμε...

—Και τι ακριβώς σας καθυστέρησε; ενδιαφέρθηκα να μάθω.

–Να, μωρέ... Ήταν αργά και θα βρίσκαμε το μπελά μας από τις μανάδες αν καθυστερούσαμε κι άλλο...

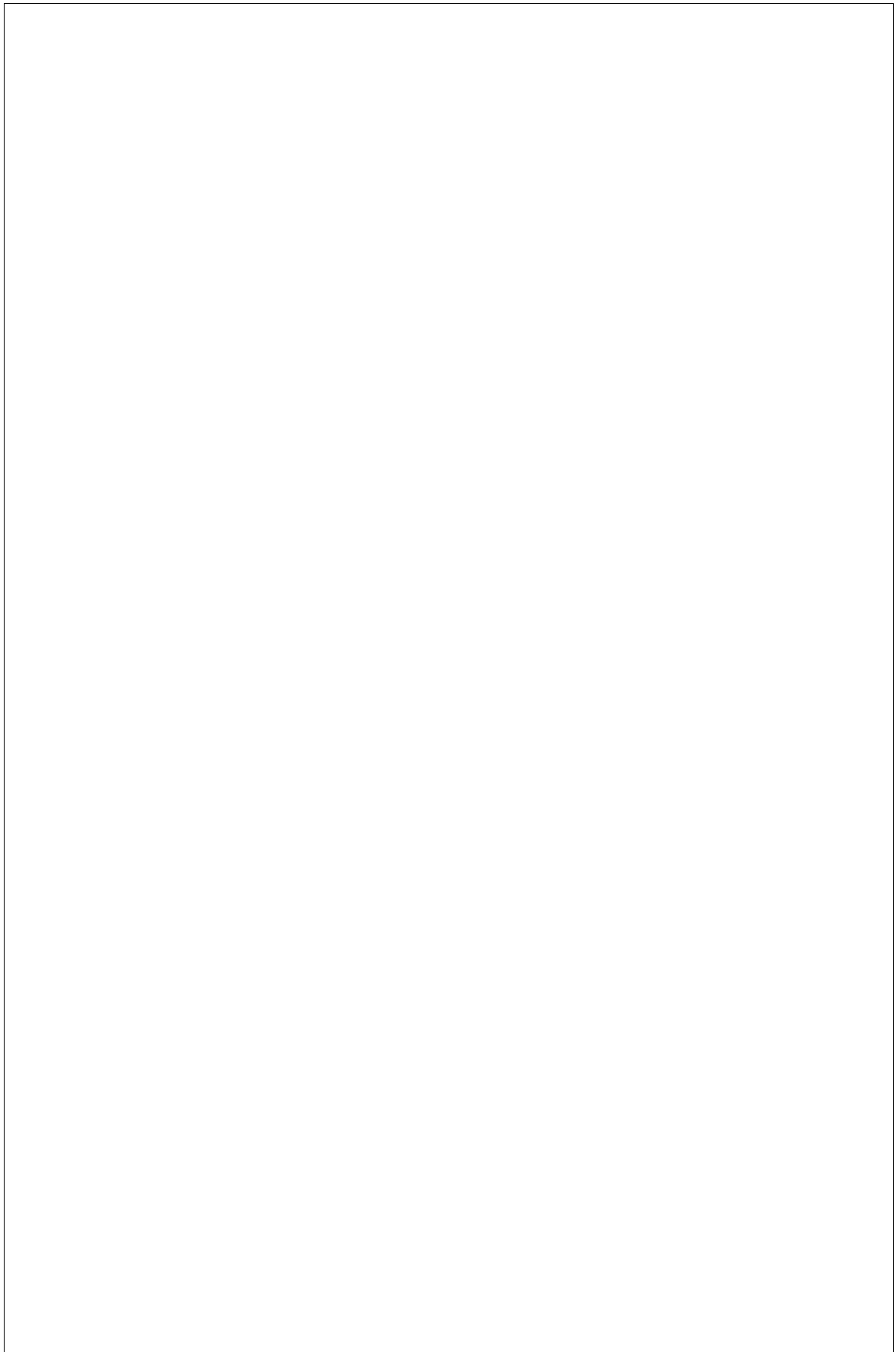
–Ένα βράδυ να πάμε να κάνουμε το ίδιο και στους Πολυκατοικιώτες, πρότεινε μ' ενθουσιασμό ο Θυμιάκης.

Και δεν κατάλαβε γιατί τον πιάσαμε όλοι στις καρπάζιες.

Εμείς οι Λουατζήδες

Το πρώτο μου σαμποτάζ το έκανα όταν ήμουν επτά χρονών και ήταν πέρα ως πέρα πετυχημένο. Μπορεί να πει κανείς ότι έγινε μια καλή αρχή, ίσως καθοριστική. Αν το πράγμα πήγαινε στραβά τότε μπορεί να κατέληγα και πίσω από τον γκισέ κάποιας τράπεζας, να μετράω τα λεφτά των άλλων. Ήμουν τυχερός.

Να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή καλύτερα, γιατί αν με πιάσει η φλυαρία μπορεί να βρεθούμε αλλού γι' αλλού και δεν κάνει.

Ένα από τ' αγαπημένα μας θέματα στη γειτονιά ήταν η στρατιωτική θητεία. Η δική μας δηλαδή, μελλοντικώς. Η οποία, τότε, για μας, δεν ήταν το κάτεργο, το θέατρο του παραλόγου και το χάσιμο –για το τίποτα– δυόμιση χρόνων από τη ζωή μας, που θα βιώναμε πολύ αργότερα, αλλά ένα ακόμα περιπετειώδες επεισόδιο στην πολυτάραχη και άκρως φανταχτερή πορεία μας στην κοινωνία των μεγάλων. Ένα επεισόδιο γκλαμουράτο και ιδιαζόντως ηρωικό. Φρόντιζαν κινηματογράφος και «Μικροί Ήρωες» για να έχουμε την εντύπωση αυτή.

Το όλο πράγμα ξεκίνησε με την κλήτευση του Κώστα, του μεγάλου αδερφού του Σταύρου, να υπηρετήσει στην Ανακτορική Φρουρά. Η αίγλη, που ξέβαψε πάνω στον μικρό αδερφό, ήταν κάτι το μοναδικό. Ακούγαμε ιστορίες για αγρίους, για κατορθώματα και λεπτομέρειες της στρατιωτι-

κής ζωής, για ηρωισμούς που δεν έβαζε το μυαλό μας και μαγευόμασταν –και ζηλεύαμε. Γιατί να μην έχουμε κι εμείς έναν μεγάλο αδερφό φαντάρο, κατά προτίμηση σ' ένα τέτοιο επίλεκτο σώμα, ώστε να μπορούμε κι εμείς να κοκορευόμαστε; Όσπου να ερχόταν και η δική μας σειρά, να φορέσουμε στολή, εννοείται, οπότε θα είχαμε τις δικές μας ιστορίες να διηγούμαστε σ' ένα σίγουρα έκθαμβο ακροατήριο.

Μας έλεγε λοιπόν ο Σταύρος κι εμείς ακούγαμε με το στόμα ανοιχτό.

–Όταν πάνε οι Εύζωνοι για αλλαγή φρουράς στον Άγνωστο Στρατιώτη σπάνε τα πλακάκια από το βήμα, έλεγε. Τρεις φορές τα έχουν αλλάξει από τότε που πήγε ο Κώστας.

–Αλήθεια, ρε;

–Αμ τέτοια ντερέκια που είναι τι περιμένεις!

–Εγώ Εύζωνας θα πάω, δήλωσε ο Θυμιάκης.

Ο Σταύρος γέλασε.

–Σιγά μη σε πάρουν, έτσι σπόρος που είσαι, του λέει. Στη Φρουρά, ρε, πρέπει να είσαι άνω από 1.85... Εγώ θα πάω σίγουρα.

Ο Θυμιάκης ήταν ο πιο μικροκαμωμένος απ' όλους μας, γι' αυτό τον φωνάζαμε και «ρεβύθα». Στα δεκαοχτώ όμως πέταξε ξαφνικά μπόϊ κι έφτασε –κυριολεκτικά– τα δυο μέτρα. Ένα κεφάλι ψηλότερος από τον ψηλότερο εξ' ημών, των τέως «ψηλών».

–Και θα σε πάρουν, ρε; του πετάει ο Γιώργος που ζηλευε.

–Αφού έχω αδερφό που υπηρετεί εκεί, ρε. Όποιος έχει αδερφό στη Φρουρά τον παίρνουν αμέσως.

–Εγώ θα πάω στα ΛΟΚ, δηλώνει ο Γιώργος πεισμένος.

Η μαγική κουβέντα! Τα ΛΟΚ ήταν κάτι σαν το Άγιο Δισκολόι για μας. Σαν να σε παίρναν στο σινεμά να παίξεις μαζί με τον Ερροφλύν σε πειρατικό έργο!

–Κι εγώ, πετάγεται ο Τσίλας.

–Κι εγώ...

–Κι εγώ...

Ο Σταύρος αποφάσισε να κάνει μια αβαρία.

–Εντάξει, κι εγώ στα ΛΟΚ θα πάω πρώτα, λέει. Και μετά στην Ανακτορική Φρουρά.

Από τις ελάχιστες φορές που είχαμε ομοφωνία σε κάτι!

–Εμένα θα με κάνουν λοχία, δηλώνω με περίσσευμα αυτοπεποίθησης.

Γιατί ο Τάκης, ο εισπράκτοράς μας, που υπηρετούσε στα ΛΟΚ, λοχίας ήταν. Εξ' άλλου μου άρεσε να διατάζω και να μη βρίσκω αντιρρήσεις απέναντι.

–Εσένα δεν θα σε πάρουν, μου λέει ο Σταύρος. Κάνεις γαλλικά κι όποιος κάνει γαλλικά είναι του καναπέ, δεν κάνει για λοκατζής.

–Σιγά μην πω ότι κάνω γαλλικά, πετάω εγώ πικαρισμένος που, για μια ακόμα φορά, η άτιμη αυτή γλώσσα στεκόταν εμπόδιο στη ζωή μου.

–Κι αν σε καταλάβουν;

–Αν δεν με καρφώσει κανείς από σας δεν θα το καταλάβουν, λέω.

–Εγώ δεν θα καρφώσω, υπόσχεται ο Θυμιάκης.

–Ούτε εγώ, λέει ο Γιώργος, ο δικός μου.

–Εγώ, να μα την Παναγία, δηλώνει ο Τσίλας φιλώντας σταυρό.

Και μόνο αυτή η σουπιά ο Τάκης χαμογελούσε μουλωχτά και ύπουλα και δεν έλεγε τίποτα. Αλλά απ' αυτόν το περίμενα.

–Ντάξει, κάνει την αβαρία κι ο Σταύρος. Αλλά λοχίας... κομμένη. Εγώ θα γίνω λοχίας.

–Γιατί, ρε; Είσαι μάγκας; θυμώνει ο Γιώργος.

–Ναι, ρε, είμαι μάγκας, του πετάει ο Σταύρος. Κι επί πλέον έχω αδερφό στην Ανακτορική Φρουρά.

Αυτό ήταν όντως ένα ακλόνητο επιχείρημα.

–Θα ‘χει πολύ πλάκα, έτσι όπως είμαστε να πάμε όλοι στα ΛΟΚ, λέει ο Τσίλας ενθουσιασμένος.

–Θα πλακώνουμε τους Παραγκιώτες και τους Πολυκατοικιώτες όταν πάνε να μας κουνηθούν, λέει ο Γιώργος.

–Κι ο Διάδοχος στα ΛΟΚ υπηρετεί, μας πληροφορεί ο Σταύρος και μας κουφαίνει.

–Αλήθεια, ρε;

–Ναι, ρε, το ξέρω από τον Κώστα. Τον έστειλε ο Βασιλιάς στα ΛΟΚ για να μάθει καλά τα κόλπα, λέει, αφού θα πάρει πίσω μετά την Πόλη.

–Άντε, ρε!...

–Αφού υπάρχει η προφητεία, ρε βλάκα... «Κωνσταντίνος την έχτισε, Κωνσταντίνος την έχασε, Κωνσταντίνος θα τηνε πάρει».

–Εκτός κι αν εννοεί τον αδερφό σου, του πετάει ο Γιώργος σαρκαστικά, γιατί ζήλευε.

–Δεν αποκλείεται.

Είχε αποφασιστεί, πάει και τελείωσε. Θα γινόμασταν όλοι λοκατζήδες, θα παίρναμε την Πόλη, με τον Διάδοχο, που κι αυτός λοκατζής ήταν, κι όταν γυρίζαμε πίσω θα κάναμε παρέλαση και θα μας θαύμαζαν τα κορίτσια έτσι που θα ‘μασταν με τους πράσινους μπερέδες και το χέρι να σηκώνεται ψηλά, «ως το φρύδι»... Θα ήταν όλες τους εκεί... η Κάκια, η Εύη, η Βέρα... ακόμα και η Έφη, η συμμαθήτριά του Τάσου, που ήταν πιο μεγάλη, θα ήταν κι αυτή εκεί... Και θα μου πετούσαν όλες λουλούδια... έτσι, μπροστά απ’ όλους που θα βάδιζα... καθόσον λοχίας... γιατί δεν πάει να λέει ο Σταύρος... εμένα θα έκαναν λοχία, γιατί όταν θύμωνα δεν υπολόγιζα τίποτα κι αυτό θα ήταν ένα σημαντικό προσόν για τον αρχηγό, όπως και να το κάνουμε. «Ήταν ή επί τας».

–Δεν φουβάσι τίποντας ισύ, σκασμένου; με είχε ρωτήσει μια φορά η Αννούλα.

–Τι να φοβηθώ; απόρησα εγώ. Ότι και να κάνω εσύ πάντα θα μ' αγαπάς, έτσι δεν είναι;

Δεν απάντησε, αλλά έκρυψε το πρόσωπό της, να μην δω ότι είχε δακρύσει.

Στη γειτονιά η αλήθεια είναι ότι είχαμε όλοι, ποιος λίγο, ποιος πολύ, άγνοια κινδύνου. Πιστεύαμε πως ότι και να συνέβαινε εμείς, την τελευταία στιγμή, από τύχη θες, από μαγικό θες, θα γλυτώναμε. Και είναι λογικό, γιατί με τα τόσα που κάναμε μόνο σε θαύμα μπορεί να οφείλεται που δεν είχε σκοτωθεί ακόμα κανείς μας.

Άγνοια κινδύνου είχαμε και τη μέρα που συναντήσαμε τους Εσατζήδες.

Είχαμε πάει να παίξουμε μπάλα με κάτι παιδιά από την απέναντι γειτονιά, στο δικό τους «οικόπεδο», την αλάνα που βρισκόταν απέναντι από τη στάση της Αστικής κι επιστρέφαμε στα λημέρια μας ένεκα του ότι οι μανάδες της γειτονιάς εκείνης ήταν πολύ λιγότερο ανεκτικές στις φωνές και τη φασαρία απ' ότι οι δικές μας κι ως εκ τούτου μας πρόγkηξαν μετά από καμιά ώρα παιχνιδιού και μάντρωσαν τα παιδιά τους.

Όπως διασχίζαμε τη Βασιλέως Γεωργίου Α' λοιπόν έρχεται και σταματάει μπροστά μας ένα τζηπ της ΕΣΑ με δυο καρατζόβες² μέσα.

–Ρε μάγκες, πού 'ναι η οδός Βόλου, ρε; ρωτάει ο συνοδηγός δεκανέας.

Που θα πει ότι ήταν ξένοι στα μέρη μας και νεοφερμένοι.

–Ίσα μπροστά, του λέει ο Τάκης.

Πάει να ξεκινήσει το τζηπ κι εκεί πετάγεται ο Αλέκος, που κουβαλούσε τη μπάλα, και τους λέει:

2 Καρατζόβας: ο Εσατζής στη στρατιωτική αργκό της εποχής. Το αντίστοιχο για τον Αερονόμο ήταν μπατζής.

–Φχαριστώ δεν σου ‘μαθε η μάνα σου να λες;

Πώς του ‘ρθε ούτε ο ίδιος μπορούσε να εξηγήσει μετά.

Σβήνουν τη μηχανή οι Εσατζήδες, τραβάνε χειρόφρενο και κατεβαίνουν. Ίσαμε ένα κτίριο ο καθένας.

–Τι είπες για τη μάνα μου, ρε τσόλι; λέει του Αλέκου ο δεκανέας.

Και χωρίς να περιμένει απάντηση του αστράφτει μια καρπαζιά και του παίρνει τη μπάλα. Μια καρακλωτσιά με το άρβυλο και τρέχα βρέστην πάνω στα κεραμίδια –αν δεν είχε κλατάρει κιόλας.

–Τώρα αυτό ήταν μαγκιά; λέει ο Σταύρος τσαντισμένος.

–Θες κι εσύ καμιά φάπα; του λέει ο άλλος, ο λοχίας.

–Σε μας ξέρετε να δίνετε φάπες, στους λοκατζήδες όμως σας πάει νάαα..., του πετάει ο Τσίλας τη σπόντα.

Οπότε εισέπραξε και κείνος μια φάπα που τον κάθισε στο πεζοδρόμιο.

Βλέπει έτσι τον αδερφό του ο Γιώργος της Κασσιανής, ορμάει πάνω στους οδοστρωτήρες με μπουνιές και κλωτσιές, ορμάει κι ο Αλέκος, να προσπαθεί να κλωπήσει μέσα στον σωρό ενώ ο Σταύρος φώναζε, δεν ξέρω σε ποιον, «πάρτους τα νούμερα να τους κάνουμε αναφορά».

Χαμός! Εμείς, οι λοκατζήδες, με τον προαιώνιο εχθρό και με έκβαση του αγώνα καθόλου αμφίβολη. Ότι μπορούσαμε κάναμε, μέχρι που έβγαλαν τα γκλόμπ, οπότε και σήμανε για μας άτακτη υποχώρηση, γιατί δεν ήταν ώρες αυτές να πηγαίνουμε στις μανάδες με ανοιγμένα κεφάλια.

Έτσι, με μώλωπες κι εκδορές μόνο, από την ασφάλεια του αναχώματος του «οικοπέδου» μας περιοριστήκαμε να παρατηρούμε με ανίσχυρη λύσσα το τζηπ του εχθρού ν’ απομακρύνεται, με τους καρατζόβες να γελάνε του καλού καιρού από μέσα.

–Καθίκια! φώναξε ο Τσίλας κουνώντας τη γροθιά του στον αέρα. Δεν θα σας μπλάξω πουθενά; Θα δείτε τότε.

–Ναι, σε καμιά δεκαπενταριά χρόνια, λέει ο Αλέκος κατηφής.

Ο Σταύρος τον άρπαξε από τα μούτρα.

–Και συ, ρε μαλακισμένο, τι ήθελες και του πες για τη μάνα του; φώναξε.

–Δεν του ‘πα για τη μάνα του, διαμαρτυρήθηκε ο μικρός. Που δεν είπε «ευχαριστώ» του είπα.

–Και πού είμαστε, ρε, να λέμε «ευχαριστώ», στα σαλόνια; τον πρόγkηξε κι ο Γιώργος, ο δικός μου, που δεν ήταν από τους πιο ένθερμους οπαδούς της βαρώνης ντε Σταλ.

–Και μετά αυτοί είναι μεγάλοι, λέει ο Θυμιάκης. Πού ακούστηκε οι μεγάλοι να λένε «ευχαριστώ» στους μικρούς;

–Εμένα η μαμά μου έτσι μου ‘μαθε, λέει ο Αλέκος μωτρωμένος.

Κοιταχτήκαμε μεταξύ μας αμήχανα. Η μαμά του Αλέκου ήταν κατάκοιτη και η υγεία της όλο και χειροτέρευε. Δεν μπορούσαμε να πούμε τίποτα.

–Η ουσία είναι ότι τις φάγαμε κανονικά, μουρμούρισε ο Σταύρος. Ωραίοι λοκατζήδες είμαστε!

–Αφού ήταν δυο μέτρα ο καθένας, ρε! Τι να κάναμε;

–Εγώ έριχνα μπουινές λες και βάραγα σε τοίχο, λέει ο Γιώργος της Κασσιανής τρίβοντας τα χέρια του.

–Έχω μια ιδέα, λέει ο Θυμιάκης. Να τους περιμένουμε να ξαναπεράσουν και να τους πετάξουμε πέτρες.

–Κι αν τρέχει το τζηπ πολύ γρήγορα;

–Θα πετάξουμε όλοι μαζί κι όλο και κάποιες θα τους πετύχουν.

–Κι αν βγουν με τα μπιστόλια;

–Θα φωνάξουμε τις μανάδες.

Δεν ήταν κακή ιδέα. Καθόλου κακή. Κι έτσι θα παίρναμε το αίμα μας πίσω, χωρίς μεγάλο ρίσκο, αφού μέχρι ν’ ανε-

βούν στο ανάχωμα εμείς θα 'χαμε γίνει καπνός και ίσως, με λίγη τύχη, να κάναμε και καμιά ζημιά στο τζηπ, οπότε θα τους έριχνε κι ο διοικητής τους μια φυλάκα να τη θυμούνται.

Κινητοποιηθήκαμε αμέσως. Τρέξαμε στο σπίτι και φέραμε τα «λάστιχα», μαζέψαμε πέτρες, βάλαμε τον Αλέκο στο δρόμο, πίσω από ένα δέντρο, για τσιλιαδόρο, να μας πει πότε θα φαινόταν το τζηπ από μακριά και περιμέναμε. Τύφλα να 'χουν οι Ινδιάνοι πολεμιστές στα αθάνατα αριστουργήματα του Τζέιμς Φένιμορ Κούπερ!

Είκοσι λεφτά αργότερα ο Αλέκος μας φώναξε.

—Έρχονται.

Ετοιμαζόμαστε εμείς... οι καρδιές να χτυπάνε ταμπούρλο... Ανακαλύπταμε τον ανταρτοπόλεμο.

Ο Αλέκος φαινόταν μπερδεμένος.

—Σταμάτησε στου Περικλή μπροστά, μας φωνάζει.

Του Περικλή ήταν το ταβερνείο της γειτονιάς, επί της Γεωργίου Α'.

Κάνουμε έτσι, με μια μικρή μετατόπιση μπορούσαμε να δούμε ως εκεί. Όντως οι καρατζόβες είχαν σταματήσει.

—Το σκέφτονται για κάνα τσίπουρο μάλλον, λέει ο Σταύρος.

—Φτου, γαμώτο! Κάνει ο Τσίλας. Δεν θα προκάνουμε... Μέχρι να φύγουν αυτοί ξανά θα μας φωνάξουν οι μανάδες για φαγητό.

Όμως... το τζηπ ξεκίνησε και πάλι.

Το βλέπουμε να στρίβει στην απέναντι γωνία και να παρκάρει στην άκρη, κάτω από ένα δέντρο.

—Για να μη δίνει στόχο από τον κεντρικό δρόμο, σε περίπτωση που περάσει κανένας ανώτερος, μας εξήγησε ο Σταύρος, με την πείρα του αδερφού που υπηρετούσε.

Οι Εσατζήδες κατέβηκαν, κατευθύνθηκαν στο ταβερνείο και μπήκαν μέσα.

Αλληλοκοιταχτήκαμε. Όλοι είχαμε την ίδια ιδέα.

–Τα λάστιχα, λέει ο Γιώργος. Να τους ξεφουσκώσουμε τα λάστιχα.

Σε δυο λεπτά είχαμε περικυκλώσει το Εσατζήδικο τζηπ. Οι βαλβίδες όμως δεν έλεγαν να λασκάρουν.

–Θέλουν ειδικό εργαλείο, αποφαίνεται ο Σταύρος.

–Και πού να το βρούμε;

–Να τα τρυπήσουμε, προτείνει ο Τσίλας.

–Με τι, ρε μάπα;

–Ξέρω 'γώ... Με κάνα μαχαίρι...

–Θέλει γερό μαχαίρι, από ατσάλι, λέει ο Σταύρος. Τα λάστιχα είναι σκληρά. Τα κουζινομάχαιρα είναι άχρηστα, δεν τα διαπερνούν με τίποτα.

–Έχω εγώ, λέω.

Με κοίταξαν έκπληκτοι.

–Τι, πάνω σου;

–Όχι, στο σπίτι. Έχει ο πατέρας μου ένα κρητικό, στο γραφείο του, που το χρησιμοποιεί για χαρτοκόφτη. Κόβει σαν ξυράφι.

–Και τι κάθεσαι;

Σωστά. Τι καθόμουν;

Αμολιέμαι σπίτι, απαραίτητος από μάνα και Αννούλα, βουτάω το μαχαίρι, με τη θήκη του, το βάζω κάτω από τη μπλούζα και πίσω τρεχάλα στο τζηπ.

–Πωπώ! Αυτό είναι μαχαίρι! λέει ο Τσίλας, που θαύμαζε κάθε τι το φονικό.

–Ποιος θα τα τρυπήσει; ρωτάει ο Θυμιάκης, που ήταν πρακτικός.

Αλληλοκοιταχτήκαμε. Ωπ! Εδώ τα πράγματα σο-
βάρευν. Γιατί έτσι και γινόταν καμιά στραβή και μας ανα-
κάλυπταν αυτός που τρύπησε τα λάστιχα θα ήταν ο κύριος

υπόλογος. Δίκες, ίσως στρατοδικείο, φυλακή, ίσως κάτεργο...

–Εσύ, λέει ο Σταύρος του Γιώργου, του δικού μου. Που είσαι ο πιο δυνατός.

–Εμένα με πονάει το χέρι μου, λέει αυτός.

–Και μένα, λέει ο άλλος Γιώργος.

–Και μένα...

–Και μένα...

Όλα τα βλέματα στράφηκαν πάνω μου. Ούτε συνεννοημένοι να 'ταν!

–Δικό σου είναι το μαχαίρι, μου λέει κάπως απολογητικά ο Σταύρος. Οπότε...

Οπότε... σε μένα ο κλήρος.

Η πρώτη απόπειρα δεν υπήρξε πολύ πετυχημένη. Το μαχαίρι και μυτερό ήταν κι έκοβε πολύ, αλλά το ρημάδι το λάστιχο ήταν πολύ σκληρό και ίσα που το χάραζε. Έδωσα μια ακόμη, βάζοντας δύναμη, αλλά μπα!... Δεν γινόταν τίποτα.

–Να το βαρέσουμε με μια πέτρα από πάνω, πρότεινε ο Αλέκος, που είχε πρακτικό μυαλό παρ' ότι πιτσιρικάς.

–Θα κάνει φασαρία και θ' ακούσουν οι Εσατζήδες, παρατήρησε ο Σταύρος.

–Να τυλίξουμε την πέτρα με μια μπλούζα.

–Με ποιανού τη μπλούζα;

–Η δικιά μου δεν γίνεται, είναι καινούργια. Θα με σκοτώσει η μάνα μου.

–Η δικιά μου είναι πλυμένη.

–Κι εμένα...

Ο Σταύρος έβγαλε τη δικιά του και τύλιξε μέσα μια γερή κοτρόνα. Μ' έβαλε να κρατάω το μαχαίρι με τη μύτη στο λάστιχο κι αυτός άρχισε να κοπανάει τη λαβή.

Τζίφος. Το λάστιχο ήταν απέθαντο!

Καθίσαμε να το σκεφτούμε.

–Μήπως να κάψουμε τη λάμα, να μπαίνει εύκολα στο καουτσούκ, πρότεινε ο Τσίλας, που κάτι παρόμοιο είχε δει σ' ένα έργο.

–Και πού θα βρούμε φωτιά, ρε μάπα;

Ο Γιώργος, ο δικός μου, ως μηχανικός –αφού ο μπαμπάς του είχε συνεργείο– εξέταζε με προσοχή το λάστιχο και φαινόταν να κάνει πυρετώδεις υπολογισμούς με το μυαλό του.

–Το βρήκα, είπε τέλος. Δείτε εκεί που πατάει το λάστιχο. Έχει σειρές από ζιγκ-ζαγκ. Εξογκώματα κι αυλάκια. Στα αυλάκια το πάχος θα είναι πολύ μικρότερο. Αυτό λέει η λογική.

Το δοκιμάσαμε ενθουσιασμένοι. Πάλι εγώ να κρατάω το μαχαίρι κι ο Σταύρος να κοπανάει με τη μπανταρισμένη πέτρα. Στο τρίτο χτύπημα η λάμα χώθηκε μέσα απροειδοποίητα, ως τη λαβή, ενώ ένα υπέροχο «φσσστ» μας αντάμειψε για την επιμονή μας. Σε λίγο το λάστιχο καθόταν πάνω στη ζάντα.

Μόνο που δεν στήσαμε χορό απ' τον ενθουσιασμό μας! Τα καταφέραμε! Σαμποτάραμε το τζιπ των καρατζόβων!

–Πάμε να φύγουμε, μας προτρέπει ο Θυμιάκης ρίχνοντας νευρικές ματιές κατά το ταβερνείο του Περικλή.

–Να κλατάρουμε ακόμα ένα, λέει ο Γιώργος. Ένα μπροστινό.

–Εντάξει, αλλά γρήγορα.

–Να κρατάω εγώ το μαχαίρι, προσφέρεται ο Τσίλας.

–Κι εγώ την πέτρα, απαιτεί ο Γιώργος.

Αλλάξαμε ρόλους λοιπόν και στρωθήκαμε στη δουλειά. Το δεύτερο λάστιχο κλατάριζε το ίδιο εύκολα και θεαματικά με το πρώτο.

Είχαμε πάρει θάρρος πια κι έτσι αποφασίσαμε να τρυπήσουμε ακόμα ένα.

Και μετά το τελευταίο.

Το τζηπ είχα καθίσει πάνω στις ζάντες τώρα, η μπλούζα του Σταύρου είχε γίνει κουρέλια κι από το Κρητικό μαχαίρι είχε στραβώσει η μύτη και είχε σπάσει ένα κομμάτι απ' τη λαβή. Ωχ!

Τοίχο-τοίχο διασχίσαμε τον δρόμο και πήγαμε να κρυφτούμε στο ανάχωμα του οικοπέδου μας απ' όπου είχαμε μιας πρώτης τάξεως θέα στο κατεστραμμένο όχημα. Δεν χρειάστηκε να περιμένουμε πολύ. Σε λίγο οι Εσατζήδες επέστρεφαν από το ταβερνείο μέσα στην καλή χαρά, αφού είχαν κατεβάσει τα τσιπουράκια τους.

Ξαφνικά βλέπουμε τον δεκανέα να κοκαλώνει.

–Ρε συ, Μπάμπη... κλάταρε το λάστιχο, ρε, λέει του συναδέλφου του δείχνοντας του το καθισμένο πίσω αριστερό.

–'Νταξ' μωρέ, το αλλάζουμε στο πιτς-φυτίλι με τη ρεζέρβα, του λέει ο άλλος.

–Είναι και το μπροστινό, λέει ο δεκανέας, που είχε ψυλλιαστεί την εργολαβία κι επιθεωρούσε το τζηπ γύρω-γύρω.

Κοιτάζει ο Μπάμπης... Τρελαίνεται.

–Τα τσογλάνια! φωνάζει. Αυτά τα τσογλάνια του κιαρατά το έκαναν. Ρε μούλικάαααα... το σταυρό σας... την Παναγία σας... Δεν θα σας πιάσω στα χέρια μου; Θα σας σκίσω!

Κει πάνω αρπάζει ο Τσίλας τη σφεντόνα και του αμολάει δυο, τη μια πίσω από την άλλη. Ήταν βιρτουόζος στο σπορ αυτό βλέπεις. Η πρώτη βρήκε το καπώ του τζηπ, αλλά η δεύτερη τον Μπάμπη στο πόδι και τον ξέρανε.

Βάζουν τις φωνές οι καρατζόβες, Παναγίες, Χριστούς, αγίους, μανάδες, πατεράδες, όλο το ρεπερτόριο... Κοιτάνε γύρω... Τίποτα! Ψυχή ζώσα! Οι αντάρτες άφαντοι!

Τρέχουν με τη φασαρία οι γειτόνοι... τους δείχνουν τη ζημιά οι Εσατζήδες, αρχίζουν οι κουβέντες... «ποιος το 'κανε;»... «κάτι τσογλάνια του κιαρατά»... «όχι τα δικά μου, είναι σπίτι»... «θα τα σκίσω σαν χασέ»... «τίποτα αλητάκια

από τις Παράγκες θα 'ναι»... «το Χριστό τους, την Παναγία τους»...

Απολαμβάνουμε εμείς σκηνικό τώρα από το θεωρείο μας. Καμιά ώρα κράτησε το γλέντι, ώσπου ήρθε ένα GMC από τη Στρατιά κι έφερε λάστιχα που κάθισαν ν' αλλάξουν τα ταλαίπωρα φαντάρια.

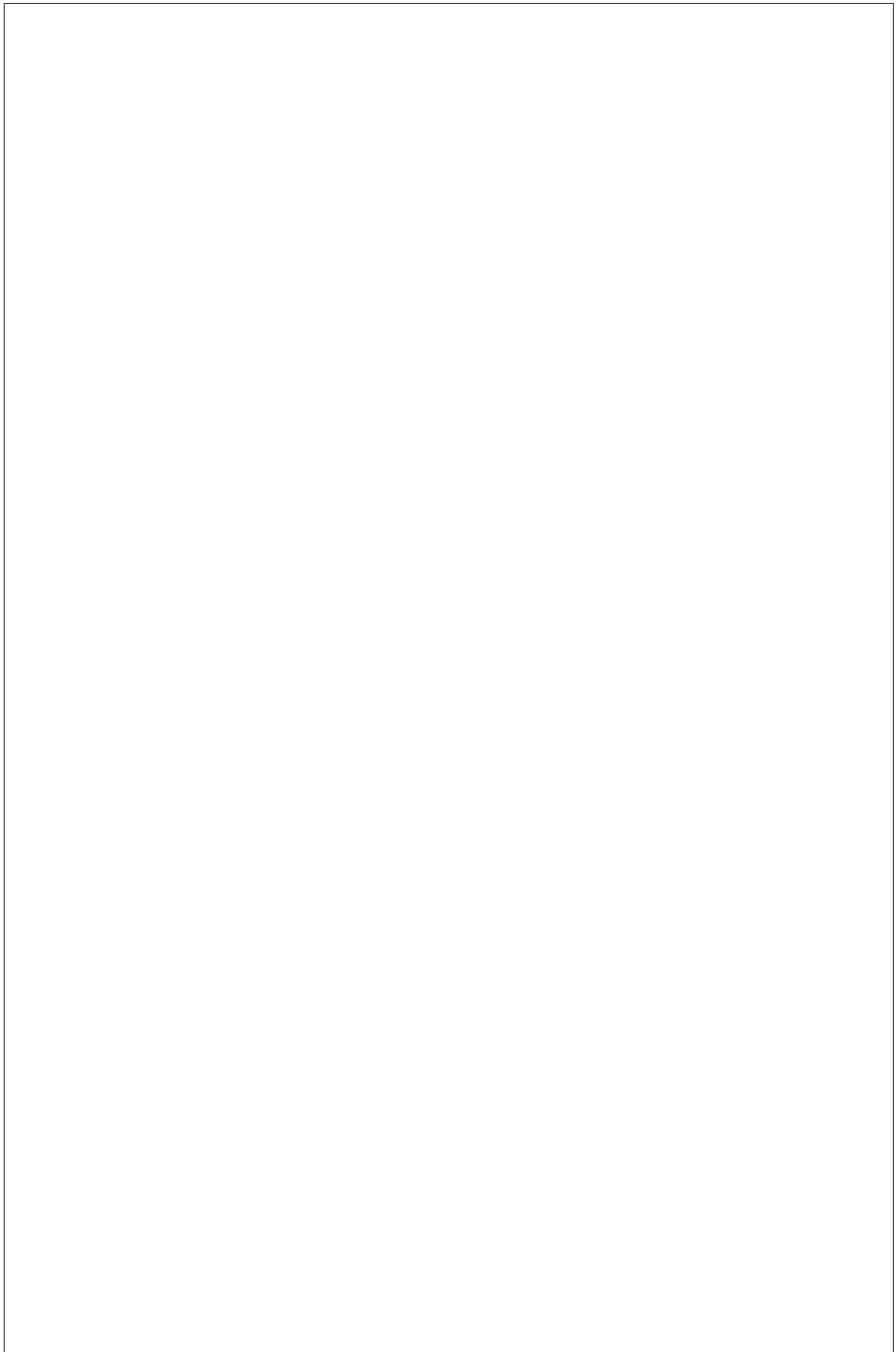
Η πρώτη μας δολιοφθορά ως λοκατζήδων είχε στεφθεί από απόλυτη επιτυχία!

Οι Εσατζήδες συνέχισαν να περνούν από τη γειτονιά ψάχνοντάς μας για κάμποσο καιρό ακόμα, ώσπου απελτίστηκαν και τ' άφησαν.

Εμένα μ' έσωσε ο νουνός του Σταύρου, ο κυρ-Γιώργης, ο τσαγκάρης. Του πήγα το κουτσουρεμένο μαχαίρι, λιμάρισε την πόντα και την έκανε πάλι μυτερή, ενώ αντικατέστησε την ξύλινη λαβή με μια άλλη που έφτιαξε εξεπιτούτου. Αν ο πατέρας μου κατάλαβε την αβαρία δεν μου είπε ποτέ τίποτα.

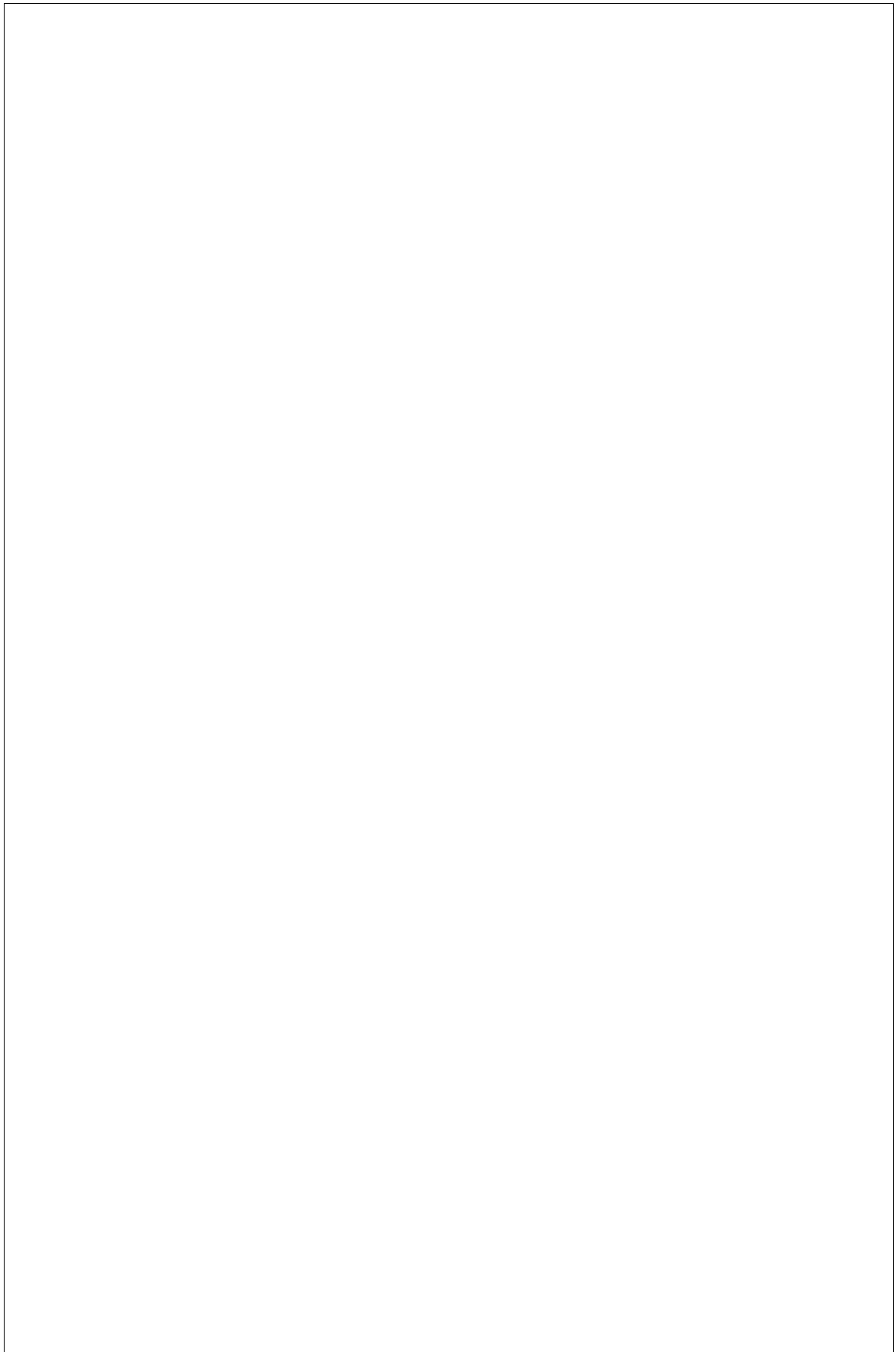
Το μαχαίρι το έχω ακόμα.

Ο Ίουλιος στις Στέγες

Είχα πάντα συναίσθηση ότι η γειτονιά ήταν ένας θαυμαστός κόσμος –που οι μεγάλοι βέβαια ούτε καν υποψιάζονταν– το πόσο θαυμαστός ήταν όμως το κατάλαβα από τύχη. Τη μέρα που έπεσε ο αετός που πετούσαμε με το Γιώργο από την τaráτσα της αποθήκης δυο σκεπές παρακάτω.

Στην τaráτσα ανεβαίναμε συχνά για να παίξουμε, όταν οι μανάδες δεν άπλωναν ρούχα, όμως ποτέ δεν σκεφτήκαμε να κοιτάξουμε τι υπήρχε πέρα απ’ αυτήν. Νομίζαμε πως η κεραμόσκεπη στέγη του διπλανού σπιτιού, κολλητή στην τaráτσα μας, ήταν το έσχατο όριο και το απόλυτο σύνορο προς δυσμάς.

–Σκάλωσε, μου λέει ο Γιώργος καθώς τραβούσε τον σπάγκο μήπως και καταφέρουμε να μαζέψουμε τον αετό.

–Πάμε να δούμε, του λέω.

–Τρελός είσαι, ρε; Πάνω στη σκεπή; Θα σκοτωθούμε.

–Να δούμε από την κορυφή τουλάχιστον μήπως και μπορέσουμε να τον ξεσκαλώσουμε μ’ ένα ξύλο.

–Κι αν μας δουν οι μανάδες;

–Δεν θα μας δουν.

Ήταν εύκολο να σκαρφαλώσουμε στην κορυφή της σκεπής, στον «καβαλάρη», γιατί η κλίση ήταν ήπια.

Κι εκεί μείναμε κάγκελο!

Γιατί διαπιστώσαμε πως οι σκεπές και οι ταρατσες διαδέχονταν η μια την άλλη, χωρίς κενά μεταξύ τους, ως εκεί που έφτανε το μάτι μας, πέρα από το μισό οικοδομικό τετράγωνο. Σχεδόν ως το σπίτι του Σταύρου.

–Ρε συ, μου λέει ο Γιώργος. Εδώ μπορεί να πάει κανείς βόλτα.

Ήταν πράγματι παραμυθένια! Και δεν είχαμε ιδέα! Αν δεν έπεφτε ο αετός δεν θα το παίρναμε ποτέ είδηση.

–Πάμε να δούμε; του λέω.

Κοίταξε πάνω από τον ώμο του.

–Θα βρούμε τον διάολό μας, μουρμούρισε. Η μάνα μου είναι στην κουζίνα. Αν κοιτάξει απ' το παράθυρο καήκαμε.

Οπότε το αφήσαμε για άλλη φορά. Αλλά κάθε που έκανα νύξη ο Γιώργος έβρισκε δικαιολογίες. Πού να ξέρω πως τον πείραζαν τα ύψη;

Τελικά κατάλαβα πως αυτή την εξερεύνηση θα έπρεπε να την κάνω μόνος μου. Αλλά με προσοχή. Γιατί, αν μ' έπαιρναν είδηση η ταρατσα θα χαρακτηριζόταν κι αυτή απαγορευμένη περιοχή, όπως τόσες και τόσες άλλες. Παραμόνευα το λοιπόν ένα βράδυ που η μάνα μου και η κυρα-Μαρίκα είχαν βγάλει καρεκλάκια στην εμπρός αυλή για να ξαποστάσουν από τον κάματο της ημέρας, παρατηρώντας κίνηση στη γειτονιά και κουτσομπολεύοντας, πριν επιστρέψουν οι «άντρηδοι» από τη δουλειά, κι ανέβηκα στην ταρατσα.

Γρήγορα σκαρφάλωσα στον καβαλάρη της πρώτης σκεπής και πέρασα από πίσω, όπου πια δεν κινδύνευα να με δει κανείς από το σπίτι. Μια μικρή ταρατσα ένωνε την πρώτη σκεπή με την επόμενη, όπου βρήκα και τον αετό και τον ξέμπλεξα από την υδρορροή για να τον πάρω μαζί μου στην επιστροφή. Ένας τοίχος οδηγούσε στην επόμενη σκεπή κι από κει στην επόμενη. Βολτάριζα στα κεραμίδια!

Το συναίσθημα ήταν υπέροχο, αλλά δεν είχα πολλή ώρα

στη διάθεσή μου σ' αυτή την πρώτη ανίχνευση. Ο σκοπός ήταν να δω πόσο εύκολη ή δύσκολη ήταν η πρόσβαση και το αποτέλεσμα ξεπερνούσε τις προσδοκίες μου. Πράγματι, σε μια πρώτη ματιά θα μπορούσα να περπατήσω ως το σπίτι του Σταύρου. Μπορεί και παραπέρα.

Δεν μου πέρασε καν από το μυαλό η σκέψη ότι μ' ένα παραπάτημα, ένα γλίστρημα, θα μπορούσα να γκρεμιστώ. Άγνοια κινδύνου. Ίσως αυτό να ήταν το φυλαχτό μας, αυτό και κάποια καλή νεράιδα, αλλιώς δεν εξηγείται το ότι περάσαμε όλοι στη γειτονιά δια πυρός και σιδήρου και βγήκαμε απέναντι σώοι τουλάχιστον αν όχι και αβλαβείς.

Πάντως εκείνο που με απασχολούσε εμένα τη στιγμή εκείνη δεν ήταν ο κίνδυνος του γκρεμοτσακίσματος, αλλά ο άλλος, ο πολύ πιο σοβαρός, της ανακάλυψης από τις αρμόδιες σπιτικές αρχές. Που, αν παίρναν είδηση ότι βολτάριζα στις στέγες... ε, ρε γλέντια! Το κακό ήταν ότι τα παράθυρα της κουζίνας, τόσο της κυρα-Μαρίκας, όσο και της δικιάς μας, έβλεπαν φάτσα-μόστρα στην αποθήκη/πλυσταριό και την κοινή ταράτσα των δυο αυτών κτισμάτων. Οπότε, όλο και κάποιο άγρυπνο μάτι θα μ' έβλεπε στις σκεπές. Το ρίσκο ήταν μεγάλο. Που θα πει ότι μόνο μια λύση υπήρχε. Να κάνω τις εξορμήσεις μου νύκτωρ και νυχοποδητί, όταν όλοι θα κοιμόντουσαν του καλού καιρού.

Αυτό βέβαια εμπεριείχε ακόμα μεγαλύτερο ρίσκο, γιατί τέτοιου είδους ξεπόρτισμα, αν γινόταν αντιληπτό, δεν θα 'θελα να σκέφτομαι τι ποινές θα επέσυρε. Μην σου πω μέχρι ισόβια!... Οπότε χρειαζόταν μαεστρία στην εκτέλεση και σωστός σχεδιασμός. Τα εμπόδια ήταν πολλά και οι λεπτομέρειες που θα 'πρεπε να προσέξω άπειρες.

Και πρώτα απ' όλα η επιλογή της ώρας. Αυτό ήταν εύκολο, γιατί στις έντεκα, το αργότερο, όλοι βρίσκονταν στα κρεβάτια τους. Οπότε δως τους και μια ώρα να ξεραθούν εντελώς και είμαστε σένιοι. Το άλλο ήταν η διαδρομή εξόδου. Πόρτα, διάδρομος, κουζίνα, αυλή ήταν δρομολόγιο παρακινδυνευμένο. Ένας μεντεσές να έτριζε, κάτι να σκούνταγα στο σκοτάδι θα σήμανε συναγερμό. Και καλά οι γονείς, που πες ότι κοιμόντουσαν βαριά... ήταν και η Αννούλα,

που κοιμόταν στο φτερό και σ' έπαιρνε είδηση και ξυπόλυτο πάνω σε βαμβάκι! Τι έμενε; Το παράθυρο. Ναι, αλλά τα παράθυρα στα παλιά σπίτια έχουν την κακή συνήθεια να τρίζουν με το παραμικρό. Οπότε χρειάζονταν γερό λάδωμα οι μεντεσέδες –χωρίς φυσικά να γίνει κανείς αντιληπτός. Μετά, μισάνοιχτο όπως θα ήταν, αν σηκωνόταν αεράκι θα χτυπούσε. Παναπεί χρειαζόταν στερέωμα από τις δυο μεριές με χαρτιά και πανιά, για να μαγκώσει, και με βιβλία σαν στηρίγματα, για έξτρα ασφάλεια. Χρειαζόταν επίσης ένα σκαμνάκι ή μια μεγάλη πέτρα απέξω, για να φτάσω να σκαρφλώσω όταν θα ξανάμπαινα, γιατί ήταν ψηλό, το ρημάδι το παράθυρο!

Και σκούρα ρούχα εννοείται, για να μη δίνω στόχο στο σκοτάδι. Τώρα, οι ελβιέλες, που ήταν άσπρες, θα φαίνονταν, αλλά εδώ δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα. Ας αφήναμε και κάτι στην τύχη.

Η πρώτη εξόρμηση παραλίγο να αποβεί θνησιγενής, για να μην πω μοιραία. Κι αυτό γιατί, στη φούρια μου, πήγα ν' ανοίξω ένα παράθυρο που δεν είχα λαδώσει, με συνέπεια να κάνει έναν τριγμό σαν ροκάνα καρναβαλίστικη. Ευτυχώς κανείς δεν το πήρε είδηση κι έτσι μπόρεσα να δραπετεύσω κανονικά από το λαδωμένο.

Το σπίτι κατασκότεινο, πάνω και κάτω, οπότε ανέβηκα γρήγορα τη σκάλα της ταράτσας της αποθήκης/πλυσταριού, σκαρφάλωσα στην πρώτη στέγη, πάνω στον καβαλάρη κι από κει στην ασφάλεια της πίσω μεριάς.

Τη νύχτα όλα ήταν αλλιώς.

Οι όγκοι άλλαζαν, οι αποστάσεις μάκραιναν ή κόνταναν, τα επίπεδα μπερδεύονταν. Και πάνωθε ο ουρανός με τ' αστέρια, σαν λάμπες κολλημένες στον πέτρινο θόλο, όπως μας δίδασκε ο φωστήρας της επιστήμης και της διανόησης, ο Αριστοτέλης, σε μπέρδευε ακόμα περισσότερο. Ένοιωθες εκτεθειμένος, ιδιαίτερα ευάλωτος. Αλλά κι ελεύθερος! Ένα αίσθημα ελευθερίας που δεν είχα βιώσει ποτέ ως τη στιγμή εκείνη. Μόνος ξυπνός εγώ, πάνω απ' όλους αυτούς, τους κοιμισμένους! Ο Άρχοντας της Στέγης!

Πέρασα στη διπλανή σκεπή και ύστερα σε μια ταράτσα. Ακολούθησα ένα πλατύ πεζούλι μετά που μ' έβγαλε σ' ένα «ξέφωτο». Ένα είδος εσωτερικής πλατείας. Μερικά παράθυρα απέναντι είχαν ακόμα φως. Τι να 'καναν άραγε αυτοί οι ξενύχτηδες τούτη την ώρα; Να 'χα τη σφεντόνα μαζί θα το διασκεδάζαμε... Θα τους έκανα να ψάχνουν από πού βρέχει πέτρες ο καλός θεούλης! Κράτησα μια νοερή σημείωση για την επόμενη φορά.

Ξαφνικά ένοιωσα μια παρουσία κοντά μου. Δεν πρόλαβα να τρομάξω γιατί ένα διστακτικό «μιάου» μου φανέρωσε την ταυτότητα του μουσαφίρη. Ένας μαύρος γατούλης στεκόταν λίγο πιο πέρα, δίπλα σ' έναν μπουχαρή,³ και με κοίταζε με το κεφαλάκι του γεμμένο στο πλάϊ, όλος περιέργεια.

–Ποιος είσαι εσύ; τον ρώτησα ψιθυριστά.

–Μιάου;

Έκανε δυο βήματα προς το μέρος μου, διστάζοντας αν έπρεπε να μ' εμπιστευθεί. Άπλωσα το χέρι μου με την παλάμη ανοιχτή. Το κοίταξε, με κοίταξε και κάθισε στα πίσω του πόδια.

–Ωραία είναι εδώ, του λέω.

Με αγνόησε. Τι βλακείες λένε οι άνθρωποι για να πιάσουν κουβέντα πρέπει να σκέφτηκε. Άρχισε να πλένεται.

Είχε βάλει ένα αεράκι και ήμουν ελαφρά ντυμένος. Άλλη νοερή σημείωση. Την επόμενη φορά να λάβουμε τα μέτρα μας.

Σηκώθηκα και πήρα τον δρόμο της επιστροφής. Ο γατούλης με ακολούθησε. Στον γυρισμό το τοπίο άλλαζε κι αυτό με μπερδεψε λιγάκι. Σκέψου λέει να έχανα το δρόμο μου πάνω στις στέγες! Α, ρε γλέντια!

Ο γατούλης, σαν να κατάλαβε την αμηχανία μου, ανέλαβε να οδηγήσει κι αυτό έσωσε την κατάσταση. Σε λίγο βρισκόμουν και πάλι στην ταράτσα της αποθήκης μας.

Η πρώτη νυχτερινή εξόρμηση είχε στεφθεί από απόλυτη επιτυχία.

3 Μπουχαρής: η καμινάδα καραγκουνιστί.

Η επόμενη φορά ήταν σαφώς πιο... επαγγελματική. Και τα μάλα θεατρική θα έλεγα.

Είχα φορέσει μια παλιά γκαμπαρντίνα του πατέρα μου, που βρισκόταν ξεχασμένη στην κρεμάστρα πίσω από την πόρτα του δωματίου μου, και μια ρεπούμπλικα. Είχα κοτσάρει και μια μάσκα του Ζορρό, που είχε ξεμείνει από τις περσινές Απόκριες και ήμουν τώρα φτυστός ο «Ίσκιος», ο περίφημος χαρακτήρας της «Μάσκας»! Θα ήμουν «ο Ίσκιος της Στέγης» εφεξής. Και είχα αποφασίσει να γράψω και τις περιπέτειές μου, ώστε να ξέρουν οι επερχόμενες –αλλά και οι τρέχουσες– γενεές τι φοβερός και τρομερός ήρωας ήμουν. Βεβαίως είχα φροντίσει να οπλιστώ με το αγαπημένο μου «λάστιχο», τη σφεντόνα που μόνος μου είχα κατασκευάσει, και να γεμίσω τις τσέπες μου με μια καλή προμήθεια από πετρούλες.

Ο Ίσκιος χτυπάει πάντα νύχτα κι εκεί που δεν το περιμένεις. Γιατί, δεν μπορεί, όλο και κάποιοι κακοί θα τριγύριζαν εκεί κάτω. Ο τιμωρός του εγκλήματος όμως караδοκούσε.

Έφτασα γρήγορα στο ξέφωτο και κάθισα δίπλα σ' ένα μπουχαρή επιθεωρώντας τα πέριξ με το αετίσιο μάτι μου, μέσα από τη μάσκα. Κακοί στις σκεπές την ώρα αυτή δεν υπήρχαν. Ούτε κάτω στον δρόμο. Ίσως να ήταν νωρίς γι' αυτούς.

Απέναντι ακριβώς ένα παράθυρο φωτισμένο. Χμμμ... μπορεί να βρίσκονταν εκεί και να σχεδίαζαν τ' ανομολόγητα εγκλήματά τους. Έβαλα ένα πετραδάκι στο λάστιχο και το αμόλησα. Ένα «πλονκ» μου φανέρωσε πως είχα βρει την υδρορροή. Διόρθωσα το ιδεατό αζιμούθιο κι εκτόξευσα το δεύτερο βλήμα, το οποίο μ' ένα «ντονκ» βρήκε το παντζούρι.

Περίμενα την αντίδραση των συνωμοτών... Τίποτα. Οι κακοποιοί ήταν φαίνεται απορροφημένοι με τα ανίερα σχέδιά τους.

Τρίτο βλήμα... Παντζούρι κι αυτό.

Και πάλι τίποτα.

–Μιάου;

Ο γατούλης ήρθε να τριφτεί πάνω μου. Είχε αποφασίσει ότι ήμουν με τη μεριά του Νόμου και της Τάξης! Αλάνθαστο το ένστικτο αυτών των υπέροχων ζώων!

–Βλέπεις εκείνο το παράθυρο; του λέω.

–Μιάου.

–Ε, εκεί βρίσκονται, κατά πάσα πιθανότητα, στυγεροί εγκληματίες, που συνωμοτούν κατά της ανθρωπότητας –και των γατούληδων. Κι εμείς οφείλουμε να τους χαλάσουμε τα σχέδια.

–Μ.. μιάου;

–Καλά, σίγουρος δεν μπορεί να είναι κανείς, αλλά πρέπει να το διερευνήσουμε.

–Μιάου.

–Αυτό λέω κι εγώ, βρε γατούλη.

Τη φορά αυτή η πέτρα βρήκε το τζάμι. Δεν το έσπασε αλλά έκανε σαματά. Κι επιτέλους είχαμε την πολυπόθητη αντίδραση!

Ένας χοντρός, καραφλός, με πυτζάμες, άνοιξε τα παραθυρόφυλλα και κοίταξε απορημένος δεξιά, αριστερά, πάνω, κάτω. Έξυσε την καράφλα του, κούνησε την κεφαλή του και ξαναμπήκε μέσα. Δεν φαινόταν για μέλος του φοβερού και τρομερού Συνδικάτου του Εγκλήματος. Τουλάχιστον όμως το είχαμε διερευνήσει.

Στην επόμενη εξόρμηση είχα πάλι συντροφιά τον γατούλη. Κανονικοί κεραμιδόγατοι και οι δυο μας –ο Τιμωρός και η μασκώτ του. Αν μας έκαναν κόμικ θα είχαμε πολύ μεγάλη επιτυχία. «Ο Ίσκιος της Σκεπής χτυπά μετά τα μεσάνυχτα». Τίτλος για εξώφυλλο –και για βραβείο!

Κι όπως οι κακοποιοί, για έναν μυστήριο λόγο, σπάνιζαν αποφασίσαμε να πειράξουμε λίγο τους φιλήσυχους πολίτες

–για να μην εφησυχάζουν ακριβώς. Διαλέγαμε παράθυρα φωτισμένα κι έριχνα με το λάστιχο, πάντα με τη σύμφωνη γνώμη του γατούλη. Πάντως, για να μη γίνει καμιά ζημιά, είχα φροντίσει να τυλίγω τις πέτρες με βαμβάκι, που στερέωνα με κλωστή. Χτύπαγε το βλήμα, ανοίγαν τα τζαμιλίκια οι αλαφιασμένοι γείτονες, δεν έβλεπαν κανένα, σταυροκοπόντουσαν και φρόντιζαν να κλείνουν τα παντζούρια για να προφυλαχτούν από τη μυστηριώδη νυχτερινή «κατάρρα του Φαραώ». Είχε πολλή πλάκα και ήταν κρίμα που δεν είχα μαζί και τα άλλα αλάνια, να το γλεντήσουμε.

Το κακό ήταν ότι χειμώνιαζε κι άρχισε να κάνει ψόφο πάνω στις σκεπές. Ωστόσο όλο κι ανέβαλα την αναστολή των επιχειρήσεων για την άνοιξη. Άλλη μια φορά... και μετά ακόμα μία... τελευταία... και κόντευα να πλευριτώσω –αλλά ήταν δύσκολο ν’ απαρνηθώ αυτή την απίστευτη, «παράνομη», και τόσο προσωπική περιπέτεια.

Για κάποιο λόγο δεν το είχα πει στους άλλους, παρ’ ότι με έκαιγε. Δεν ξέρω... ίσως φοβόμουν μην τους ξέφευγε καμιά κουβέντα και την άρπαζαν οι μεγάλοι –που έχουν τη συνήθεια να φυτρώνουν εκεί που δεν τους σπέρνεις– οπότε μετά... κλάψε με μάνα, κλάψε με! Ίσως πάλι ν’ ανησυχούσα μην και με γρυσουζέψουν.

Είναι πιθανό να συνέχιζα έτσι επ’ αόριστο, μπορεί και μέχρι να χιόνιζε, αν... δεν μ’ έβρισκε η ώρα η κακιά. (Η γρυσουζιά που λέγαμε...).

Είχε βρέξει κείνο το βράδυ από νωρίς και τα κεραμίδια, που είχαν βγάλει λειχήνες, γλιστρούσαν διαολεμένα. Κάποια στιγμή δεν πρόσεξα, μπερδεύτηκε κι ο γατούλης – που δεν μ’ άφηνε ρούπι– στα πόδια μου και πήραμε και οι δυο τον κατήφορο σ’ ένα γιγαντιαίο σλάλομ. Ευτυχώς από κάτω βρισκόταν ένα δέντρο φουντωτό και πέσαμε αμφότεροι στα μαλακά –τρόπος του λέγειν μαλακά δηλαδή, γιατί η γκαμπαρντίνα καταξεσκίστηκε.

Μόλις συνήλθα από το σοκ έκανα μια πρόχειρη εκτίμηση της κατάστασης. Βρισκόμουν στην πίσω αυλή της κυρα-Φωφώς, που περιβαλλόταν από ψηλό μαντρότοιχο, χωρίς

πόρτα, κι όπου ήταν αδύνατον να σκαρφαλώσει κανείς χωρίς σκάλα. Επιπλέον το δέντρο ήταν χαμηλότερο από την σκεπή απ' όπου έπεσα κι έτσι κι αλλιώς τα φτενά πάνω του κλαριά δεν υπήρχε περίπτωση να σηκώσουν το βάρος μου – ούτε καν αυτό του γατούλη. Μ' άλλα λόγια είχα παγιδευτεί σαν τον ποντικό στη φάκα!

Κατέβηκα από το δέντρο προσεκτικά, γιατί κι αυτό γλιστρούσε, και βρέθηκα στην αυλή. Κοιτάζω για καμιά σκάλα... Τίποτα, πουθενά.

Τώρα;

–Τώρα, γατούλη, τι κάνουμε;

–Μιάου.

–Ναι, αλλά πώς;

Εδώ σε θέλω κάβουρα! Ή μάλλον... Ίσκιε της Σκεπής!

Πώς θα ξέφευγε ο Ίσκιος από μια τέτοια δύσκολη θέση; Κι ο Γιώργος Θαλάσσης, το ηρωικό Παιδί-Φάντασμα;... Καλά, αυτός είχε πάντα μαζί του το «λεπτό αλλά ανθεκτικό σκοινί μ' έναν γάντζο στερεωμένο στην άκρη του». Εμείς όμως ούτε μπουγαδόσκοινο, το είχε μαζέψει η κυρα-Φωφώ με τη βροχή.

Οπότε;

Περιμένουμε να ξημερώσει για να μας βρουν; Και τι θα πούμε στους ανθρώπους που θα μας κάνουν τσακωτούς, και τι θα πούμε –κυρίως– στο σπίτι; Είμαι ένας υπνοβάτης που γυρίζει στις στέγες τη νύχτα και πετροβολάει τα παράθυρα των φιλήσυχων νοικοκυραίων;

Ο γατούλης δεν ανησυχούσε. Αυτός δεν είχε να δώσει λογαριασμό σε κανέναν. Όπου ήθελε πήγαινε και δώθε πάνε οι άλλοι. Έκανε μια βόλτα στην αυλή, επιθεώρησε κάτι παλιά κασόνια και κάτι σκουπιδοτενεκέδες, δεν βρήκε τίποτα ενδιαφέρον και μετά κατευθύνθηκε προς την πόρτα της κουζίνας...

Πόρτα της κουζίνας;;;!!!

Μα βέβαια! Elementary my dear Watson! Η πόρτα της κουζίνας ήταν ενδεχομένως η σωτηρία μας. Αρκεί να μην ήταν κλειδωμένη. Και ποιος κλείδωνε εκείνα τα χρόνια πόρτες; Ειδικά πόρτες που βρίσκονταν εντός απρόσιτης αυλής –και στο μπες της και στο βγες της;

–Μιάου.

–Σώπα, γατούλη, και κάτι μπορεί να γίνει, του λέω πηγαίνοντας με χτυποκάρδι προς την πόρτα.

Δοκιμάζω την πετούγια... Η πόρτα ήταν ξεκλειδωτή! Σωθήκαμε! Αλλά... Τι κάνουμε τώρα; Η λογική του κομάντο λέει ότι μπουκάρουμε νυχοποδητή στο ξένο σπίτι, τα κατατόπια του οποίου δεν γνωρίζουμε σημειωτέον, προσέχουμε μην σκουντήξουμε πάνω σε κανένα έπιπλο, βρίσκουμε την εξώπορτα, την ανοίγουμε σιγά-σιγά και... έξω στον δρόμο και την ελευθερία!

Ανοίγω την πόρτα με άπειρες προφυλάξεις... Ευτυχώς δεν έτριζε πολύ... μπουκάρει πρώτος ο γατούλης κι από πίσω εγώ. Σκοτάδι πίσσα! Ο Γιώργος Θαλάσσης μπορούσε, «από μια ιδιοτροπία της φύσεως» να βλέπει τη νύχτα κι ο Ίσκιος θα είχε σίγουρα μαζί του κλεφτοφάναρο, εμείς όμως –ο ένας τουλάχιστον– δεν διαθέταμε τέτοιες πολυτέλειες.

Οπότε... προσεκτικά, ψηλαφώντας, προχωρούμε βήμα με βήμα. Εγώ δηλαδή, γιατί ο γατούλης δεν νοιαζόταν για τέτοια μέτρα ασφαλείας. Σκεφτόμουν ότι ενδεχομένως απέναντι από την πόρτα της αυλής, απ' την οποία μπήκαμε, ίσως βρισκόταν μια πόρτα που οδηγούσε στα ενδότερα του σπιτιού... σε κανένα χωλ, σε διάδρομο... Μα γιατί να μην έχω ποτέ επισκεφθεί την κυρα-Φωφώ;...

Μπροστά μου μια καρέκλα... Την παρακάμπτω... ένα τραπέζι... κάνω αριστερά... ένας τοίχος... κάτι σαν ράφι... και... ΝΑΙ! Μια πόρτα! Σωθήκαμε!

Ανοίγω την πόρτα και βρίσκομαι σ' ένα χωλ.

Το οποίο, τη στιγμή εκείνη ακριβώς, φωτίζεται άπλετα! Επειδή η κυρα-Σουλτάνα, η μαμά της κυρα-Φωφώς, σηκώθηκε για μια από τις συνηθισμένες της νυχτερινές επισκέψεις στον καμπινέ!

Ο γατούλης κι εγώ κοκαλώνουμε! Η κυρα-Σουλτάνα μας βλέπει κι ανοίγει το στόμα της τρεις πήχες.

Κι αμέσως μετά, με θαυμαστή ετοιμότητα, μπήγει τα ούρλα:

–Αααααα! Κλέφτες! Κλέφτες!... Με σκοτώνουν! Βοήθεια χριστιανοίοιοιοιοιοι...

Προσπαθώ να την καθησυχάσω, αλλά μόλις εκείνη τη στιγμή βλέπει και τον γατούλη και παθαίνει υστερία.

–Μια γάτα! Μια γάτα!... Ααααααααα!...

Από τα μέσα δωμάτια ακούγονται ήδη φωνές κι εσπευσμένες κινήσεις... Μας κάνουν τσακωτούς!

–Δεν είμαι κλέφτης, λέω κουτά της γριάς.

–Κλέφτηηηηηηηη! ουρλιάζει εκείνη αρπάζοντας μια σκούπα. Λωποδύτηηηηηηη!... Βοήθειαααα!...

Στο βάθος του χωλ η εξώπορτα. Ορμάω προς τα εκεί ελπίζοντας να τη βρω ξεκλείδωτη, πριν πλακώσουν οι ενισχύσεις, ενώ τρώω δυο σκουπιές στην πλάτη καθώς προσπερνάω τη γριά.

Κλειδωμένη!

Αλλά με το κλειδί πάνω της. Το γυρίζω μια φορά... άλλη μια σκουπιά στην πλάτη... Μια αγριοφωνάρα πίσω μου...

–Ρε κερατά!...

Ο άντρας της κυρα-Φωφώς!

Δεν γυρίζω να κοιτάξω... Η πόρτα επιτέλους ανοίγει και μαζί με τον γατούλη ξεχύνομαι στο δρόμο. Τα παράθυρα των γειτονικών σπιτιών φωτίζονταν το ένα μετά το άλλο... η κυρα-Σουλτάνα είχε ξεσηκώσει τον μαχαλά στο πόδι!

Για τότε έφτασα στο σπίτι κι εγώ δεν ξέρω.

Η καγκελόπορτα κλειδωμένη, αλλά τόσες φορές σκαρφαλώναμε με τα παιδιά πάνω από τα κάγκελα, οπότε δεν ήταν πρόβλημα. Το πρόβλημα ήταν ο Ροκ, ο σκύλος μας. Που ακούγοντας τη φασαρία έσπευσε χαλώντας τον κόσμο

στα γαβγίσματα –που δεν σταμάτησε ο άτιμος ακόμα κι αφού με αναγνώρισε.

Και νά που φωτίζονται και τα δικά μας παράθυρα... Και είναι θαύμα πώς πρόλαβα να πηδήσω από το δικό μου μέσα και να πέσω όπως ήμουν στο κρεβάτι τραβώντας τις κουβέρτες, να κουκουλωθώ, για παν ενδεχόμενο.

Το σούσουρο στη γειτονιά κράτησε ώρα. Μέχρι τζηπ της Χωροφυλακής κατέφθασε για να διερευνήσει το έγκλημα και να συλλάβει τον θρασύτατο κλέφτη.

Η επομένη ήταν ευτυχώς Κυριακή και δεν είχαμε σχολείο, οπότε μπόρεσα να παρακολουθήσω τις συζητήσεις που προκάλεσε η νυχτερινή επιδρομή του Ίσκιου –και του γατούλη– στις κυρα-Φωφώς. Ήταν βέβαια το κύριο θέμα συζήτησης για τη μάνα μου και την κυρα-Μαρίκα.

–Σικάγο γίναμε, κυρία Πιπίτσα μου, έλεγε η τελευταία. Θα πρέπει να κλειδώνουμε και να διπλομανταλώνουμε τώρα.

–Μα μπήκαν κλέφτες στ' αλήθεια; ρώτησε η μάνα μου. Δεν το φαντάστηκε λες η γρια;

–Όχι καλέ. Ήταν, λέει, ένας νταγλαράς ίσαμε κει πάνω, άγριος, με μουστάκες και γένια και φορούσε μαύρα γυαλιά, για να μην τον γνωρίζουν.

Η μάνα μου σταυροκοπήθηκε.

–Ο Χριστός κι η Παναγία! είπε. Στα καλά καθούμενα. Χάλασε ο κόσμος, πάει...

–Σικάγο γίναμε! Πάλι καλά να λες που δεν της έδωσε καμιά, να την αφήσει στον τόπο, τη δόλια.

–Πωπώωωω!

–Της λέει, λέει η κυρα-Σουλτάνα... «Πού είναι το σε-ντούκι με τις λίρες;»... «Δεν έχουμε λίρες, παιδάκι μου» του λέει αυτή. «Τα τζοβαϊρικά λοιπόν» της λέει αγριεμένος αυτός. «Φτωχοί άνθρωποι ειμάστενε» του λέει αυτή...

Έτσι γράφεται η Ιστορία από τους «αυτόπτες μάρτυρες». Για να ξέρουμε δηλαδή.

* * *

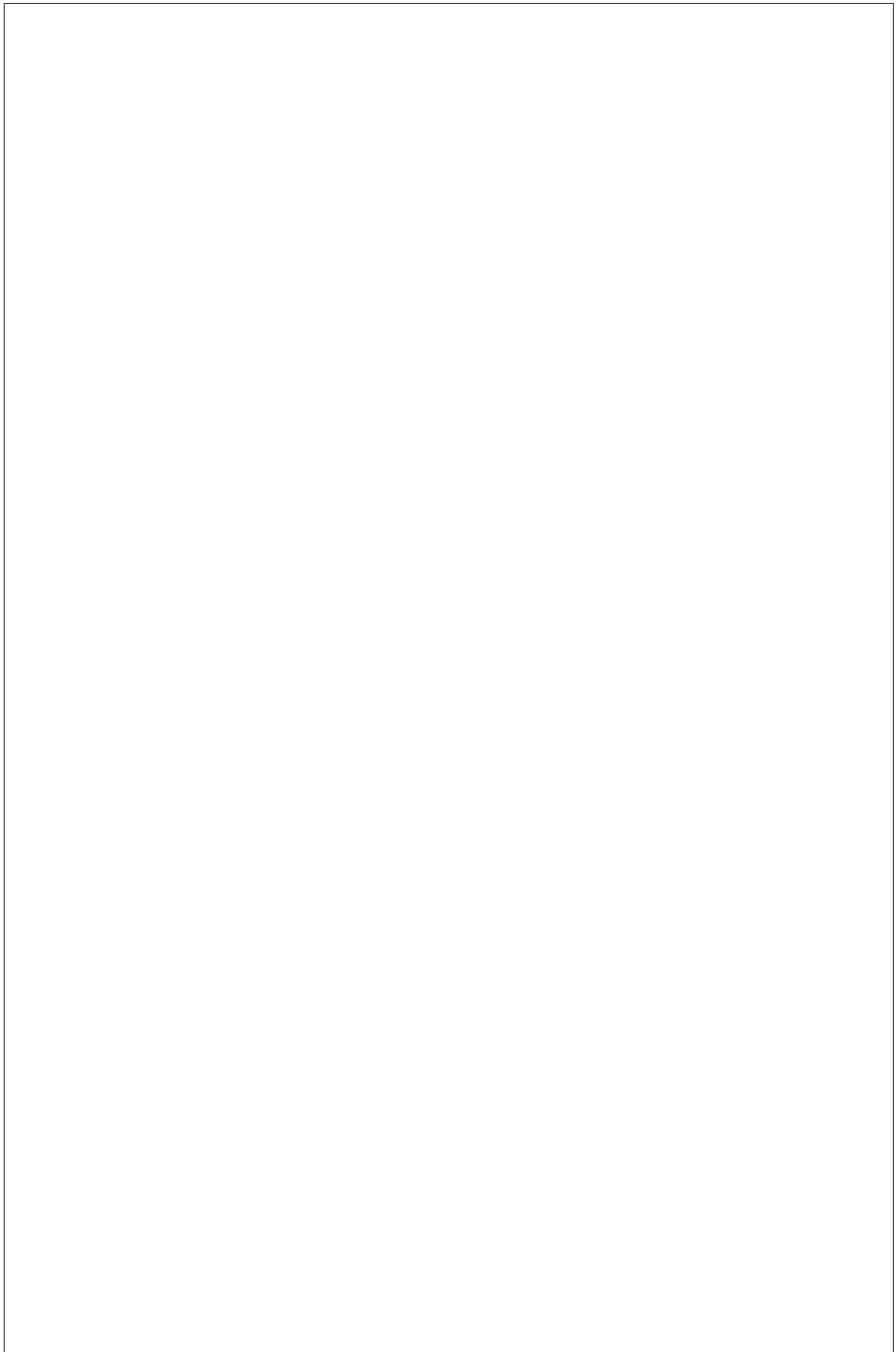
Στις σκεπές δεν ξανανέβηκα. Και νομίζω πως έκτοτε άρχισαν να κλειδώνουν τις πόρτες στη γειτονιά.

Ούτε τον γατούλη ξανάδα.

Η «ληστεία» στις κυρα-Φωφώς ήταν το αγαπημένο θέμα συζήτησης στη γειτονιά για κάνα χρόνο. Η κυρα-Σουλτάνα γνώρισε στιγμές δόξας, ενώ ο γαμπρός της δήλωνε πως από κείνο το φοβερό βράδυ κοιμόταν με το δίκαννο δίπλα στο κρεβάτι του.

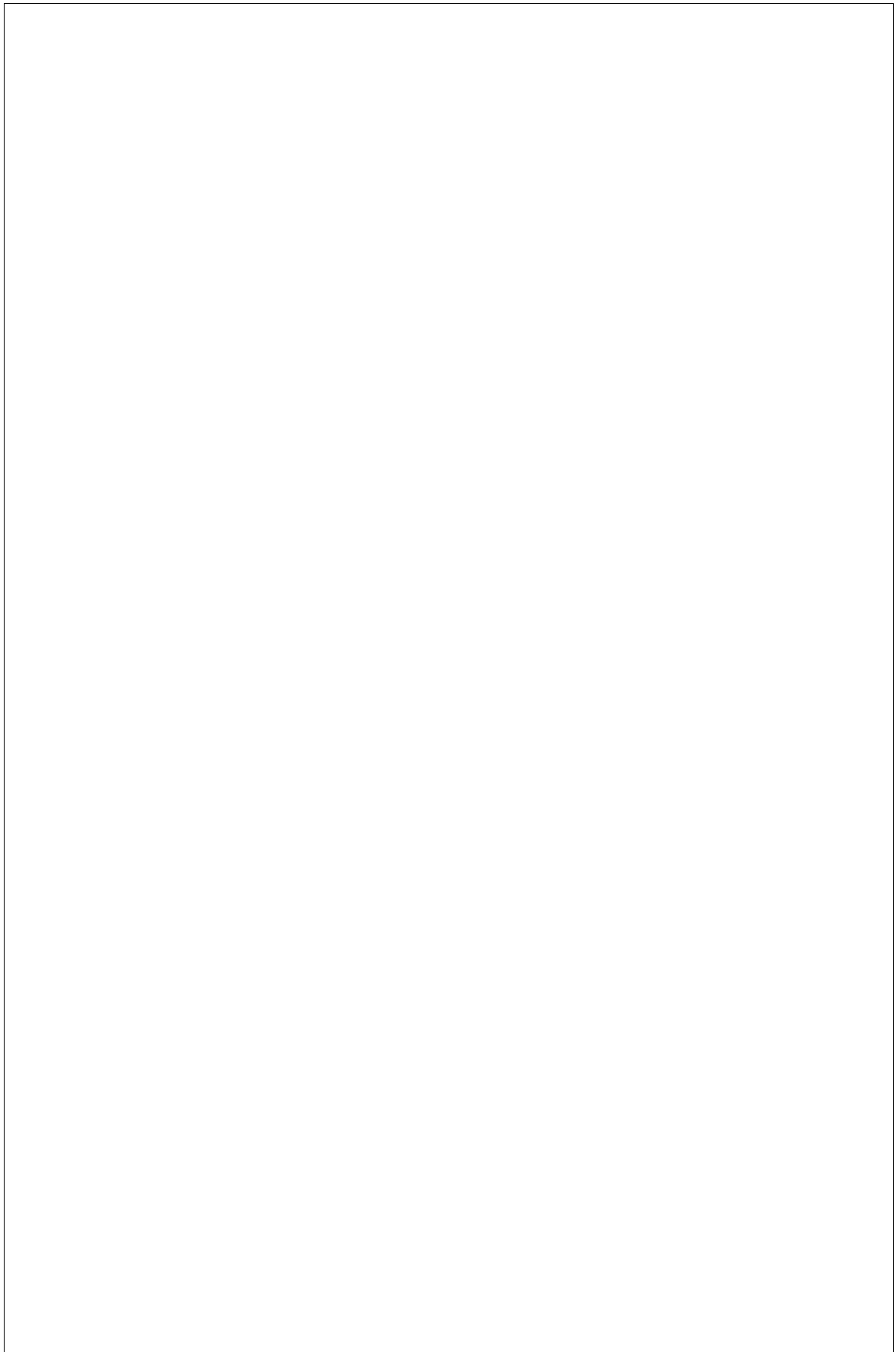
Ο Ίσκιος της Στέγης άφησε εποχή!

Ο Γείτονας Εχθρός

Όλοι έχουμε από έναν –τουλάχιστον– κακό δαίμονα. Που μας προβληματίζει και μας ταλαιπωρεί. Που φυτρώνει εκεί που δεν τον σπέρνεις... που η ζωή χωρίς αυτόν θα ήταν απείρως ωραιότερη και πάντως σίγουρα πιο εύκολη. Και που πολύ ευχαρίστως, αν δεν υπήρχαν αστυνομίες, δικαστές, νόμοι και φυλακές, θα του 'δινες μια αμπωσιά σε κάναν γκρεμό, καμιά τάρατσα, σε τίποτα γραμμές τραίνου, την ώρα που περνάει η ωτομοτρίς full speed, και που δεν θα ταλαιπωρούσες κανέναν Ντοστογιέφσκυ να γράφει εξακόσιες σελίδες περιγραφών για τις τύψεις που θα σε τυραννούσαν –γιατί δεν θα είχες καμία.

Ο δικός μου κακός δαίμονας λεγόταν Τάκης, ήταν ένα χρόνο μεγαλύτερος κι έμενε στο διπλανό μας σπίτι. Ένας μαντρότοιχος μας χώριζε –κι ένα ολόκληρο σύμπαν.

Ο εν λόγω Τάκης με πήρε από κακό μάτι από την πρώτη στιγμή που έγινα δεκτός στη συμμορία του Νικολάρα και δεν έχανε ευκαιρία να το δείχνει.

Δεν είμαι βέβαια ο πιο αμερόληπτος κριτής χαρακτήρων στην παρούσα περίπτωση, αν ήμουν όμως θα τον περιέγραφα σαν μοχθηρό, θρασύδειλο, φθονερό, μνησίκακο, ύπουλο και μικροπρεπή. Μ' άλλα λόγια αυτό που στον σκληρό, αλλά δίκαιο, μικρόκοσμο της πιτσιρικάριας χαρακτηρίζεται σαν «κωλόπαιδο». Δεν μπορούσες ποτέ να ξέρεις πότε θα σου την έφερνε κι από πού. Σίγουρα τη στιγμή που δεν κοιτού-

σες. Σε μια ομάδα κομάντο ο Τάκης θα ήταν εκείνος που θα εξουδετέρωνε τον αντίπαλο σκοπό –με μια μαχαιριά στην πλάτη. Ανήκαμε στην ίδια ομάδα, αλλά ήμασταν ορκισμένοι αντίπαλοι. Ο Τάκης ήταν εχθρός. Χειρότερος από τους ποταπούς Πολυκατοικιώτες και τους χαμερπείς Παραγκιώτες. Χειρότερος ακόμα κι από τους δασκάλους μας. Εχθρός!

Ο Τάκης δεν με είχε αποκαλέσει ποτέ με τ' όνομά μου. Με φώναζε «βουτυρόπαιδο» κι όταν παίζαμε μπάλα στο «έξω ο άσχετος» πρωτοστατούσε. Δεν ξέρω γιατί του είχα καθίσει στραβά στο στομάχι. Ή μάλλον ήξερα...

Πρώτη μου χρονιά στη γειτονιά κι ο Γιώργος, ο Σταύρος, ο Τάκης, ο Βάσος και τα Κασσιανάκια έκαναν ήδη αρχή στο σχολείο, κάτι που τους τοποθετούσε δικαιωματικά στο κλαμπ των «μεγάλων». Ο Θυμιάκης, ο Αλέκος, ο Φώτης, εγώ και κάτι άλλοι βρεθήκαμε, μοιραία, στη θέση των υποτελών. Ήμασταν τα «πιτσιρίκια» και σε μας έπεφταν όλες οι αγγαρείες και οι βαριές χαμαλήδικες δουλειές, όπως να συντηρούμε το σκάμμα, να βρίσκουμε ξύλα για το ξυλίκι, ντενεκέδες για τον κρυφτοντενεκέ, να μαζεύουμε τη μπάλα όταν έπεφτε στις αυλές, στα κεραμίδια ή στο δρόμο, να στήνουμε τις μπίλιες, να σκάβουμε λακουβίτσες για τα «σέγκια» (παιχνίδι με κότσια αρνιών) κι άλλα τέτοια μειονεκτικά της ανύπαρκτης προσωπικότητάς μας. Δεν υπήρχε περίπτωση «μικρός» να σηκώσει κεφάλι σ' αυτή την αδυσώπητα δομημένη ταξική ιεραρχία γιατί θα είχε ν' αντιμετωπίσει το «φεύγεις από τη συμμορία» του Νικολάρα. Κι όλοι γνωρίζαμε πολύ καλά ότι ζωή εκτός της συμμορίας απλά δεν υπήρχε. Εκτός κι αν λέμε ζωή το μάντρωμα που υφίστατο ο φουκαράς ο Σωτηράκης, που μας κοίταζε να παίζουμε πίσω από τα κάγκελα της αυλής, όπου βρισκόταν καταδικασμένος σε ισόβια κάθειρξη από την κυρία μητέρα του, η οποία ήθελε να τον προφυλάξει από το «να γίνει αλήτης», σαν εμάς.

Κάποια από τις φορές λοιπόν που διεκπεραίωνα μια τέτοια αγγαρεία, ο Τάκης μου έβαλε τρικλοποδιά, για να πέσω σ' έναν λάκκο με νερά που είχαν μαζευτεί από τη βροχή. Δεν έπεσα, αλλά τα παπούτσια μου έγιναν χάλια από τις λάσπες.

Στη γειτονιά μαλώναμε και πλακωνόμασταν συνεχώς κι αδιαλείπτως. Ήταν μια ρουτίνα αυτή που δεν άλλαζε ποτέ και με τίποτα. Πλακωνόμασταν για ψύλλου πήδημα, κι όταν δεν παρουσιαζόταν η ευκαιρία τη δημιουργούσαμε. Υπήρχαν όμως κανόνες. Το δικό μας πρωτόκολλο του μαρκησίου του Κούνισμπερυ, που θα έκανε βέβαια τον συχωρεμένο να στριφογυρίζει στον τάφο του. Έπρεπε πρώτα απ' όλα να περάσουμε από μια πνευματώδη ανταλλαγή αντεγκλήσεων. Ήσουν, ας πούμε, ο προσβεβλημένος. Έσπρωχνες τον αντίπαλο κι έλεγες απειλητικά:

- Τι έχουμε, ρε;
- Ξύλο, σου έλεγε αυτός.
- Είσαι μάγκας; ενδιαφερόσουν να μάθεις εσύ.
- Ναι, ρε, είμαι.
- Έφτυνες κάτω.
- Φτου, κολύμπα.
- Είναι ρηχά, πατώνω, έλεγε αυτός.
- ή εναλλακτικά:
- Δως μου το βρακί σου για σωσίβιο.

Εκεί αρχίζαν οι αμοιβαίες σπρωξιές, με επανάληψη του ως άνω διαλόγου ή μέρους αυτού, έως ότου έρθουμε στα χέρια, οπότε ακολουθούσε μια παράσταση που ήταν μείγμα ελευθέρας κι ελληνορωμαϊκής πάλης, με στοιχεία ζιου-ζιτσου, που ξεσηκώναμε από τον «Μικρό Ήρωα». Μέχρι να βάλουμε τον άλλο «πλάτη», οπότε η σύρραξη θεωρείτο λήξασα κι ανακηρυσσόμασταν νικητές –μέχρι τον επόμενο αγώνα. Ο νικημένος δεν παραδεχόταν βέβαια ποτέ την ήττα του.

- Μ' έριξες όταν δεν κοίταζα, ρε κωλόπαιδο.
- Μου πάτησες τ' αυτί, ρε...
- Δεν πάει, μ' έβαλες μάρκα...
- Κι άλλα τέτοια, που κανείς δεν λάβαινε υπόψη, αλλά

που όφειλες να επικαλεστείς για να διασώσεις την αξιοπρέπειά σου. (Άσε που πες-πες δημιουργούσες μια κάποια αμφιβολία –ήξερε τι έλεγε ο Γκαίμπελς, ο σκατόψυχος).

Ένας άγραφος νόμος στις συρράξεις αυτές ήταν ότι δεν χρησιμοποιούσαμε μπουνιές και κλωτσιές, παρά μόνο αν η αιτία του καυγά ήταν σοβαρή. Α, ας πούμε, σου έβριζε ο άλλος τη μάνα ή την αδερφή –τον πατέρα δεν πείραζε– ή ακόμα χειρότερα... την ομάδα! Κάτι που, σαν από κοινή συναίνεση, αποφεύγαμε. Αλλιώς μόνο πάλη, με σκοπό την «πλάτη».

Στη συγκεκριμένη περίπτωση εγώ, άσχετος ακόμα με τους νόμους και τους προφήτες, δεν τήρησα τη διαδικασία. Κι εκεί που ο Τάκης περίμενε ν' αρχίσει ο προοιμιακός διάλογος τρώει μια μπουνιά στα μούτρα που του 'ρθε ο ουρανός σφοντύλι –είχα βαρύ χέρι τότε.

Μάτωσε η μύτη του, έπεσε κάτω, άρχισε να μιζοκλαίει και να βρίζει.

–Βουτυρόπαιδο!...

Οπότε τρώει και μια ξεγυρισμένη κλωτσιά στο στομάχι που τον αποτελείωσε.

Οι άλλοι είχαν φρικόρει!

–Ρε, αυτός είναι τρελός!

–Τον σκότωσε, ρε!

Ακόμα κι ο Νικολάρας ήταν σοκαρισμένος.

–Πώς βαράς έτσι, ρε; μου λέει. Είπαμε να μαλώσετε, όχι και να σκοτωθείτε.

–Αυτός άρχισε πρώτος.

–Εντάξει. Βάλ' τον πλάτη. Κάν' του λαβή. Αλλά μπουνιά κατευθείαν!... Και κλωτσιά!...

Σάματι ήξερα πώς βάζουν πλάτη; Στα έργα έβλεπα το παληκαράκι, όταν του κολλούσαν, να βαράει μπουνιά. Ε, αυτό έκανα κι εγώ. Κι αν δεν συνέχιζε να βρίζει δεν θα έτρωγε την κλωτσιά. Λογική που στεκόταν απόλυτα.

Άλλωστε, θεωρητικά, με νικούσε. Αφού ήταν πιο μεγάλος. Αν δεν μπορούσε να με νικήσει, ας μην έκανε τον μάγκα. Οχού!

Μιας και μιλάμε για λογική... Η λογική λέει ότι μετά απ' αυτό το πρώτο κάζο ο άθλιος Τάκης θα πρόσεχε τη γλώσσα του, αφού εξ' αιτίας της τις είχε μαζέψει ήδη μια φορά. Αυτό θα έλεγε η λογική. Έλα όμως που το μυαλό το δικό του δούλευε αλλιώς!

Οπότε συνέχισε να μου κολλάει σε κάθε ευκαιρία. Κι εγώ μεν έκανα υπομονή, γιατί, για να πούμε την αλήθεια τα χρειάστηκα που τον είδα ξεραμένο κάτω –αφήνω το ότι η μάνα του, η κυρα-Μαριγούλα, παραπονέθηκε στη μάνα μου, με τις αναμενόμενες συνέπειες– αλλά τούτος εδώ ήταν από κείνους που εκλαμβάνουν την υπομονή για αδυναμία.

Η δεύτερη φορά ήταν όταν πήγαινα στην Πρώτη, άρα είχα ξεφύγει από την υποκατηγορία των «μικρών».

Κείνο το απόγευμα πηδούσαμε τριπλούν στο σκάμμα, δραστηριότητα στην οποία ξεχώριζα, όχι επειδή ήμουν καλύτερος από τους άλλους, αλλά επειδή είχα έμφυτη τη δυνατότητα ν' αφομοιώνω απόλυτα τον παλμό των αγωνισμάτων.

Ο ποταπός στεκόταν δίπλα στο σκάμμα και κάθε που πηδούσα κορόϊδευε.

Σ' ένα μου άλμα πέρασε στο επόμενο επίπεδο και μου πέταξε άμμο στα μούτρα –τυχαία δήθεν.

Η υπομονή τέλος. Σηκώνομαι, τον αρπάζω και τον βάζω κάτω μέχρι να πεις πιτς-φυτίλι.

Υπήρχε η έκφραση στη γειτονιά «τον έβαλα να φάει χώμα», τουτέστιν «τον κατατρόπωσα». Ε, εγώ το έκανα στην κυριολεξία. Του έχωσα τα μούτρα στην άμμο κι αν δεν πέφταν οι άλλοι να τον πάρουν από τα χέρια μου εκεί θα έμενε.

Αλλά η μεγάλη παράσταση δόθηκε μια μέρα στο σχολείο. Ήμασταν στο διάλειμμα και παίζαμε, όταν εμφανίστηκε ο κακός δαίμονας, μαζί με κάτι άλλους της Δευτέρας και πήγε να μας χαλάσει το παιχνίδι.

Εκεί δίπλα ήταν κάτι σανίδες αφημένες από επισκευές που γίνονταν στα πορτοπαράθυρα του σχολείου. Χωρίς να το σκεφτώ αρπάζω μία και του τη φέρνω στο δοξαπατρί. Σέκος ο Τάκης!

Ένα μυστήριο πράγμα όμως! Με το παραμικρό τεζάριζε αυτό το παιδί! Καμιά αντοχή στις κακουχίες!

Για κακή μου τύχη τα έφερε ο διάολος να βρίσκεται εκεί κοντά η δασκάλα, η άθλια κυρα-Μαρίνα, που με μισούσε θανάσιμα. Όλους μας μισούσε δηλαδή, αλλά εμένα όλως ιδιαιτέρως.

Την επομένη κατέφθασε η μάνα μου, προσκεκλημένη της.

–Ο γιο σου, κυρά μου, της λέει η στρίγγλα, έχει εγκληματικά ένστικτα.

Η μάνα μου τώρα δεν είχε καμιά έγκαψη να με υπερασπιστεί κι αν ο χαρακτηρισμός ήταν πιο ήπιος θα συμφωνούσε, όμως τούτο εδώ το πήρε προσωπικά.

–Το παιδί το δικό μου εγκληματικά ένστικτα; της λέει. Που το μεγαλώνουμε σαν κορίτσι;

Αυτό θα πει μητρική υποστήριξη!

–Δεν ξέρω τι κάνετε, αλλά αν ξανασυμβεί το παραμικρό θα το διώξουμε από το σχολείο.

–Απ' το σχολείο να διώξεις τα δικά σου παιδιά, όχι το δικό μου!

–Αυτό που σου λέω εγώ!

–Τον κακό σου τον καιρό, στρίγγλα!

–Άει χάσου μωρή παρασάνταλλη!

Κι εννοείται ότι από τη στιγμή εκείνη δεν είδα άσπρη μέρα επί βασιλείας Μαρίνας.

Οποιοσδήποτε λογικός άνθρωπος, βλέποντας ότι οι μαγικές δεν του βγαίνουν σε καλό, θα φρόντιζε να μ' αποφεύγει

όπως ο διάολος το θυμίαμα. Όχι ο Τάκης. Ήταν φαίνεται από κείνους τους ιδιοφυείς που πιστεύουν πως αν κάνεις το ίδιο πράγμα αρκετές φορές, με τον ίδιο τρόπο –που πάντα αποτυγχάνει– στο τέλος θα το πετύχεις. Συνέχιζε λοιπόν το βιολί του και οι άλλοι συνέχιζαν να τον μαζεύουν από κάτω. Και κάθε φορά είχε δικαιολογία. Δεν κοίταζε, δεν πρόσεχε, χρησιμοποίησα δόλο, παρέβην τους (άγραφους) κανόνες του μαλώματος, γλίστρησε, τον πόναγε το πόδι, τον πόναγε το χέρι, ήταν ματιασμένος... οτιδήποτε εκτός του προφανούς: δεν μπορούσε απλά να τα βάλει με τον «τρελό».

Είδε κι απόειδε, άρχισε να πετάει πέτρες. Ένα κόλπο που ξεσήκωσε από τον Τσίλα, με τον οποίο, για τον λόγο αυτό, δεν μάλωνε κανείς. Τουτέστιν, μόλις έβλεπε τα σκούρα, άρπαζε μια πέτρα και στη σβούριζε, όπου έβρισκε –από μακριά εννοείται, για να μην τον φτάνεις.

Έπρεπε να βρεθεί ένας τρόπος ν' αντιδράσω, γιατί αυτή η δουλειά δεν γινόταν να συνεχιστεί. Και ποιος είναι ο πλέον ενδεδειγμένος τρόπος για να θεραπεύσει κανείς οριστικά μια ασθένεια; Μα ο δια της ομοιοπαθητικής μεθόδου!

Είπαμε πως τα σπίτια μας τα χώριζε ένας μαντρότοιχος. Παραμόνευα λοιπόν πότε θα ήταν ο άθλιος στην αυλή του κι από τη δική μου μεριά του τοίχου έριχνα μια χούφτα πέτρες, ψηλοκρεμαστά. Όταν άκουγα «ωχ», κάποιο από τα βλήματά είχε βρει τον στόχο του. Αυτό βέβαια συνεπαγόταν επείγουσα επίσκεψη της κυρα-Μαριγούλας στη μάνα μου.

–Κυρα-Πιπίτσα, να τον μαζώξεις το γιο σου.

–Γιατί; Τι έκανε πάλι, κυρα-Μαριγούλα μου;

–Άνοιξε το κεφάλι του δικού μου με μια κοτρόνα που πέταξε πάνω απ' το ντουβάρι.

Η μάνα μου –το έχουμε ξαναπεί– δεν είχε καμιά έγκληση με υπερασπίζεται. Σ' αυτές τις περιπτώσεις όμως θεωρούσε πως η κριτική γινόταν στην ίδια, για τον τρόπο που ανέθρεφε «το σκασμένο» της. Κι αυτό δεν μπορούσε να το επιτρέψει. Όπως λοιπόν το ψέμα της έβγαινε αβίαστα, σαν το νερό από την πηγή του βουνού μετά από νεροποντή...

–Μπα..., έλεγε. Τούτο εδώ όλο το απόγευμα είναι μέσα και διαβάζει τα μαθήματά του.

Τα **μαθήματα!** Μη νομίσει η γειτόνισσα ότι μ' άφηνε να διαβάζω τίποτ' άλλο, όπως «Μικρούς Ήρωες», που, ως γνωστόν, διαφθείρουν τη νεολαία.

–Και τότε ποιος πέταξε τις πέτρες, ο θεός;

–Δεν ξέρω τι να σου πω, κυρα-Μαριγούλα μου... Μήπως κανένα άλλο παιδί;

«Άλλο παιδί» στο σπίτι ήταν βέβαια ο Γιώργος. Ο Τάσος ήταν μεγάλος για τέτοια καμώματα κι η Βαγγελίτσα μικρή. Οπότε... δίκην Αρτέμη Μάτσα, τον έδινε στεγνά –κι αδίκως.

Η κυρα-Μαριγούλα φώναζε την κυρα-Μαρίκα.

–Κυρα-Μαρίκα, ο γιος σου άνοιξε το κεφάλι του δικού μου.

Απορούσε η κυρα-Μαρίκα, πώς έγινε αυτό το μαγικό.

–Μα τον έχω στείλει σε δουλειά, κυρα-Μαριγούλα μου. Πότε πρόλαβαν και μάλωσαν;

–Δεν μάλωσαν. Πέταξε πέτρες απ' το ντουβάρι.

–Πότε;

–Τώρα δα... Προ πέντε λεφτά.

–Μα ο Γιώργος πήγε στο φούρνο και θα πέρναγε από τη θεία του μετά.

–Δεν ξέρω. Εκείνο που ξέρω εγώ είναι ότι του παιδιού μου του άνοιξαν το κεφάλι.

Οπότε τις έτρωγα εγώ κανονικά, αλλά τις μάζευε κι ο φουκαράς ο Γιώργος, για κάτι που δεν είχε κάνει (ίσως προληπτικώς).

Δαρμένοι και οι δυο μετά εξετάσαμε την κατάσταση με σύνεση και πρακτικό πνεύμα.

–Αν ξαναπετάξεις πέτρες και τις φάω ξανά από τη μάνα μου θα σου σπάσω τα μούτρα, δήλωσε ο Γιώργος.

–Μπα; Είσαι μάγκας;

–Ναι, ρε... είμαι μάγκας.

–Φτου, κολύμπα.

–Δως μου το βρακί σου για σωσίβιο.

Και πλακωνόμασταν. Χάρη του άθλιου γείτονα!

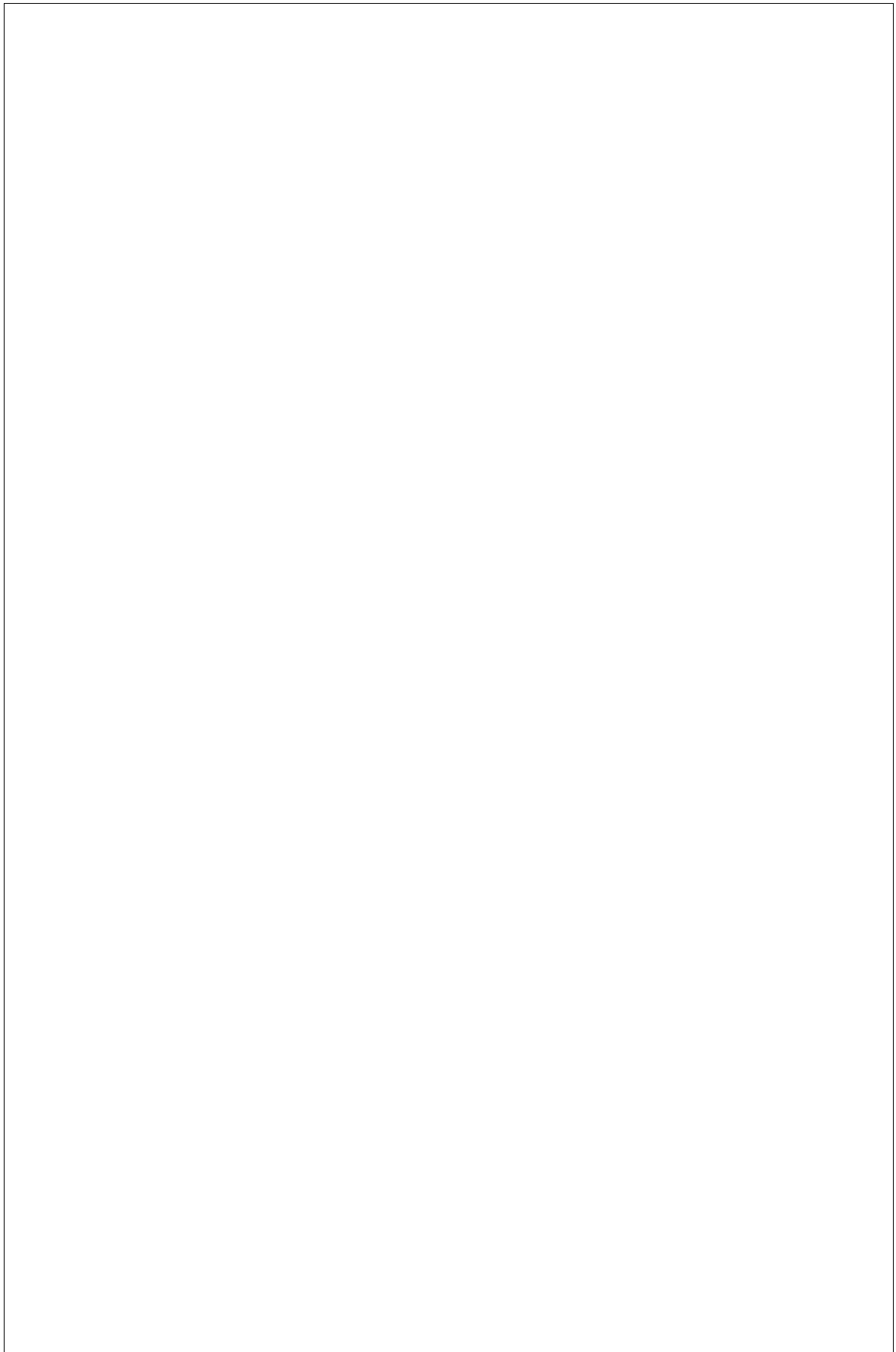
* * *

Η ιστορία της βεντέτας με τον Τάκη συνεχίστηκε μέχρι την Πέμπτη Δημοτικού. Τότε η οικογένειά του μετακόμισε και τον χάσαμε από τη γειτονιά.

Και να δεις που μου έλειψε!

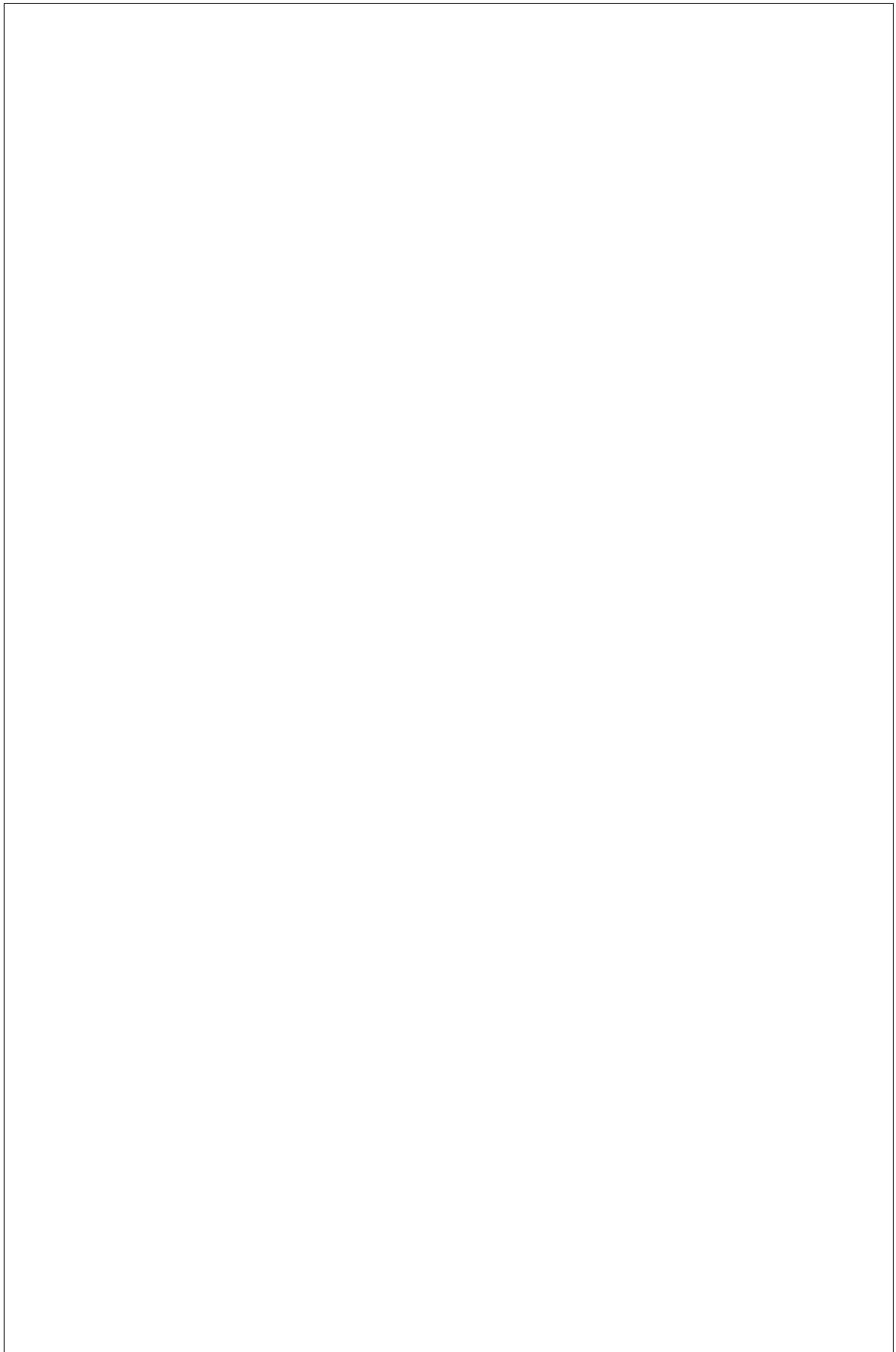
Καλά έλεγε ο Αλεξανδρινός, ότι καμιά φορά οι βάρβαροι είναι μια κάποια λύση.

Το Παγιδόσμιο Ρευόρ

Στην Τετάρτη Δημοτικού κατέρριψα το παγκόσμιο ρεκόρ των 100 μέτρων. Όχι κανένα παιδικό ή εφηβικό... το κανονικό, το ανδρικό! Ήμουν μόλις δέκα χρονών, ο νεότερος ρέκορντμαν στην ιστορία του αγωνίσματος. Τι λέω;... Στην ιστορία ολόκληρου του κλασικού αθλητισμού!

Για μια μέρα.

Πρωτοαντίκρισα τον θαυμαστό μηχανισμό ένα βράδυ που ο πατέρας μου έβαζε σε τάξη τα συρτάρια του γραφείου του. Έμοιαζε με ρολοί τσέπης, αλλά είχε μόνο έναν δείκτη κι αντί για ώρες υποδιαιρέσεις λεπτών και δευτερολέπτων.

–Τι είναι αυτό, μπαμπά; ρώτησα έκθαμβος, γιατί τότε κάθε τι το «επιστημονικό» εξήπτε τη φαντασία μου.

–Αυτό; Μια παλιατζούρα... Χρονόμετρο.

–Και τι κάνει;

–Μετράει δευτερόλεπτα και δέκατα... Θες να δεις πόσες στροφές παίρνει η μηχανή, ας πούμε σε τριάντα δευτερόλεπτα. Πατάς το κουμπί, μετράς στροφές κι όταν φτάσει στο τριάντα το σταματάς... Το έφερα από τη Γερμανία.

–Και δουλεύει;

–Αν το κουρδίσεις δουλεύει... Τώρα πόσο καλά δουλεύει είναι μια άλλη ιστορία.

Άρχισα να το περιεργάζομαι. Δούλεψε! Μαγικό εργαλείο!

–Και τι το έκανες στη Γερμανία; ρώτησα.

–Μετράγαμε πόσο γρήγορα κάνει ένα γύρο στην πίστα το αυτοκίνητο. Έτσι μετράνε και τους αθλητές, για να δουν τι επιδόσεις κάνουν.

Όπα της!

–Τους κατοστάρηδες ας πούμε;

–Ναι. Όλους τους δρομείς. Έτσι βγαίνουν τα ρεκόρ.

Αυτό κι αν ήταν ενδιαφέρον!

–Δηλαδή... Ας πούμε ότι τρέχουμε με τα παιδιά... μπορούμε να μετρήσουμε πόσο θα κάνει ο καθένας;

–Μόνο έναν μπορείς, τον πρώτο ας πούμε. Για τους άλλους χρειάζεται ξεχωριστό χρονόμετρο για τον καθένα. Έτσι κάνουν στους αγώνες. Όσοι αθλητές τρέχουν τόσοι και οι χρονομέτρες.

–Καλά, για τον πρώτο μας ενδιαφέρει, είπα.

Ο πατέρας μου γέλασε.

–«Ο πρώτος είναι πρώτος, ο δεύτερος τίποτα», απάγγειλε το γνωστό αμερικάνικο αξίωμα.

–Ακριβώς, συμφώνησα.

–Έτσι λένε και οι Αμερικάνοι. Αλλά δεν είναι σωστό. Γιατί ο δεύτερος μπορεί να έχει τρέξει καλύτερα από τον πρώτο, αλλά να του έτυχε κάτι... Ξέρω γώ... να τον στενεύει το παπούτσι... να πάθει κράμπα...

–Όποιος κόψει το νήμα πρώτος μετράει, μουρμούρισα, ενώ μια ιδέα είχε αρχίσει ήδη να σχηματίζεται στο ανήσυχο μυαλό μου.

–Όταν μεγαλώσεις θα καταλάβεις ότι η νίκη δεν είναι το παν.

Ναι, καλά... Εσύ αν θες φτιάξε ηρώο στους νικημένους.

–Μπαμπά...

–Τι είναι;

–Να μου δώσεις το χρονόμετρο να δοκιμάσω αύριο με τα παιδιά, να δούμε τι ρεκόρ κάνουμε;

Τον είδα να διστάζει. Δεν του άρεσε καθόλου να δανείζει τα πράγματά του.

–Χμμ... Κι αν το χαλάσεις;

–Θα το προσέχω! Να, φιλάω σταυρό! Αλήθεια!

–Δεν θα το δώσεις σε κανέναν όμως. Μόνο εσύ θα το κρατάς. Μ' αυτή τη συμφωνία.

–Έγινε. Σε κανέναν. Εγώ θα το κρατάω.

–Πρόσεχε. Έδωσες το λόγο σου.

–Ναι... ναι... Είπαμε.

–Αν πάθει τίποτα είσαι υπόλογος.

–Δεν θα πάθει.

Άλλος ένας μικρός, ψυχοβγαλτικός δισταγμός.

–Καλά, είπε τέλος. Έλα να σου δείξω πώς λειτουργεί.

Και μου έδειξε.

* * *

Το χρονόμετρο έκανε μεγάλη εντύπωση στα αλάνια.

–Δουλεύει, ρε; ρώτησε ο Τσίλας.

–Στην εντέλεια, αποκρίθηκα κάνοντας μια επίδειξη.

–Δώσε να δω, είπε ο Σταύρος.

Θυμήθηκα τον λόγο που έδωσα.

–Ο πατέρας μου μου το 'δωσε με τη συμφωνία να μην το δώσω σε κανέναν, είπα.

–Και πού θα το μάθει;

- Μπορεί να μην το μάθει, αλλά εγώ έδωσα το λόγο μου.
- Ε, και; πέταξε ο Τάκης, που δεν καταλάβαινε από ηθικές αξίες και τέτοια.
- Ο Σταύρος του έριξε μια καρπαζιά.
- Ο λόγος είναι ιερός, ρε τσόγλανε, του λέει. Μόνο οι γυναίκες δεν τον κρατάνε.
- Δηλαδή μπορεί να μας μετρήσει πόσο κάνουμε από 'δώ μέχρι εκεί; ενδιαφέρθηκε ο Θυμιάκης.
- Ναι, ρε, αναφώνησε ο Τσίλας. Να τρέξουμε από τη μια γωνιά μέχρι την άλλη, να δούμε ποιος θα κάνει τον καλύτερο χρόνο.
- Πρόταση που έγινε ενθουσιωδώς δεκτή.
- Ο Σταύρος όμως είχε μια καλύτερη.
- Να τρέξουμε κατοστάρι, προτείνει. Που ξέρουμε πόσο είναι το ρεκόρ, για να δούμε πού βρισκόμαστε εμείς σε σχέση.
- Μόνο που δεν γίνεται να βγάλουμε χρόνο για όλους, εξήγησα. Μόνο τον πρώτο μπορούμε να χρονομετρήσουμε.
- Κανένα πρόβλημα, λέει ο Σταύρος. Θα υπολογίσουμε μέτρα. Ένα μέτρο πίσω είναι ένα δέκατο. Δύο είναι δυο δέκατα και ούτω καθεξής. Αν τρέξουμε τρεις-τρεις, για να υπάρχει συναγωνισμός, ο Πάνος θα πιάσει τον πρώτο κι ανάλογα θα βγάλουμε τον χρόνο των άλλων.
- Και τι μας νοιάζει ο δεύτερος κι ο τρίτος; απορεί ο Γιώργος, ο δικός μου. Χαμένοι είναι έτσι κι αλλιώς.
- Ναι, του λέει ο Σταύρος. Σκέψου όμως στη δεύτερη σειρά ο πρώτος να φέρει χειρότερο χρόνο από τον τρίτο της πρώτης σειράς.
- Ε, και;
- Αμ τότε ο πρώτος της δεύτερης σειράς πάει τέταρτος – βάσει χρόνου.

Ο Γιώργος έξυσε το κεφάλι του.

–Αφού κέρδισε, ρε! διαμαρτυρήθηκε.

–Ναι, αλλά ο χρόνος μετράει. Γι' αυτό υπάρχουν τα χρο-
νόμετρα.

–Δηλαδή μπορεί να κερδίσω εγώ, αλλά να πάω πίσω
από τον Ρεβύθα που έχασε;!

–Άμα έχεις χειρότερο χρόνο...

–Και γιατί δεν τρέχουμε όλοι μαζί τότε, να ξέρουμε στα
σίγουρα;

–Και ποιος θα προσέχει πόσα μέτρα πίσω είναι ο δεύτε-
ρος, ο τρίτος, ο τέταρτος;

Ο Σταύρος σήκωσε τα μάτια στον ουρανό απελπισμένος.

–Ρε μπουμπούνα, του λέει. Δεν είπαμε ότι θέλουμε να
δούμε τι χρόνο κάνει ο καθένας στο κατοστάρι;

–Γιατί;

–Για να ξέρουμε.

–Α, καλά.

Μετρήσαμε εκατό βήματα (μεγάλα). Από το σπίτι του
Βαγγέλη ως τη γωνία του μπακάλικου που θα ήταν το τέρ-
μα. Στην πρώτη σειρά θα έτρεχε ο Τάκης, ο Τσίλας κι ο
Αλέκος.

Ένα-δύο-τρία-μαρς! Ξεκινάνε... πατάω εγώ το κουμπί...
Ο Τσίλας έτρεχε και γέλαγε, ο Τάκης έσπρωχνε τον Αλέκο,
αυτός διαμαρτυρόταν... Καμιά φορά τερμάτισαν. Κοιτάμε
το χρονόμετρο... 16:2.

–Σκατά, λέει ο Σταύρος. Ο Μάτζιος στους Σχολικούς
πέρσι το έκανε 11:8.

–Ναι, αλλά ο Μάτζιος πήγαινε στην Ογδόη,⁴ διαμαρτύ-
ρεται ο Τσίλας, που ήταν ο νικητής.

4 Εξατάξιο ήταν το Γυμνάσιο τότε, αλλά εμείς συνεχίζαμε να μετράμε τις
τάξεις με το παλιό σύστημα, ξεκινώντας από την Τρίτη και καταλήγοντας
στην Ογδόη.

–Και τι θα πει; Ή είσαι γρήγορος ή δεν είσαι, του πετάει ο Σταύρος. Θα δεις τώρα πόσο θα το κάνω εγώ.

Σταύρος, Βάσος, Θυμιάκης... Επαγγελματικά πράγματα. Με στυλ και σοβαρότητα. Πρώτος βέβαια ο Σταύρος. Το χρονόμετρο... 14:7.

–Σίγουρα, ρε; Το 'πιακες καλά; ρωτάει δύσπιστα ο λαχαιασμένος νικητής που τα 'χε δώσει όλα.

–Πολύ καλά. Τι λέμε τώρα;

–Με το ένα-δύο-τρία-μαρς;

–Τελείως.

Στραβομουτσούνιασε ο Σταύρος.

–Καλά, ξανατρέχουμε πιο μετά, λέει. Ζέσταμα ήταν αυτό.

Σειρά μου τώρα. Με αντίπαλους τους δυο Γιώργηδες, τον δικό μου και της Κασσιανής.

–Φέρε το χρονόμετρο να πιάκω χρόνο, λέει ο Σταύρος.

–Έδωσα το λόγο μου, δεν είπαμε;

–Και θα μπορέσεις να πιάκεις χρόνο τρέχοντας;

–Σιγά το δύσκολο! Μια θα πατήσω ξεκινώντας και μια στο τέρμα.

Κι έτσι έγινε.

Ότι ήμουν ο πιο γρήγορος στη γειτονιά το ξέραμε όλοι, τώρα θα βλέπαμε κιόλας πόσο γρήγορος ήμουν σε σχέση με τον έξω κόσμο. Με τον ημίθεο Μάτζιο ας πούμε.

Κοιτάζω το χρονόμετρο... Και μένω στήλη άλατος!

Με βλέπει ο Σταύρος... έρχεται κοντά.

–Τι; κάνει. Πόσο;

Μου είχε κοπεί η λαλιά. Του το δείχνω...

–10:2!!! βάζει τις φωνές αυτός. Τι λε, ρε! ΔΕΚΑ-ΔΥΟ;!!!

Μαζεύτηκαν όλοι γύρω να δουν. Το χρονόμετρο έδειχνε όντως 10:2!

Έπεσε μια αμήχανη σιωπή.

–Πανελλήνιο ρεκόρ, λέει ο Σταύρος με δέος στη φωνή. Γαμώ το κέρατό μου! Πανελλήνιο ρεκόρ! Το παλιό ήταν του Γεωργόπουλου με... 10:5!

Αλληλοκοιταχτήκαμε αλαφιασμένοι. Εδώ σήμερα γράφαμε Ιστορία!

–Κι εγώ πόσα μέτρα πίσω ήμουν; ενδιαφέρεται ο Γιώργος, ο δικός μου.

–Τέσσερα... πέντε;

–Οπότε εγώ έκανα 10:6;!

Ο Σταύρος κούνησε το κεφάλι του.

–Κάτι λάθος έκανες, μου λέει. Το ξεκίνησες κανονικά;

–Με το «μαρς», του λέω.

–Και το σταμάτησες στο τέρμα;

–Μόλις έφτασα στη γωνία.

Έξυσε το κεφάλι του αμήχανος.

–'Ντάξ'... ήταν γρήγορη κούρσα, δεν λέω..., είπε. Αλλά... 10:2;... Δεν γίνεται, ρε γαμώτη μου! Αν είναι δυνατόν!

–Να ξανατρέξω, προτείνω.

–Εγώ πάντως έκανα 10:6, λέει ο Γιώργος. Τρέξε μόνος σου... Σιγά μην ξανατρέξω.

Και πάω να τρέξω μόνος μου. Και ένα-δύο-τρία-μαρς... και πάλι ξεκινάω το χρονόμετρο στο «μαρς» και πάλι το σταματάω στη γωνία...

Το κοιτάμε... Ο Σταύρος –που ήξερε από ρεκόρ– μόνο που δεν λιγοθύμησε.

–Δέκα σκέτα! ψελλίζει.

–Δηλαδή;

Με κοιτάει μ' ένα βλέμμα σκοτεινό κι ανεξιχνίαστο.

–Παγκόσμιο ρεκόρ, λέει με φωνή που μόλις ακουγόταν. Το προηγούμενο το είχε ένας Αμερικάνος με 10:1.⁵

Μείναμε όλοι ξεροί. Γιατί εντάξει να κάνει κανείς εθνικό ρεκόρ, αλλά... παγκόσμιο;!!! Και μάλιστα στη γειτονιά;!!! Με... ελβιέλες στην ασφαλτο;!!!

–Να το βάλουμε στην εφημερίδα, ρε, προτείνει ο Θυμιάκης.

–Θα μας δεχτούν; αναρωτιέται ο Τσίλας.

–Μπορεί να μας πουν ότι δεν αναγνωρίζεται, λέει ο Σταύρος σκεπτικός. Επειδή δεν έγινε σε επίσημους αγώνες.

–Αφού είμαστε τόσοι μάρτυρες, ρε, διαμαρτύρεται ο Θυμιάκης. Άμα υπογράψουμε όλοι ότι γίνηκε;

–Κι αν δεν πιστεύουν να τρέξει ο Πάνος στο γήπεδο, επίσημα, προτείνει ο Βάσος. Εκεί τι θα μας πουν;

–Εγώ τρέχω όπου θέλουν, δηλώνω, όχι χωρίς κάποια δόση βεντετισμού. Και μακάρι να φέρουν Αμερικάνους, να τρέξουμε μαζί.

–Κι αν έγινε κανένα λάθος; λέει μουδιασμένα ο Σταύρος.

–Δυο φορές;!!!

–Αυτό να μου πεις.

–Οπότε, αύριο, μετά το σχολείο, να πάμε μαζί, όπως είμαστε, στην «Ελευθερία».⁶

–Και να τους πούμε να μας βάλουν και φωτογραφία.

–Ναι, ρε...

–Παγκόσμιο ρεκόρ!!!

5 Ο τελευταίος που το είχε ισοφαρίσει ήταν ο Ray Norton, τον Απρίλιο του 1959 στο San Jose της Καλιφόρνιας.

6 Η «Ελευθερία» ήταν η μεγαλύτερη εφημερίδα της Θεσσαλίας. Εκδότης ο Π. Δημητρακόπουλος.

Καθίσαμε στα πίσω σκαλιά του Αούτου, στο αρχηγείο μας, να το χωνέψουμε. Το χρονόμετρο κολλημένο στο 10:0. Ήταν το ατράνταχτο πειστήριο.

–Ρε σεις, το πήρατε είδηση τι γίνηκε; μας λέει ο Σταύρος σε μια στιγμή.

–Ναι, ρε... Κάναμε ρεκόρ.

Γιατί, όπως όλα στη γειτονιά και το ρεκόρ ήταν «δικό μας». Εγώ απλά το πέτυχα. Η δόξα ανήκε σε όλους.

–Δεν είναι μόνο αυτό. Του χρόνου γίνονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες, στη Ρώμη.

Αλληλοκοιταχτήκαμε. Αυτό δεν το είχαμε σκεφτεί.

–Ναι, ρε! αναφωνεί ο Θυμιάκης. Ο Πάνος το 'χει σίγουρο το χρυσό!

–Θα τον στείλουν όμως; αναρωτιέται ο Γιώργος.

–Γιατί, έχουν κάναν καλύτερο; τον αποπαίρνει ο Σταύρος. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό... Μπορεί να πάμε κι εμείς...

–Εμείς;!!!

–Ναι, ρε, για τη σκυταλοδρομία.

–Εγώ σίγουρα, λέει ο Γιώργος. Δυο μέτρα πίσω τερμάτισα.

–Να προπονηθούμε όμως, λέει ο Τσίλας. Μην ξεφτιλιστούμε.

–Από αύριο κιόλας, δηλώνει ο Σταύρος αποφασιστικά. Τέρμα τα παιχνίδια και οι κουταμάρες. Προπόνηση!

–Και πόσοι τρέχουν στη σκυταλοδρομία, ρε Σταύρο; ρωτάει ο Αλέκος.

–Τέσσερις.

Έπεσε ένα μούδιασμα.

–Και πώς θα διαλέξουμε ποιοι θα πάμε; συνεχίζει ο μικρός.

–Θα μετράμε τους χρόνους, ρε βλάκα. Όποιος κάνει καλύτερο χρόνο.

–Εγώ σίγουρα, λέει ο Γιώργος. Έκανα 10:6... μπορεί και 10:5.

–Κι εγώ...

–Κι εγώ...

–Εντάξει, μπορεί να πάρουν και κανέναν αναπληρωματικό, λέει ο Σταύρος.

Υπήρχε όμως κι άλλο πρόβλημα.

–Και θα μας αφήσουν οι μανάδες να πάμε, ρε;

–Χαζός είσαι, ρε; Στους Ολυμπιακούς δεν θα μας αφήσουν;

–Κι αν δεν μας αφήσουν.

–Τότε θα τους το ζητήσει ο Βασιλιάς, δηλώνει με ύφος επίσημο ο Σταύρος. Θα πούμε του Κώστα που είναι στην Ανακτορική Φρουρά να του το πει.

Και με βασιλική παρέμβαση λύθηκε κι αυτό.

Ωστόσο εγώ, που βίωνα καθημερινώς την αδικία στον κόσμο των μεγάλων, όπου μας έριξε η μοίρα, δεν συμμερίζομουν την αισιοδοξία των άλλων.

–Να δεις που θα βρουν μια πρόφαση για να μη μας πάρουν, είπα.

–Τι πρόφαση; μ' αποπήρε ο Σταύρος. Εδώ έχουμε ολόκληρο παγκόσμιο ρεκόρ!

–Μπορεί να πουν ότι είμαστε μικροί.

–Και τι σχέση έχει αυτό; Αφού κάνουμε παγκόσμιο ρεκόρ.

«Κάνουμε». Όλοι μαζί τώρα. Ομαδικό επίτευγμα!

–Μπορεί να μην επιτρέπουν οι κανονισμοί, ξέρω γώ...

–Κολοκύθια. Ξεχνάμε ότι ο Μπομπ Ματάϊας ήταν δεκα-

εφτά χρονών όταν κέρδισε το πρώτο του χρυσό στο Δέκα-
θλο;

Μήπως άλλο δεκαεφτά κι άλλο... δέκα;

Ο Θυμιάκης ζούσε στιγμές θριάμβου.

–Ρε σεις... Το σκεφτόσαστε, ρε... Εκτός από τη σκυταλο-
δρομία, που την έχουμε σίγουρη, να τους πάρουμε τις τρεις
πρώτες θέσεις στο κατοστάρι! Πρώτος ο Πάνος, δεύτερος
εγώ, τρίτος ένας από σας... Θα τους ξεφτυλίσουμε, ρε!

Του Γιώργου δεν του άρεσε η κατάταξη.

–Σιγά μη βγεις δεύτερος, ρε, μια σπιθαμή άνθρωπος!
του λέει. Εγώ δεύτερος. Ένα μέτρο πίσω τερμάτισα πριν
από λίγο, μην το ξεχνάμε.

–Θα γίνει όμως τζέρτζελο, λέει ο Σταύρος ονειροπόλα.
Εμείς οι τρεις Έλληνες πάνω στο βάθρο... ο Διάδοχος να
κάνει την απονομή μεταλλίων... η σημαία να κυματίζει στο
στάδιο... ο εθνικός ύμνος... οι Εύζωνοι να παρουσιάζουν
όπλα...

Σταμάτησε συγκινημένος. Αλλά κι εμείς κοιτάζαμε αλ-
λού, για να μην φανεί ότι είχαμε βουρκώσει από τόσο μεγα-
λείο!

–Και η υποδοχή μετά, εδώ..., είπε ο Αλέκος.

–Όπως με τον Ρουμπάνη⁷... Θυμόσαστε;

–Καλύτερα. Γιατί εμείς θα φέρουμε πίσω τόσα μετάλ-
λια, ρε.

–Και θα μας διορίσουν όλους στη ΔΕΗ και τον ΟΤΕ, επι-
σήμανε ο πάντα πρακτικός Τσίλας.

–Εγώ θα πάω στο ΣΕΚ, μηχανοδηγός, δήλωσε ο Σταύ-
ρος, του οποίου ο πατέρας εργαζόταν στους σιδηρόδρομους.

–Εγώ, μετά την υποδοχή θα ξαναφύγω, είπα.

⁷ Ο Γιώργος Ρουμπάνης είχε κερδίσει την τρίτη θέση στο επί κοντώ, στους
Ολυμπιακούς της Μελβούρνης, το 1956.

Με κοίταξαν παραξενεμένοι.

–Πού θα πας, ρε;

–Στην Αμερική. Θα μ' έχουν ζητήσει για Ταρζάν, όπως τον Ντον Μπραγκ.⁸

Οι φιλάρες σκουντούφλιασαν.

–Γιατί, ρε συ; Είσαι μάγκας;

–Ποιος έκανε παγκόσμιο ρεκόρ;

–Καλά, κι εμείς μπορεί να κάνουμε.

–Δεν είναι το ίδιο η σκυταλοδρομία με το κατοστάρι.

Ο Τάκης βρήκε την ευκαιρία να πετάξει το δηλητήριο του.

–Καλά, κάτσε να δούμε... μπορεί και να μην κερδίσεις, λέει. Μπορεί να σε πιάσει τσιρλιό και να 'ρθεις πάτος.

–Και τι θα φάω για να με πιάσει τσιρλιό, ρε μάπα; διαμαρτυρήθηκα εγώ. Στην Ιταλία όλο μακαρονάδες φτιάχνουν. Παθαίνει κανείς τσιρλιό από μακαρόνια;

–Μπορεί να πάθεις κράμπα.

–Κράμπα να πάθεις εσύ... στο μυαλό.

–Τι έχουμε, ρε;... Ξύλο;

–Ναι, ρε... Ξύλο.

Ο Σταύρος μπήκε στη μέση.

–Σκάστε, ρε μαλακισμένα, μας αποπαίρνει. Εδώ έχουμε ολόκληρους Ολυμπιακούς Αγώνες μπροστά μας κι εσείς θα μαλώνετε για το ποιος θα πάθει κράμπα και ποιος τσιρλιό;

–Αυτός άρχισε πρώτος.

–Όχι, αυτός.

Τελικά αποφασίσαμε ότι από αύριο θα έπρεπε να στρω-

⁸ Ο Don Bragg, παγκόσμιος ρέκορντμαν του επί κοντώ (4.80) και Ολυμπιονίκης της Ρώμης, κλήθηκε για τον ρόλο του Ταρζάν δυο φορές, αλλά λόγω τραυματισμού δεν μπόρεσε να υλοποιήσει αυτό του το όνειρο.

θούμε στην προπόνηση, ώστε να μπορέσουμε ν' αντεπεξέλθουμε στις αυξημένες μας υποχρεώσεις.

–Και τώρα που το σκέφτομαι..., λέει σε μια στιγμή ο Σταύρος, που δεν είχε σταματήσει λεπτό να επεξεργάζεται νοερά τα νέα δεδομένα. Όποιος τρέχει κατοστάρι τρέχει και διακοσάρι. Γιατί ν' αφήσουμε τα μετάλλια στους ξένους;

–Και πόσο είναι το διακοσάρι, ρε;

–Μισή στροφή στο γήπεδο.

–Χαίρω πολύ! Για εδώ μιλάμε.

Ο Σταύρος ζύγισε τις αποστάσεις με το βλέμμα.

–Απ' του Βαγγέλη μέχρι εδώ είναι εκατό μέτρα, είπε. Βάλε άλλο τόσο... Δεν θα είναι μέχρι τον φούρνο;

–Πολύ δεν είναι, ρε; Έκανε ο Θυμιάκης ρίχνοντας ανήσυχες ματιές στην απόσταση. Εδώ με το κατοστάρι και μας βγήκε η ψυχή!

–Γι' αυτό χρειάζεται η προπόνηση. Για να μπορούμε να το βγάζουμε άνετα. Μην ξεφτλιστούμε κιόλας!

–Και πόσο είναι το ρεκόρ στο διακοσάρι; ρώτησε ο Βάσος.

Ο Σταύρος δεν θυμόταν.

–Θα κοιτάξω τους πίνακες που δημοσίευσαν τ' «Αθλητικά Χρονικά» τα Χριστούγεννα, λέει. Αλλά μου φαίνεται κάπου εκεί... στο 20:6... 20:7... πρέπει να 'ναι.⁹

–Να τρέξουμε, να δούμε πόσο το κάνουμε; προτείνει ο Βάσος.

Θύελλα διαμαρτυριών.

–Τώρα, ρε;

–Έχουμε ψοφήσει με το κατοστάρι...

–Δεν πάει άλλο...

⁹ Μέχρι το 1960 που ο Αμερικάνος Ray Norton πέτυχε 20:5 το παγκόσμιο ρεκόρ ήταν 20:6 και το είχαν ισοφαρίσει 5 αθλητές, με τελευταίο τον ίδιο.

–Εμένα με πονάν τα πόδια...

–Άσε... Αύριο.

Και το αναβάλαμε για αύριο. Μαζί με την πρώτη προ-
πόνηση για τους... Ολυμπιακούς Αγώνες.

Επέστρεψα στο σπίτι, μισό μέτρο ψηλότερος. Δεν ήταν
και μικρό πράγμα αν το καλοσκεφτόσουν. Παγκόσμιο ρεκόρ
στην άσφαλτο και με ελβιέλες! Δηλαδή... με αθλητικά πα-
πούτσια και σε στίβο πόσο θα έκανα, ο θεός;!!! Πόσο;

–Έκανα παγκόσμιο ρεκόρ, λέω της Αννούλας.

–Μπράβου, πασά μ', μου λέει αυτή. Σου 'φτιαξα σου-
τζουκάκια γι' απόψι, που σ' αρέσουν.

Δεν κατάλαβε. Αλλά δεν πειράζει. Θα καταλάβαινε όταν
μ' έβλεπε στην εφημερίδα –πρωτοσέλιδο!

*«Δεκαετής μαθητής της πόλης μας καταρρίπτει την πα-
γκόσμιον επίδοσιν των 100 μέτρων!»*

Με τη μάνα μου δεν δοκίμασα καν. Ακόμα κι αν κατα-
λάβαινε –που δεν θα καταλάβαινε– δεν θα την ένοιαζε.

Περίμενα τον πατέρα μου να επιστρέψει.

Τον οποίο προϋπάντησα στην πόρτα.

–Μπαμπά, έχω να σου πω κάτι πολύ σοβαρό, του λέω.

Σήκωσε τα μάτια στον ουρανό.

–Τι έκανες πάλι; αναστέναξε μοιρολατρικά.

–Παγκόσμιο ρεκόρ, του λέω θριαμβευτικά.

–Τι πράγμα;...

–Στο κατοστάρι. Έκανα παγκόσμιο ρεκόρ.

–Α!

Του δείχνω το χρονόμετρο, που δεν το είχα πειράξει για-
τί ήταν το πειστήριο μας για την εφημερίδα. Η βελόνα στα-
ματημένη στα μαγικά 10 δευτερόλεπτα!

–Δέκα δευτερόλεπτα;

–Ναι, ήταν 10:1 πριν.

–Α, μάλιστα.

–Το είχε ένας Αμερικάνος.

–Α, τον φουκαρά!

–Έκανα δυο κούρσες, του εξηγώ. Τη μια με τον Γιώργο, τον δικό μας, και τον άλλο το Γιώργο, της Κασσιανής, όπου έκανα 10:2. Στην άλλη έτρεξα μόνος μου κι έφερα 10 σκέτα.

Ο πατέρας μου κούνησε το κεφάλι.

–Ποιος κράταγε χρόνο; ρωτάει.

Πονηρή ερώτηση, για να δει αν έδωσα το χρονόμετρο αλλού.

–Εγώ, του λέω. Δεν μου είπες να μην το δώσω σε κανέναν;

–Έτρεχες μαζί με το χρονόμετρο δηλαδή;

–Ε, ναι.

–Κι από τους άλλους, που χρονομετρούσες χωρίς να τρέχεις, ποιος ήταν ο καλύτερος χρόνος;

–Του Σταύρου... 14 και κάτι.

Ο πατέρας μου χαμογέλασε.

–Έλα να κάνουμε ένα πείραμα, λέει. Δωσ μου το χρονόμετρο και τρέξε κατά μήκος του διαδρόμου, ως την εξώπορτα, να δούμε πόσο το κάνεις.

–Μα... θα πάμε να δείξουμε τον χρόνο στην εφημερίδα αύριο, του λέω. Είναι η απόδειξη του ρεκόρ.

–Καλά, μπορεί και να μη χρειαστεί, μου λέει αυτός. Άντε, πάρε φόρα.

Πήρα φόρα κι έφυγα φουλαριστός. Είχαμε ανοίξει και την εξώπορτα, για να μην τρακάρω πάνω της.

–2:4 ανακοινώνει τον χρόνο ο πατέρας μου.

Μου δίνει το χρονόμετρο.

–Κάνε το ίδιο μόνος σου τώρα, μου λέει. Όπως το έκανες στο κατοστάρι.

Δεύτερη πιλάλα, με μένα χρονομέτρη κι αθλητή τώρα...

–1:2!

Ο πατέρας μου γέλασε.

–Είδες; μου είπε. Χρονόμετρα παλιάς τεχνολογίας το είχαν αυτό το χούϊ. Με την κίνηση του χεριού μπλοκάρουν για μια στιγμή και ξαναξεκινούν. Τα καινούργια δεν το παθαίνουν.

Έμουν άναυδος.

–Δηλαδή;...

–«Άνθρακες ο θησαυρός» που λένε. Τα μαθήματα σου τα έκανες;

Ήταν η χειρότερη βραδιά της ζωής μου. Από το βάθρο της δόξας στο τίποτα! Τα σουτζουκάκια της Αννούλας βοήθησαν λίγο τη διάθεση, αλλά όχι πολύ.

Σηκώθηκα πρωί για να προλάβω τους άλλους μάγκες πριν πάνε σχολείο –πηγαίναμε από πέρσι σε διαφορετικά σχολεία.

Τους πέτυχα έξω από το μπακάλικο.

–Έφερες το χρονόμετρο, ρε; με ρωτάει ο Σταύρος.

–Εεεε...

–Τι, δεν το έφερες; Και τι θα δείξουμε στην εφημερίδα;

–Υπάρχει ένα μικρό πρόβλημα..., ξεκίνησα να λέω.

Και τους εξήγησα πώς είχε το πράγμα.

Όλα τα μούτρα κρέμασαν.

–Δηλαδή, ρε συ;...

–«Άνθρακες ο θησαυρός», επανέλαβα την πατρική σοφία.

–Πάνε οι Ολυμπιακοί Αγώνες δηλαδή;

–Πάνε.

–Και η προπόνηση; ρωτάει ο Αλέκος.

–Τι να την κάνουμε την προπόνηση, ρε βλαμμένο; τον αποπαίρνει ο Σταύρος. Αφού σου λέει ότι το ρεκόρ ήταν μαϊμού.

–Δηλαδή εμείς τζάμπα κάναμε ρεκόρ; μου αγριεύει ο Γιώργος, ο δικός μου.

–«Εμείς»;!...

–Ναι, ρε. Αφού μαζί πέσαμε στο νήμα. Μισό-μισό το είχαμε.

Αν πέρναγε μια μέρα ακόμα θα έβγαινε να έχει τερματίσει πιο μπροστά από μένα!

Περπατήσαμε για λίγο όλοι μαζί, χωρίς να μιλάμε.

Σε μια στιγμή ο Σταύρος κλώτσησε ένα άδειο ντενεκεδάκι από κονσέρβα.

–Ξεφτυλισμένη κοινωνία! είπε. Και για μια στιγμή, ρε γαμώτη μου, ήμασταν βασιλιάδες! Τα είχαμε όλα!

–Και τώρα τίποτα, φιλοσόφησε ο Θυμιάκης.

–Εγώ είπα στη μάνα μου ότι θα μας πάρουν στη ΔΕΗ, είπε ο Τσίλας.

Ο Σταύρος κούνησε το κεφάλι του.

–Ντάξει, μωρέ, λέει. Ντάξει... Και μετά... μάλλον οι μανάδες δεν θα μας άφηναν να πάμε...

–Και ο... Βασιλέας που θα μεσολαβούσε; του κάνω.

Μ' αγριοκοίταξε.

–Ναι, άλλη δουλειά δεν είχε ο Βασιλέας παρά ν' ασχολείται με τις δικές σου σαχλαμάρες, είπε.

Το «εμείς» είχε πάει περίπατο πάλι. Ήμουν ξανά στο «εσύ» –και υπόλογος.

Αλλά, ρε γαμώτη μου, για μια μέρα Παγκόσμιος Πρωταθλητής!

* * *

Την επόμενη χρονιά ένας (άσημος) Γερμανός, ονόματι Άρμιν Χάρν, κατέρριπτε το παγκόσμιο ρεκόρ των 100 μέτρων με 10:0 σκέτα. Ο ίδιος κέρδισε και το χρυσό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς της Ρώμης. Στη γειτονιά δεν εντυπωσιαστήκαμε. Γιατί εμείς τα είχαμε ζήσει αυτά τα μεγαλεία πρώτοι. (Αλλά, άμα δεν σε θέλει η άτιμη η Τύχη, δεν σε θέλει, ότι και να κάνεις εσύ –ακόμα και παγκόσμιο ρεκόρ!).

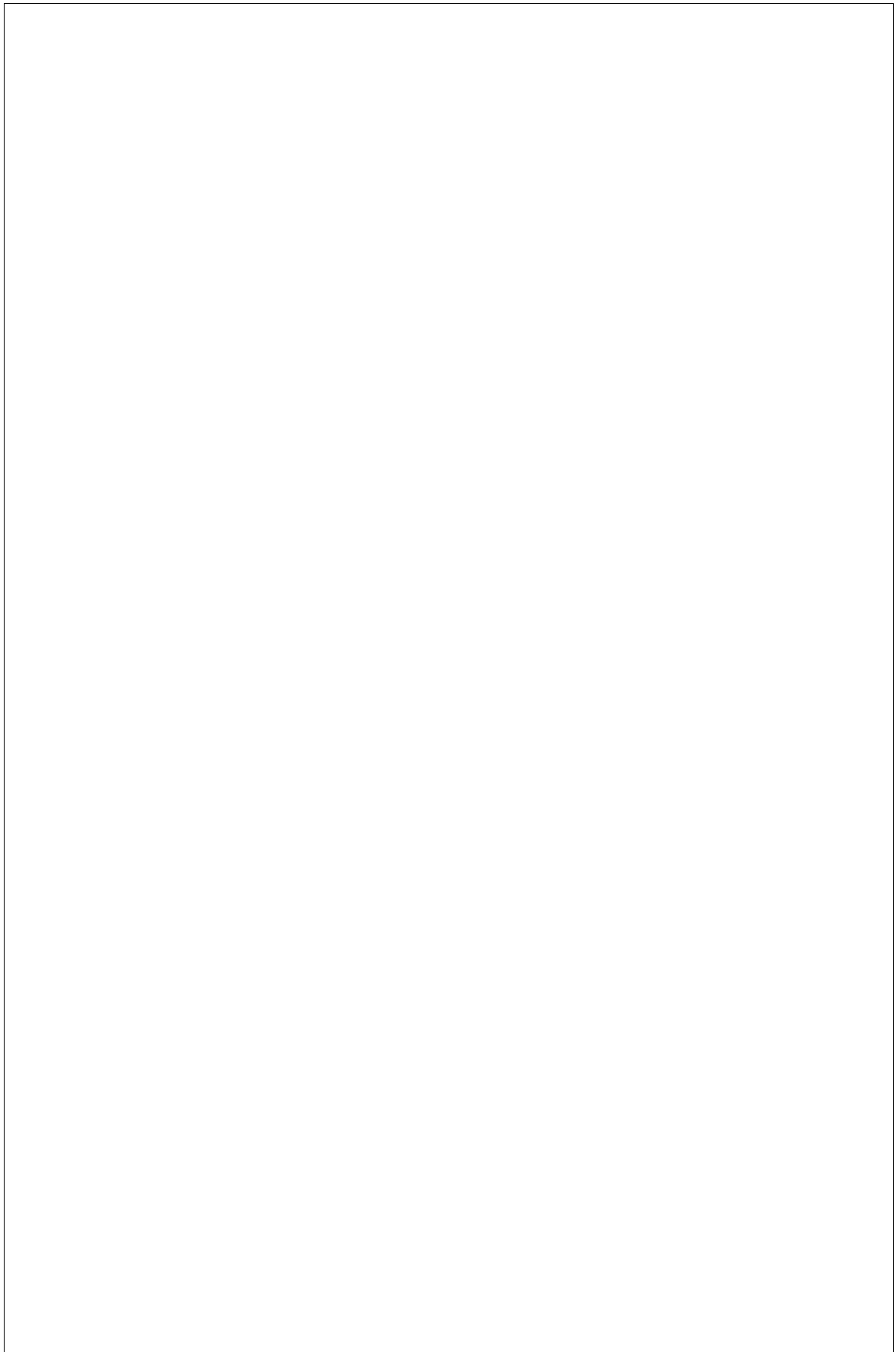

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΡΕΚΟΡ ΤΩΝ 100 ΜΕΤΡΩΝ

10.2	Harold Davis	United States	Compton, USA	June 6, 1941
	Lloyd LaBeach	Panama	Fresno, USA	May 15, 1948
	Barney Ewell	United States	Evanston, United States	July 9, 1948
	McDonald Bailey	Great Britain	Belgrade, Yugoslavia	August 25, 1951
	Heinz Fütterer	West Germany	Yokohama, Japan	October 31, 1954
	Bobby Morrow	United States	Houston, USA	May 19, 1956
	Ira Murchison		Compton, USA	June 1, 1956
	Bobby Morrow		Bakersfield, USA	June 22, 1956
	Ira Murchison		Los Angeles, USA	June 29, 1956
	Bobby Morrow			
	Willie Williams		Berlin, Germany	August 3, 1956
10.1	Ira Murchison			August 4, 1956
	Leamon King		Ontario, USA	October 20, 1956
			Santa Ana, USA	October 27, 1956
	Ray Norton		San Jose, USA	April 18, 1959
10.0	Εγώ !	Greece	Λάρισα, ΕΛΛΑΣ	Μάιος 1959

Οι Δευαθλητές

Μετά το συμβάν του «παγκόσμιου ρεκόρ» και τον παρ' ολίγον ολυμπιακό μας θρίαμβο η γειτονιά γνώρισε μια άνευ προηγουμένου αναβίωση των αθλητικών δραστηριοτήτων, που κατά καιρούς γίνονταν μόδα, όπως όλα τα παιχνίδια, από τις σβούρες ως τα πατί-νια.

Στο σκάμμα που είχαμε φτιάξει στο «οικόπεδο» πηδούσαμε τριπλούν και μήκος, με καυγάδες και ατέρμονες συζητήσεις αν ο άλλος είχε πατήσει «άκυρο» ή όχι. Μετά τρέχαμε «κατοστάρια», από το σπίτι του Βαγγέλη ως το μπακάλικο, που όμως γρήγορα έγιναν πενηντάρια και κατέληξαν σε τριαντάρια, γιατί το κατοστάρι το άτιμο σου έβγαζε την ψυχή –τον ατελείωτο είχε!

Δοκιμάσαμε ύστερα, στο σκάμμα, άλμα εις ύψος. Με δυο να κρατάνε τον σπάγκο τεντωμένο (λέμε τώρα...) κι έναν να πηδάει. Αποτυχία. Κι αυτό γιατί οι ζωντανοί στυλοβάτες δεν άντεχαν να μην κάνουν τα δικά τους κι ανεβοκατέβαζαν τον «πήχη» κατά τα κέφια τους, με συνέπεια ο άλλης να γκρεμίζεται ή να περδικλώνεται και να έχουμε μετά συρράξεις.

Σκεφτήκαμε το επί κοντώ. Εδώ όμως υπήρχαν πολλά προβλήματα τόσο τεχνικής όσο και κοινωνικής φύσεως. Πού θα βρίσκαμε κοντάρι και πού θα βρίσκαμε στυλοβάτες αρκετά ψηλούς για να τεντώσουμε τον σπάγκο; Αυτό ήταν

το τεχνικό μέρος. Το κοινωνικό ήταν πιο σοβαρό. Διότι, αν μας έβλεπαν οι μανάδες να πηδάμε με κοντάρια θα χάλαγαν τον κόσμο –με τις γνωστές συνέπειες. Οπότε θα έπρεπε, κατά κάποιον τρόπο, να το κάνουμε κρυφίως. Λαθραίο επί κοντώ! Απορώ πώς δεν μας έγραψε η Ιστορία!

Ωστόσο, όπου υπάρχει θέληση υπάρχει τρόπος. Λύσεις για όλα αυτά τα προβλήματα βρέθηκαν. Ιδανικό στάδιο η αυλή του σπιτιού μου μπροστά στο γκαράζ. Όπου το μπουγαδόσκοινο που έδενε στους δυο στύλους της πέργολας προσφερόταν εξαιρετικά για πήχης κι όσο για κοντάρι, υπήρχε ένα σημαιοξύλο, χοντρό και βαρύ, τριών μέτρων μήκους που, αν μπορούσε να το σηκώσει κανείς, αποτελούσε το τέλειο κοντάρι. Όσο για τις μανάδες... Μόνο η κυρα-Μαρίκα ήταν επίφοβη, που είχε πάντα το νου της, η μάνα μου δεν ερχόταν κατά δώ παρά μόνο όταν είχε να απλώσει μουγάδα. Οπότε μ' έναν τσιλιαδόρο τα βολεύαμε.

Βέβαια δεν υπήρχε σκάμμα για να πέφτουμε στα μαλακά και το χώμα ήταν σκληρό σαν τσιμέντο. Εντάξει, τι να κάναμε, θα έπρεπε να φροντίζουμε να προσγειωνόμαστε με τα πόδια. Χρειαζόταν μια κάποια ακροβατική ικανότητα βέβαια, όμως μην τα θέλουμε όλα δικά μας!

Το επί κοντώ μας επιφύλαξε δυο εκπλήξεις. Η πρώτη ήταν ότι το εγχείρημα αποδείχτηκε πολύ πιο δύσκολο απ' όσο υπολογίζαμε, ειδικά κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, και η δεύτερη το ότι φάνηκε να έχω ιδιαίτερη ευχέρεια εδώ, όπως και στην ταχύτητα, κάτι που ήταν παράξενο να συμβαίνει (κατά τους άλλους) σ' έναν «άσχετο» σαν εμένα.

Η αλήθεια είναι ότι του είχα πάρει τον αέρα από την αρχή. Και πρώτα απ' όλα δεν φοβόμουν μην χτυπήσω. Πίστευα, για κάποιον ανεξήγητο λόγο, ότι δεν θα γκρεμιζόμουν με τα μούτρα ή την πλάτη στο σκληρό χώμα, αλλά θα τα κατάφερνα να προσγειωθώ όπως οι γάτες, στα πόδια μου –κάτι που βέβαια δεν συνέβαινε πάντα. Το άλλο είχε να κάνει με το κοντάρι. Επειδή ήταν βαρύ οι άλλοι το έπιαναν από χαμηλά, οπότε δεν τους ανέβαζε σε μεγάλο ύψος, αφού με τη χαμηλή λαβή έχαναν το πλεονέκτημα που τους έδινε

το μήκος του. Εγώ το έπιανα όσο πιο άκρη γινόταν κι έβαζα τα δυνατά μου να το κρατήσω (καθόλου εύκολο). Έτσι περνούσα πάνω από το μπουγαδόσκοινο σαν κύριος, χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια. Τέλος φρόντιζα στην πρώτη ώθηση, όταν το κοντάρι έβρισκε τη λακούβα, να σπρώχνω τη λεκάνη μου ψηλά, σαν να έκανα κατακόρυφο, όπως είχα δει να κάνουν οι αληθινοί αθλητές στα «Επίκαιρα» του σινεμά. Κατά συνέπεια πετούσα πάνω από τα ύψη με σκανδαλιστική ευκολία. Όχι επειδή ήμουν ταλαντούχος – τώρα το ξέρω – αλλά επειδή, τυχαία, έκανα τις σωστές κινήσεις.

Αρχίζαμε από χαμηλά... 1.20... 1.30... βαριά 1.40 –ούτε δεσποινίδες να ήμασταν!– κι ανεβάζαμε το σκοινί μετά από κάθε άλμα. Στις τρεις αποτυχημένες ο αθλητής έβγαινε και συνέχιζαν οι άλλοι. Συνήθως ο Θυμιάκης έκανε το πολύ μέχρι 1.70, όπως κι ο Τσίλας. Ο Γιώργος, ο δικός μου, κι ο Σταύρος τα δυο μέτρα τα κατάφερναν. Εγώ συνέχιζα. Με τα 2.50 να είναι ρουτίνα. Κι αν οι συνθήκες προσγείωσης δεν ήταν τόσο φοβιστικές –συχνά ολέθριες για γόνατα κι αγκώνες– ενδέχεται το «ρεκόρ» να πήγαινε πιο πάνω.

Δεν έχανα ποτέ. Κι αυτό δεν άρεσε σε κανέναν. Σιγά-σιγά βαρέθηκαν την προδιαγεγραμμένη ρουτίνα και τα στουμπήγματα στο χώμα και η μόδα του αγωνίσματος ξεψύχησε. Και μαζί μ' αυτό και το πάθος με τον στίβο.

Πλην του Θυμιάκη –του υπασπιστή μου– κι εμού του ιδίου, που είχα γλυκαθεί με την επιδεξιότητά μου σε κάτι όπου οι άλλοι δεν φτούραγαν κι ονειρευόμουν (πάλι) μεγαλεία.

Κι έτσι καταλήξαμε στο... Δέκαθλο!

Πάντα με συνάρπαζε αυτό το σύνθετο αγώνισμα. Κι αυτό γιατί υπήρχε ποικιλία. Έπρεπε να είσαι καλός και στους δρόμους και στα άλματα και στις ρίψεις. Δεν πρόφταινες να βαρεθείς στη ρουτίνα της εξειδίκευσης γιατί βρισκόσουν αμέσως να κάνεις κάτι άλλο, διαφορετικό από το προηγούμενο αγώνισμα. Άσε πια που οι Δεκαθλητές ήταν κάτι παιδαράδες ως εκεί πάνω και θεωρούνταν η αφρόκρεμα του στίβου!

Ειδικά την εποχή εκείνη όπου τρεις τιτανότεράστροι συναγωνίζονταν για τα πρωτεία. Ο νεγροαμερικανός Ραϊήφερ Τζόνσον, ο Σοβιετικός Βασίλη Κουζνετσώφ και ο Κινέζος από τη Φορμόζα Γιάνγκ Τσουάν Κβάνγκ, τα κατορθώματα των οποίων παρακολουθούσαμε από τις εφημερίδες, το περιοδικό «Αθλητικά Χρονικά» και κυρίως τα «Επικάιρα» στο σινεμά.

Να, ένας τέτοιος θα 'θελα να γίνω κι εγώ. Ειδικά όταν έμαθα πως στην πρώτη μεταπολεμική Ολυμπιάδα το χρυσό στο αγώνισμα είχε κερδίσει ένας πιτσιρικάς δεκαεφτά χρόνων, ονόματι Μπομπ Ματάϊας, απογειώθηκα εντελώς. Πότε θα ήμουν εγώ δεκαεφτά; Εντάξει, την Ολυμπιάδα του '64 δεν την πρόφταινα (αν κι αυτό συζητιέται), αλλά την επόμενη την είχα στο τσεπάκι. Μόνο από το κατοστάρι και το επί κοντώ θα μάζευα ένα τσουβάλι βαθμούς!... Και με σωστή προπόνηση θα διέπρεπα και στα υπόλοιπα... Υπάρχει αντίρρηση;

Όποιος κάνει καλό κατοστάρι τρέχει και καλό τετρακοσάρι (αν δεν πεθάνει καθ' οδόν), πηδάει και καλό μήκος. Όποιος έχει καλό επί κοντώ, δεν μπορεί... κάνει και καλό ύψος... Τα εμπόδια είναι μεν ταχύτητα, αλλά κυρίως τεχνική (να μην σκουντουφλάς πάνω τους και γκρεμίζεσαι) –μαθαίνεται... όσο για τις ρίψεις... ε, καλά... βάρη και μονόζυγο χρειάζονται, για να δυναμώσει κανείς και να κάνει μούσκουλα... Οπότε... έκανα κατά προσέγγιση υπολογισμούς... τόσο τούτο, τόσο εκείνο, τόσο το άλλο... κι έβγαζα παγκόσμιο ρεκόρ –με τα χέρια κάτω!

Έπρεπε όμως ν' αρχίσω προπονήσεις τάχιστα.

Πιάνω τον Θυμιάκη.

–Δέκαθλο, του λέω.

–Πρώτο! συμφωνεί εκείνος.

–Εμείς, του λέω.

–Πώς; απορεί αυτός ξύννοντας το κεφάλι του.

–Εδώ, στην αυλή, του λέω. Θα κάνουμε κρυφές προπονήσεις.

Κοιτάζει γύρω του ο Θυμιάκης απορημένος.

–Πού, εδώ; λέει.

–Εδώ, του λέω. Έχουμε ότι μας χρειάζεται.

–Και πού θα τρέχουμε κατοστάρι; απορεί εκείνος –και με το δίκιο του.

–Γύρω-γύρω, του λέω. Θα μετρήσουμε βήματα.

Και μετρήσαμε. Μας βγήκε δυο στροφές, πάνω σε χώμα, σε τσιμέντο, σε πλάκες και πάλι σε χώμα. Μια ταλαιπωρία απίστευτη! Και το τετρακοσάρι οχτώ στροφές, τον ατελείωτο είχε! Όσο για το χιλιοπεντακοσάρι... ε, καλά!... τριάντα στροφές γεμάτες, μέχρι να σου βγει η ψυχή.

–Και τα εμπόδια;

–Θα βάλουμε καρέκλες και καφάσια κάθε δέκα μέτρα, του λέω.

–Θα σκοτωθούμε, ρε!...

–Και πώς θα γίνουμε πρωταθλητές αν δεν προπονηθούμε;

–Με σπασμένα πόδια;

–Δεν θα πάθουμε τίποτα, τον καθησύχασα. Θα μάθουμε τον παλμό και θα περνάμε σαν αέρας.

–Πού θα πηδάμε μήκος;

–Εκεί που πηδάμε επί κοντώ.

–Χωρίς σκάμμα;

–Τι να το κάνουμε το σκάμμα, ρε; Θα χαράξουμε μια γραμμή στο χώμα, θα παίρνουμε φόρα και θα πηδάμε.

–Και ύψος;

–Θα κατεβάσουμε το μπουγαδόσκοινο πιο χαμηλά.

Το πρόβλημα ήταν τα όργανα ρίψεων, αλλά το λύσαμε κι αυτό. Για σφαίρα βρήκαμε μια πέτρα στρογγυλεμένη, για δίσκο ένα ανταλλακτικό, από δισκόφρενα νομίζω, που ξε-

τρυπώσαμε στο γκαράζ και για ακόντιο ένα σκουπόξυλο της μάνας μου στο οποίο κοτσάραμε στις δυο του άκρες φύλλα από μολύβι για βάρος κι ισορροπία.

Χρόνο θα κρατούσαμε με το ρολόϊ. Εντάξει, κατά προσέγγιση, αλλά δεν την ξαναπαθαίναμε με το μυστήριο χρονόμετρο του πατέρα μου. Όσο για το μέτρημα πήραμε ένα ξύλινο μέτρο από τα εργαλεία της αποθήκης. Είχαμε τα πάντα δηλαδή.

Οπότε... σορτσάκια, φανελάκια, ελβιέλες και βουρ!

Οι δυο στροφές για τα εκατό μέτρα μας βγάλαν την ψυχή κι ο χρόνος, 32 δευτερόλεπτα, δεν ήταν να πεις για βραβείο, ήταν όμως μια αρχή (σε ευθεία δεν θα κάναμε τουλάχιστον το μισό; –έτσι τα υπολογίζαμε και παίρναμε κουράγιο). Η σφαίρα ήταν πιο ξεκούραστη, αλλά τα εφτά μέτρα δεν ήταν ακριβώς παγκόσμιο ρεκόρ (με κανονική όμως, ε; δεν θα ρίχναμε κοντά δέκα μέτρα;). Ούτε τα τρία μέτρα στο μήκος ήταν για εντυπωσιασμό (που με σκάμμα όμως δεν θα ήταν πεντέμισι μέσ' το νερό;). Είπαμε, ήταν μια αρχή. Στο ύψος ένα μέτρο, με «ψαλίδι» και πολύ που ήταν (μαθαίνοντας τον παλμό όμως και σε κανονικό σκάμμα 1.60 το είχαμε σίγουρο). Και ήρθε η ώρα για τις οχτώ στροφές των τετρακοσίων μέτρων, όπου, ομολογουμένως, είπαμε τον Δεσπότη Παναγιώτη.

–Πόσο κάναμε, ρε; με ρώτησε ένας ετοιμοθάνατος Θυμιάκης με τη γλώσσα έξω.

–Τρία λεπτά, του λέω με κομμένη την ανάσα.

–Και πόσο είναι το ρεκόρ;

– Σαρανταπέντε δευτερόλεπτα και κάτι ψιλά...

–Ξεφτίλα!

–Έλα ρε! Αφού είμαστε απροπόνητοι. Άμα προπονηθούμε θα δεις... Και μετά, αν τρέχαμε σε κανονικό στάδιο δεν θα κάναμε τουλάχιστον το μισό;

–Ενάμισο λεπτό;

–Εμ...

–Οι γυναίκες πόσο το κάνουν;

–Ε, εκεί γύρω...

–Πω ρε, ξεφτίλα!

Τρομάξαμε να συνέλθουμε και να συνεχίσουμε με τα «εμπόδια», όπου έγινε βεβαίως η σφαγή του Δράμαλη! Καρέκλες τουμπάριζαν, καφάσια διαλύονταν, εμείς κουτρουβαλούσαμε κάτω και ξανασηκωνόμασταν να συνεχίσουμε ηρωϊκά...

–Τι χρόνο, ρε συ;

–Δυο λεπτά.

–Και πόσο το κάνει ο Μαρσέλλος;¹⁰

–14:1.

–Ξεφτίλα!

Το δισκόφρενο, που έκανε χρέη δίσκου, δεν ήθελε να πάει πέρα από δεκαπέντε μέτρα. Με το επί κοντώ ήρθαμε κάπως στα σύγκαλά μας, χωρίς ωστόσο κανείς από τους δυο μας να ξεπεράσει τα δυο μέτρα –ήμασταν ήδη ξεμπερδεμένοι και καλά-καλά δεν μπορούσαμε να σηκώσουμε το σημαιόξυλο– ενώ το σκουπόξυλο-ακόντιο μας έκανε τη χάρη να πιάσει τα είκοσι μέτρα.

Κι έμειναν οι τριάντα στροφές των 1500, τα οποία τρέξαμε με το πάσο μας σε δώδεκα ολόκληρα λεπτά –και πάλι καλά να λέμε.

–Πόσους βαθμούς να μαζέψαμε; αναρωτήθηκε ο Θυμιάκης εκεί που μισοπεθαμένοι προσπαθούσαμε να βρούμε ανάσα.

–Ξέρω 'γώ, ρε;... Καλά θα πήγαμε, για πρώτη φορά.

–Πόσο είναι το πανελλήνιο ρεκόρ;

–Έξι χιλιάδες;...

10 Ο Γιώργος Μαρσέλλος ήταν εμποδιστής, κάτοχος του ρεκόρ και υπόδειγμα πολυσύνθετου αθλητή, αφού υπήρξε πρωταθλητής και στο Δέκαθλο και στο Ύψος.

–Και το παγκόσμιο;
–Οχτώ και...
Ο Θυμιάκης έκανε νοερούς λογαριασμούς.
–Εμείς δεν θα κάναμε πέντε; λέει στο τέλος.
Ήταν ένα αισιόδοξο νούμερο, αλλά μου φαινόταν κάπως τσιμπημένο.
–Μπα... Κάπου στις τέσσερις μας υπολογίζω, του λέω. Τέσσερις... τέσσερις κάτι...
–Ε, εντάξει. Άλλες τέσσερις και κάνουμε παγκόσμιο, ρε.
Ναι... κάπως πιο δύσκολα απ' ότι μας βγήκε στα εκατό, με το μυστήριο χρονόμετρο του πατέρα μου.
–Χρειαζόμαστε προπόνηση, του λέω.
Ο Θυμιάκης έδειξε κομμάτι ανήσυχος.
–Τι, μου λέει. Κάθε μέρα θα κάνουμε αυτό το πράγμα; Θα πεθάνουμε.
–Όχι ρε, τον καθησύχασα. Δυο-τρία αγωνίσματα τη φορά. Ας πούμε... εκατό, ύψος και σφαίρα... Μετά άλλα τρία και μετά άλλα... μέχρι να τα περάσουμε όλα. Και μια φορά τη βδομάδα όλα μαζί.
–Το τετρακοσάρι είναι ζόρικο, μου λέει.
–Αμ το χιλιοπεντακοσάρι;
–Μήπως να τ' αφαιρούσαμε;
Δεν ακουγόταν κακή ιδέα... Αλλά πάλι...
–Εντελώς, ρε;
–Εμ...
–Και θα μείνουμε απροπόνητοι σ' αυτά τα δυο;
Αυτό ήταν το «αλλά πάλι...». Πέσαμε σε σκέψεις, με τις μνήμες του μαρτύριου των αγωνισμάτων αυτών ακόμα νωπές.

–Να τα βάλουμε στο μια φορά τη βδομάδα, πρότεινε τέλος ο Θυμιάκης. Όταν τα κάνουμε όλα μαζί.

–Λες;

–Ε, ναι. Αλλιώς θα μας βγει η πίστη.

Κι έτσι αποφασίσαμε ν' αφήσουμε 400 και 1500 εκτός καθημερινής προπόνησης. Άσε να βελτιωθούμε πρώτα στ' άλλα κι έχει ο θεός. Εντωμεταξύ θα ήμασταν και γυμνασμένοι, οπότε δεν θα μας φαίνονταν βουνό, όπως τώρα.

Αρχίσαμε λοιπόν τις καθημερινές προπονήσεις στα πιο «άνετα» αγωνίσματα. Κι όσο καταπιανόμασταν τόσο βελτιώναμε την τεχνική μας, αλλά και πάλι κάπως μακριά βρισκόμασταν από τις επιδόσεις εκείνες που θα μας έδιναν ελπίδες, αν όχι για το χρυσό, για ένα από τα άλλα μετάλλια, βρε αδερφέ, στους Ολυμπιακούς.

Στο τέλος της βδομάδας ήμασταν πανέτοιμοι για το κρίσιμο τεστ. Τώρα που θα κάναμε ολόκληρο το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των 400 και των 1500 (ωχ, μάνα μου!).

–Για να το κάνουμε πιο επίσημο να πούμε ότι τρέχουμε στους Ολυμπιακούς, προτείνω του Θυμιάκη.

–Μέσα, μου λέει.

–Εγώ θα είμαι ο Ραίηφερ Τζόνσον, του δηλώνω.

Δεν του άρεσε να είμαι (δικαίως) ο πρωταθλητής.

–Μπα, γιατί; μου κάνει. Είσαι μάγκας;

–Είμαι ο πιο ψηλός, επιχειρηματολόγησα.

–Κι εγώ είμαι πιο μαύρος από σένα αντι-επιχειρηματολόγησε ο Θυμιάκης.

Κι όντως, ήταν πιο αρπαγμένος από τον ήλιο... την τύχη μου μέσα!

–Ναι, αλλά δεν μιλάς αμερικάνικα, του λέω.

–Γιατί, μιλάς εσύ;

–Εγώ όμως έχω θείους στην Αμερική.

–Σάματι εγώ δεν έχω;

Αυτό πρώτη φορά το άκουγα.

–Αλήθεια, ρε;

Σήκωσε τους ώμους του.

–Όλοι έχουν, είπε. Δεν θα 'χω κι εγώ;

Ήταν ένα στέρεο επιχείρημα.

–Κορώνα ή γράμματα, προτείνω.

–Έγινε.

Κέρματα όμως δεν είχαμε.

–Με πέτρα, λέει ο Θυμιάκης.

Κορώνα-γράμματα με πέτρα ήταν ευρεσιτεχνία της γειτονιάς. Φτύναμε μια πλακέ πέτρα κι από το φτύσιμο ήταν η κορώνα (όλως τυχαίως, σας διαβεβαιώ), ενώ στη στεγνή τα γράμματα.

Φτύνει την πέτρα, την πετάει ψηλά ο Θυμιάκης.

–Κορώνα, λέμε και οι δυο.

Κομμάτια η πέτρα και φτου (κυριολεκτικά) από την αρχή.

–Εγώ κορώνα, λέει ο Θυμιάκης προ του πετάγματος.

Δεν συμφωνούσα.

–Γιατί, ρε, είσαι μάγκας;

–Το είπα πρώτος.

–Καλά... Ρίχ' την.

Τη ρίχνει κι έρχεται κάτω με το στεγνό.

–Ο Ραϊνφερ Τζόνσον εγώ, αναγγέλλω θριαμβευτικά.

–Κι εγώ ποιος θα 'μαι;

–Ξέρω 'γώ;... Ο Κινέζος, που σου μοιάζει κιόλας.

–Οι Κινέζοι είναι στούμποι.
 –Κι εσύ τι είσαι;
 –Εγώ θα ρίξω μποϊ μετά.
 Σαν να το ξερε! Δυο μέτρα γίγαντας έγινε.
 –Πάντως ο Γιανγκ είναι ψηλός, είπα.
 Δεν του άρεσε να είναι Κινέζος.
 –Τον άλλο, λέει. Τον Ρώσο.
 –Τον Κουζνετσώφ.
 –Αυτόν. Αν και κανονικά εσύ θα έπρεπε να 'σαι αυτός, λόγω καταγωγής.
 –Εγώ κέρδισα το κορόνα-γράμματα, του υπενθύμισα.
 Κι έτσι ξεκίνησε επιτέλους η τιτανομαχία ανάμεσα στους μεγαλύτερους Δεκαθλητές του κόσμου, έτσι όπως αντικατοπτριζόταν στη συνείδηση και τις φιλοδοξίες δυο πιτσιρικάδων, στη σκονισμένη και ασήμαντη αυτή γωνιά της υψηλίου.
 Εκατό μέτρα δυο γύρων σε συνεχή στροφή επί τσιμέντου και χώματος, άλμα εις μήκος άνευ σκάμματος, σφαιροβολία άνευ οργάνου και βαλβίδας, άλμα εις ύψος επί ξερού εδάφους και άνευ στρωμάτων και τετρακόσια μέτρα ταιλαιπωρίας οχτώ γύρων σε συνεχείς στροφές, θα μπορούσαν να μετονομαστούν τα αγωνίσματα μας αν ήταν να περιγράφονταν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξάγονταν.
 Και είχαμε βεβαίως και... κοινό!
 Η Κούλα, της κυρα-Κωνσταντίας από δίπλα, είχε ξεπροβάλει πάνω από τη μάντρα και μας παρατηρούσε με απορία να χτυπιόμαστε στο τρεχαλητό.
 –Τι κάνετε εσείς εκεί; απόρησε.
 –Δέκαθλο, την πληροφορεί υπερηφάνως ο Θυμιάκης.
 –Τι;
 –Αγωνίσματα, της εξηγώ εγώ. Κάνουμε αγώνες.
 –Και ποιος κερδάει;

Κοιταχτήκαμε με τον Θυμιάκη αμήχανοι.

–Σε άλλα ο Ρώσος και σ’ άλλα ο Αμερικάνος, της λέει αυτός.

Η Κούλα γέλασε. Ήταν η πρωτελευταία από της κοπέλες της κυρα-Κωνσταντίας, δυο χρόνια μεγαλύτερή μας και πάντως ένα πλάσμα πρώτης τάξεως. Μεγάλη υπόθεση να την έχουμε ως θαυμάστρια των άθλων μας στον σκληρό στίβο της αυλής.

–Θα κάνετε κι άλλα απ’ αυτά τα... αγωνίσματα; ρώτησε.

–Βεβαίως.

–Τότε θα σας βλέπω.

–Όμως μερικά τα κάνουμε στην πίσω αυλή...

–Να ‘ρθω τότε μέσα;

–Μετά χαράς.

Κι έτσι αποκτήσαμε φιλάθλους.

Και βέβαια αυτό έκανε τη διαφορά, γιατί τώρα βάζαμε τα δυνατά μας προκειμένου να την εντυπωσιάσουμε. Η οποία έπραττε ευσυνείδητα το καθήκον της χειροκροτώντας κι ενθαρρύνοντας μας.

Γνωρίσαμε στιγμές ανεπανάληπτης δόξας κείνη την ημέρα κι αυτό μας ενίσχυσε τη θέληση να προσπαθήσουμε περισσότερο ώστε να φτάσουμε στον τελικό μας σκοπό που δεν ήταν άλλος από το να καταπλήξουμε βέβαια το σύμπαν, ξεπροβάλλοντας ως δια μαγείας στο αθλητικό γίγνεσθαι και σαρώνοντας κάθε διάκριση και βραβείο, έχοντας προηγούμενως, εννοείται, συντρίψει όλα τα ρεκόρ.

Κι έτσι ακριβώς θα γινόταν αν δεν προέκυπτε ο αστάθμητος παράγων να μας ανατρέψει και να μας ματαιώσει τα μεγαλεπήβολα σχέδια.

Ο αστάθμητος παράγων ήταν η μάνα μου.

Η οποία έχοντας απαυδήσει με τις σπασμένες καρέκλες και τα κομμένα σκοινιά της μπουγάδας επενέβη δυναμικά

και μας κυνήγησε, αθλητές και κοινό, κραδαίνοντας σκουπόξυλο (που δεν πρόλαβε να μεταλλαχθεί σε ακόντιο) και φωνάζοντας εν εξάλλω:

–Να πάτε σπίτια σας και να μην ξαναπατήσετε εδώ, βρωμόπαιδα.

Κάτι που θα έκανα ο ίδιος ευχαρίστως αν ο διάλογος δεν τα 'χε φέρει έτσι στραβά, να είναι τούτο εδώ το σπίτι μου.

* * *

Κάποιες φορές καθόμασταν με τον Θυμιάκη κι αναπολούσαμε τα παλιά κάνοντας υπολογισμούς.

–Δεν θα μαζέψαμε πάνω από 5000 βαθμούς; αναρωτιόταν.

–Εκεί κοντά..., συμφωνούσα κι ο ίδιος.

–Σκέψου τώρα ν' αγωνιζόμασταν σε κανονικό στάδιο! Πσσσςς!

–Όλα μας τ' αγωνίσματα θα παίρναν το πάνω τους.

–Δεν θα μας απέφερε αυτό ίσαμε χίλιους βαθμούς, με το καλημέρα;

–Σίγουρα!

–Νά το πανελλήνιο ρεκόρ! Κι απροπύνητοι, ε;

–Ναι, τελείως. Με προπόνηση τους οχτώ τους είχαμε μέσα στο νερό.

–Νά και τα χρυσά στην Ολυμπιάδα, υπερθεμάτιζε ο Θυμιάκης.

–Ποιος Ραίηφερ Τζόνσον!..., έλεγα εγώ.

–Και ποιος Κουζνετσώφ!...

–Εμείς!

Αναστενάζαμε.

–Νά, αυτές τις ζημιές κάνουν οι μανάδες! Δεν χρωστάνε καλό, ρε γαμώτη μου!

- Την ατυχία μου μέσα!
- Κι όχι τίποτ' άλλο, αλλά πάνω που θα καταφέρναμε και την Κούλα!
- Όχι και «καταφέρναμε»... Εμένα κοιτούσε.
- Γιατί, ρε, είσαι μάγκας;
- Ναι, ρε, είμαι.
- Φτου, κολύμπα...

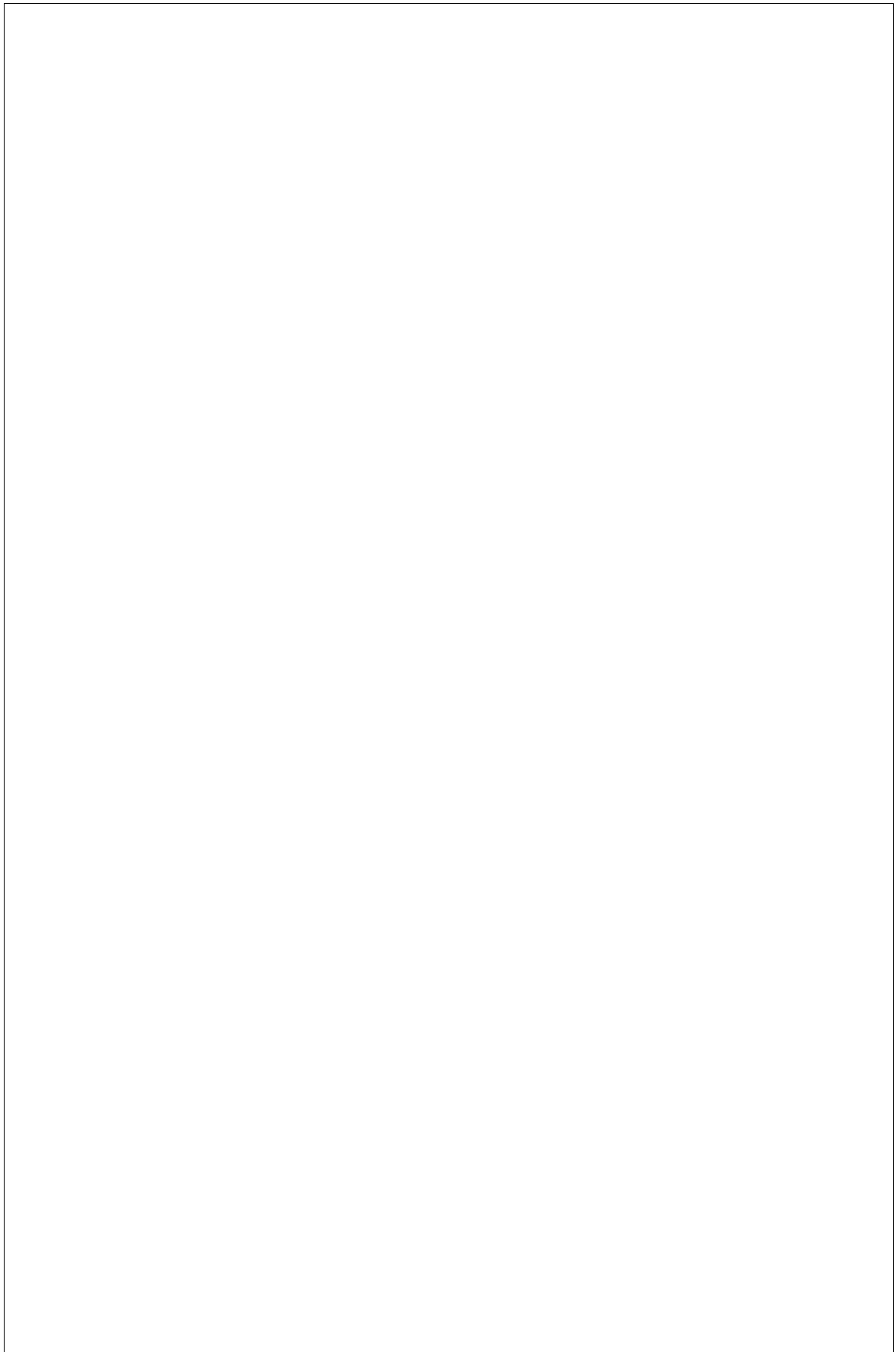

	ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΡΩΜΗΣ			ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΛΑΡΙΣΑΣ
	Rafer Johnson USA	Yang Chuan-kwang Formosa	Vasili Kuznetsov USSR	Εμείς ! ΕΛΛΑΣ
100 μ.	10:9	10:7	11:1	28:0
Μήκος	7.35	7.46	6.96	4.25
Σφαίρα	15.82	13.33	14.46	8.50
Ύψος	1.85	1.90	1.75	1.15
400 μ.	48.3	48.1	50.2	2.25.0
110 Εμπ.	15.3	14.6	15.0	55.0
Δίσκος	48.49	39.83	50.52	22.00
Επί Κοντώ	4.10	4.30	3.90	2.50
Ακόντιο	69.76	68.22	71.20	28.00
1500 μ.	4.49.7	4.48.5	4.53.8	8.30.0
Βαθμοί	8392	8334	7809	Ντάξει... πολλοί

Συγκριτικός πίνακας των επιδόσεων των τριών πρώτων του Δεκάθλου στην Ολυμπιάδα της Ρώμης και των καλύτερων επιδόσεων των φερέλπιδων Ελλήνων υπεραθλητών.

Οι Γλόμπι

Τα βόρεια σύνορα της γειτονιάς ορίζονταν από την οδό Βασιλέως Γεωργίου Α', απ' όπου περνούσε η Αστική. Πέρα από κει βρισκόταν το Μεγάλο Άγνωστο. Οι παρθένες, ανεξερεύνητες περιοχές, οι οποίες, για μας, ελέω μανάδων, ήταν απαγορευμένες. Το πολύ να λαβαίναμε άδεια να παίξουμε στο οικόπεδο απέναντι από τη στάση του λεωφορείου. Μέχρι εκεί.

Υπήρχαν δυο μεγάλοι δρόμοι που έτεμναν τη Βασιλέως Γεωργίου Α', δεξιά κι αριστερά από το δικό μας «οικόπεδο». Τον εκ δεξιών τον είχαμε εξερευνήσει την αλησμόνητη εκείνη βραδιά της τραυματικής εμπειρίας στις Παράγκες και δεν είχαμε καμιά όρεξη να το επαναλάβουμε. Για τον εξ' ευωνύμων πάλι, την οδό Πλούτωνος, ξέραμε μόνο ότι κατέληγε στο Πρότυπο Δημοτικό και πέραν αυτού μηδέν. Τώρα ήμασταν βεβαίως εν γνώσει ότι στο εν λόγω σχολείο πήγαιναν κάτι πρώτης τάξεως μοντελάκια, αλλά ήταν δώρον-άδωρον, αφού κι αυτό λειτουργούσε πρωί, όπως το δικό μας, και κατά συνέπεια το απόγευμα που εμείς ήμασταν εύκαιροι αυτό παρέμενε άδειο κι έρημο.

Με τον Τσίλα είχαμε φτιάξει καινούργιες σφεντόνες, «λάστιχα», όπως τις λέγαμε εμείς, με κάτι λάστιχα στρογγυλά, πολύ σκληρά που είχαμε ανακαλύψει πεταμένα μέσα σ' ένα χαρτοκιβώτιο στα σκουπίδια (τα οποία επιθεωρούσαμε ανελλιπώς, ελπίζοντας να βρούμε τίποτα «Μικρούς Ήρωες»

που ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατέσχαν και πέταγαν οι μανάδες –ως βλαβερά κι επιζήμια για τα παιδιά τους).

–Μη σου πω ότι μπορεί να ρίχνουν κι εκατό μέτρα, είπε ο Τσίλας όταν τις τελειώσαμε και τις καμαρώναμε.

–Θέλει δύναμη για να τανύσουμε το λάστιχο, είναι πολύ σκληρό, παρατήρησα εγώ σκεπτικός, γιατί εργαλείο που δούλευε δεν ήθελα να το αλλάζω (αργότερα η αρχή αυτή θα γινόταν κανόνας στους κομπιούτορες).

–Θα στρώσουν, με καθησύχασε ο Τσίλας –πάντα αισιόδοξος. Σε μια βδομάδα το πολύ θα χαλαρώσουν.

–Θα είναι όμως ευθύβολα; αναρωτήθηκα εγώ.

–Ένας τρόπος υπάρχει για να μάθουμε, είπε ο Τσίλας.

Κοιταχτήκαμε.

–Οι γλόμποι, λέμε με μια φωνή.

Οι γλόμποι ήταν οι λάμπες στις κολώνες του Δήμου, που αποτελούσαν για όλους εμάς στη γειτονιά εκλεκτό στόχο. Δεν ήταν εύκολο να τις πετύχεις, γιατί βρίσκονταν ψηλά αφενός κι αφετέρου γιατί έπρεπε να σημαδέψουμε και να ρίξουμε πολύ γρήγορα, μην μας δει καμιά γειτόνισσα και σηκώσει θύελλα με τις φωνές της. Το ιδανικό ήταν να τις χτυπάμε βράδυ, που ήταν αναμμένες, για να βλέπουμε τα απτά και θαυματικά αποτελέσματα της πράξης μας ακαριαία. Αλλά και τη μέρα καλά ήταν. Απόλαυση να τις βλέπουμε να εκρήγνυνται μ' ένα «πλοπ» όταν τις έβρισκε η πέτρα.

Εννοείται πως η γειτονιά δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένη απ' αυτή μας τη δραστηριότητα, γιατί σε κανέναν δεν άρεσε να σκουντουφλάει νύχτα στους δρόμους στα σκοτεινά. Οπότε το αποφεύγαμε κοντά στα σπίτια μας και διαλέγαμε στόχους λίγο παραπέρα.

Όσπου ο Μοίραρχος, αυτός ο μίζερος μισάνθρωπος συνταξιούχος, κατάφερε να βάλει χωροφύλακες να περιπολούν στη γειτονιά, υποχρεώνοντας μας να ξεχάσουμε για λίγο γλόμπους και ακαριαία συσκότιση. Άσε που κρύβαμε

τα λάστιχά μας, για να μη θεωρηθούμε ύποπτοι και βρούμε κάναν διάολο στα καλά καθούμενα.

Όμως τώρα προέκυπτε η επιτακτική ανάγκη να δοκιμάσουμε τα καινούργια μας όπλα. Αλλά πού; Εδώ γύρω θα μας κάναν αμέσως τσακωτούς. Γιατί δεν ήταν μόνο οι χωροφύλακες, ήταν και οι γειτόνισσες, που δεν τους ξέφευγε τίποτα. Και ξέραμε πολύ καλά ότι εκείνες ανάμεσά τους που δεν είχαν παιδιά –κι ως εκ τούτου μας μισούσαν συλλήβδην– δεν θα είχαν κανένα πρόβλημα να μας δώσουν στεγνά στις αρχές. Αν μπορούσαν θα μας εξόριζαν κάπου μακριά ή καλύτερα ακόμα θα μας εκτελούσαν ομαδικώς, αλλά, ευτυχώς, ακόμα αυτό δεν τους πέρναγε από το χέρι.

–Απέναντι δεν μας ξέρει κανείς, λέει ο Τσίλας.

«Απέναντι» ήταν από την εκείθε μεριά της Βασιλέως Γεωργίου.

–Απέναντι είναι οι Παραγκιώτες, ρε, του υπενθυμίζω εγώ.

–Όχι από κει, ρε, δεν είμαστε τρελοί... Από την άλλη μεριά. Στην Πλούτωνος.

–Λες;

–Ε, ναι.

–Λαθραία όμως. Γιατί αν μας πάρουν είδηση οι μανάδες χαθήκαμε.

–Ναι, ρε... Όπως γυρνάμε αύριο απ' το σχολείο.

–Θα πρέπει να κάνουμε τον κύκλο...

–Γι' αυτό να φύγουμε φουλαριστοί με το που θα βαρέσει το κουδούνι.

–Και με τα λάστιχα στις τσάντες.

–Εμ, ναι.

Κι έτσι έγινε. Την επομένη, με το κουδούνι του σχολάσματος ο Τσίλας κι εγώ φύγαμε σφαίρες για την επιχείρηση κομάντο που για μια ακόμη φορά καλούμασταν να

φέρουμε εις πέρας. Στους άλλους δεν είπαμε τίποτα, για δυο λόγους. Ο πρώτος ήταν για να μη γίνει μπουύγιο και δώσουμε στόχο στη γειτονιά, έτσι όπως θα κατεβαίναμε σαν κατσαπλιάδες εισβολείς, κι ο δεύτερος για να μην έχουμε να μοιραστούμε μαζί τους τους γλόμπους. Που δεν ξέραμε καν πόσοι ήταν κι ούτε ξέραμε πώς θα συμπεριφέρονταν τα δικά μας καινούργια λάστιχα. Οπότε να τους πας όλους αυτούς εκεί για να κάθεται να τους βλέπεις να σπάζουν γλόμπους, που εσύ σκέφτηκες να περιποιηθείς πρώτος, δεν το θέλει ούτε ο διάολος.

Η ξένη γειτονιά ήταν ήσυχη και την ώρα εκείνη οι δρόμοι ήταν έρημοι από κόσμο. Οπότε μπορέσαμε να κάνουμε την ανίχνευση μας ανενόχλητοι. Μέχρι το Πρότυπο υπήρχαν πεντέξι κολώνες. Σε κάτι δρομάκια δεξιά κι αριστερά άλλες δυο-τρεις. Παναπεί ότι υλικό υπήρχε. Θα έπρεπε ν' αξιοποιηθεί σοφά.

–Ν' αρχίσουμε από τους πιο μακρινούς και να προχωρήσουμε κατεβαίνοντας προς τον δρόμο, προτείνω εγώ, ο στρατηγικός νους.

–Γιατί; απορεί ο Τσίλας.

–Για να μπορέσουμε να το σκάσουμε πιο εύκολα αν μας πάρουν είδηση, του εξηγώ. Μην παγιδευτούμε στα ενδότερα, όπως τότε στις Παράγκες.

–Και ποιος θα μας πάρει είδηση; Εδώ δεν υπάρχει ψυχή.

–Αν ακούσουν όμως τους γλόμπους να σπάνε μπορεί να βγουν από τα σπίτια.

–Ε και; Σιγά μη μας πιάσουν! Πατάμε εμείς μια τρεχάλα και μην τους είδατε.

–Κι αν μας αναγνωρίσει κανείς;

–Ποιος μας ξέρει, μωρέ εδώ; Ούτε τους είδαμε, ούτε μας είδαν.

–Εγώ λέω να ξεκινήσουμε από το Πρότυπο, επιμένω.

–Κι εγώ λέω ν' αρχίσουμε από εδώ που είμαστε, επιμένει αυτός κι αμολάει μια πετριά στον πλησίον γλόμπο.

Που πέρασε πολύ από κάτω και πήγε στράφι.

–Γαμώτο, είναι πολύ σκληρά αυτά τα λάστιχα, λέει.

Δοκιμάζω κι εγώ... Χειρότερα! Τα λάστιχα όντως παραήταν σκληρά.

Οπότε αρχίσαμε να σφεντονίζουμε τον γλόμπο μανιωδώς, χωρίς καν να τον πλησιάσουμε.

Ξαφνικά ανοίγει ένα παράθυρο και ξεπροβάλει η θυμωμένη φιγούρα μιας νοικοκυράς. (Ένα μυστήριο πράγμα τώρα... νοικοκυρά που να μην είναι θυμωμένη δεν θυμάμαι να έχω δει στα παιδικάτα μου. Κάποιος λόγος θα υπήρχε σίγουρα, αλλά ο ίδιος –φρονίμως πράττων– δηλώνω αναρμόδιος).

–Τι κάν’τε εσείς εκεί;! πατάει μια τσιρίδα η νοικοκυρά.

Ο Τσίλας δεν τα χάνει.

–Κυνηγάμε τσόνια με τα λάστιχα, της λέει.

Η νοικοκυρά σάσπισε προς στιγμή. Μάλλον ήταν έτοιμη για καυγά και η ευγενής εξήγηση του Τσίλα της το χάλασε.

–Τσόνια εδώ; απορεί.

–Ναι, έχει πολλά, εξηγεί ο Τσίλας. Τίγκα τα δέντρα.

Μπερδεύτηκε πιο πολύ η νοικοκυρά.

–Α, έτσι;

–Μάλιστα.

–Καλά... Μόνο προσέξτε μην κάνετε καμιά ζημιά... Μην σπάσ’τε κάνα τζάμι, θα σας αφαλοκόψω.

–Προσέχουμε, κυρία, έννοια σας, της υπόσχεται ο Τσίλας, τύπος και υπογραμμός.

Η νοικοκυρά εξαφανίστηκε στα ενδότερα του σπιτιού, αλλά άφησε το παράθυρο ανοιχτό. Να ‘χει το νου της.

Οπότε τα μαζέψαμε και πήγαμε παρακάτω.

Αλλά κι εκεί με την ίδια επιτυχία πορευτήκαμε. Στο γάμο του Καραγκιόζη!

–Γαμώτο, τα λάστιχα είναι πέτρα, αποφαίνεται στο τέλος ο Τσίλας. Δεν κάνουν.

–Κρίμα και ήταν ολοκαίνουργα!

–Άμα παλιώσουν θα μαλακώσουν, αλλά ως τότε θα μας είναι άχρηστα.

–Φτου!

–Θα πρέπει να ξαναμοντάρουμε τα παλιά.

–Ευτυχώς που δεν τα πετάξαμε.

Κι έτσι περάσαμε όλο το απόγευμα να μαστορεύουμε τις σφεντόνες. Τώρα ένα πρακτικό μυαλό θ' αναρωτιέται γιατί δεν κρατούσαμε αυτές τις σφεντόνες ως είχαν, μέχρι να «ρονταριστούν», και δεν φτιάχναμε άλλες με τα παλιά λάστιχα. Αμ δεν πάει έτσι. Γιατί τις «φούρκες», τα διχαλωτά ξύλα, τις είχαμε συνηθίσει και είχαμε μάθει τα χούγια τους, όπως ο κυνηγός μαθαίνει τα χούγια του όπλου του, οι καινούργιες θα μας έπαιρναν χρόνο μέχρι να εξοικειωθούμε κι εμείς χρόνο δεν είχαμε. Όλα τα θέλαμε να γίνονται «τώρα». Το «μετά» υπήρχε στο λεξιλόγιό μας μόνο σε ότι αφορούσε τα μαθήματά μας, στο σχολείο, όχι την πραγματική ζωή.

Ξαναμοντάραμε λοιπόν τα παλιά λάστιχα στις σφεντόνες και την επομένη ξαμοληθήκαμε και πάλι στην ξένη περιοχή της πέραν των ορίων μας επικράτειας. Αποφεύγοντας την κολώνα έξω από το σπίτι της κυράτσας που μας πήρε είδηση χθες φυσικά.

Και τώρα, με τα παλιά λάστιχα, μάλιστα! Τώρα γινόταν δουλειά! Κι ένας και δυο και τρεις γλόμποι, με την πρώτη και σε συντονισμένη ενέργεια. Κατευθείαν στο δοξαπατρί! Μπαμ και κάτω!

Ο Τσίλας ήθελε να τις πάρουμε όλες τις κολώνες παραμάζωμα με τη μια, αλλά επιχειρηματολόγησα ότι αν τις «ξοδεύαμε» όλες σήμερα για αύριο δεν θα 'χαμε καμία και θα επιστρέφαμε και πάλι στη μιζέρια του σημαδιού στους σκουπιδοτενεκέδες.

Είχα άδικο.

Γιατί οι περίοικοι αντελήφθησαν τη δολιοφθορά, παρπονέθηκαν στον Δήμο κι αυτός στη Χωροφυλακή, οπότε οι περιπολίες που είχαμε στη γειτονιά επεκτάθηκαν κι απέναντι με συνέπεια τον αποκλεισμό μας από κάθε περαιτέρω δολιοφθορές.

–Και το ‘πα, ρε βλάκα, να τους ανατινάξουμε όλους, όταν είχαμε την ευκαιρία, γκρίνιαξε ο Τσίλας.

–Πάλι στα ίδια θα βρισκόμασταν, δικαιολογήθηκα.

–Ναι, αλλά θα το είχαμε ‘φχαριστηθεί.

Ήταν βέβαια κι αυτή μια άποψη.

–Δεν λες καλά που δεν μας πήραν είδηση να μας τρέχουν, του λέω.

–Αυτό ξαναπέστο.

Αλλά και σ’ αυτό άδικο είχα.

Στη γειτονιά είχαμε μια μοδιστρούλα, την Αντιόπη. Μικροκαμωμένη και ζωηρή, έμενε λίγο παρακάτω από το σπίτι μας, πριν από τον δημόσιο, απ’ όπου περνούσε η Αστική. Η Αντιόπη ήταν πολύ του έξω. Φτιαχνόταν, σεναριζόταν, στολίζόταν κι όξω από την πόρτα, συχνά με διαφορετικούς «ξεδέρφους», που έρχονταν να την παραλάβουν και να την επιστρέψουν. Οι κυράτσες την κουτσομπόλευαν αφειδώς βέβαια και της είχαν κολλήσει το προσωνύμιο «Πορτογαλία», εξ’ αιτίας των παρδαλών φορεμάτων και των φανταχτερά χρωματιστών ζιπουνακίων που φορούσε. (Για τις κυράτσες όποια κοπέλα παρεξέκλινε από το σκούρο –και κλειστό, ως το σαγόνι– ήταν εξώλης και προώλης).

Ένα απόγευμα λοιπόν που πέρναγα έξω από το σπίτι της, να πάω το ποδήλατο στον ποδηλατά να του φτιάξει τα φρένα, ακούω ένα «ψιτ».

Γυρίζω και βλέπω την Πορτογαλία να μου γνέφει από την αυλή της.

–Έλα να σου πω μια στιγμή, μου λέει.

Παραξενεμένος εγώ, γιατί δεν είχαμε τόσο προχωρημένες κοινωνικές σχέσεις, ακουμπάω το ποδήλατο στον μαντρότοιχο και μπουκάρω στην αυλή.

–Σας είδα, μου δηλώνει η Αντιόπη θριαμβευτικά.
–Ποιους; αναρωτιέμαι εγώ.
–Εσένα και τον φίλο σου που σπάγατε τους γλόμπους απέναντι, μου λέει.
Ωχ! Μου κόπηκαν τα ποδάρια! Και τώρα τι γίνεται;
–Πότε; ρωτάω κουτά, για να κερδίσω χρόνο (να τον κάνω τι;).
–Προφές, μου λέει. Γύρναγα από μια πρόβα που πήγα να κάνω της κυρα-Φούλας και σας είδα με τα λάστιχα.
–Σίγουρα; συνεχίζω την απέλπιδα μανούβρα εγώ.
–Σίγουρα, μου λέει.
Τόμπολα! Έλεσε μια άβολη σιγή κατά την οποία με φανταζόμουν στο κάτεργο, με τις ριγέ πυτζάμες και τη σιδερένια μπάλα στα πόδια, να σπάω πέτρες παρέα με τον Τσίλα –όπως στα έργα.
–Μη φοβάσαι και δεν θα σας μαρτυρήσω, μου λέει η Πορτογαλία καθησυχαστικά.
Που ερμηνεύεται: «Δεν θα σας μαρτυρήσω αν...». Αυτό το «αν», για το οποίο στιγμή δεν αμφέβαλα, περίμενα ν' ακούσω.
–Αλλά έχω μια χάρη να σου ζητήσω, συνέχισε η Αντιόπη.
Αντί του «αν» εδώ είχαμε «αλλά». Για να δούμε...
–Τι χάρη; μουρμουράω εγώ παγιδευμένος.
Μου δείχνει μια κολώνα του Δήμου έξω ακριβώς από την πόρτα της.
–Αυτό, μου λέει.
–Τι; Τον... γλόμπο; απορώ εγώ.
Η Αντιόπη έκανε έναν μορφασμό.
–Στη γειτονιά δεν χρωστάνε καλό, μου εξηγεί. Οι κουτσομπόλες ξημεροβραδιάζονται πίσω από τα παντζούρια να

βλέπουν ποιος περνάει, ποιος φεύγει και ποιος έρχεται. Ένα κορίτσι δεν μπορεί να ξεμυτίσει χωρίς να καταγραφεί αμέσως. Αλλά το χειρότερο είναι που βλέπουν και τι ώρα γυρίζει –το κορίτσι που λέγαμε. Και βγάζουν συμπεράσματα που δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα. Κατάλαβες;

Την τυφλαμάρα μου είχα καταλάβει.

–Όχι, ομολόγησα.

Η Αντιόπη ξεφύσηξε ανυπόμονα.

–Δεν πειράζει, μου λέει. Σπάσε εσύ τον γλόμπο κι ας μην καταλαβαίνεις.

–Αυτόν εδώ; ρωτάω.

–Αμ ποιον;

–Κι αν με δουν;

–Να μη σε δουν.

–Πώς να μη με δουν; Αφού φαίνομαι από παντού.

Η Αντιόπη μπήκε σε σκέψεις.

–Από 'δώ που είμαστε τώρα δεν μπορείς; μου κάνει.

Κοιτάω την κολώνα... Ο γλόμπος ίσα που φαινόταν μέσα από τις φυλλωσιές ενός δέντρου.

–Έτσι κι έτσι, της λέω.

–Να μπορέσεις, μου λέει. Έχεις το λάστιχο μαζί;

Αμ χωρίς το λάστιχο στην κωλότσεπη πού πήγαινα; Είναι δυνατόν;

–Το έχω, λέω με μισή καρδιά.

–Δως του τότε, μου λέει. Είναι ευκαιρία.

–Μα...

–Κι εγώ δεν θα πω τι είδα... Απέναντι... Προφές...

Μάλιστα.

Οπότε, βγάζω το λάστιχο, βάζω πέτρα, την αμολάω...

Τζίφος! Αμολάω μια δεύτερη, τη εξοστράκισε ένα κλαδί του δέντρου. Αλλά στην τρίτη... «Πλοπ»... κομμάτια ο γλόμπος.

–Μπράβο! ενθουσιάζεται η Αντιόπη. Περίμενε δυο λεπτά.

Μπαίνει στο σπίτι και ξαναβγαίνει με μια σοκολάτα «ΙΟΝ» των δύο δραχμών.

–Ορίστε, μου λέει. Για τον κόπο σου.

–Μα... δεν είναι ανάγκη...

–Πάρ' την... Κι αν... όποτε... τον ξαναβάλουν τον γλόμπο θα κάνουμε το ίδιο.

Είχα μπλέξει, αλλά το μπλέξιμο ήταν ευχάριστο εδώ που τα λέμε. Εξυπηρετούσα αφενός τη συμπαθητική –πλην ολίγον εκβιάστρια– Πορτογαλία κι αφετέρου έσπαγα γλόμπους εκ του ασφαλούς και... κατά παραγγελία.

Βγαίνω το λοιπόν από την αυλή και... πέφτω πάνω στον χωροφύλακα που περιεργαζόταν το ποδήλατό μου!

Να πω ότι δεν πάγωσα σύγκορμος; Ψέματα θα 'λεγα.

–Θ'κό σ' είν' του πουδήλατου; με ρωτάει το όργανο με την προσήκουσα αυστηρότητα.

–Μάλιστα, του λέω.

–Άδεια έχ'ς;

–Δηλαδή... του πατέρα μου..., διορθώνω εσπευσμένα.

–Τότι γιατί λες θ'κό σ';

–Μπερδεύτηκα...

–Α, έτσ';... Δε μι λες;... του φανάρ' δ'λεύ'ει;

Ουπς! Το φανάρι είχε χάσει το καλώδιο που το συνέδεε με το δυναμό.

–Εεεε... ξέρετε... Το βγάζουμε μόνο μέρα, του λέω.

–Κι πού του ξιέρου ιγώ;

Το μάτι μου έπεσε στα κομμάτια γυαλιού από τον

γλόμπο που βρίσκονταν γύρω από τα παπούτσια του. Το όργανο δεν φαινόταν να τα έχει πάρει είδηση. Τουλάχιστον όχι ακόμα. Τώρα κι αν έδεσε κόμπο το στομάχι μου!

Ο χωροφύλακας κλώτσησε διερευνητικά τις ρόδες.

–Θέλ’νι φούσκουμα, μου λέει.

–Τώρα το πήγαινα στον ποδηλατά εξεπιτούτου, του λέω. Να φτιάξει και τα φρένα...

–Α, γιατί ούτι φρένα έχ’ς!...

Γαμώτο!

–Έχω, αλλά δεν πιάνουν...

Το όργανο με κοίταξε αυστηρά (με «τήραξε» θα ‘πρεπε κανονικά να πω, γιατί τούτος εδώ τήραγε, δεν κοίταζε).

–Αμ ισύ είσι δημόσιους κίνδυνους, μου λέει. Του φανάρ’ δεν δλιεύ’ει, τα λάστ’χα ξιφούσκουτα, τα φρένα δεν πιάνουν...

–Πάω να τα φτιάξω, του λέω.

–Άειντι, μι του καλό κι μι τ’ νίκ’η, λέει το όργανο και γυρίζει να φύγει.

Κρατς-κρουτς, τα σκαρπίνια πάνω στα γυαλιά.

–Γυαλιά; απορεί ο χωροφύλαξ. Απού πούθι;

–Μπορεί κάτι να έπεσε της δεσποινίδος Αντιόπης, του λέω. Κάνα ποτήρι...

Το όργανο κούνησε το κεφάλι του.

–Να τ’ς πεις να του μαζώξ’ει, διατάζει. Θα κουπεί κάνας χριστιανός.

–Μάλιστα.

Ο χωροφύλαξ με ξανακοίταξε υποψιάρικα.

–Ισύ μι φαίνισι για καλό πιδί, μου λέει. Δεν φαντάζουμι να ρίχν’ς μι τίπουτα λάστιχα στ’ς γλόμπ’οι...

–Εγώ;!!! Ούτε ξέρω να φτιάχνω λάστιχα!

–Του λιέου, συνέχισε το όργανο, γιατί συμπτωματικά ου γλόμπους ιδώ στ'ν κουλώνα είναι σκασμένους. Συμπτωματικά.

–Α! κάνω εγώ έκπληκτος.

Το όργανο γύρισε την πλάτη.

–Άειντι να πεις τ'ς δισποινίς Αντιόπ'η να σκουπίσ'ει τα γυαλιά απού του... «πουτήρ'ι», μου πετάει καθώς απομακρυνόταν με τα χέρια πίσω στην πλάτη.

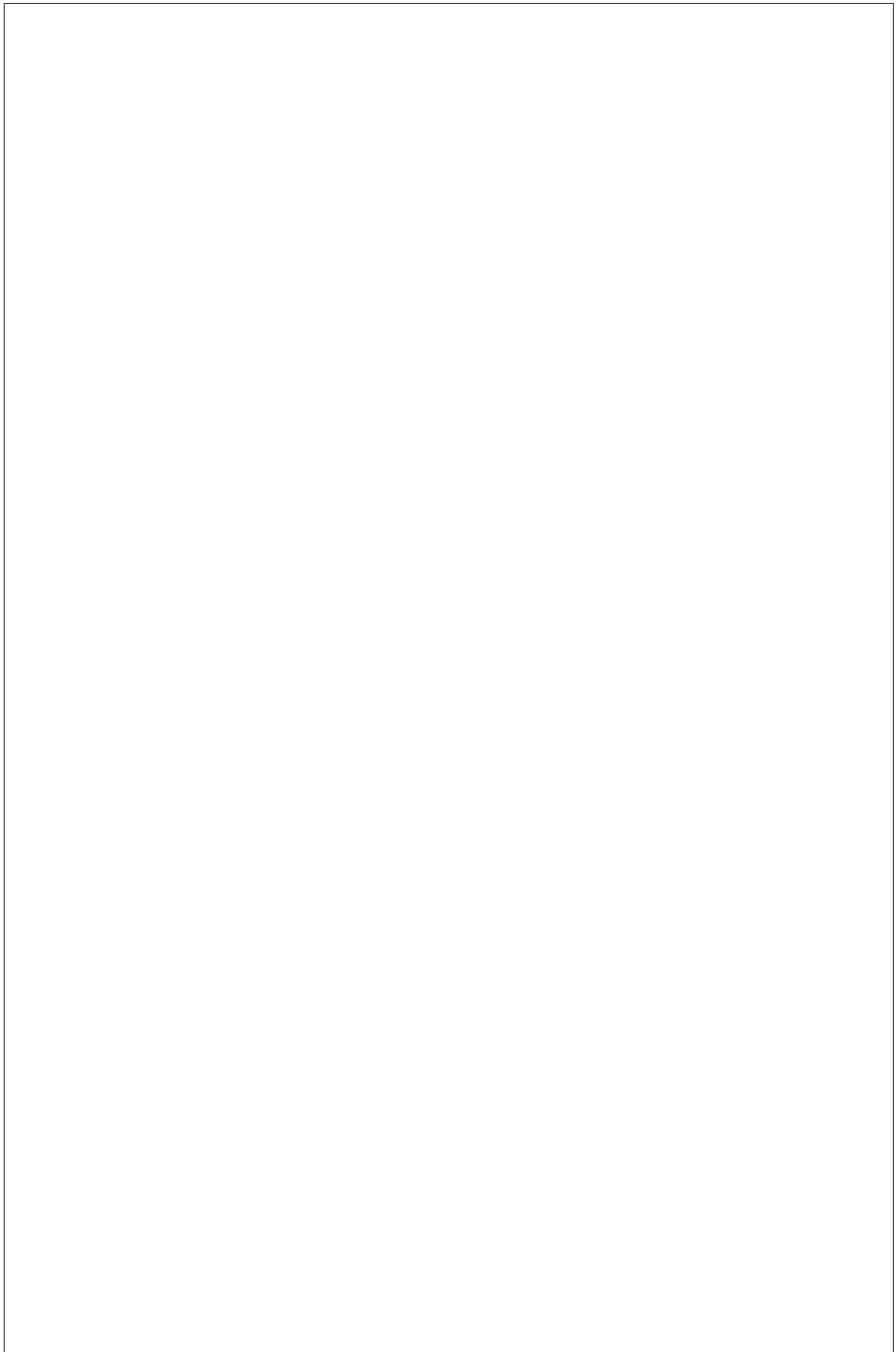
Άρχοντας!

Δεν ξαναβάλαμε σημάδι γλόμπους. Τουλάχιστον για κάμποσους μήνες... Εκτός από κείνον της Αντιόπης φυσικά –μιας και ήταν για καλό σκοπό (προστασία προσωπικών δεδομένων).

Φον Νίιουλς

Στο Δημοτικό έμαθα δυο πράγματα μόνο, που θα μου χρησίμευαν και στην υπόλοιπη ζωή μου.

α) «Σωστό» είναι αυτό που επιβάλει δια της βίας, σωματικής ή ψυχολογικής ο εν ισχύει ευρισκόμενος.

β) «Δικαιοσύνη» είναι εκείνο που υπαγορεύει η θέληση και το συμφέρον του δυνατού.

Όλα τα υπόλοιπα ήταν απλώς χάσιμο χρόνου.

Το σύνολο των δασκάλων που είχα, χωρίς καμιά εξαίρεση, θα έπρεπε να κάνουν άλλη δουλειά κι όχι να μορφώνουν ανθρώπους. Καλύτερα ακόμα... θα έπρεπε να τους απαγορεύεται δια νόμου να ασκούν το λειτούργημα του παιδοτρίβη. Όλοι τους, χωρίς εξαίρεση, ήταν άθλια ανθρωπάκια, μικρόψυχα, κομπλεξικά και κάποιοι από δαύτους με ξεκάθαρα σαδιστική ψυχοσύνθεση.

Στην Πρώτη, η κυρα-Μαρίνα, μια αγέλαστη, σκοτεινή γεροντοκόρη, μας μισούσε απροκάλυπτα. Μας έβριζε για φύλλου πήδημα και μας καταχέριζε με ιδιαίτερη ευχαρίστηση. Στη Δευτέρα ο κυρ-Μήτσος δίδασκε με κλωτσιές. Στην Τρίτη ο κύριος Βασίλειος, ένας κοντός, κοκκινομούρης χωριάτης, άστραφτε χαστούκια, πολλές φορές «προληπτικά», γι' αυτό που πίστευε πως σκοπεύαμε να κάνουμε! Τετάρτη και Πέμπτη μας έλαχε το προνόμιο να πέσουμε στα χέρια

του θεούσου Βίκτορα, που μας υποχρέωνε σε εκκλησιασμό και τιμωρούσε αφειδώς με χάρακα –ξυλιές στις παλάμες. Αλλά με δύναμη! Να μας σπάσει το χέρι, ει δυνατόν. Ενώ το παχουλό, θεοσεβές μούτρο του έπαιρνε μια έκφραση βιβλικής αγαλλίασης. Ο κύριος Βίκτωρ, βοήθειά του, ήταν σαδιστής.

Τώρα, για να λέμε του στραβού το δίκιο, ο Φον Νίκουλς, που μας παρέλαβε στην Έκτη, δεν ήταν ο χειρότερος απ' όλους. Ήταν όμως ο πιο αντιπαθητικός. Μακράν. Αδύνατος, χολερικός, οστεώδης, με φαλάκρα, αγέλαστος και με στήσιμο που θύμιζε Γερμανό Ες-Ες από τον «Μικρό Ήρωα». Απ' όπου και το προσωνύμιο Φον Νίκουλς.

Με το που τον πρωτοαντίκρισα κατάλαβα πως θα είχαμε ντράβαλα με δαύτον. Με το που με πρωτοαντίκρισε με αντιπάθησε ακαριαία. Ίσως διέκρινε σε μένα τον προαιώνιο εχθρό του, το Παιδί-Φάντασμα!

–Εσένα σε κόβω για αντάρτη και ατίθασο, μου είπε. Αλλά θα σε στρώσω εγώ μια χαρά. Αρνάκι θα γίνεις.

–Θα δούμε, του λέω.

Και μου ήρθε η πρώτη ανάποδη. Με δύναμη, για να καταλάβω ποιος έκανε κουμάντο εδώ πέρα.

–Αυτό λέω κι εγώ, μου κάνει. **Θα δούμε.**

Ήταν η κήρυξη του πολέμου.

Το ίδιο μεσημέρι, στο σχόλασμα, ο Φον Νίκουλς βλαστημούσε προσπαθώντας να βάλει στη θέση της την αλυσίδα του ποδηλάτου του, που είχε μυστηριωδώς φύγει από τη θέση της.

Μας εκδικήθηκε την επομένη –με μαζικά αντίποινα– βάζοντάς μας διαγώνισμα στην αριθμητική. Όπου μηδενιστήκαμε όλοι βέβαια, αφού τα προβλήματα που μας έδωσε ήταν ακατανόητα.

–Σας το λέω να το ξέρετε, μας δήλωσε. Από μένα δέκα στο απολυτήριο δεν πρόκειται να πάρει κανείς σας.

Αυτό ήταν πολύ σοβαρό. Γιατί ναι μεν ο ίδιος δεν είχα

καμία έγκαψη να «αριστεύω», όμως στο σπίτι κανένας άλλος βαθμός δεν γινόταν αποδεκτός. Αν δεν πήγαινα 10 άριστα ο πατέρας μου θα προφήτευε, με τρόπο άκρως δραματικό και σπαραξικάρδιο, τη συντέλεια του κόσμου και οι συνέπειες για μένα θα ήταν απρόβλεπτες. Που σημαίνει: μαύρο καλοκαίρι.

Οπότε ξεκίνησε ένα ανελέητο αντάρτικο των δυνάμεων του Καλού, που εκπροσωπούσαμε εμείς, οι σκλαβωμένοι μαθητές, τα ηρωικά Ελληνόπουλα, που έβγαιναν τσιφ από τις σελίδες του «Μικρού Ήρωα», ενάντια στις δυνάμεις του Σκότους και του Ολέθρου, που αντιπροσώπευε ελαξίως ο Φον Νίκουλς, ο απαίσιος κι απάνθρωπος βάρβαρος κατακτητής και μέλος, αριστίνδην, των Σχολικών Ες-Ες.

Μικρές, αναγνωριστικές, δολιοφθορές στην αρχή... Του κρύβαμε τις κιμωλίες και τον σπόγγο, αφού γράφαμε συνθήματα του τύπου «Ζήτω η Ελευθερία» στον πίνακα, του σφηνώναμε το συρτάρι της έδρας και δεν μπορούσε να το ανοίξει, περνούσαμε με βερνίκι παπουτσιών το βάθρο της έδρας, ώστε ν' αφήνει πατημασιές με τις σόλες του παντού στο σχολείο και να τρέχει βλαστημώντας ο επιστάτης να καθαρίζει... τέτοια.

Όπως όλοι οι τύραννοι (ειδικά στον «Μικρό Ήρωα») έτσι κι ο Φον Νίκουλς άργησε κάπως να καταλάβει ότι επρόκειτο περί σαμποτάζ. Μάλλον δεν χωρούσε στο στενό μυαλό του η εκδοχή να έχουν σηκώσει κεφάλι οι κατακτημένοι. Όταν το κατάλαβε όμως άστραψε και βρόντηξε. Κι όπως δεν μπορούσε ν' ανακαλύψει τον ή τους ενόχους έπιανε και τιμωρούσε όλη την τάξη –όπως ακριβώς οι Γερμανοί. Μας έβαζε με τα χέρια απλωμένα μπροστά μας, οι παλάμες προς τα πάνω, και περνούσε από κάθε θρανίο όπου χραπ! χρουπ! με τον χοντρό ξύλινο χάρακα που κρατούσε, αντί για μαστίγιο (που δεν επιτρεπόταν).

Αυτό όμως δεν κράτησε για πολύ, γιατί οι αδίκως τιμωρημένοι πήγαιναν κλαμένοι (τα κορίτσια δηλαδή, όχι εμείς) και με τα χέρια πρησμένα στα σπίτια τους και οι γονείς τους φρικάριζαν. Είπαμε να τα δέρνουμε, τα σκασμένα, ζώα είναι

ακόμα, αντέχουν, αλλά όχι και να τα σκοτώσουμε! Έγιναν παράπονα στη διεύθυνση κι έκτοτε ο Φον Νίκουλς άλλαξε τακτική. Κάθε που γινόταν κάτι έβγαζε για τιμωρία τρεις, «στην τύχη». Όπου, ναι, σωστά μαντέψατε, πάντα μου έπεφτε ο πρώτος αριθμός του λαχείου!

Την πλήρωνε φυσικά το ποδήλατο. Του οποίου όλο και κάτι του έλειπε. Πότε το δυναμό, πότε το καλώδιο από το φως, πότε οι βαλβίδες, πότε μερικές ακτίνες από τις ρόδες, πότε τα λαστιχάκια από τα φρένα και πάντα βέβαια η αλυσίδα βγαλμένη και τα λάστιχα ξεφούσκωτα.

Σκύλιαζε ο Φον Νίκουλς και φοβέριζε πως όταν θα έπιανε «τον αλήτη» που έκανε αυτά τα αίσχη θα τον έκανε κομμάτια... «να, μα την Παναγία».

Σε κάθε χώρα, σε κάθε πόλη, σε κάθε χώρο όπου υπάρχουν πολλοί άνθρωποι, υπάρχει κι ένα κάθαρμα, ένα κατακάθι. Να θυμηθούμε Εφιάλτη, Πήλιο Γούση... τους πρόσφατους κουκουλοφόρους καταδότες της Γερμανικής Κατοχής; Να τους θυμηθούμε. Ο δικός μας Εφιάλτης ας πούμε ότι λεγόταν Κώστας Κατσαβίδης (θα μπορούσε ωραιότατα να λέγεται Δήμος Σταρένιος ή Αρτέμης Μάτσας, χωρίς κανείς να διαμαρτυρηθεί). Ο Κατσαβίδης είχε χαρακτήρα, αλλά και σουλούπι, δωσίλογου. Κοντός, τσουπωτός, με σπυριά και γουρλωτά μάτια, σαν του βατράχου, σίγουρα θα μπορούσε να παίξει τέτοιους ρόλους στο σινεμά. Αυτός τους έπαιζε στη ζωή –τη δική μας.

Ο Φον Νίκουλς τον είχα πάρει είδηση και τον χρησιμοποιούσε ξεδιάντροπα. Γινόταν κάτι; Πήγαινε κατευθείαν στο θρανίο του (καθόταν μόνος του, γιατί κανείς μας δεν καταδεχόταν να έχει πάρε-δώσε μαζί του) και ρωτούσε.

–Ποιος το ‘κανε;

–Αυτός, έλεγε πρόθυμα ο δωσίλογος δείχνοντας τον δράστη.

Οπότε ο Φον Νίκουλς προχωρούσε στην ενδεδειγμένη παιδαγωγική διαδικασία.

Πιάναμε μετά τον καταδότη στο διάλειμμα «ιδιαιτέρως».

–Ρε συ... Δεν είπαμε δεν καρφώνουμε; του λέγαμε ρίχνοντάς του και κάνα-δυο φάπες ώστε να του εντυπωθεί καλύτερα.

–Δεν φταίω εγώ, ρε..., κλαψούριζε εκείνος. Αν δεν του έλεγα θα βάραγε εμένα.

–Αλλά τώρα θα σε βαρέσουμε εμείς.

–Αν με βαρέσετε θα σας μαρτυρήσω.

Ε, δεν το γλύτωνε το μπερντάχι!

Και βέβαια κρατούσε τον λόγο του. Και μας μαρτυρούσε. Οπότε ο Φον Νίκουλς, πανευτυχής, αναλάμβανε τον σωφρονισμό μας –δια της μεθόδου του ξύλινου χάρακα.

Κι άντε πάλι από την αρχή, να στριμώχνουμε τον Κατσαβίδα –προς σωφρονισμό του κι εμείς.

Ωστόσο στις μεγάλες δολιοφθορές προσέχαμε να μη βρίσκεται στα πέριξ το καρφί. Κι ο Φον Νίκουλς λύσσαγε. Και του τις έβρεχε εκείνου. Θεία Δίκη!

Είδε κι απόειδε ο καψερός προδότης κι άρχισε να καταδίδει στα κουτουρού.

–Ποιος πριόνισε την καρέκλα, Κατσαβίδα;

–Αυτός.

Άρον-άρον σταύρωσον αυτόν!

–Ποιος μου ξεφούσκωσε τα λάστιχα του ποδηλάτου, Κατσαβίδα;

–Αυτός κι αυτός.

Εκτελούντο κι αυτοί.

Το κακό ήταν ότι ο γλίτσας είχε συνηθίσει το ξύλο και δεν του ‘κανε πια εντύπωση –μπορεί να του άρεσε κιόλας, όλα είναι πιθανά μ’ αυτά τα τσόλια. Σήμερα οι νομιμόφρονες και μη μου άπτου φιλήσυχοι πολίτες θα μιλούσαν για «μπούλινγκ», αλλά θα ήθελα να ‘ξερα πώς θα συμπεριφέρονταν εκείνοι στη θέση μας, αν είχαν να κάνουν μ’ έναν χαμερπή γυμνοσάλιαγκα σαν τον «πολύπαθο» Κατσαβίδα.

Κι ο ανταρτοπόλεμος συνεχιζόταν με αμείωτη ένταση. Αλλά χάναμε. Και χάναμε κατά κράτος. Γιατί βλέπεις ο Φον Νίκουλς είχε όλα τα ατού στα χέρια του. Και το καρπούζι και το μαχαίρι. Κι έκανε χρήση ανερυθρίαστα ο ποταπός αυτός βάρβαρος κατακτητής.

Στα διαλείμματα παίζαμε μπάλα. Άλλοτε ποδόσφαιρο κι άλλοτε μπάσκετ, σ' ένα αυτοσχέδιο καλάθι που είχαμε φτιάξει στην κληματαριά. Οι μπάλες κατασχέθηκαν με συνοπτικές διαδικασίες και τα ομαδικά παιχνίδια απαγορεύτηκαν.

Verboten!

Φτιάχναμε μια εφημεριδούλα με τα μεσαία φύλλα των τετραδίων και την ξεπατικώναμε σε μικρό αριθμό αντιτύπων με καρμπόν. Τη «Γαλή». Τετρασέλιδη, χιουμοριστική βασικά και αφελής στο έπακρο, αλλά που εμάς, που τη φτιάχναμε, και τους συμμαθητές, που τη διάβαζαν, μας διασκέδαζε. Ο Φον Νίκουλς κατάσχεσε την τελευταία έκδοση και την έκανε κομμάτια μπροστά στα μάτια μας, με ανυπόκριτη ικανοποίηση.

–Γιατί, κύριε;

–Απαγορεύονται τα εξωσχολικά έντυπα στο σχολείο, μας δήλωσε.

–Μα...

–Μήπως θέλετε να ψάξω στις σάκες σας;

Αν έπαχνε θα έβρισκε σίγουρα Μικρούς Ήρωες, Υπερανθρώπους, Γκασούρ-Ταρζάν... ακόμα και «Μάσκα» και «Μυστήριο». Που θα σήμαινε: «αύριο με τον κηδεμόνα σου».

Verboten!

Μας ματαίωσε την ολοήμερη εκδρομή στο Λιτόχωρο, που περιμέναμε όλο τον χρόνο πώς και πώς.

–Γιατί, κύριε;

–Διότι τα προνόμια και τις ανταμοιβές τα κερδίζουμε με

την αξία μας και τη σωστή συμπεριφορά. Κι εσείς είσαστε όλοι επεικώς απαράδεκτοι. Δεν δικαιούστε εκδρομής, ούτε άλλης επιβράβευσης.

–Μα...

–Και να σας πω και τούτο... Στο τέλος της χρονιάς, στο απολυτήριο, όλοι θα λάβετε διαγωγή «κοσμία». Ουδείς αξίζει το «κοσμιωτάτη». Κι άντε να δούμε πώς θα σας υποδεχτούν στο Γυμνάσιο. Αν και όσοι καταφέρετε να μπείτε δηλαδή.

Verboten!

Αλλά το ωραιότερο μας το φύλαγε για την παρέλαση της 25ης Μαρτίου.

Η παρέα (των ατρόμητων Ελληνόπουλων) ήμασταν όλοι άριστοι μαθητές, που θα πει ότι από την Τετάρτη κιόλας στις παρελάσεις μπαίναμε παραστάτες στη σημαία. Στην Έκτη, τον Οκτώβρη, πριν ακόμα παραλάβει ο Ες-Ες από τον θεούσο, μου δόθηκε και η σημαία, με τους μακαντάσηδες παραστάτες, και οι γονείς πια καμάρωναν σαν γύφτικα σκεπάρνια!

–Σημαιοφόρος!

–Αριστούχος!

–Να το χαιρόσαστε.

–Ευχαριστούμε.

–Καλή πρόοδο.

–Να ζήσετε, να το καμαρώσετε κι επιστήμονα.

–Επιστήμων, αλλά και άνθρωπος!

–Την υγείά μας να 'χουμε.

–Το παν η υγεία!

–Συγχαρητήρια.

Αυτά όμως τώρα ανήκαν στο μακρινό, ομιχλώδες, παρελθόν. Καθόσον ο Φον Νίκουλς αποφάσισε να παραβλέψει

βαθμούς κι επιδόσεις και να δώσει τη σημαία στον χειρότερο μαθητή, τον Μπάμπη, έναν αγαθό γίγαντα που είχε βαρέσει κανόνι σε τρεις διαφορετικές τάξεις του Δημοτικού και που ανάμεσά μας φάνταζε σαν πατέρας μας. Και βέβαια παραστάτες επίσης οι χειρότεροι, με πρώτον και καλύτερο τον... Κατσαβίδα!

–Γιατί, κύριε;

–Γιατί έτσι.

Verboten!

Περιττό να περιγράψω τι έγινε σπίτι.

–Ως τότε θα με ποτίζει φαρμάκι αυτό το παιδί;

–Είναι το ευχαριστώ για τις θυσίες που κάνουμε.

–Κατάντια! Κατάντια ανεπανόρθωτη!

–Με τι μούτρα θα βγω εγώ τώρα στην κοινωνία;

–Η συντέλεια του κόσμου.

–Βιβλική καταστροφή.

–Η πίεσή μου!...

–Δεν θα παρελάσεις.

–Μα...

–Αυτό που σου λέω εγώ. Δεν θα γίνω εγώ ο περίγελος της κοινωνίας!

–Και οι «Μικροί Ήρωες»... κομμένοι. Αυτά σε χαλάνε.

–Κι όλα τα εξωσχολικά.

–Μα...

–Σκασμός. Και το έξω... παιχνίδια, μπάλες, σου 'πα μου 'πες... τέρμα.

–Μα...

–Μάξι και ξερός. Και το σινεμά... Κομμένο.

Όλα Verboten! Ελέω Φον Νίκουλς.

Καθίσαμε η παρέα των ατρόμητων Ελληνόπουλων, των ατίθασων ανταρτών, να το σκεφτούμε το πράγμα.

–Δεν πάμε καλά...

–Καθόλου...

–Ο Φον Νίκουλς κερδίζει 12-0.

–Θα μας πάρει τα σώβρακα.

–Μας τα πήρε κιόλας.

–Κάτι πρέπει να κάνουμε...

–Να του βάλουμε φωτιά στο σπίτι...

–Ναι, ρε... Όπως είχες απειλήσει τότε τον Βίκτορα και χέστηκε.

–Τούτος εδώ δεν είναι Βίκτορας.

–Άσε που μπορεί να πάμε φυλακή.

–Το ποδήλατο;...

–Το φυλάει πια μέσα στο σχολείο. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Ο Κατσαβίδης караδοкеί, θα μας καρφώσει με το που πλησιάσουμε.

–Πινέζες στο κάθισμα;

–Θα τις δει. Παίρνει τα μέτρα του πια.

–Να γράφουμε συνθήματα στον πίνακα.

–Θα μας καταδώσει ο Κατσαβίδης.

–Θα τον πλακώσουμε.

–Δεν καταλαβαίνει πια Χριστό, με τόσο ξύλο που έχει φάει!

–Και τι να κάνουμε;

–Πρέπει να βρούμε κάτι πολύ χοντρό...

–Ναι, ρε... Που να τον τσαταλιάσει χωρίς εμείς να πάθουμε τίποτα.

Και το βρήκαμε!

Ο Φον Νίκουλς ήταν αρραβωνιασμένος –τρομάρα του! Με μια πολύφερνη νύφη, από ένα χωριό, ένα ξόανο στην οποία είχε πέσει από δίπλα σίγουρα για την προίκα. Σαββατόβραδο και Κυριακή έβγαιναν οι μνηστευμένοι στην Πλατεία για βόλτα, καμαρώνοντας από τη μια το ξόανο... «κοιτάξτε τι τσικ-λεβέντη ντερμπεντέρη και δάσκαλο μάλιστα τύλιξα ελόγου μου»... κι από την άλλη ο λεγάμενος... «δείτε τι έχω να εισπράττω, λιγούρια, λίαν προσεχώς».

Στο σχολείο τώρα υπήρχαν, πλην του γκαουλάϊτερ, και δυο δασκάλες. Η δεσποινίς Λίτσα, μια όμορφη και συμπαθητική κοπέλα που έκανε μάθημα στα πρωτάκια και τα δευτεράκια, και η κυρία Άννα, μια ευειδής, αν και κάπως παχουλή, μεσόκοπη που είχε αναλάβει την Τρίτη και Τετάρτη. Η δεσποινίς Λίτσα ήταν αρραβωνιασμένη μ' ένα καλό παιδί, ηλεκτρολόγο, ενώ η κυρία Άννα τύγχανε η υπερήφανη συμβία του Διευθυντή, ο οποίος πάταγε σπανίως –έχει σημασία.

Δεν θυμάμαι ποιανού ήταν η ιδέα... Μην με κοιτάτε περίεργα...

Βρήκαμε την διεύθυνση της αρραβωνιάρας του Φον Νίκουλς και καθίσαμε να συντάξουμε μια επιστολή.

«Ερίτιμος δεσποινίς Φρόσω,

Εσείς κοιμάστε και η τύχη σας δουλεύει. Διότι, μάθετε, δεσποινίς Φρόσω, ότι ο αρραβωνιάρης σας τυγχάνει ολίγον ζωηρός και σας τα φοράει κανονικά.

Περισσότερες πληροφορίες προσεχώς.

Ένας φίλος που θέλει το καλό σου.»

Εννοείται πως φροντίσαμε ν' αλλοιώσουμε τον γραφικό μας χαρακτήρα επαρκώς... Ναι, εδώ δικαίως με κοιτάτε λοξά.

Αφήσαμε να περάσουν δυο-τρεις μέρες και στείλαμε ένα ακόμα ραβασάκι.

«Ο λεγάμενος σε κερατώνει ανεσύσταγα κι εσύ, δεσποινίς Φρόσω, δεν παίρνεις πρέφα.

Θες αποδείξεις; Θα τις έχεις. Προσεχώς.

Ένας φίλος που θέλει το καλό σου.»

Πώς αντιδρούσε στην αλληλογραφία μας η δεσποινίς Φρόσω δεν είχαμε τρόπο να μάθουμε, αλλά προσέξαμε ότι στη βόλτα το Σαββατόβραδο οι αρραβωνιάρηδες δεν μιλιόντουσαν, ενώ εκείνη έριχνε καχύποπτες ματιές σε κάθε θήλεο που διασταύρωναν.

Η δολιοφθορά αυτή ήταν τόσο εξεζητημένη ώστε ποτέ το μυαλό του άθλιου κατακτητή δεν θα πήγαινε σε μας, τους αφανείς πλην πείσμωνες Μικρούς Ήρωες. Βασικές τεχνικές αυτές του ανορθόδοξου πολέμου. Χτυπάς τον εχθρό εκεί που δεν το περιμένει και ρίχνεις τις υπόνοιες αλλού. Ναι, σωστά εξακολουθείτε να με κοιτάζετε λοξά.

Αποφασίστηκε (από την Επιτροπή Αγώνα βεβαίως) να γίνει το τελικό χτύπημα μια βδομάδα πριν από τους διαγωνισμούς του τέλους της χρονιάς, για να μην αφήσουμε περιθώρια αντίδρασης και να ελαχιστοποιήσουμε την περίπτωση διεξαγωγής ερευνών. Κι ελπίζαμε μέσα στη γενική αναμπουμπούλα κάτι ν' αποκομίσουμε και οι ίδιοι (δίκην λύκων, που, ως γνωστόν, στην αναμπουμπούλα χαίρονται), ακόμα –γιατί όχι;– και την αποπομπή του βδελυρού Ες-Ες Φον Νίκουλς, πράγμα που θα ακύρωνε την απειλή για «μη άριστα» στα απολυτήρια.

Το τελικό ραβασάκι στη Φρόσω ήταν ένα μικρό αριστούργημα έμπνευσης.

«Αγαπημένη Φρόσω,

Με σπαραγμό καρδιάς –διότι τρέφω αισθήματα δι' εσάς– παρακολουθώ τον συνεχιζόμενο εξευτελισμό σου από τον κατάπτυστο και προικοθήρα αρραβωνιάρη. Ο οποίος, μάθε Φρόσω, πως δεν σε κερατώνει με μια, αλλά με δυο ΣΥΤΧΡΟΝΩΣ γυναίκες. Αν δεν πιστεύεις έλα μια μέρα σ' ένα διάλειμμα στο σχολείο του και μπες στο γραφείο των δασκάλων. Εκεί θα δεις.

Ένας φίλος που σ' αγαπάει κρυφά και θέλει το καλό σου.

Υ.Γ. Τα διαλείμματα είναι στις 10, στις 11 και στις 12».

* * *

Δεν πολυπιστεύαμε ότι θα έπιανε το κόλπο, αλλά διαψευστήκαμε. Πανηγυρικά!

Τετάρτη πρωί, στο διάλειμμα των δέκα καταφθάνει πε-

ρίφροντις και φουριόζα η αρραβωνιάρα. Κι όχι μόνη, αλλά συνοδευόμενη από δυο άγριους τσελιγκάδες, ίσαμε μια ντουλάπα δίφυλλη ο καθένας. Αδέρφια πιθανώς ή ξαδέρφια... πάντως συγγενείς. Μπουκάρουν όλοι μαζί στο γραφείο και... αλληλούια μπρόδερος! Χριστός Ανέστη και του χρόνου με υγεία! Η υγεία το παν. Ειδικά όταν έχεις να κάνεις με αγριεμένες και προδομένες αρραβωνιάρες και το σόϊ τους.

Το γλέντι δεν κράτησε για πολύ, αλλά οι φωνές των συνδαιτυμόνων ακούστηκαν μέχρι τον δημόσιο δρόμο. Οι χωριάτες απεχώρησαν πριν καταφθάσει η Χωροφυλακή να πάρει κατάθεση από έναν άσχημα στουμπηγμένο Φον Νίκουλς, με αμφότερους τους οφθαλμούς βουλωμένους, τη μύτη ματωμένη και τα ρούχα κουρέλια και τις δυο αλλόφρονες και ξεμαλλιασμένες δασκάλες, που τις είχε πιάσει το υστερικό τους και τσίριζαν ακαταπαύστως.

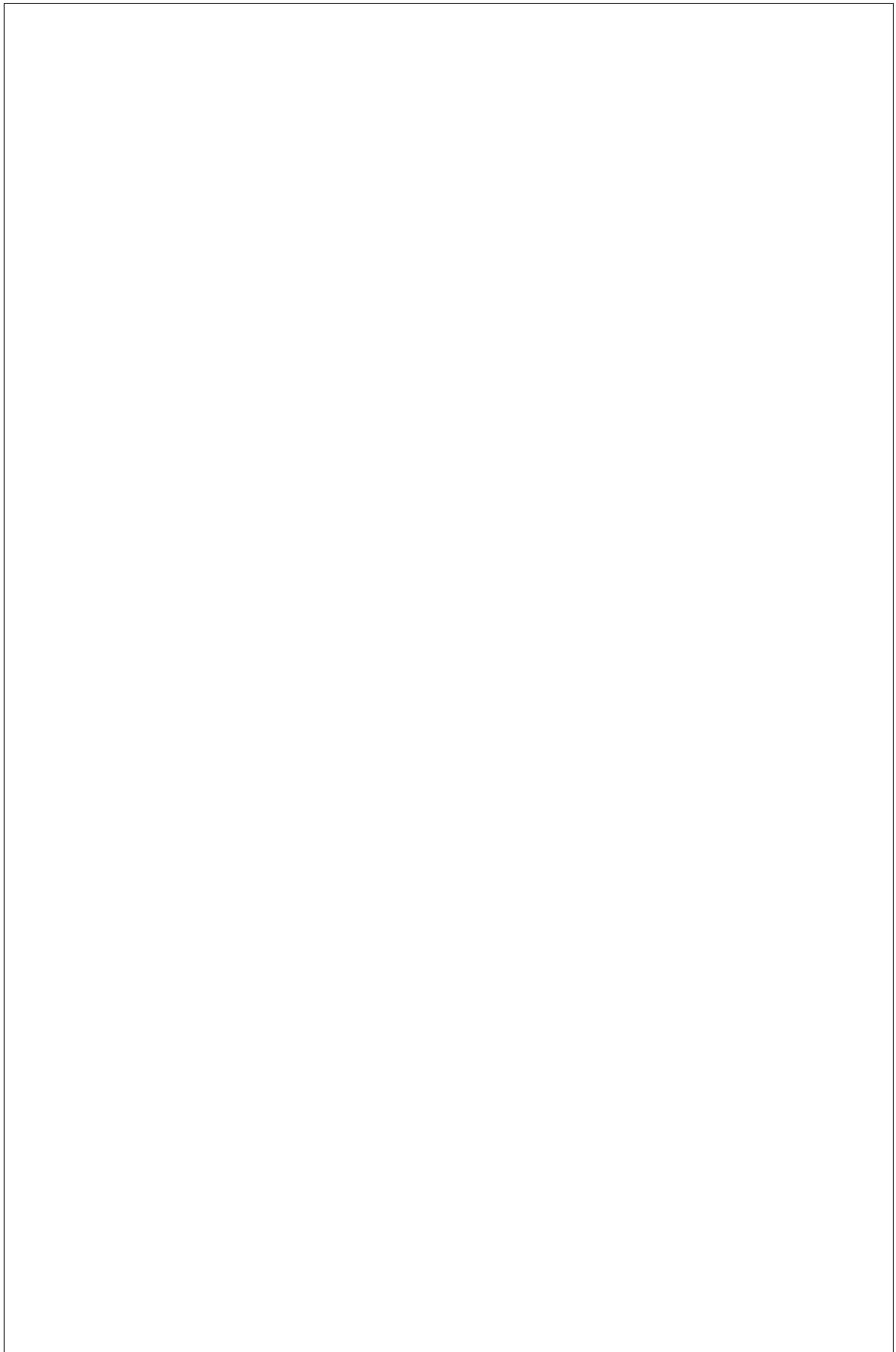
Το σχολείο έκλεισε για το υπόλοιπο της μέρας και μας έστειλαν σπίτια μας (περιχαρείς, νικητές και τροπαιούχους).

Την επομένη ο Φον Νίκουλς ήταν ακόμα εκεί, μπανταρισμένος και με τσιρότα, αλλά σαν βρεγμένος γάτος και ήταν φανερό πως μετά το τέλος αυτής της επεισοδιακής χρονιάς θα έπρεπε να ψάξει για δουλειά αλλού. Είχαμε δηλαδή, με την προσωπική μας θυσία κι αυταπάρνηση, διασφαλίσει την ελευθερία και στην επόμενη φουρνιά τελειοφοίτων θυμάτων της Βασικής Εκπαίδευσης. Φευ, δεν θα μας αναγνωρίζοταν αυτό ποτέ, γιατί ο κόσμος είναι αχάριστος και οι δομές του Συστήματος πατούν πάνω στην αδικία.

Πριν ξεκουμπιστεί ωστόσο ο Φον Νίκουλς κράτησε το λόγο που μας είχε δώσει στην αρχή. Δεν έβαλε σε κανέναν 10 και κανείς δεν έλαβε διαγωγή «κοσμιωτάτη», ούτε καν το τσιράκι του ο Κατσαβίδης (Θεία Δίκη ξανά). Τίθεται λοιπόν το ερώτημα, όπως για όλες τις μεγάλες συρράξεις της Ανθρώπινης Ιστορίας: Ποιος ήταν τελικά ο νικητής;

Τα "Δουλιιά"

Μεγάλωσα σ' ένα σπίτι οι άνθρωποι του οποίου –με μια εξαίρεση– δεν ξέραν ν' αγαπούν. Η εξαίρεση ήταν η Αννούλα, η παραμάννα μου. Μόνο απ' αυτήν ένιωσα να εισπράττω αγάπη και μόνο σ' εκείνη την επέστρεφα, για πολλά, πάρα πολλά χρόνια. Αν δεν υπήρχε η Αννούλα θα είχα γίνει κι εγώ σαν τους γονείς μου, στέρφος από αισθήματα και θα πορευόμουν στη ζωή με υπολογισμούς και με προσεκτικά, ουδέτερα βήματα, γιατί όπως εκείνοι δεν θα είχα αγαπηθεί, δεν θα 'ξερα πώς είναι να νιώθεις ευτυχισμένος και μόνο που βρίσκεσαι κοντά στον άλλο. Της χρωστάω.

Η Αννούλα ήταν η μοναδική «υπηρεσία» (στην ουσία λογιζόταν η βασίλισσα του σπιτιού) που δεν υπολόγιζε τη μάνα μου, ενώ εκείνη αντιθέτως –μοναδική εξαίρεση στα χρονικά– την σεβόταν και ίσως και να τη θαύμαζε, κρυφά.

Γιατί η μάνα μου ήταν μια από κείνες τις «κυρίες» που δεν γνώριζαν τι θα πει έλεος όταν βρίσκονταν σε θέση ισχύος. Απ' αυτές που είχαν λες μοναδικό σκοπό της ζωής τους να παιδεύουν, να μειώνουν και να εξευτελίζουν τα «δουλικά», τις άτυχες κοπέλες που η ανάγκη και η μοίρα τους η κακή τις έστειλε στη δούλεψή τους.

Δεν ήταν ποτέ ευχαριστημένη. Η «δούλα» τα έκανε όλα λάθος. Ήταν τεμπέλα κι ανεπρόκοπη, αχάριστη, αυθάδης, αμαθής, κλέφτρα (θε μου, σχώρα με), γρουσουζα, ελεεινή

και τρισάθλια. Και δεν θα μάθαινε ποτέ. Όχι για να γίνει σαν εκείνη μια μέρα, «κυρία», γιατί αυτό ήταν αδύνατον, αλλά για να γίνει τουλάχιστον υποφερτή –δεν λέω «καλή», γιατί αυτό το είδος δεν υπάρχει– δούλα.

Κι όσο μεν ήταν η Αννούλα στο σπίτι κι έκανε κουμάντο, ήταν μαζεμένη και τα ατοπήματα της αραιά, όταν όμως εκείνη έφυγε, η «κυρία» ξεσάλωσε κι άφησε τον χαρακτήρα της να κεντήσσει. Στην πλάτη ανθρώπων που δεν μπορούσαν ν' αμυνθούν. Αυτή της η ανανδρία ήταν ένας από τους λόγους που μ' έκαναν να μην μπορέσω να τη συμπαθήσω ποτέ, όσο κι αν προσπάθησα.

Ξέρω πως αυτό ηχεί περίεργα, αλλά δεν θα 'πρεπε. Πιστεύω πως τους γονείς, όπως και τους συγγενείς, τους δοτούς δηλαδή «κοντινούς» μας ανθρώπους, τους διαλέγουμε. Αν μας ταιριάζουν τους κρατάμε, αν όχι... μακριά.

Η Βούλα ήταν η τελευταία «υπηρεσία» που πέρασε από το σπίτι. Αντικατέστησε τη Μερσίνα, που έφυγε, μόλις έφυγε και η Αννούλα, να επιστρέψει στο χωριό της. Κι έφυγε με κλάματα.

–Εγώ δεν μπορώ σ' αυτό το σπίτι, μ' αυτή την κυρία –θα σκοτωθώ, είπε του πατέρα της που είχε έρθει να τη δει.

–Γιατί, βρε αγάριστη; την άρπαξε από τα μούτρα η μάνα μου. Τι παράπονο έχεις, ε; Που σ' έχουμε εδώ καλύτερα από παιδί μας!... Ανεπρόκοπη!

–Εγώ θα σκοτωθώ, έλεγε και ξανάλεγε το άμοιρο.

Την πήρε ο πατέρας της, χωρίς να βγάλει μιλιά ο άνθρωπος, και φύγαν.

Η μάνα μου το φύσαγε και δεν κρύωνε.

–Ακούς εκεί, η αγάριστη! έλεγε στις φιλενάδες της, που είχαν έρθει για επίσκεψη. Δεν της άρεσε της **κυρίας**! Της έπεσε βαριά η δουλειά!...

–Όλες ίδιες, Πιπίτσα μου. Όλες ίδιες.

–Εγώ να δείτε τι τραβάω με τη δικιά μου! Και μια γλώσσαααα! Παναγία μου!

–Μα τι της έλειπε; Το φαΐ της, τα ρούχα της, το κρεβάτι της... Είχε και στο χωριό της;

–Αχάριστες! Αχάριστες κι ακαμάτρες.

–Μωρέ ας μην τις είχαμε ανάγκη κι απέ σου λεγα εγώ!...

–Τις παίρνεις από το χωριό τους, όπου είναι σαν τα ζα τους, τις κάνεις ανθρώπους, τους μαθαίνεις να φέρονται, τρόπους... να μιλάνε... τις ντύνεις, τις μορφώνεις, τις ταΐζεις, που βρώμαγε το χνώτο τους από την πείνα... και ποιο είναι το ευχαριστώ;... Σηκώνονται και φεύγουν και σ' αφήνουν σύξυλη.

–Αχαριστία! Αλλά τι να περιμένεις από χωριάτες;

–Μεγάλο πρόβλημα οι υπηρεσίες σήμερα! Πολύ μεγάλο!

Η Βούλα, που ήρθε ν' αντικαταστήσει την «αχάριστη» Μερσίνα, ήταν κι αυτή από χωριό. Είχε χάσει και τους δυο γονείς της στον Εμφύλιο και την είχαν πάρει ψυχοκόρη κάτι συγγενείς. Ήταν ένα όμορφο, χαμογελαστό κορίτσι, γύρω στα δεκαέξι, δεκαεφτά, πρόθυμο και συμπαθητικό. Σου άνοιγε η καρδιά μόνο να τη βλέπεις. Η μάνα μου την αντιπάθησε ακαριαία.

Όταν την έφερε στο σπίτι ο πατέρας μου –του οποίου η συμπεριφορά ήταν ακριβώς η αντίθετη με κείνη της συμβί-
ας του– πήρε τη μάνα μου ιδιαιτέρως. Έτυχε ν' ακούσω τη συνομιλία.

–Τούτη εδώ είναι η τελευταία, της είπε. Άλλη δεν έχει. Κανόνισε να την κάνουν να τρέχει κι αυτή κλαίγοντας. Μετά θα σφουγγαρίζεις μονάχη σου.

–Δεν ξέραμε να την έχουμε με το σεις και με το σας, αντιμίλησε εκείνη.

–Βρε, ακούς τι σου λέω; Η τελευταία. Πάει και τελείωσε.

Σιγά μην ιδρώσε το αυτί της!

Από την πρώτη στιγμή την έπιασε στο κυνηγητό.

«Όχι έτσι αυτό... ζών... Έτσι θα το κάνεις... Κουνήσου, άντε, ξημερώσαμε... πρόσεξε μην κάνεις ζημιά... μη με κοιτάς εμένα έτσι γιατί σε στέλνω από εκεί που ήρθες. Ξαναπλύνε τα πιάτα, τίποτα δεν έκανες... δεν στρώνουν έτσι το τραπεζομάντηλο... πότε θα σκουπίσεις, να έχουμε το καλό ρώτημα;... σιδέρωμα το λες εσύ αυτό;... σβέλτα τις κάνουμε τις δουλειές, δεν κοιμόμαστε... Κουνήσου!... Ακόμα να πας στο μανάβη;...»

Εφιάλτης για το κορίτσι, που έκανε ότι του έλεγαν, χωρίς να βγάζει μυλιά, χωρίς να φέρει ποτέ αντίρρηση.

Στο σπίτι υπήρχε υπήρχε ένας νόμος. Ένας από τους πολλούς που είχε θεσπίσει ο μέγας νομοθέτης και ελέω θεού απόλυτος άρχων, ο πατέρας μου. Όλοι καθόμασταν να φάμε στο ίδιο τραπέζι, αφεντικά και προσωπικό, χωρίς διακρίσεις. Της μάνας μου, εννοείται, αυτό δεν της άρεσε καθόλου, αλλά δεν μπορούσε να κάνει διαφορετικά.

–Όποιος βρίσκεται κάτω από τα δικά μου κεραμίδια λογίζεται οικογένεια, της το είχε ξεκόψει ο πατέρας μου. Και οι οικογένειες είναι μαζί, δεν χωρίζονται σε «ανώτερους» και «κατώτερους», αυτά μόνο στο στρατό και στις φυλακές.

–Δεν ξέραμε να είμαστε εμείς δούλες και οι δούλες κυρίες, αντιμιλούσε η... «κυρία».

–Κυρία γίνεσαι με τη συμπεριφορά σου, την απόπαιρνε ο πατέρας μου. Όχι επειδή τα έφερε έτσι ο διάλογος να έχεις εσύ το πάνω χέρι.

Άλλα μυαλά, άλλη νοοτροπία. Ποτέ δεν κατάλαβα πώς μπόρεσαν αυτοί οι δυο άνθρωποι να ζήσουν μαζί.

Καθόμασταν λοιπόν στο τραπέζι και η μάνα μου της το βγαζε της κοπέλας από τη μύτη.

–Μη σκύβεις, θα καμπουριάσεις... Δεν το πίνουν έτσι το πηρούνι... Δεν βουτάμε το ψωμί στη σάλτσα... Σήκω να φέρεις νερό, δεν βλέπεις που τελείωσε;... Δεν μιλάμε όταν τρώμε... Το μαχαίρι με το δεξί το πιάνουμε... Τις πετσέτες

μετά να τις βάλεις με τ' άπλυτα... Μάζεψε τα ψίχουλα...
Σήκω να φέρεις φρούτα... τα 'πλυνες ή ακόμα;...

Τέτοια ωραία.

Μου ανακατευόταν το στομάχι. Όταν ήταν εδώ η Αννούλα δεν τολμούσε να τα κάνει αυτά τα καμώματα. Τώρα όμως ο πραγματικός της χαρακτήρας ξεδιπλωνόταν σε όλο του το αστικό μεγαλείο.

Ένοιωθα ενοχές απέναντι στο ξένο κορίτσι και προσπαθούσα να βοηθάω την κατάσταση όσο μπορούσα. Όταν έβλεπα πως η Βούλα είχε ξεχάσει να φέρει κάτι στο τραπέζι έσπευδα να το φέρω ο ίδιος –διακριτικά. Ο πατέρας μου το πρόσεξε.

–Είδες που το παιδί κάνει δουλειές, κυρία Πιπή; αστειεύτηκε μια φορά. Για να μη λες...

–Δεν είναι του παιδιού να κάνει δουλειές, απαντούσε εκείνη απότομα. Υπάρχει **άλλος** γι' αυτό εδώ μέσα.

Ένα απόγευμα που ψαχούλευα στο γκαράζ πίσω από κάτι κιβώτια είδα τη Βούλα να έρχεται να καθίσει στα σκαλιά της δίπλα πόρτας κλαίγοντας. Ποιος ξέρει τι της είχε κάνει πάλι η «κυρία»! Κείνη τη στιγμή επέστρεφε η κυρα-Μαρίκα από τον μπακάλη και την είδε. Πήγε και κάθισε κοντά της και την αγκάλιασε από τους ώμους.

–Τι είναι, κορίτσι μου; τη ρώτησε μαλακά. Τι έπαθες;

Η Βούλα σκούπισε τα μάτια με την ποδιά της.

–Τίποτα, κυρία Μαρίκα, είπε. Έτσι...

Η κυρα-Μαρίκα κατάλαβε.

–Μην τη συνερίζεσαι την κυρία Πιπίτσα, της λέει. Δεν είναι κακός άνθρωπος. Λίγο απότομη είναι κάτι φορές. Δεν εννοεί αυτά που λέει.

Η Βούλα σήκωσε το όμορφο πρόσωπό της και την κοίταξε με κείνα τα μεγάλα της φωτεινά μάτια, όπου αντικαθρεφτιζόταν όλη η απελπισία του κόσμου.

–Αν δεν ήταν ο κύριος και ο μικρός, θα είχα φύγει εδώ και καιρό, είπε.

Την αγάπησα κείνη τη στιγμή ακόμα περισσότερο. Το να αντέχει στην καταπίεση της μάνας μου για χάρη μου ήταν κάτι που δεν γινόταν να πάρω ανάλαφρα.

Από τη μέρα εκείνη το έβαλα σκοπό να κάνω τη ζωή της μαζί μας όσο πιο υποφερτή γινόταν και περνούσε από το χέρι μου.

Χωρίς να το καταλάβει της έβαζα, ας πούμε, καραμέλες στην τσέπη της. Ή φύλαγα το γλυκό μου, δήθεν ότι χόρτασα, και της το πάσαρα μετά κρυφά, παρά τις διαμαρτυρίες της. Πάσχιζα να κρατάω το δωμάτιό μου όσο πιο τακτικό μπορούσα, για να μην έχει πολλά να κάνει (έμαθα να στρώνω το κρεβάτι μου!) και το σπουδαιότερο... της έδινα να διαβάσει τα βιβλία μου.

Γιατί της άρεσε το διάβασμα, τρελαινόταν. Κι ας δυσκολευόταν πολύ.

–Μέχρι την Τετάρτη πήγα, μου είπε μια μέρα. Μετά μ' έκοψαν απ' το σχολείο, να με στείλουν στα χωράφια.

–Τυχερή ήσουν, αναστέναξα. Μακάρι και μένα!

–Μα μου άρεσε το σχολείο, είπε. Μ' αρέσει να διαβάζω. Μόνο που είναι πολλές οι λέξεις που δεν ξέρω τι θα πουν.

–Να μου λες εμένα να σου εξηγώ, προσφέρθηκα.

Κοίταξε γύρω της αλαφιασμένη.

–Κι αν το πάρει είδηση η μάνα σου;

Ήταν κι αυτό!

–Κρυφά, της λέω. Όταν έχουμε ευκαιρία.

–Καλά.

Κι έτσι άρχισε η παράνομη διαπαιδαγώγηση της Βούλας. Έγραφε τις λέξεις σ' ένα χαρτί και μου τις έδινε, κρυφά. Εγώ συμπλήρωνα την έννοια τους δίπλα –αν δεν ήξερα καμία άνοιγα λεξικό– και της πάσαρα το χαρτί πάλι κρυφά.

Για κρυφό σχολειό μιλάμε!

Αλλά το ωραιότερο και το πιο ευχάριστο απ' όλα ήταν όταν της διάβαζα.

Αυτό ξεκίνησε ένα απόγευμα που η μάνα μου έλειπε σε μια επίσκεψη. Έξω παίζαμε μπάλα και πετάχτηκα στην κουζίνα να πω νερό. Η Βούλα ήταν στρωμένη στο τραπέζι μ' ένα από τα βιβλία μου και το χαρτί με τις άγνωστες λέξεις δίπλα.

–Πώς διαβάζεται αυτό; με ρώτησε.

Πήρα το βιβλίο και της διάβασα την πρόταση.

–Α, διαβάζεις πολύ ωραία, μου είπε. Μ' αρέσει έτσι όπως τονίζεις τις λέξεις θεατρικά. Είναι όπως στο ραδιόφωνο.

Κολακεύτηκα.

–Θες να σου διαβάσω λίγο; της πρότεινα.

–Μα... δεν παίζεις έξω;...

–Δεν πειράζει... Παίζω μετά.

Πήραμε το βιβλίο και πήγαμε να καθίσουμε στο καναπέ της τραπεζαρίας, μπροστά στο παράθυρο. Εννοείται πως η περιοχή για τη Βούλα ήταν απαγορευμένη.

Άρχισα να της διαβάζω κι εκείνη άκουγε με μια έκφραση υπέρτατης ευτυχίας ζωγραφισμένη στο όμορφο πρόσωπό της. Περάσαμε έτσι όλο το απόγευμα, ως τη στιγμή που ακούσαμε την καγκελόπορτα ν' ανοίγει τρίζοντας, προαναγγέλλοντας την επιστροφή της «κυρίας» του σπιτιού, οπότε σκορπίσαμε στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, αλαφιασμένοι και με την ψυχή στο στόμα. Λες και διαπράξαμε έγκλημα και φοβόμασταν μην μας πιάσουν.

Έκτοτε παραμονεύαμε τις ευκαιρίες που μας δίνονταν πώς και πώς. Τρέχαμε στον καναπέ, με το βιβλίο, η Βούλα μ' αγκάλιαζε από τους ώμους, έγερνα πάνω της και διάβαζα... διάβαζα... ταξιδεύοντας μαζί της σε κόσμους αλλιώτικους, όπου δεν υπήρχαν «κυρίες» και «δούλες» κι όπου η αγάπη ήταν το κυρίαρχο συναίσθημα.

Ήταν ο μοναδικός άλλος άνθρωπος, εκτός της Αννού-
λας, σ' αυτό το σπίτι που ένιωσα «δικό μου». Υποσυνείδητα
(ίσως όχι και τόσο υποσυνείδητα) είχα κάνει μια σημείωση,
όταν μεγάλωνα να την παντρευόμουν. Θα κάναμε τις δου-
λειές του σπιτιού μαζί, για να μην κουράζεται, και μετά θα
της διάβαζα με τις ώρες ξαπλωμένος στην αγκαλιά της. Κι
εκείνη σε κάθε σελίδα θα με φιλούσε, όπως στα έργα, κι όλα
θα ήταν φωτεινά και υπέροχα.

Αλλά...

...τίποτα δεν κρατάει για πάντα, ιδίως η ευτυχία. Αυτό
έμελλε να το μάθω πολύ νωρίς –κι άγαρμπα.

Κάποιος στο γκουβέρνο αποφάσισε κι έβγαλε έναν
νόμο. Όπου όλα τα παιδιά της υπαίθρου, που δεν είχαν τε-
λειώσει το Δημοτικό, λέει, όφειλαν να επιστρέψουν στα
θρανία. Η Βούλα έπρεπε να γυρίσει στο χωριό της.

Η «κυρία» πυρ και μανία.

–Τι να το κάνει το σχολείο, το χωριατάκι; έλεγε φρου-
μάζοντας στις φίλες της. Στα χωράφια θα σκάβει έτσι κι αλ-
λιώς.

–Αχαριστία, Πιπίτσα μου! Αυτή είναι η αχαριστία!

–Μεγάλο πρόβλημα οι υπηρεσίες σήμερα.

–Δεν βρίσκεις πια...

–Πού πάει ο κόσμος!...

–Στην καταστροφή.

–Έρχεται η δευτέρα Παρουσία.

–Σοβιετία γινήκαμε!

Την αποχαιρέτησα χαρίζοντάς της ένα πολύ ωραίο βι-
βλίο, δεμένο και με υπέροχη εικονογράφηση, που άρεσε και
στους δυο μας, τις «Περιπέτειες του Ρομπέν των Δασών».

–Για να με θυμάσαι, είπα.

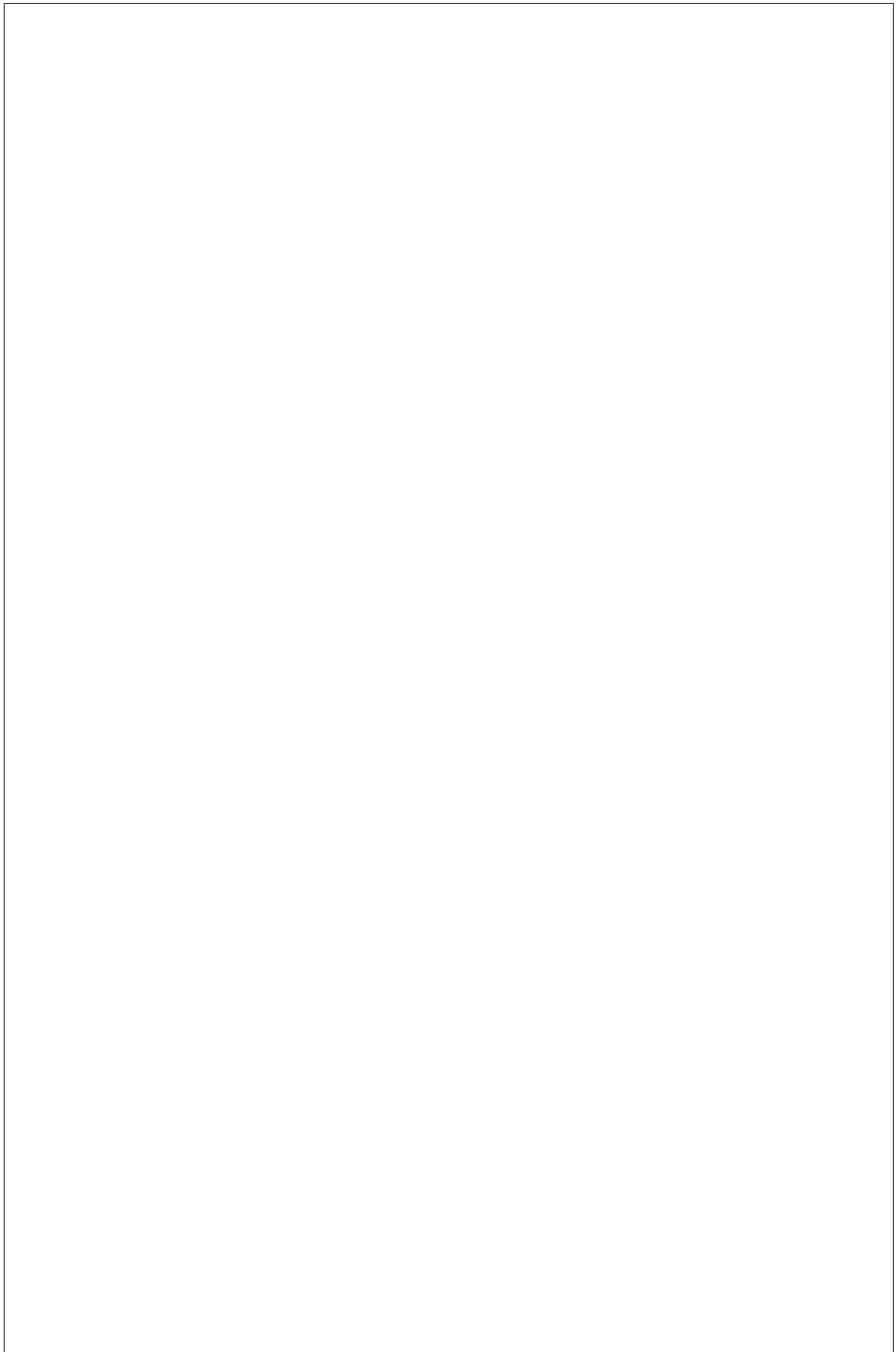
–Θα σε θυμάμαι και χωρίς το βιβλίο, απάντησε.

Μ' αγκάλιασε και με φίλησε και στα δυο μάγουλα. Κατέβασα το κεφάλι για να κρύψω τα μάτια μου που είχαν πλημμυρίσει στα δάκρυα.

–Να πας να πλυθείς, μου είπε μετά η μάνα μου. Δεν ξέρουμε τι αρρώστιες κουβαλάει ο καθένας.

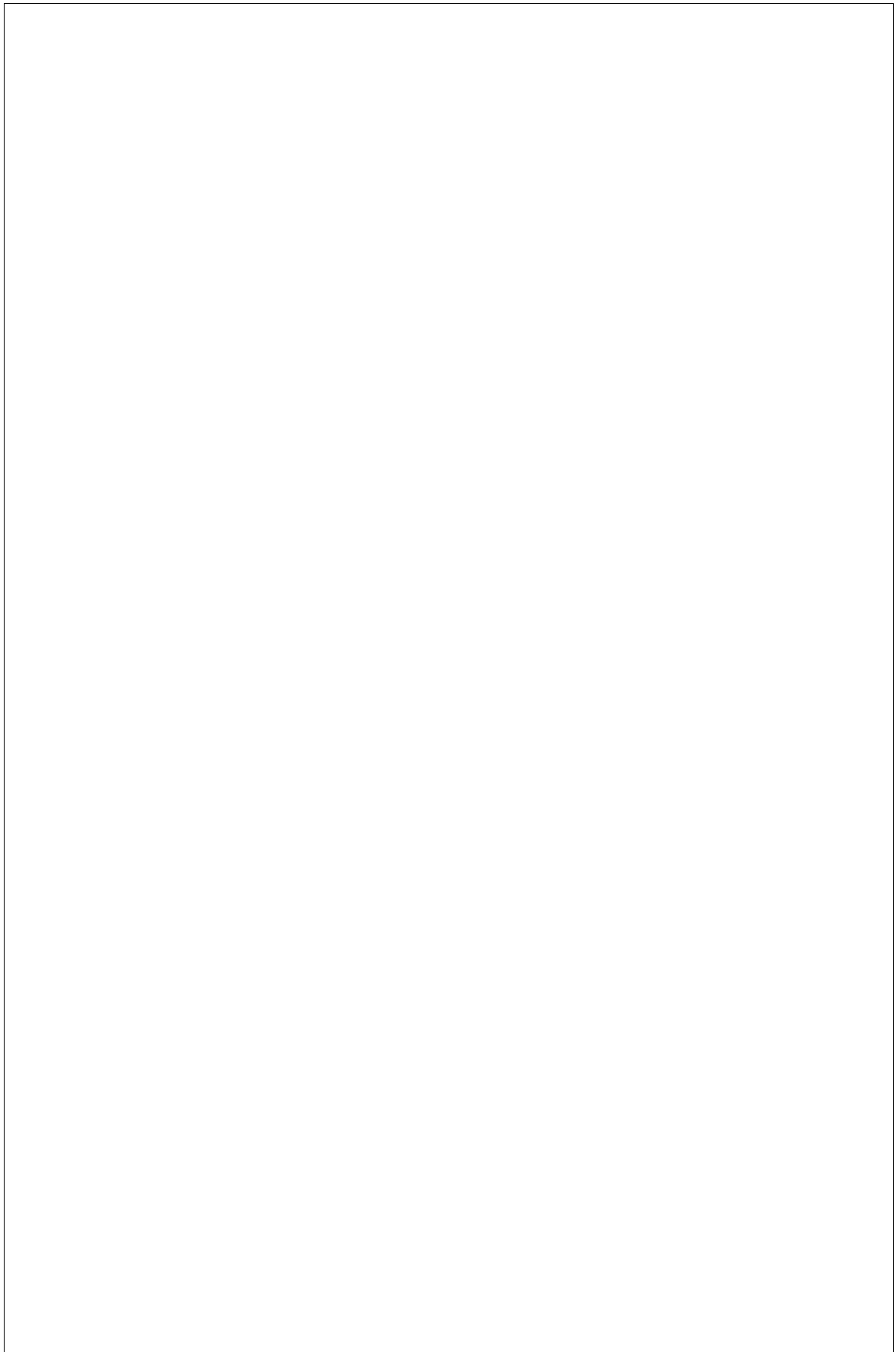
Δεν υποπτευόταν καν ότι την αρρώστια τη φοβερή και την ανίατη, της απανθρωπιάς, εκείνη την κουβαλούσε.

Οι Ουρανοί δεν είναι Δινοί μας

Πρώτη Γυμνασίου. Μεγάλος πια και με τη βούλα! Τότε μπαίναμε με εξετάσεις. Εξετάσεις της πλάκας δηλαδή, ίσα να βρισκόμαστε σε δουλειά και να ταλαιπωρούμε έτι περαιτέρω τους ήδη ταλαιπωρημένους, από έξι χρόνια καταναγκαστικά στο Δημοτικό, γαλεριάνους πισιρικάδες.

Δεν τα πήγα καλά.

Δηλαδή... πρώτος μπήκα, με 18.8, αλλά για τον πατέρα μου αυτό ήταν μια αποτυχία, μια απογοήτευση, ένα ακόμα πικρό ποτήρι ανάμεσα στα τόσα που τον πότιζα ανελλιπώς.

–Τα αναθρέφεις, τα μεγαλώνεις, κάνεις θυσίες, να μην τους λείπει τίποτα... το βούτυρό τους το φρέσκο, η μπριτζόλα τους, τα ρούχα τους, τα παπούτσια τους... και νά το ευχαριστώ! Σε ποτίζουν φαρμάκι! έλεγε αναστενάζοντας σπαραξικάρδια.

–Μα... τι έκανα; απορούσα εγώ (και με το δίκιο μου για μια φορά).

–Τι έκανες; Έχεις, βρε, μούτρα και μιλάς; Τι έκανες; Το ότι απέτυχες οικτρά δεν το αντιλαμβάνεσαι; Τόσο αναίσθητος είσαι πια;

–Απέτυχα που μπήκα πρώτος; εξακολουθούσα ν' απορώ εγώ (και πάλι με το δίκιο μου).

–Πρώτος!... Φαντάζομαι τι ντενεκέδες θα ήταν οι άλλοι! Χατιρικά σας πέρασαν, από φιλανθρωπία.

–Με δεκαοχτώ κι οχτώ;!!!

–Να σου αστράψω μια ανάποδη να σου πω εγώ! Που έχεις το θράσος και μου βγάζεις γλώσσα! Ακούς εκεί!... **Δεκαοχτώ!** (Αυτό ειπωμένο με άμετρη περιφρόνηση).

–Δεκαοχτώ κι οχτώ, διόρθωσα.

–Τον κακό σου τον καιρό!

–...που είναι άριστα, συμπλήρωσα.

–Μωρ’ τι μας λες; Άριστα! Και το είκοσι τι είναι; Λίαν Καλώς;

–Στο Γυμνάσιο το δεκαοχτώ είναι άριστα, μπαμπά.

–Δεκαοχτώ πήγε η πίεσή μου μ’ αυτά που ακούω. Θα με ξεκάνεις, παλιόπαιδο! Θα με ξεκάνεις. Και σας λέω, βρε... δεν σας το λέω;... μη με στενοχωρείτε. Το δεκαοχτώ είναι ότι και το οχτώ στο Δημοτικό.

–Μα...

–Μάξι και ξερός! Βρε, μη με στενοχωρείτε... Και να ξέρεις... ο θεός όλα τα συχώρεσε, την αχαριστία ποτέ.

Δεν θα είχαμε καλά ξεμπερδέματα. Γιατί αν το 18.8 ήταν αποτυχία, στο Γυμνάσιο, που βάζαν τους βαθμούς με το σταγονόμετρο, φαντάζομαι τι θα γινόταν αργότερα έτσι κι έφερνα κανένα 17!

Που θα πει πως μπήκα στη Μέση Εκπαίδευση με άγχος κι ενοχές (καλά, μην υπερβάλουμε κιόλας, έτσι πρέπει να πω). Γιατί δεν είχα αυταπάτες. Μέχρι να μας μάθουν οι καθηγητάδες και μέχρι να εξοικειωθούμε με τα καινούργια μαθήματα θα γίνονταν πολλές στραβές. Ήξερα ήδη από τους κατά ένα χρόνο αρχαιότερους, Σταύρο, Γιώργο, Βάσο, Κούλη, αλλά και τον Τάσο, που ήταν αυτός στις μεγάλες τάξεις, ότι το Γυμνάσιο κάθε άλλο παρά με βόλτα στο πάρκο έμοιαζε. Για να τοιμήσεις βαθμό έπρεπε να κάνεις τάμα σε άγιο, το διάβασμα δεν έφτανε. Κι έτσι και σ’ έπαιρνε με κακό μάτι κάνας καθηγητής... ε, ρε, γλέντια!

* * *

Μια βδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων δεχτήκαμε την επίσκεψη δυο αξιωματικών της Αεροπορίας, που μπήκαν στην τάξη συνοδευόμενοι από τον υποδιευθυντή, τον Σερίφη, όπως τον λέγαμε, γιατί περιπολούσε παντού φορώντας μια καφέ ρεπούμπλικα κι αγριοκοιτάζοντας όποιον κι ότi κουνιόταν.

Τι είχε συμβεί;

Κάποιος εκεί πάνω –στο γκουβέρνο, όχι στον ουρανό– είχε τη φαινή ιδέα να ξεκινήσει στρατιωτικά σχολεία και στην Ελλάδα, κατά το πρότυπο της Αμερικής. Σκοπός τους θα ήταν να ετοιμάσουν επαρκώς λοβοτομημένους υποψήφιους για τις Στρατιωτικές Σχολές, των Ευελπίδων, των Ικάρων και των Ναυτικών Δοκίμων. Η αρχή είχε αποφασιστεί να γίνει από την Αεροπορία κι ανάλογα με το πώς θα απέδιδε το μέτρο –δεν απέδωσε– θα προχωρούσαν και στα υπόλοιπα δύο όπλα.

Οι αξιωματικοί-πλασιέ μας εκθείασαν με θαυμαστή ευγλωττία τα πλεονεκτήματα της ένστολης σταδιοδρομίας, μας τόνισαν τι μεγάλη τιμή θα ήταν να σκοτωθούμε για την πατρίδα (τους Ωνάσηδες, τους Νιάρχους, τους Ανδρεάδηδες, τους Μποδοσάκηδες, τους Βαρδινογιάννηδες δηλαδή) και πώς η ζωή μας –πριν σκοτωθούμε– θα αποκτούσε νόημα, χωρίς να υπολογίσουμε και την οικονομική εξασφάλιση καθώς και την αναπόφευκτη κοινωνική αναγνώριση και αποδοχή.

Ποιος από μας ήθελε να γίνει πιλότος;

Όλα τα χέρια των αγοριών, πλην δυο-τριών λαπάδων, τινάχτηκαν ψηλά.

Α, ωραία! Εύγε και συγχαρητήρια για την αποφασιστικότητα, την προθυμία μας και πάνω απ' όλα για τον άκρατο πατριωτισμό μας. Όμως... θα έπρεπε να καταλάβουμε πως δεν γίνεται να επιλεγούμε όλοι, ε;... Μόνο οι καλύτεροι. Αξιοκρατία. Έτσι πάει. Και βέβαια θα έπρεπε να είμεθα άπταιστοι και στο θέμα της υγείας. Δεν νοείται επ' ουδενί

αεροπόρος –και μάλιστα **Έλληνα** αεροπόρος– ελαττωματικός. Σωστά; Βεβαίως. Οπότε τι πρέπει να κάνουμε; Μα να διαχωρίσουμε τα πρόβατα από τα ερίφια. Και προς τούτο οφείλουμε να επικαλεστούμε τη βοήθεια των ειδικών. Και ποιος είναι ειδικός επί του προκειμένου; Μα ο επιστήμων ιατρός φυσικά. Αυτός θα μας πει ποιος μας κάνει και ποιος όχι. Μα να μην ανησυχούμε... οι εξετάσεις στις οποίες θα υποβληθούμε είναι εντελώς ανώδυνες... Όχι, όχι, δεν έχει ενέσεις και τέτοια... Μια απλή εξέταση.

Όμως...

Για να κινηθεί η διαδικασία αυτή τι άλλο χρειάζεται; Μα βεβαίως η έγκριση του γονέως ή του κηδεμόνος. Αυτό ορίζει ρητώς ο κανονισμός. Όσοι λοιπόν εξ' ημών εξασφαλίσουν τη γονική συγκατάθεση, αύριο... κλπ. κλπ.

Όπου μας μοιράστηκαν πολυγραφημένες (δεν υπήρχαν φωτοτυπικά τότε) φόρμες τις οποίες θα επιστρέψαμε, όσοι από μας εξασφάλιζαν τη γονική συναίνεση, δεόντως υπογεγραμμένες ίνα μετάσχουμε στις περαιτέρω διαδικασίες.

Από την έκφραση των συμμαθητών υποψηφίων αεροπόρων συμπέρανα ότι κι απ' αυτώνών το μυαλό οι ίδιες απαισιόδοξες σκέψεις περνούσαν. Δεν υπήρχε περίπτωση να βάλει τζίφρα ο πατέρας σε τέτοιο χαρτί. Κι αν –πες ότι γινόταν ένα θαύμα– υπέγραφε η αόκνως караδοκούσα Ελληνίδα μάνα θα το ακύρωνε την ίδια στιγμή, με τις γνωστές συνοπτικές κι ακαριαίες διαδικασίες, που περιλάμβαναν: τσιριχτά, ολολυγμούς, μοιρολόγια, κατάρες, λιγοθυμίες και «καρδιακές προσβολές». Χαμένοι από χέρι ήμασταν οι συνάδελφοι ιπτάμενοι.

Δεν είχα αυταπάτες. Ήξερα ποια θα ήταν η γονική απάντηση. Για να βεβαιωθώ όμως και για να έχω την εκ κατασκευής και κλίσης παραβατική μου συνείδηση ήσυχη αποφάσισα να διενεργήσω μια διακριτική βολιδοσκόπηση.

Διπλάρωσα τεχνηέντως τον πατέρα μου όπως διάβαζε συνοφρυωμένος και μουρμουρίζοντας κάθε τόσο «Α, ρε, Άρης που σας χρειάζεται!» τη βραδυνή του εφημερίδα, εξ' Αθηνών.

–Βρε μπαμπά... Αν σου έλεγα ότι θέλω να γίνω αεροπόρος...

–Τι;... Ποιος;...

–Εγώ. Λέμε τώρα... αεροπόρος...

–Χμμμ... Άσε να έρθει πρώτα εκείνη η στιγμή και βλέπουμε. Ποιος ξέρει πού θα σε βάλουν... Μπορεί και στο Ναυτικό...

Μάλλον μιλούσαμε για διαφορετικά πράγματα ο κα-
θένας.

–Όχι για τη θητεία... Αφ' εαυτού μου... Ως επάγγελμα...

–Τι αφ' εαυτού σου;... Επάγγελμα;... Αεροπόρος;

–Ναι...

–Μην ακούω βλακείες βραδιάτικα. Εσύ θα γίνεις Μηχα-
νολόγος-Ηλεκτρολόγος.

–Αφού είμαι σκράπας στα μαθηματικά.

–Θα στρωθείς να διαβάσεις και θα γίνεις άριστος. Τι θα
πει...

Ο πατέρας μου έκανε από μνήμης τριψήφιους πολλα-
πλασιασμούς και διαιρέσεις. Του ήταν αδύνατο να κατα-
λάβει ότι κάποιος δεν έπαιρνε τα νούμερα.

–Πες ότι επιμένω... Να γίνω αεροπόρος.

–Με δυο φούσκους να δεις για πότε ξε-επιμένεις.

Δεν με είχε αγγίξει ποτέ, αλλά χρησιμοποιούσε την απει-
λή αφειδώς, σαν να με χειροτονούσε καθημερινώς κι εγώ
πια έτρεμα από το φόβο μου και στην ιδέα ακόμα.

–Δηλαδή... δεν θα υπέγραφες για να πάω στη Σχολή
Ικάρων;

–Ούτε γι' αστείο.

Αυτό ακριβώς που πίστευα κι ο ίδιος.

Πάντως είδατε. Εγώ ρώτησα. Ήμουν εντάξει.

Η υπογραφή του πατέρα μου ήταν δύσκολη. Όλο φιοριτούρες και τσαλίμια, υπουργική. Και την πιο δύσκολη υπογραφή όμως το προικισμένο χέρι την καταφέρνει, όταν υπάρχει χρεία κι αποφασιστικότητα. Κι όχι που να το παινευτώ, αλλά το δικό μου χέρι κάπως έτσι ήταν.

Υπογράφηκε λοιπόν το πολυγραφημένο έντυπο και για μεγαλύτερη εγκυρότητα κοτσάρισα και μια σφραγίδα που είχε ο πατέρας μου στο γραφείο του και ήμουν εντάξει.

Αν όλα πήγαιναν καλά –που θα πήγαιναν– θα βρισκόταν προ τετελεσμένου γεγονότος. Αν μη τι άλλο θα ντρεπόταν να δείξει έλλειμμα πατριωτισμού. Έτσι νόμιζα. Κούνια που με κούναγε! Αλλά αν ξεκινάς τη ζωή σου όντας απαισιόδοξος πού πας; Πουθενά δεν πας και κάνεις αυτό που θέλουν οι άλλοι, όχι αυτό που επιτάσσει η καρδιά και η κλίση σου.

Όταν παρέδωσα το έγγραφο στους αξιωματικούς φανταζόμουν ήδη τον εαυτό μου ιπτάμενο. Σαν τον Ερροφλύν στο «Dawn Patrol» ένα πράγμα. Με το λευκό κασκόλ, τη δερμάτινη κάσκα και φυσικά το μουστακάκι!

Το περίεργο ήταν που βρέθηκαν κι άλλοι πεντέξι να έχουν εξασφαλίσει την πατρική συναίνεση!!! Εκτός κι αν... Εκτός κι αν υπήρχαν κι άλλα επιδέξια χέρια στην τάξη πλην του δικού μου και δεν το ήξερα.

Μας φόρτωσαν το λοιπόν σ' ένα λεωφορείο της Αεροπορίας, μαζί με συνυποψήφιους κι από τα άλλα Γυμνάσια και μας πήγαν στο αεροδρόμιο. Όταν φτάσαμε δυο συνάδελφοι μόλις απογειώναν τα αεριωθούμενα τους με σαματά και περηφάνια. Εντός ολίγου θα είχα κι εγώ το δικό μου. Ε, ρε μεγαλεία!

Η εξέταση θα λάβαινε χώρα στο ιατρείο της εκεί Πτέρυγας Μάχης. Μας βάλαν στη σειρά κι ένας κοντός, καραφλός με άσπρη ιατρική ποδιά πέρναγε και μας αφουγκραζόταν μ' ένα στηθοσκόπιο ενώ πίσω του ένας νοσοκόμος σημείωνε αυτά που του έλεγε.

Από την αρχή το πράγμα δεν πήγε καλά.

–Εσύ δεν κάνεις, μου λέει ο επιστήμων χωρίς να μ’ εξετάσει καν.

Πάγωσα ολόκληρος.

–Γιατί; ρωτάω.

–Είσαι ψηλός.

Και ήταν αυτό ελάττωμα;!!!

–Και τι πειράζει;

–Πειράζει. Γιατί τα αεροπλάνα δεν έχουν χώρο. Χρειάζονται κοντοί, για να χωράνε.

–Και δεν είμαι εγώ αρκετά κοντός;

–Πόσων χρονών είσαι;

–Εεεε... στα δεκατρία.

Ο γιατρός στράφηκε στον βοηθό του.

–Μέτρησέ τον, ρε Μπάμπη, του λέει.

Με μετράει ο Μπάμπης (με μεζούρα χειρός!!! αν είναι δυνατόν!).

–Ένα εβδομηνταπέντε, λέει.

Ο επιστήμων κούνησε το κεφάλι αποδοκιμαστικά.

–Αν στα δεκατρία είσαι ένα εβδομηνταπέντε, στα είκοσι θα είσαι δυο μέτρα, μου κάνει. Πού θα βρούμε αεροπλانو να σε χωράει;

–Τι, για κοντούς τα φτιάχνετε τα αεροπλάνα, του λέω εγώ τσαντισμένος.

–Δεν ξέραμε να τα κάνουμε για ξέγκλαρους!

–Δεν θα ψηλώσω άλλο, του υπόσχομαι (στην απελπισία μου).

–Πού το ξέρω εγώ αυτό;

Σωστά.

Είχα ένα τελευταίο επιχείρημα.

–Στα ΛΟΚ τους παίρνουν ψηλούς, του πετάω για να τον πικάρω (ε, μα τον ζουμπά!).

–Να πας στα ΛΟΚ τότε.

Την κατάσταση έσωσε ένας αξιωματικός με πολλά σειρήνια, που άκουσε τη στιχομυθία. Ανώτερος θα ήταν.

–Τι συμβαίνει, κύριοι; ρωτάει με τον αέρα του αφεντικού.

–Τούτος εδώ είναι ψηλός, λέει ο κοντός.

–Κι εγώ ψηλός είμαι, κύριε συνάδελφε, του λέει ξερά ο μεγάλος. Δεν μας έκανε όλους κοντούς ο καλός θεός βλέπετε.

–Μα...

–Προχωρείστε στην εξέταση παρακαλώ.

–Μάλιστα, κύριε επισημναγέ.

Μετά μας κοίταξαν τ' αυτιά, τον λαιμό... μας μέτρησαν τα δάχτυλα... Κανένα πρόβλημα εδώ. Και ήρθε η ώρα του οφθαλμιάτρου.

Με καθίζει ο καλός άνθρωπος σε μια καρέκλα και στον απέναντι τοίχο... στο βάθος... πολύ στο βάθος... απελπιστικά στο βάθος υπήρχε ένας πίνακας με σειρές γραμμάτων διαφορετικού μεγέθους. Πάνω τα μεγάλα και μικραίνουν προς τα κάτω, ώσπου γίνονταν αόρατα.

Δείχνει μ' ένα χάρακα ένα γράμμα στις μεσαίες σειρές.

–Αυτό τι είναι; με ρωτάει.

Χμμ... Γράμμα είναι αυτό, τι να είναι; Αλλά τι γράμμα;... Εδώ σε θέλω!

Γιατί από το Δημοτικό ακόμα με τον πίνακα είχα ένα πρόβλημα. Τάξη με τάξη πήγαινα κι από ένα θρανίο κοντύ-τερα και πάλι με χίλια ζόρια έβλεπα. Αλλά σιγά μην το μολούσα! Τι, γυαλάκιας θα γινόμουν;

–Τι είναι αυτό εδώ; ξαναρωτάει ο οφθαλμιάτρος.

Μάλιστα. Μισοκλείνοντας τα μάτια... μοιάζει με Άλφα...

μπορεί να είναι Λάμδα... ή Δέλτα... δεν αποκλείουμε και το Όμικρον...

–Νι, του λέω αποφασιστικά.

–Χμμμ... Κι αυτό; (παραδίπλα).

–Κάπα;...

Πάει τον χάρακα πιο πάνω, στα μεγάλα.

–Εδώ;

Μακάρι να ΄ξερα. Άντε, τυχαία...

–Ήτα.

–Μεγάλη ήττα πράγματι, συμφώνησε ο άνθρωπος. Φο-
ράς γυαλιά;

–Ποιος εγώ; Όχι. Τι να τα κάνω;

–Κακώς.

Μου δείχνει ένα στην πάνω-πάνω σειρά.

–Αυτό;

–Ωμέγα;

–Όχι.

Άφησε τον χάρακα σ' ένα τραπέζι και πήρε να σημειώνει
κάτι σ' ένα χαρτί.

–Τελειώσαμε, μου λέει.

–Πέρασα; ρωτάω με αγωνία.

–Πέρασες;... Μα δεν βλέπεις Χριστό, παιδάκι μου!
Στραβό πιλότο θα βάλουμε στ' αεροπλάνα; Σαν ανέκδοτο
ακούγεται.

–Βλέπω, του λέω αποφασιστικά.

–Τι βλέπεις; Αφού δεν είδες κανένα γράμμα.

–Έχω πάθει μόλυνση στα μάτια και γι' αυτό, του εξηγώ.
Βλέπω θαμπά γιατί μου βάζουν σταγόνες. Είναι το φάρμα-
κο.

Ο γιατρός φάνηκε να το σκέφτεται.

–Δεν σε πιστεύω, μου λέει στο τέλος. Αλλά για να μη σε αδικήσω, αν, μια στο εκατομμύριο, λες αλήθεια, δεν θα σε κόψω τώρα.

Ανάσανα με ανακούφιση.

–Θα σε κόψω μεθαύριο που θα ξανάχουμε εξέταση υποψηφίων, συμπληρώνει.

–Μάλιστα.

–Και μην ξεχνάς να βάζεις τις... σταγόνες, μου πέταξε καθώς έβγαινα.

Με τσακισμένο ηθικό επέστρεψα στην καθημερινότητα της ρουτίνας και της μετριότητας, από την οποία δεν έβλεπα να ξεφεύγω.

Αλλά δεν το 'βαλα κάτω.

Στην αγορά, δίπλα στο μπαρμπέρικο του Πάτροκλου (άλλη περίπτωση κι αυτός!) υπήρχε ένα κατάστημα οπτικών. Ο μαγαζάτορας, ο κύριος Φώτης, ήταν φίλος του πατέρα μου, από κει ψώνιζε τα γυαλιά του καθώς και της μάνας μου.

–Μας βάλαν μια εργασία στο σχολείο, του λέω. Μπορώ ν' αντιγράψω τον πίνακα εξέτασης που έχετε;

–Γιατί να μπεις στον κόπο; μου λέει γελώντας ο καλός άνθρωπος. Θα σου δώσω ένα διαφημιστικό προσπέκτους, απ' αυτά που μας στέλνουν δωρεάν. Τον έχει έτοιμο και τυπωμένο εκεί.

Κάθισα με τις ώρες και τον αποστήθισα.

Όταν παρουσιάστηκα και πάλι στον οφθαλμίατρο της Αεροπορίας μπορούσα να τον απαγγείλω απέξω κι ανακατωτά (κυριολεκτικά).

–Πέρασε η μόλυνση; με ρωτάει ο γιατρός με μια υποψία ειρωνείας στη φωνή.

–Πέρασε, πέρασε.

–Ωραία... Διάβασέ μου αυτή τη γραμμή...

Πέμπτη από πάνω. Νεράκι ο δικός σου!

–Φ-Ε-Λ-Ο-Π-Ζ-Δ.

–Και την πιο κάτω...

–Λ-Ε-Φ-Ο-Δ-Π-Σ-Τ.

–Τη δεύτερη από πάνω...

–Λ-Π-Ε-Ρ.

–Την τελευταία...

–Π-Ε-Σ-Ο-Λ-Γ-Φ-Τ-Α.

Ο γιατρός άφησε τον χάρακα κι έπιασε το μπλοκάκι του.

–Έχουμε πρόοδο βλέπω, είπε γράφοντας.

–Εμ, δεν είπαμε; κορδώθηκα εγώ. Πέρασε η μόλυνση και τώρα τα βλέπω όλα λαμπίκο.

–Μόνο που σου άφησε κουσούρι.

–Τι κουσούρι;

–Μου διάβασες τον πίνακα που είχαμε την προηγούμενη φορά. Αυτός εδώ είναι διαφορετικός.

Αυτά είναι! Άμα δεν σε θέλει η άτιμη η τύχη, δεν σε θέλει! Πάει το όνειρο, πάει το λευκό κασκώλ, πάει η κάσκα, πάει το μουστακάκι αλά Ερροφλύν, πάνε όλα!

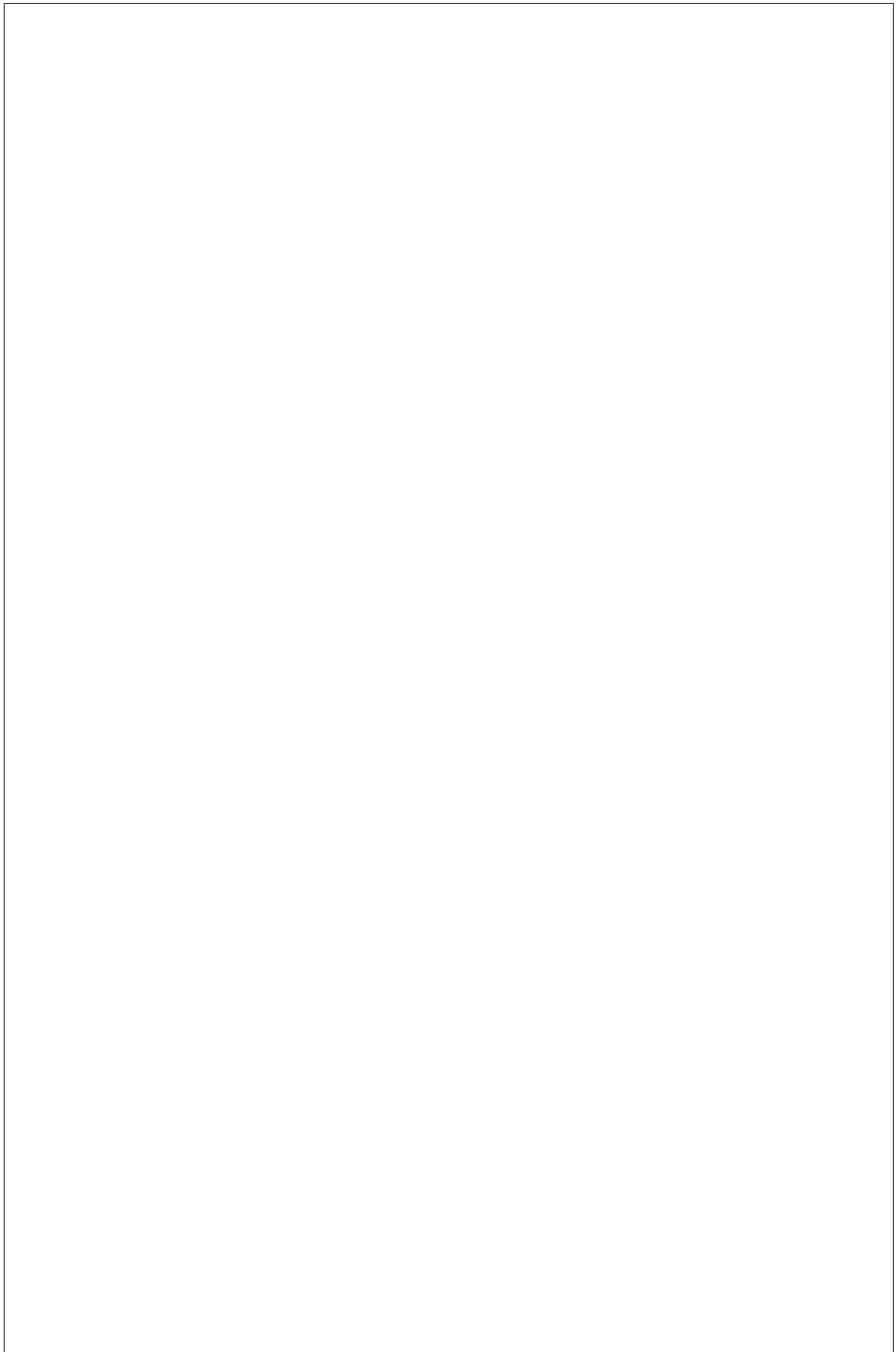
–Να φορέσεις γυαλιά, μου συνέστησε ο γιατρός ξεπροβοδίζοντάς με. Δεν βλέπεις την τυφλαμάρα σου. Θα τρακάρεις σε κάνα στύλο της ΔΕΗ καμιά μέρα και θα του ζητήσεις συγγνώμη.

Ένα σμήνος αεριωθούμενα πετούσε φιγουρατζίδικα πάνω από τον διάδρομο προσγείωσης τη στιγμή εκείνη. Μέσα βρίσκονταν κάτι ζουμπάδες με γουρλωτά μάτια που καμιά σχέση δεν είχαν με τον Ερροφλύν στο «Dawn Patrol».

Ο Γιώργος Θαλάσσης Ζει !

Στις σχολικές εκθέσεις τα κατάφερνα καλά. Είχα, ευτυχώς, από πολύ νωρίς κατανοήσει τι ακριβώς περίμεναν οι δάσκαλοι να διαβάσουν και τους το σερβίριζα, ψευδόμενος ανερυθρίαστα (ένα περίεργο πράγμα λοιπόν... ενώ στην καθημερινότητα μου ήταν αδύνατον να πω ψέματα, με ολέθριες συχνά για μένα συνέπειες, στο χαρτί δεν είχα κανένα πρόβλημα ν' αραδιάζω φούμαρα στη σειρά) και προκαλώντας την ευμένεια των παιδαγωγών, που είχαν αναλάβει να μας στραβώσουν, και που συχνά εκδηλωνόταν με συγχαρητήρια τηλεφωνήματα στον ευτυχή πατέρα, ο οποίος βεβαίως καμάρωνε.

–Γιάννη, ο γιος σου μας συγκίνησε, το παλιόπαιδο! Είμαστε όλοι εδώ στο γραφείο και διαβάζουμε την έκθεση που έγραψε με θέμα «Η Μάνα». Να σου ζήσει! Μια λέξη μόνο: συγχαρητήρια!

Όποιος έχει διαβάσει τις ιστορίες μου από κείνη την εποχή θα ξέρει ότι η σχέση που είχα εγώ με τη μάνα μου κάθε άλλο παρά ιδανική θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Δεν την πήγαινα –με τίποτα– και δεν με πήγαινε, άλλο αν δεν είχε ποτέ το σθένος, την ειλικρίνεια και την παληκαριά να το παραδεχτεί. Όταν όμως έπεσε θέμα στην έκθεση (στην Τετάρτη αυτό) «Η Μάνα» κατάλαβα ότι θα έπρεπε ν' αραδιάσω εκεί μέσα κάθε στερεότυπο και κάθε μπαρούφα που παιδιόθεν μου ξεφούρνιζαν, ώστε να αναστείλουν εντε-

λώς την όποια λειτουργία σκέψης και κρίσης θα ήμουν ικανός να κάνω, βασιζόμενος πάνω σ' αυτά που βίωνα, που έβλεπα και που αντιλαμβανόμουν. Οπότε... συγχαρητήρια!

Στο θέμα «Η Πατρίδα μου», εγώ, ο εκ γενετής άπατρις, που ενστικτωδώς ένιωθα πως οι πατρίδες και τα σύνορα μόνο δεινά μπορούν να προκαλέσουν, σε όφελος πάντα εκείνων που εκμεταλλεύονται αυτές τις «προαιώνιες αξίες», έγραφα έναν διθύραμβο που θα προκαλούσε δέος και στον πιο σκληροτράχηλο κι ανεγκέφαλο πατριδοκάπηλο. Συγκίνηση... συγχαρητήρια... εύγε!... άριστα!

Όταν μας βάλαν γράφουμε για τα αγαθά της αποταμίευσης, εγώ πάλι, που δεν είχα τον παραμικρό σεβασμό για το χρήμα και που θα τσάκιζα το συντομότερο ότι δραχμοδεκαρούλες ξέπεφταν στα χέρια μου, εξυμνούσα την τσιγκουνιά, την καρμοιριά, τη σοφία του μέρμηγκα, λες και ήμουν γεννημένος τραπεζίτης. Εννοείται... συγκίνηση... τηλέφωνα... συγχαρητήρια... Άριστα!

—Έχει όμως πέννα, το άτιμο!

Ναι, έχει πέννα για να σας χαϊδεύει τ' αυτιά μ' αυτά που θέλετε ν' ακούτε. Έτσι όμως και ξέφευγε λίγο...

Ξέφυγα την ίδια χρονιά που έπλεξα το κάλπικο εγκώμιο της μάνας. Μέσα σε μια ανάσα βρέθηκα από τον Όλυμπο των θεών στα Τάρταρα των διαβόλων κι ακόμα παρακάτω. Γιατί;

Μας έβαλαν σαν θέμα «Το Έπος του ΟΧΙ». Όπου, κατά τη συνήθειά μου, κέντησα πάλι, αλλά όχι με τρόπο αποδεκτό από τους κριτές μου τη φορά αυτή.

Ο πατέρας μου δεν μιλούσε ποτέ πολιτικά. Νομίζω πως από ιδιοσυγκρασία μισούσε πολιτική και πολιτικούς —το κληρονόμησα. Κάποιες φορές όμως του ξέφευγαν κουβέντες που τα γυμνασμένα μου αυτιά άρπαζαν στον αέρα. Η περίπτωση του δικτάτορα Μεταξά ήταν μια απ' αυτές τις εξαιρέσεις. «Σκατόψυχο» τον ανέβαζε, «κομπλεξικό» τον κατέβαζε.

—Ποιο «όχι» είπε ο κοντοστούπης, την πίστη μου μέσα;!

εξεγειρόταν σε κάθε «επέτειο». Τα ίδια πιστεύω είχε με τους Φασίστες και τους Ναζήδες. Ο λαός το είπε το «όχι», αυτός που πολέμησε μέσα σε κακουχίες απεριγράπτες και χωρίς μέσα... κι αν δεν μας πρόδιναν οι δικοί μας, οι δωσίλογοι, θα τους είχαμε πετάξει τους Ιταλιάνους στη θάλασσα, μαζί με τα φτερά τους.

Δεν τα είπα ακριβώς έτσι στην έκθεση, μου έκοβε μέχρι εκεί, το νόημα όμως ήταν το ίδιο.

Και είπα κι άλλα, χειρότερα, ως απεδείχθη.

«Το Έπος της Αλβανίας το έγραψε με τις ξιφολόγχες ο λαός που πολέμησε κι όχι οι πολιτικάντηδες από τα γραφεία της Αθήνας, και είχε μια λαμπρή συνέχεια με τη μεγαλειώδη αντίσταση στην Κατοχή, όπως μας παρουσιάζεται π.χ. στον “Μικρό Ήρωα”».

Το τηλεφώνημα τη φορά αυτή δεν ήταν συγχαρητήριο.

–Γιάννη, δεν ξέρω πού τα άκουσε αυτά τα απαράδεκτα ο γιος σου, που τολμάει ν’ αναφέρεται, εκτός των άλλων, και σε απαγορευμένα εξωσχολικά αναγνώσματα. Φρόντισε σε παρακαλώ να τον δια φωτίσεις σχετικώς. Είναι επικίνδυνα πράγματα αυτά. Οι κουκουέδες λένε κάτι τέτοια...

Και βέβαια το να χαρακτηρίζεις τότε «κουκουές» ισοδυναμούσε με ολική καταστροφή.

Η έκθεση φυσικά μηδενίστηκε. Κάτι που δεν είχε συμβεί ποτέ άλλοτε, για κανέναν, στο σχολείο.

Ο πατέρας μου το φύσαγε και δεν κρύωνε.

–Αυτό είναι το ευχαριστώ, βρε αχάριστε, για τις θυσίες που κάνουμε για σένα;

–Μα...

–Τι άλλα φαρμάκια θα με ποτίσεις, θα ‘θελα να ‘ξερα. Κάνε παιδιά σου λέει μετά!...

–Μα...

–Αυτά σε μαθαίνουμε εμείς; Ε; Πού τις άκουσες αυτές τις βλακείες;

–Οι «Ήρωες» φταίνε, πετάχτηκε η μάνα μου. Αυτά τα τρομακτικά.

–Οι «Ήρωες» κόβονται.

–Μα γιατί;

–Γιατίξι! Που θα μου βγάλεις και γλώσσα! Ακούς εκεί... «το όχι το είπε ο λαός»!... Να σου αστράψω μια ανάποδη να σου πω εγώ.

–Εσύ το έχεις πει αυτό, μπαμπά.

Έκπληξη... αμηχανία... Βήξ απορία ψάλτου.

–Άλλο τι λέω εγώ. Δεν τα γράφουμε αυτά στις εκθέσεις, τα λέμε μεταξύ μας.

–Έχεις πει να λέμε πάντα την αλήθεια.

Ξερόβηχας.

–Ναι, αλλά όχι στις εκθέσεις. Άλλα περιμένει να γράψεις ο δάσκαλος.

–Ψέματα δηλαδή;

–Πού ξέρεις εσύ τι είναι ψέμα και τι αλήθεια, μια σταλιά σκατό;

–Ακούω από σένα.

–Άσε με εμένα είπαμε. Άλλο τι λέμε μεταξύ μας κι άλλο τι λέμε έξω.

–Τα λέει κι ο «Μικρός Ήρωας».

–Ορίστε! Τα τρομακτικά! (η μάνα μου θριαμβεύουσα).

–Οι «Ήρωες» κόβονται.

–Γράφει ψέματα δηλαδή ο «Μικρός Ήρωας»;

–Για τι πράγμα;

–Για την Κατοχή... για την Αντίσταση...

Ο πατέρας μου ξεροκατάπτε. Τι να 'λεγε; Στην Κατοχή είχε ανέβει στο βουνό, με τον ΕΛΑΣ (γιατί «οι άλλοι παίζαν τις κουμπάρες» όπως έλεγε).

–Εεεε... δεν ξέρω...

–Δηλαδή οι Έλληνες δεν αντιστάθηκαν;

–Αν αντιστάθηκαν λέει;! Έχουν να το λένε οι Γερμανο-
ράδες... «Αντίσταση όπως στην Ελλάδα και τη Σερβία δεν
έκανε κανείς».

–Αυτό έγραψα κι εγώ.

–Δεν τα γράφουμε αυτά στις εκθέσεις είπαμε.

–Γιατί; Είναι κακό που αντισταθήκαμε στον κατακτητή;

Αφέθηκε να πέσει πίσω στην πολυθρόνα του αποκαμω-
μένος.

–Θα στο πω μια φορά και προσπάθησε να το κατα-
λάβεις, είπε. Στην Κατοχή υπήρξαν και πολλοί οι οποίοι,
αντί ν' αντισταθούν συνεργάστηκαν με τον εχθρό. Προ-
δότες.

–Τι του λες του παιδιού!..., εξανέστη η μάνα μου.

–Σώπα εσύ. Να μαθαίνει. Αυτοί οι προδότες λοιπόν όταν
τελείωσε ο πόλεμος...

–Και νικήσαμε, πρόσθεσα.

–Και νικήσαμε... Βρέθηκαν και πάλι στα πράγματα, αντί
να τιμωρηθούν. Αυτοί κάνουν κουμάντο πάλι. Κι όσους πο-
λέμησαν τον εχθρό τους κυνηγούν και τους κατατρέχουν.
Γιατί δεν τους συμφέρει να βγουν οι δικές τους βρωμιές στη
φώρα.

–Όπως τον Γιώργο Θαλάσση;

–Τον... ποιον;

–Το Παιδί-Φάντασμα, στον «Μικρό Ήρωα».

Αναστέναξε με εγκατάλειψη.

–Ναι. Κι αυτόν κι άλλους πολλούς.

–Τι του λες του παιδιού!...

Την αγνοήσαμε.

–Να μη γράφω στις εκθέσεις για την Αντίσταση δηλαδή;
ρώτησα.

–Το καλό που σου θέλω...

–Αλλά ο «Μικρός Ήρωας» λέει αλήθεια...

–Ναι.

–Οπότε... γιατί κόβεται;

Με κοίταξε μ' ένα ύφος ανεξιχνίαστο.

–Δεν θα κοπεί, είπε μετά. Αλλά με μια συμφωνία. Δεν
θα ξαναγράψεις τέτοια πράγματα στις εκθέσεις.

–Για αστροναύτες να γράφω;

–Αν δεν είναι Ρώσοι...

–Εσύ τον χαλάς, πέταξε η μάνα μου κι έφυγε φουριόζα
για την κουζίνα.

Διηγήθηκα το πάθημά μου στα αλάνια το απόγευμα που
βρεθήκαμε στο αρχηγείο μας, στα πίσω σκαλιά του μπα-
κάλικου του Αούτου.

–Τι πήγες κι έγραψες, ρε βλάκα; εξανέστη ο Σταύρος.
Δεν ξέρεις ότι ο «Μικρός Ήρωας» απαγορεύεται στο σχο-
λείο;

–Ναι, αλλά γιατί; απόρησα.

–Θυμάσαι, ρε, εκείνες τις περιπέτειες με τους προδότες
που φοράνε κουκούλες και καταδίδουν στους Γερμανούς
Έλληνες πατριώτες; Ε, αυτοί είναι που κάνουν κουμάντο
τόρα, γι' αυτό.

Το ξερε κι ο Σταύρος;!!! Δηλαδή μόνο εγώ δεν το είχα
πάρει είδηση;

–Και γιατί δεν έρχεται το Παιδί-Φάντασμα να βάλει
τάξη; ρωτάει ο Θυμιάκης.

–Γιατί, ρε βλάκα, αφού δεν υπάρχει, τον αποπαίρνει ο
Τσίλας.

–Χμμ...

Το «χμμ» ήρθε από τον Σταύρο, τον αδιαμφισβήτητο παιδιφαντασματολόγο της γειτονιάς. Όλων μας τα μάτια στράφηκαν πάνω του.

–Το Παιδί-Φάντασμα ζει και βασιλεύει, μας αναγγέλλει αυτός. Κι όχι μόνο υπάρχει, αλλά μπορεί να το έχουμε συναντήσει κιόλας χωρίς να το πάρουμε είδηση.

–Άντε, ρε... Πώς; έκανε ο Γιώργος, ο δικός μου, εκ φύσεως δύσπιστος σε κάτι τέτοια. Αφού τον ξέρουμε απέξω κι ανακατωτά απ' τον «Μικρό Ήρωα». Αμέσως θα τον καταλαβαίναμε.

Ο Σταύρος χαμογέλασε, με κείνη την ανωτερότητα του καλά πληροφορημένου ειδικού.

–Ξεχνάς ότι είναι αριστοτέχνης της μεταμφίεσης, είπε. Μπορεί ν' αλλάξει εντελώς και να μην τον πάρεις χαμπάρι. Πόσες φορές δεν το 'κανε ως τώρα;

Εδώ είχε ένα δίκιο. Ούτε ο Ντετέκτιβ Χ, ο άνθρωπος με τα χίλια πρόσωπα της «Μάσκας» δεν είχε την ικανότητα να μεταμφιέζεται όπως ο δικός μας.

–Και τι να 'ρθει να κάνει εδώ, ρε; είπε ο Τσίλας.

–Κατασκοπία, απάντησε ο Γιάννης ο Τζωννυβαϊσμούλερ. Μπορεί να κυκλοφορούν ανάμεσά μας πράκτορες του εχθρού και να ψάχνουν την ευκαιρία να μας ξακατακτήσουν.

–Τι δηλαδή, Γερμανοί; ρώτησε ο Τάκης μ' ένα τρέμουλο στη φωνή.

–Και Γερμανοί και Ιταλοί και Βούλγαροι και Γιαπωνέζοι...

–Άντε, ρε...

Ο Σταύρος ξερόβηξε.

–Αν ο Χίτλερ δεν πέθανε, αλλά διέφυγε στη Νότια Αμερική, τότε θα έχουμε και δεύτερο γύρο, είπε ήσυχα.

Ήταν σαν να πέταξε χειροβομβίδα.

- Ο Χίτλερ δεν πέθανε;
- Έτσι λένε. Μάλλον είχαν βάλει έναν σωσία για να νομίσουμε ότι τα τίναξε ενώ ο ίδιος την έκανε για την Παραγουάη.
- Την... Παραγουάη;!!!
- Εκεί κατέφυγαν οι περισσότεροι Ναζήδες.
- Ωχ!
- Και γιατί δεν πάει να τον πιάσει το Παιδί-Φάντασμα εκεί;
- Γιατί δεν αφήνουν οι Αμερικάνοι.
- Και γιατί δεν αφήνουν οι Αμερικάνοι;
- Γιατί τους έκανε συμφωνία ο Φον Μπράουν.
- Ο... ποιος;...
- Ο Γερμανός επιστήμονας που τους φτιάχνει τους πυραύλους για να πάνε στο διάστημα. Τους έκανε εξήγηση ότι μόνο αν δεν πειράξουν τους Γερμανούς που ξέφυγαν θα τους δώσει τα μυστικά που έφερε από τη Γερμανία.
- Και τον Χίτλερ, ρε;
- Και τον Χίτλερ. Αλλιώς τους είπε ότι δεν θα τους πει τίποτα κι ως πάνε οι Ρώσοι πρώτοι στο Φεγγάρι.
- Ωχ!
- Ο Βάσος έκανε έναν μορφασμό.
- Εγώ λέω ότι αυτά που γράφει ο «Μικρός Ήρωας» είναι παραμύθια.
- Όλα, ρε;
- Καλά, μπορεί όχι κι όλα, αλλά τα περισσότερα.
- Κι εγώ σου λέω ότι είναι αληθινά, είπε ο Σταύρος.
- Και πού το ξέρεις εσύ, ρε;
- Από τον ίδιο τον Θάνο Αστρίτη.

Ο Θάνος Αστρίτης, ψευδώνυμο του Στέλιου Ανεμοδου-
ρά, ήταν ο συγγραφέας του «Μικρού Ήρωα» και άλλων
ηρωικών περιπετειών σε εβδομαδιαία φυλλάδια.

Τον κοιτάξαμε έκπληκτοι.

—Άντε, ρε...

—Ο Θάνος Αστρίτης πήγε να επισκεφθεί τη Βασιλική
Φρουρά. Εκεί ο Κώστας (ο αδερφός του που υπηρετούσε)
τον ρώτησε αν αυτά που γράφει στον «Μικρό Ήρωα» είναι
αλήθεια.

—Και είπε «ναι»;

—Είπε: «Πέρα ως πέρα».

Αυτό κι αν ήταν αποκάλυψη!

—Σοβαρά, ρε;

—Μα την Παναγία.

—Και τι άλλο είπε;

—Είπε ότι άμα τελειώσουν οι περιπέτειες από την Κατο-
χή θα γράψει και τις άλλες, που έγιναν μετά.

—Δηλαδή... μιλάμε θα ξεπεράσουμε τα χίλια τεύχη!

—Και βάλε!...

—Θα έχουμε να διαβάζουμε...

—Εκτός κι αν μεγαλώσουμε στο μεταξύ, παρατήρησε ο
Αλέκος.

Γυρίσαμε και τον κοιτάξαμε ξαφνιασμένοι. Αυτό το παι-
δί είχε το ταλέντο να πετάει κάτι κουβέντες που σε ξέραι-
ναν.

—Και τι, άμα μεγαλώσουμε δεν θα διαβάζουμε; τον απο-
πήρε ο Κούλης.

—Διαβάζουν οι πατεράδες μας;

Αλληλοκοιταχτήκαμε αμήχανοι.

—Όχι.

–Ε, έτσι κι εμείς. Θα έχουμε πιο σοβαρά πράγματα να κάνουμε... Δουλειά, λεφτά, οικογένεια...

–Εγώ θα διαβάζω, δήλωσε ο Θυμιάκης.

–Κι εγώ.

–Κι εγώ...

–Και στο κάτω-κάτω γιατί να μεγαλώσουμε; αναρωτήθηκε ο Φώτης.

Τον φασκελώσαμε.

–Όρσε, ορέ ψώνιο! Γιατί έτσι γίνεται, ρε... Δεν είναι στο χέρι μας...

–Αν ήταν όμως;

Πέσαμε σε σκέψεις.

–Εγώ δεν θα μεγάλωνα, είπα.

–Ούτε εγώ, συμφώνησε ο Θυμιάκης.

–Καλά, ούτε εγώ, είπε ο Τσίλας. Αλλά τι θα γίνει, θα πηγαίνουμε μια ζωή σχολείο;

Αυτό ήταν όντως ένα πρόβλημα.

–Μιας και ήρθε η κουβέντα..., είπε ο Αλέκος. Το Παιδί-Φάντασμα πόσων χρονών να είναι τώρα;

–Εντάξει, γέρασε, απάντησε ο Σταύρος. Δεν θα είναι καμιά τριανταριά;

–Σίγουρα!

–Και την Κατερίνα, θα την παντρεύτηκε, ε;

–Ε, ναι.

–Σίγουρα.

–Κι ο Σπίθας;

–Μάλλον θα γύρισε στο χωριό του, να τρώει γουρουνόπουλα ψητά, είπε ο Σταύρος γελώντας.

–Και πού να είναι τώρα το Παιδί-Φάντασμα; ρώτησε ο Γιώργος της Κασσιανής.

–Σίγουρα στην Αμερική, απάντησε ο Σταύρος. Μπορεί να τον έχουν πάρει στην Εφ Μπι Άϊ (τότε δεν ξέραμε ακόμα τη ΣΙΑ).

–Και δεν έρχεται καθόλου εδώ; ρώτησε ο Κούλης.

–Είπαμε, μπορεί να κυκλοφορεί ανάμεσά μας για ν' ανακαλύψει πράκτορες του εχθρού.

–Μεταμφιεσμένος;

–Ε, ναι.

–Με μουστάκι; ρώτησε ο Γιάννης.

–Μπορεί και με μουστάκι.

–Γιατί αν έχει μουστάκι τότε ξέρω εγώ πού μπορεί να είναι, είπε ο αδερφός του Νικολάρα και μας ξέρανε.

–Τι λε, ρε;

Ο Γιάννης μας εξήγησε. Σαν μεγαλύτερος που ήταν είχε το ελεύθερο να πηγαίνει μόνος του για ψώνια ως την Αγορά, όπου...

–Εκεί υπάρχει ένα μανάβικο, απέναντι από το τζαμί, είπε. Αυτός που το έχει είναι φτυστός το Παιδί-Φάντασμα. Με μουστάκι όμως.

–Τι λε, ρε;!

–Μεγάλος, ρε;

–Όσο λέει ο Σταύρος. Γέρος.

–Άει πάαινε, ρε...

–Είναι και η Κατερίνα εκεί.

Έπεσε νεκρική σιγή. Η Κατερίνα ήταν μια από τις κρυφές μας φαντασιώσεις. Όλων ανεξαιρέτως.

–Η Κατερίνα;!!!

–Φτυστή. Τη λένε κυρα-Καίτη.

–Κατερίνα δηλαδή.

–Δεν σας είπα πώς λέγεται ο... «μανάβης».

–Για πε...

–**Γιώργος** Μέριανος.

–Το Γιώργος ταιριάζει... το άλλο όμως...

–Μπορεί να είναι ψευδώνυμο, είπε ο Σταύρος σκεπτικός.

–Ταιριάζει, είπα.

Στράφηκαν όλοι να με κοιτάζουν παραξενεμένοι.

–Πώς, ρε;

–Μεγ στα γαλλικά είναι η θάλασσα, εξήγησα (περήφανος που, επιτέλους, η άτιμη η γλώσσα χρησίμευε σε κάτι).

–Θαλασσινός... Θαλάσσης..., μουρμούρισε ο Σταύρος.

Αλληλοκοιταχτήκαμε.

–Να πάμε να δούμε...

–Μετά το σχολείο.

–Αύριο κιόλας.

–Έγινε.

Να πω την αλήθεια δεν πολυπίστευα σ' αυτή την τραβηγμένη από τα μαλλιά υπόθεση. Ο Γιώργος και η Κατερίνα μανάβηδες στη... Λάρισα! Απίθανο των απιθάνων! Όμως... ξέρει κανείς ποτέ; Τόσα ακούμε και τόσα γίνονται. Κι αν ο Γιάννης είχε δίκιο; Δηλαδή... το σκέφτεσαι;!!! Θ' ακούγαμε τις περιπέτειες τους από πρώτο χέρι, χωρίς μεσάζοντα τον συγγραφέα, που όλα τα εξωραΐζε κι όλα τα έκανε μη μου άπτου! Αρκεί βέβαια να κερδίζαμε την εμπιστοσύνη τους. Κι αν βρίσκονταν σε αποστολή αυτό δεν θα ήταν εύκολο.

–Θα μιλάω εγώ, που ξέρω, μας δασκάλεψε ο Σταύρος. Εσείς μώκο. Θ' ακούτε μόνο και θα βλέπετε.

Στη μία σχολάγαμε, μία και τέταρτο τους συνάντησα έξω από το στιλβωτήριο-πρακτορείο Τύπου του Ηλία. Ο Σταύρος κρατούσε στα χέρια του ένα παλιό τεύχος του «Μικρού Ήρωα» που είχε φέρει μαζί εξεπιτούτου.

–Όπως είπαμε, υπενθύμισε. Εγώ μιλάω.

Και με την αγωνία να μας έχει δέσει το στομάχι κόμπο κατευθυνθήκαμε, όλος ο λόχος, προς το μανάβικο που μας είχε περιγράψει ο Γιάννης, που δεν ήρθε μαζί γιατί είχε βάρδια στο συνεργείο όπου δούλευε.

«Φρουτο-οπωροπωλείον η Ωραία Ελλάς. Γεωργίου Μέριανου» έγραφε η ταμπέλα πάνω από την ξύλινη πόρτα.

Μικρό και ταπεινό ήταν το μανάβικο, δεν γέμιζε το μάτι όπως τα άλλα, τα φανταχτερά της Αγοράς, αλλά πάλι μπορεί να ήταν επίτηδες έτσι για να μην κινεί τις υποψίες των κατασκόπων. Κατασκοπία κι αντικατασκοπία ήταν εδώ το παιχνίδι, δεν ήταν παίξε-γέλασε.

Ο δήθεν μανάβης τη στιγμή εκείνη εξυπηρετούσε μια γρια κυρία κι έτσι μας δόθηκε η ευκαιρία να τον περιεργαστούμε με την ησυχία μας.

–Ρε συ, αυτός είναι κοντός, μου σφυράει ο Θυμιάκης από δίπλα.

–Ναι, μίλησε τώρα ο γίγαντας! τον αποπαίρνω εγώ. Κανονικός είναι, ρε, ο άνθρωπος.

Αλλά, για να πούμε του στραβού το δίκιο, τούτος εδώ ο Γιώργος Θαλάσσης μάλλον θα τράβηξε φρένο στην ανάπτυξη πριν από τα δεκαοχτώ του.

Κατά τα άλλα όμως ήταν φτυστός το Παιδί-Φάντασμα! Και στο μαλλί και σε όλα κι ας μπέρδευε κάπως το σωφερίστικο μουστακάκι και η κάποια αξουρισιά του. Όλα αυτά μάλλον ήταν μεταμφίεση, δεν είπαμε;

Κάποια στιγμή κατευόδωσε την πελάτισσα και στράφηκε σε μας, όλος χαμόγελο.

–Τι θα δώσουμε στα παληκάρια; ρώτησε.

Ο Σταύρος κράταγε τον «Μικρό Ήρωα» επιδεικτικά, αλλά ο Γιώργος Θαλάσσης, τέλεια εκπαιδευμένος, έκανε ότι δεν καταλάβαινε.

–Ερχόμαστε από τον Χ-1,¹¹ του λέει ο Σταύρος με σημασία.

–Κι από τον Δήμαρχο να ‘ρχόσαστε εμείς το ίδιο θα σας εξυπερετήσουμε, λέει ο δήθεν μανάβης. Τι να βάλω;

Ο εκπρόσωπός μας σάστισε, αλλά ξαναβρήκε την ψυχραιμία του.

–Ένα κιλό μανταρίνια, του λέει.

Και προσθέτει χαμηλόφωνα:

–Απ’ αυτά που αρέσουν στον Χ-1.

Ατάραχο το ηρωικό Ελληνόπουλο στρέφεται προς τα ενδότερα του κατασκοπικού άντρου.

–Κυρα-Καίτη, πατάει μια φωνή. Πιάκε, μάνα μου, ένα κιλό μανταρίνια, από τα καλά, να ευχαριστήσουμε τον κύριο Χήνα, πρώτη φορά πελάτης ο άνθρωπος.

Και τότε είδαμε την Κατερίνα!

Και οι καρδιές μας σταμάτησαν.

Η κυρα-Καίτη/Κατερίνα ήταν ίδια με τις ζωγραφιές στον «Μικρό Ήρωα». Στο πολύ πιο ψηλό –έριχνε μισό κεφάλι στον Γιώργο– και στο πολύ πιο γεμάτο (χοντρή δεν την έλεγες, αλλά...). Κατά τα άλλα το ίδιο όμορφο πρόσωπο, το ίδιο κόψιμο μαλλιά, το ίδιο υπέροχο χαμόγελο. Μαγεμένοι οι αλάνηδες!

–Ένα κιλό είπες, Γιώργο; ρωτάει και η φωνή της ήταν σκέτη μελωδία (με λίγα περισσότερα του κανονικού μπάσα).

–Καλά, αν σου πέσει και κατιτίς παραπάνω δεν χάλασε ο κόσμος... Το άπαν για να ευχαριστήσουμε τον κύριο Χήνα.

Η Κατερίνα έδωσε την χαρτοσακούλα με τα μανταρίνια στον Σταύρο, που είχε χάσει το χρώμα του.

–Κυρία Κατερίνα! κατάφερε να ψελλίσει.

–«Δεσποινίς» τον διόρθωσε γελώντας ο Γιώργος. Αστε-

11 Χ-1: Ο Εγγλέζος αρχιστράτηγος των συμμαχικών δυνάμεων της Μέσης Ανατολής στον «Μικρό Ήρωα».

φάνωτη την έχω ακόμα την καψερή. Περιμένουμε να στρώσουν λίγο οι δουλειές, να βάλουμε την κουλούρα.

–Ζήσε Μάη μου να φας τριφύλλι, σχολίασε γελώντας η δεσποινίς.

Πληρώσαμε –με ρεφενέ– χαιρετήσαμε και με τρεμάμενα πόδια πήραμε το δρόμο της επιστροφής για τα σπίτια μας.

–Είναι κανένας κόπανος που να υποστηρίζει ακόμα ότι αυτοί δεν είναι ο Γιώργος και η Κατερίνα; μας είπε όταν απομακρυνθήκαμε λιγάκι ο Σταύρος.

–‘Ντάξ’... μοιάζουν...

–Τι μοιάζουν, ρε νούμερο; Ίδιοι είναι. Κοίτα εδώ...

Και χτύπησε με το χέρι του τις σελίδες με την εικονογράφηση του «Μικρού Ήρωα» που κρατούσε.

–Λίγο κοντός δεν είναι; αποτόλμησε ο Θυμιάκης.

–Κοίτα ποιος μιλάει τώρα! Ο ψηλός! Τι κοντός ρε, τον κοίταξες καλά; Κανονικός είναι. Και τα μούσकुλα... ε; Τα είδατε, ρε, τα μούσकुλα;

–Καπνίζει όμως, παρατήρησε ο Τάκης.

–Πού το ξέρεις εσύ;

–Είχε ένα τσιγάρο στο αυτί.

–Για ξεκάρφωμα, ρε. Για να μην καταλάβουν τίποτα οι πράκτορες του εχθρού.

–Και το μπιστόλι; Πού το είχε;

–Στην κωλότσεπη σίγουρα. Θα ήταν ένα απ’ αυτά τα καινούργια, τα πλακέ...

Περπατήσαμε για λίγο σιωπηλοί.

–Μια Κατερίνα όμως!..., είπε σε μια στιγμή ο Αλέκος εκφράζοντας τις μύχιες σκέψεις όλων μας.

–Πολύ γκομ..., ξεκίνησε να λέει ο Τάκης, αλλά του άστραψε μια σφαλιάρα ο Γιώργος, ο δικός μου, που τον έκανε να καταπιεί το υπόλοιπο.

–Σέβας, του λέει αγριωπά. Εδώ μιλάμε για την Κατερίνα, όχι για καμιά χαζογκό...

Μας είδε που τον αγριοκοιτάζαμε και το κατάπιε κι αυτός.

–Πάει και τελείωσε, αυτοί είναι, απεφάνθη οριστικά ο Σταύρος. Είδατε, ρε, όταν του είπα ότι μας έστειλε ο Χ-1; Άστραψε το μάτι του! Αλλά, εκπαιδευμένος, έκανε το κορόϊδο. Και είπε στην Κατερίνα, δήθεν, για τον «κύριο Χήνα», για να μην ανησυχεί.

–Που μπορεί να είχε και κείνη μπιστόλι και να το έκρυβε πίσω από τη σακούλα, είπε ο Τσίλας.

–Εξάπαντος.

–Σίγουρα.

–Εξόν κι αν πρόκειται για σύμπτωση, είπε ο Αλέκος.

–Τι σύμπτωση;

–Να τους μοιάζουν, αλλά να μην είναι αυτοί.

Ο Σταύρος σταμάτησε, έβαλε τα χέρια στη μέση, σαν έτοιμος για καυγά, και τον κοίταξε αγριωπά.

–Αν ξαναπείς τέτοια παπαριά θα φύγεις απ' τη συμμορία, του λέει.

–Καλά... καλά... δεν ξαναλέω...

Είχε όμως φυτέψει τον σπόρο της αμφιβολίας.

Ο πατέρας μου γνώριζε κόσμο και κοσμάκη. Όταν βγαίναμε μαζί δεν προφταίναμε ν' ανταλλάσσουμε χαιρετούρες. Το ίδιο βράδυ πάω και τον πιάνω.

–Βρε μπαμπά... Έναν μανάβη Μέριανο στην Αγορά τον ξέρεις;

–Ποιον, τον Γιώργη; Εξαίρετο παιδί και τίμιος βιοπαλαιστής. Απ' αυτόν ψωνίζουμε για το σπίτι. Τα καλύτερα φρούτα και λαχανικά στην Αγορά. Πρώτης τάξεως.

Του δείχνω έναν «Μικρό Ήρωα» με τον Γιώργο Θαλάσση στο εξώφυλλο.

–Για δεξ... Δεν του μοιάζει τούτου εδώ;

Ο πατέρας μου φόρεσε τα γυαλιά του κι εξέτασε τη ζωγραφιά.

–Και ποιος δεν του μοιάζει τούτου εδώ; είπε τέλος. Κι εσύ αν κάνεις το μαλλί έτσι ίδιος θα 'σαι.

Αυτό μου άρεσε, αλλά δεν με διαφώτισε. Ξέροντας όμως ότι τους μεγάλους δεν πρέπει να τους ζορίζεις πολύ, γιατί θα βρεις τον μπελά σου, το άφησα.

Και την επομένη, όλως τυχαίως, μετά το σχολασμα πέρασα και πάλι από το μανάβικο. Κι όλως τυχαίως βρήκα και την υπόλοιπη συμμορία που κατευθυνόταν προς τα εκεί.

Ο Γιώργος Θαλάσσης μας θυμήθηκε.

–Βρε καλώς τους, είπε. Του άρεσαν του θείου σας τα μανταρίνια;

–Ποιανού θείου; απόρησε ο Σταύρος.

–Του κυρίου Χήνα, ντε!

–Μα ναι... βέβαια. Αύριο που θα τελειώσουν θα μας στείλει να πάρουμε κι άλλα.

–Πολύ αργά τα τρώει, ρε αδερφάκι μου, γέλασε ο «μανάβης». Αν περιμέναμε προκοπή από κάτι τέτοιους πάει, θα το κλείναμε το μαγαζί. Αλλά μιας και σας έφερε ο δρόμος από 'δώ, τσακώστε από ένα ότι θέλετε κι άντε να κάνουμε και μεις καμιά δουλειά.

–Όχι... δεν... εμείς...

–Βρε βουρ που σας λέω! Άμα σας δίνουν φαγητό να καθόσαστε, στο ξύλο να φεύγετε.

Διαλέξαμε το λοιπόν από ένα φρούτο ο καθένας –πλην του Τάκη όλοι πήραμε τα μικρότερα– ευχαριστήσαμε το Παιδί-Φάντασμα και την Κατερίνα, η οποία μας κοίταγε χαμογελώντας με μητρική αφοσίωση, και φύγαμε.

Έκτοτε γίναμε τακτικοί πελάτες του «φρουτο-οπωρο-πωλείου η Ωραία Ελλάς», όχι μόνο για τα ψώνια του «κυρίου Χήνα», αλλά και γι' αυτά του σπιτιού μας. Κάνοντας όλον αυτό τον δρόμο αγόγγυστα, προκειμένου να δούμε, για λίγο έστω, από κοντά το Παιδί-Φάντασμα και την Κατερίνα –την Κατερίνα ιδίως.

Αλλά είπαμε, δεν είπαμε;... τίποτα το καλό δεν διαρκεί για πάντα.

Μια μέρα βρήκαμε το μανάβικο σε κατάσταση αποσύνθεσης. Ο Γιώργος και η Κατερίνα τα... μάζευαν! Τι έγινε;

–Τι να γένει, ρε παληκάρια; Δεν έχει προκοπή αυτός ο τόπος, μας εκμυστηρεύτηκε ο Γιώργος. Είπαμε να κάνουμε μια προσπάθεια μπας και... αλλά πού;... Από τη μια η Εφορία, από την άλλη η Αγορανομία... δεν σ' αφήνουν να σηκώσεις κεφάλι. Οπότεν τους ρίχνουμε και μεις πέντε φάσκελα και πάμε στη Γερμανία να κάνουμε την τύχη μας.

–Στη Γερμανία!

–Στη Γερμανία, όπως τόσοι και τόσοι άλλοι.

Ο Σταύρος πήρε το συνωμοτικό του ύφος.

–Ο Χ-1 το ξέρει αυτό; τον ρώτησε.

Ο Γιώργος γέλασε.

–Δεν το ξέρει, αλλά θα του το πείτε εσείς, είμαι σίγουρος, απάντησε.

–Και για πότε με το καλό;

–Μεθαύριο τ' απόγευμα στις πέντε με την υπερταχεία Αθήνα-Μόναχο.

Φύγαμε με κατεβασμένα μούτρα.

Ο Σταύρος ανέλαβε να μας εξυψώσει το ηθικό.

–Σίγουρα πρόκειται για αποστολή, είπε. Θα έχουν λάβει εντολή από τον Χ-1. Ακούσατε πού πάνε; **Γερμανία**. Στη φωλιά του λύκου.

–Και δεν θα ξανάρθουν; ρώτησε ο Αλέκος διστακτικά.

–Αν χρειαστεί μπορεί να ξανάρθουν...
–Πάλι με αποστολή;
–Εμ ναι. Ο αγώνας κατά των κατακτητών δεν τελειώνει ποτέ.
Αλλά τι τα θες... ήμασταν στα μαύρα πανιά.

Πήγαμε στο σταθμό.
Ο Γιώργος και η Κατερίνα ξαφνιάστηκαν να μας δουν.
–Ρε σεις, φέρατε και μαντήλια; αστειεύτηκε ο Γιώργος.
Του δώσαμε έναν τόμο του «Μικρού Ήρωα» που αγοράσαμε όλοι ρεφενέ, εξεπιτούτου από του Ηλία.
–Για ενθύμιο, του λέει ο Σταύρος κλείνοντας το μάτι.
Ο Γιώργος ξεφύλλισε τον τόμο (δήθεν) παραξενεμένος.
–Κάτι θέλετε να πείτε εσείς, αλλά μου ξεφεύγει, είπε.
Ο Τσίλας του έδειξε ένα εξώφυλλο με το Παιδί-Φάντασμα φάτσα-μόστρα. Οι δυο τους το κοίταξαν καλά-καλά.
–Σου μοιάζει, βρε, λέει η Κατερίνα του Γιώργου γελώντας. Αν του κοτσάρεις ένα μουστακάκι ίδιος εσύ θα εί-
ναι.
–Α! έκανε αυτός.
Ο Σταύρος ξανάκλεισε το μάτι.
–Καλή επιτυχία στη... Γερμανία, τους λέει με σημασία.
–Ύψαριστούμε, ρε παιδιά... Τι να πω;... Καλή αντάμω-
ση.

Μας χαιρέτησε δια χειραψίας και η Κατερίνα μας φίλη-
σε έναν-έναν. Τον Αλέκο τον πήραν τα ζουμιά, οι άλλοι σκύ-
ψαμε τα κεφάλια για να μη φαινόμαστε.

Τους είδαμε να μας κουνάνε τα χέρια από το παράθυρο
του βαγονιού καθώς το τραίνο έβγαινε σιγά-σιγά από το
σταθμό.

Ο μόνος που μπορούσε να μιλήσει ακόμα με κάπως σταθερή φωνή ήταν ο Σταύρος.

–Μάγκες, μας είπε με ύφος επίσημο. Θα μπορούμε να λέμε στα παιδιά μας και τα εγγόνια μας πως εμείς και μόνο εμείς γνωρίσαμε το πραγματικό Παιδί-Φάντασμα αυτοπρώπως.

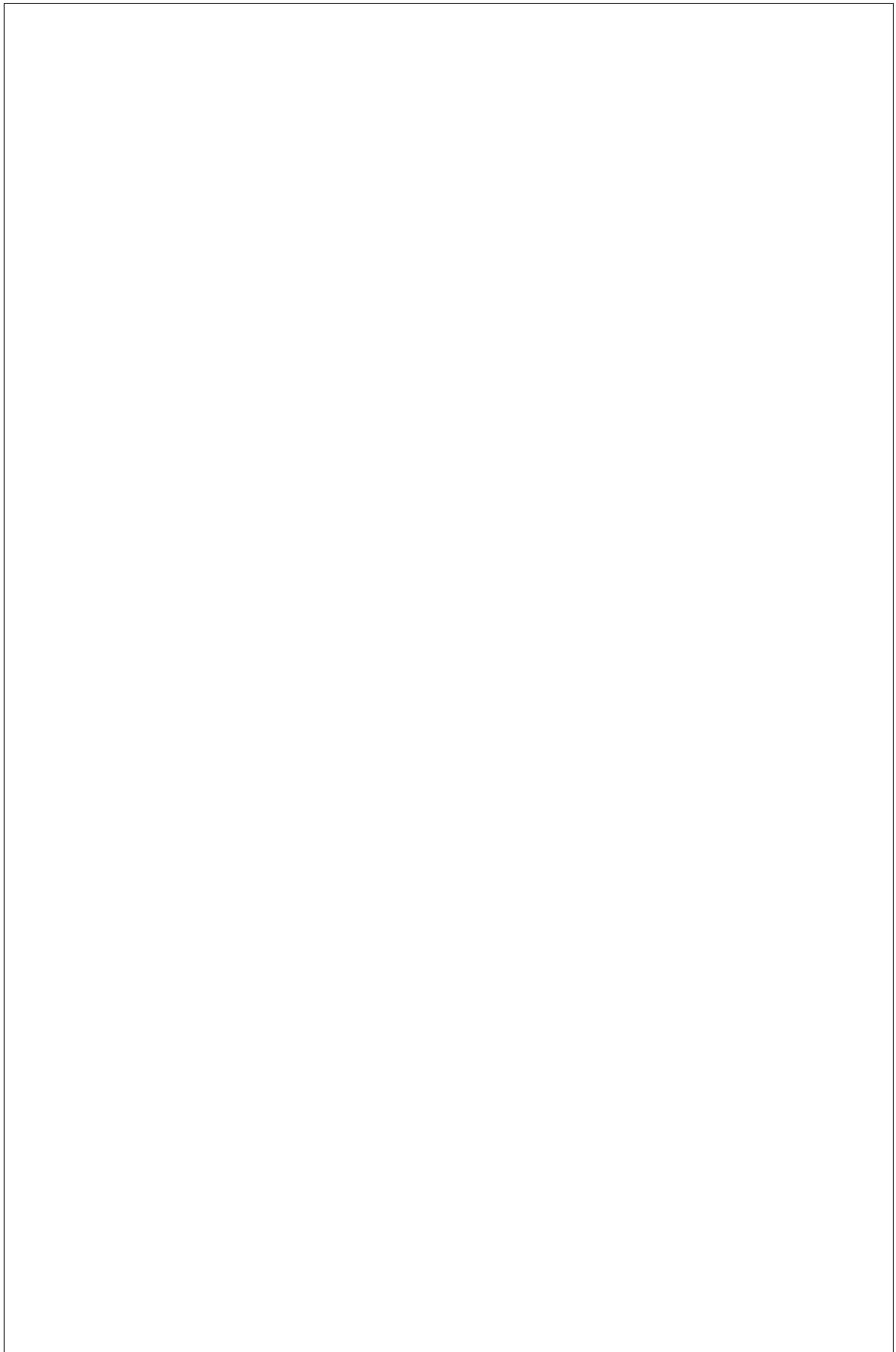
–Και την Κατερίνα, πρόσθεσε ο Θυμιάκης.

Και τον πήραν τα κλάματα.

Απαγορεύεται το... "Πάμε"

Στο σπίτι μας δεν μιλούσαμε ποτέ για πολιτική –δεν επιτρεπόταν. Δηλαδή... για όλους εμάς, πλην του πατέρα μου, του ανωτάτου και ελέω θεού ηγεμόνος του μικρού αυτού πριγκιπάτου. Και για να είμαι απολύτως έγκυρος, ούτε εκείνος μιλούσε. Απλά σχολίαζε μεγαλόφωνα και σιβυλλικώς, συνήθως το βράδυ, που ενημερώνονταν από την «Αθηναϊκή» για τα τεκταινόμενα στον «έξω κόσμο»

–Α, ρε καθίκια! αναφωνούσε μέσα από τα δόντια του.

Και ξέραμε ότι αναφερόταν συλλήβδην σε όλους τους «πολιτικάντζες», όπως τους έλεγε, όλων των τάσεων και αποχρώσεων, χωρίς καμιά εξαίρεση.

Όταν τώρα το σχόλιο αφορούσε κάποιον «παπαρδέλα», «παπατζή» ή «παπατρέχα», ξέραμε πως εννοούσε τον πατέρα Παπανδρέου, για τον οποίο είχε ελεεινή γνώμη.

–«Δημοκράτης» ο παπαρδέλας! μουρμούραγε θυμωμένος. Τόσο δημοκράτης που έβγαλε το κουκούε εκτός νόμου. Τη δημοκρατία μου μέσα!

Έκανε και ιστορικές αναδρομές...

–Μη ο σκατόψυχος, πίσσα στα κόκκαλά του, ολόκληρη η Μικρά Ασία θα ήταν δική μας σήμερα και η Τουρκία θα είχε Έλληνα Σουλτάνο.

Όπου «σκατόψυχος» φυσικά ο «εθνάρχης» (άλλος χαρακτηρισμός που τον έκανε παπόρι) Βενιζέλος –όχι ο Κλικλής, ο άλλος.

Όταν μίλαγε για «βλάχους»...

–Έρθε ο καράβλαχος να μας κάνει ανθρώπους λέει. Ναι, με τον βούρδουλα και τους χωροφυλάκους! Βρε ξου!

...εννοούσε φυσικά τον άλλο (όψιμο) «εθνάρχη» Καραμανλή –όχι τον χοντρό, τον άλλο, που έπαιζε και γκολφ.

Συχνά αναστέναζε κι αναφωνούσε:

–Α, ρε Άρης που σας χρειάζεται!

ή

–Πού 'σαι, ρε Άρη, να βάλεις τάξη στο χαμαιτυπείο!

Για καιρό νόμιζα πως αναφερόταν στον Άρη Θεσσαλονίκης και μου 'κανε εντύπωση, γιατί από μπάλα είχε μεσάνυχτα και για οπαδό, Σαλονικιώτικης ομάδας μάλιστα, δεν τον έκοβα. Μετά, πολύ μετά, κατάλαβα ότι άλλον Άρη είχε κατά νου.

Όταν πάλι τον έβλεπες να φασκελώνει τον τοίχο αναφωνώντας:

–Όρσε, ορέ συντρόφια, μη σας τα χρωστάω. Φτιάξτε εσείς επιτροπές να το κουβεντιάσετε κι εδώ ο κόσμος καίγεται! Τη θεωρία σας μέσα (μπιπ)!

Μιλούσε για τις «κεφαλές» της Αριστεράς, με όποια μορφή εμφανιζόταν αυτή τότε (γιατί, είπαμε, το ΚΚΕ το είχε φροντίσει ο... «γέρος της Δημοκρατίας», την ψυχραιμία μου μέσα!).

Όχι δηλαδή ότι θα άφηνε το Παλάτι απέξω...

–Ευτυχώς που υπάρχει η Φρίκη για να μας κάνει κουμάντο και να μοιράζει ελεημοσύνες, με ξένα κόλλυβα. Θα της τα 'μαθαν φαίνεται στη Χιτλερική Νεολαία.

Μιλούσε βεβαίως για την τότε βασίλισσα Φρειδερίκη –«Φρίκη» για τους ασεβείς– στην οποία είχε ιδιαίτερη αντιπάθεια.

Δεν έβγαζε κανείς άκρη και δεν έβγαζε νόημα.

Μάλλον δεν εμπιστευόταν ούτε την πολιτική, ούτε τους πολιτικούς και μάλλον θα είχε σοβαρούς λόγους γι' αυτό.

* * *

Στις εκλογές του 1958 είχε συμβεί κάτι απρόβλεπτο κι αναπάντεχο που έβαλε την μονοπωλιακά εθνικιστική Εξουσία σε σκέψεις. Η Αριστερά, συσπειρωμένη σε μια άνευ προηγουμένου ομοψυχία κι αποφασιστικότητα, υπό την σκέπη της ΕΔΑ, κατάφερε να βγει δεύτερο κόμμα! Να γίνει δηλαδή αξιωματική αντιπολίτευση, λαμβάνοντας το 24,42% των ψήφων και καταλαμβάνοντας 60 από τις 300 έδρες της Βουλής!

Οι νοικοκυραίοι θορυβήθηκαν. Ωχ, έρχονται οι κομμουνιστάι να μας σφάξουν με τα κονσερβοκούτια. Η Δεξιά, που είχε πάρει εργολαβία τη διακυβέρνηση της χώρας «εξαπανέκαθεν», τα χρειάστηκε. Γιατί εντάξει, το Κέντρο του Παπατζή δεξιά ήταν κι αυτό και μάζευε όλους όσους ντρέπονταν να ομολογήσουν την δεξιοφροσύνη τους, η ΕΔΑ όμως ήταν αλλουνού παπά ευαγγέλιο. Τούτοι εδώ ήταν αμετανόητοι κουκουέδες, αδίστακτοι και ικανοί για όλα. Δεν ξέραν από τερτίπια πολιτικάντικα, τσαλίμια και ρητορίες για να περνάει η ώρα. Τούτοι εδώ, έτσι και δυνάμωναν περισσότερο θα κάναν ζημιές. Και τότε, αντίο λοβιτούρες και λαμογιές, αντίο μίζες, αντίο ρουσφέτια, αντίο μάσες και ζήτω που καήκαμε! Έπρεπε πάση θυσία να εμποδιστεί η εξάπλωση της κόκκινης λαίλαπας. Πατρίς-Θρησκεία-Οικογένεια (και μάσες). Έτσι τα βρήκαμε, έτσι θα τ' αφήσουμε.

Στις επόμενες εκλογές λοιπόν, του '61, το Σύστημα εξαπέλυσε μια άνευ προηγουμένου εκστρατεία εκφοβισμού, τρομοκρατίας θα έλεγα, προβάλλοντας τα μύρια όσα εμπόδια στην προεκλογική εκστρατεία της Αριστεράς και χρησιμοποιώντας κάθε μέσο, θεμιτό κι αθέμιτο (αθέμιτο κυρίως), συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών στήριξης (της Εξουσίας) όπως οι Δυνάμεις Ασφαλείας, ο Στρατός και οι κάθε είδους παρακρατικές οργανώσεις (βλέπε ΤΕΑ). Το αποτέλεσμα ήταν ένα άνευ προηγουμένου τραγελαφικό

αλαλούμ για το οποίο θα μπορούσαν να γραφούν τα άπειρα χιουμοριστικά βιβλία, αν η παθούσα πλευρά δεν είχε διαζευχθεί, λόγω φύσης και δομής, από το κατάπτυστο (και αστικής προέλευσης) χιούμορ.

Έγιναν πολλά και πριν και κατά τη διάρκεια των εκλογών. Όπως οι 218 χωροφύλακες που δήλωσαν ως διεύθυνση κατοικίας την ίδια διώροφη μονοκατοικία! Όμως το πλέον ευρηματικό, το πιο κουφό απ' όλα, ήταν η απαγόρευση κελεύσματος –που διατάχθηκε υπογείως βέβαια– στους εισπράκτορες των αστικών και υπεραστικών λεωφορείων.

Την πρώτη φορά που το άκουσα ήταν ένα βράδυ που είχαν έρθει στο σπίτι, για ένα τσιπουράκι μετά το σχόλασμα,, ο κυρ-Βασίλης κι ο Οδυσσέας, αντιστοίχως ο οδηγός κι ο εισπράκτορας ενός λεωφορείου του πατέρα μου.

–Μας το είπε ο σταθμάρχης χθες το πρωί, πριν φύγουμε για δρομολόγιο, είπε γελώντας ο Οδυσσέας. Να μην λέμε, λέει, «πάμε» οι εισπρακτόροι για να ξεκινήσει το αμάξι, γιατί θα θεωρείται, λέει, συνθηματικό και θα έχουμε, λέει, συνέπειες.

–Το 'πε αυτό ο σταθμάρχης; απόρησε ο πατέρας μου.

–Το είπε, αλλά τον έπιασαν πριν ιδιαιτέρως από την Ασφάλεια, εξήγησε ο κυρ-Βασίλης. Τον δασκάλεψαν να το πει σε όλο το προσωπικό.

–Α!

–Οπότε πάει το «πάμε», λέει ο Οδυσσέας. Από 'δώ και πέρα... «φύγαμε»...

–Μέχρι να βγει κανένα κόμμα «Φύγαμε» και να το απαγορεύσουν κι αυτό, γέλασε ο πατέρας μου.

–Να σφυράω καλύτερα; πρότεινε ο Οδυσσέας.

–Να σου πω!...

Έβαλαν τα γέλια οι τρεις τους με τη γελοιότητα του πράγματος.

Τι είχε συμβεί; Η Αριστερά κατέβαινε στις εκλογές με ένα σχήμα που περιελάμβανε την ΕΔΑ και το Εθνικό Αγρο-

τικό Κόμμα υπό την ετικέτα ευκαιρίας ΠΑΜΕ (Πανδημοκρατικό Αγροτικό Μέτωπο Ελλάδος). Οπότε οι φωστήρες της Εξουσίας θεώρησαν οτιδήποτε εμπεριείχε τη λέξη «πάμε» σαν έμμεση (και ύπουλη) προεκλογική προπαγάνδα. Και το απαγόρευσαν! Είπαμε, ίσες ευκαιρίες, αλλά όχι και στους... κομμουνιστάς.

Οπότε προσπάθησαν να επιβάλουν την ηλίθια –και πάντως ανεπίσημη– απαγόρευση στα ΚΤΕΛ και τις Αστικές, όπου, ως γνωστόν, συνωστίζονται πλείστα όσα κρυπτοανθεχνικά στοιχεία. Με τραγελαφικά αποτελέσματα.

Πρωί και μόλις είχα ανεβεί στο λεωφορείο της Αστικής για να πάω στο σχολείο, όπως κάθε μέρα. Κλείνουν οι πόρτες κι ο εισπράκτορας, ένα χαρακτηριστικό μαγκάκι, με μουστακάκι κι απ' όλα φωνάζει του οδηγού: «Πάμε Θανάση».

Πότε βρέθηκε δίπλα του ο τύπος με την γκαμπαρντίνα και το αρεπούμπλικο; Κι από πού;

–Τι είπες, ρε; τον προγκάει.

Το μαγκάκι παρεξηγείται.

–Όχι και «ρε», κύριος. Να μιλάμε όμορφα.

Ο γκαμπαρντίνας βγάζει μια ταυτότητα και του τη χώνει στη μούρη.

–Ασφάλεια, γαβγίζει.

–Α, τότε εντάξει, του λέει το εισπρακτοράκι. Μη μιλάς όμορφα. Πες τα όπως ξέρεις εσύ.

Η Εξουσία δεν είχε διάθεση για πνεύμα.

–Σε ρώτησα τι είπες, **ρε**; επαναλαμβάνει.

–Πότε;

–Πριν από λίγο.

–Τι είπα;

–Δεν είπες «πάμε»;

- Α, όχι. Είπα: «πάμε Θανάση». Έχει διαφορά.
- Είπες «πάμε», επιμένει ο γκαμπαρντίνας αγριωπά.
- «Πάμε Θανάση», αντιεπιμένει το εισπρακτοράκι. Έχω και μαρτύρους. Να, ρώτα την κυρία...
- Δεν ξέρω σε ποιον το είπες και χέστηκα. Είπες «πάμε» ή δεν είπες;
- Είπα, επί λέξει: «Πάμε Θανάση».
- Απαγορεύεται.
- Να λέω «πάμε Θανάση»;!!!
- Το «πάμε». Απαγορεύεται.
- Και πού να το ξέρω εγώ;
- Στο λέω εγώ.
- Και τι να λέω;
- Ότι θες. Εκτός από «πάμε»... Ρε μήπως και είσαι κομμονιστής;
- Το εισπρακτοράκι γέλασε.
- Αν ήμανε, εδώ θα ήμανε, κυρ-αστυνόμε; του κάνει. Δεν θα είχατε φροντίσει να με στείλετε εσείς διακοπαί παραθαλασσίως, παρέα με τους άλλους εκεί παραθεριστές;
- Μη μου βγάζεις γλώσσα εμένα γιατί στην κόβω.
- Ντάξει, κυρ-αστυνόμε. Ούτε «πάμε», ούτε γλώσσα. Να δούμε τι θα μου ζητήσεις μετά.
- Εγώ τη φάτσα σου κάπου την έχω ξαναδεί, απειλεί ο Ασφαλίτης.
- Πιθανόν. Δεξί μπак στον «Τοξότη», μετά συγχωρήσεως.
- Γιατί μετά συγχωρήσεως;
- Γιατί, με τη φόρα που έχεις πάρει μπορεί να μου το απαγορέψεις κι αυτό.

Ο εξουσίας έβγαζε καπνούς από τη ρεπούμπλικα.

–Έχε χάρη που βρίσκεσαι σε δρομολόγιο, του φωνάζει. Αλλιώς σε μπαγλάρωνα εγώ επιτόπου.

–Να σεβαστούμε το επιβατικό κοινό, κυρ-αστυνόμε μου, λέει ο τοίφτης εισπράκτορας. Δεν χρωστάνε τίποτις οι αθρώποι να ταλαιπωρούνται. Στις δουλειές τους **πάνε**.

Ο Ασφαλίτης τινάχτηκε.

–«Πάνε» είπα, διευκρινίζει ο άσσος της Αστικής (και του «Τοξότη»). Δεν είπα «πάμε».

Εντωμεταξύ είχαμε φτάσει στην επόμενη στάση. Κατέβηκαν επιβάτες, ανέβηκαν επιβάτες... Κλείνουν οι πόρτες...

Αγριοκοιτάζει ο Ασφαλίτης τον εισπράκτορα, με τα χέρια στη μέση...

–Θανάση... **αναχώρησε!** φωνάζει αυτός θεατρικά, με όλο το λεωφορείο να έχει λυθεί στα γέλια.

Διηγήθηκα το βράδυ ενθουσιασμένος το περιστατικό στον πατέρα μου, δίνοντάς του λεπτομερή δημοσιογραφική περιγραφή των συμβάντων.

Αυτός έβαλε τα γέλια.

–Ο Καραβαγγέλης ήταν, λέει. Αυτός είναι ο Καραβαγγέλης! Κανείς άλλος δεν θα 'χε τα κότσια.

–Τον ξέρεις; απόρησα εντυπωσιασμένος.

–Τον Καραβαγγέλη δεν ξέρω; Και ποιος δεν τον ξέρει. Επί Κατοχής μονάχος του διέλυσε ολόκληρη γερμανική φάλαγγα.

–Αλήθεια;

–Ένα από τα πολλά που είχε κάνει. Παληκάρι από τα λίγα! Μην τον βλέπεις έτσι... Το λέει η καρδιά του.

–Για πες...

–Λοιπόοον... Φτάνει μαντάτο εκεί που ήμασταν, σε μια τοποθεσία κοντά στην Ελασσόνα, ότι έρχεται καταπάνω μας «ισχυρή δύναμη» Γερμανών Αλпинιστών μαζί με κάτι καθάρματα δικούς μας, ταγματασφαλίτες.

–Τι είναι ταγματασφαλίτες;

–Κάποιοι ελεεινοί, που τότε, στην Κατοχή, τα ‘καναν πλακάκια με τον εχθρό κι αλώνιζαν.

–Προδότες δηλαδή;

–Πιο προδότες δεν γίνεται!

–Τι έγινε παρακάτω;

–Παρακάτω έγινε ότι έπρεπε να φύγουμε, γιατί το μέρος ήταν εκτεθειμένο, εμείς λίγοι και με ελάχιστα πυρομαχικά. Τ’ είχες Γιάννη μ’, τ’ είχα πάντα! Αλλά έπρεπε ανυπερθέτως να φυγαδεύσουμε και τα γυναικόπαιδα από το κοντινό χωριό, γιατί οι Γερμαναράδες δεν αστειεύονταν. Όταν μάθαιναν ότι ένα χωριό υποστήριζε τους αντάρτες το ξεκλήριζαν ολόκληρο.

–Και πώς το μάθαιναν;

–Τους το πρόφταιναν οι καλοθελητές, οι δικοί μας.

–Οι ταγματασφαλίτες που λέγαμε;

–Κι αυτοί και οι άλλοι... Οι δωσίλογοι. Άλλα μπουμπούκια αυτοί!

–Κι αυτοί προδότες;

–Κι αυτοί και άλλοι πολλοί. Δυστυχώς... Φαίνεται το έχει η ράτσα... Από αρχαιοτάτων χρόνων! Εκεί που βγαίνει ένας Λεωνίδας, και λες δόξα τω θεώ, τσουπ, ξεπετάγεται κι ένας Εφιάλτης από δίπλα... το συχνότερο και δυο και τρεις... και διάολος τον πατέρα τους!

–Μετά τι έγινε;

–Μας μάζωξε ο καπετάνιος και μας είπε ότι πρέπει να φύγουμε εξάπαντος, αλλά ζήτημα αν προλαβαίναμε να σώσουμε τους χωριανούς, γιατί δεν θα μπορούσαν να κινηθούν γρήγορα, σαν εμάς που ήμασταν μαθημένοι, και θα μας πρόφταιναν οι Γερμανοί παρακάτω.

»Οπότε σηκώνεται ο Καραβαγγέλης και λέει:

«Άσε μου εμένα πεντέξι χειροβομπίδες και μερικά μα-
σούρια δυναμίτη, καπετάνιο, να δω μήπως και μπορέσω να
τους καθυστερήσω, κι εσείς φυγέτε, να σωθούν οι
αθρώποι...»

–Είχατε και χειροβομβίδες; θαύμασα εγώ.

–Κάτι γερμανικές, λάφυρα. Αυτές με το στυλιάρι... Άλ-
λοτε έσκαγαν κι άλλοτε όχι. Παλιοπράματα.

–Οπότε;

–Οπότε λέει ο καπετάνιος του Καραβαγγέλη:

«Ρε Καραβαγγέλη, δεν μου κάνει καρδιά να σ' αφήνω
πίσω... Πώς εσύ, ένας άνθρωπος, θα κάνεις καλά ολόκληρο
γερμανικό στρατό;»

«Έννοια σου, καπετάνιο» του λέει ο Καραβαγγέλης. «Κι
έχουν γνώση οι φύλακες, που λέει και το ρητό. Άσε μου τις
χειροβομπίδες και φυγέτε, μη χασομεράμε, κι άμα θέλει ο
θεός με το καλό θα σας βρω μετά πάνω στην Κρυόβρυση».

–Και τον αφήσατε;

–Με βαριά καρδιά τον αφήσαμε. Ξέραμε ότι δεν θα τον
ξαναβλέπαμε σε τούτη εδώ τη ζωή. Για την άλλη δεν ξέρω.

–Και τι έγινε;

–Τι έγινε; Έπιακε ο Καραβαγγέλης κι έδεσε από ένα μα-
σούρι δυναμίτη πάνω στις χειροβομπίδες, για μεγαλύτερη
ζημιά, περίμενε να πλησιάσει η φάλαγγα κι άρχισε να τις
εκσφενδονίζει –τζομπάνος ήταν μικρός, ήξερε να πετάει
πέτρες. Για καλή του τύχη, με τη δεύτερη, με την τρίτη, χτύ-
πησε το φορτηγό με τα πυρομαχικά κι έγινε κανονική
Ανάσταση! Δεν έμεινε ρουθούνι από τους Γερμαναράδες και
τα καθάρματα τους δικούς μας. Ούτε ένας, για δείγμα!
Οπότε, το βράδυ να σου τον τον καλό σου να παρουσιάζε-
ται, σαν να μη συνέβη τίποτα, στην Κρυόβρυση!

«Βρε, Καραβαγγέλη, ζεις;» του λέμε.

«Ζω και βασιλεύω» λέει αυτός. «Έμεινε καθόλου φα-
σουλάδα ή τη φάγατε όλη;»

–Αυτός είναι ο Καραβαγγέλης, κατέληξε ο πατέρας μου ανάβοντας τσιγάρο.

–Όπως στον «Μικρό Ήρωα»!

–Ναι, μόνο που τούτος εδώ κάνει τον εισπράκτορα στα αστικά λεωφορεία, για να ζήσει.

–Γι' αυτό του είπε ο Αστυνόμος «γνωστή φυσιογνωμία»;

–Ε, ναι. Για δαύτους, όσοι ήμασταν τότε στο βουνό είμαστε «γνωστές φυσιογνωμίες» και «περάστε μια βόλτα από την Ασφάλεια, να πιούμε καφέ». Ενώ οι άλλοι...

–Οι δωσίλογοι...

–Αυτοί. Παντελώς άγνωστοι. Και βέβαια κάνουν κουμάντο κι απαγορεύουν στους Καραβαγγέληδες του κόσμου ετούτου να λένε «πάμε», για να ξεκινήσει το λεωφορείο.

–Α, ρε Άρης που τους χρειάζεται! αναφώνησα για να τον ευχαριστήσω.

Με κοίταξε κατάπληκτος.

–Τι;... Πού το άκουσες αυτό;

–Από σένα, μπαμπά.

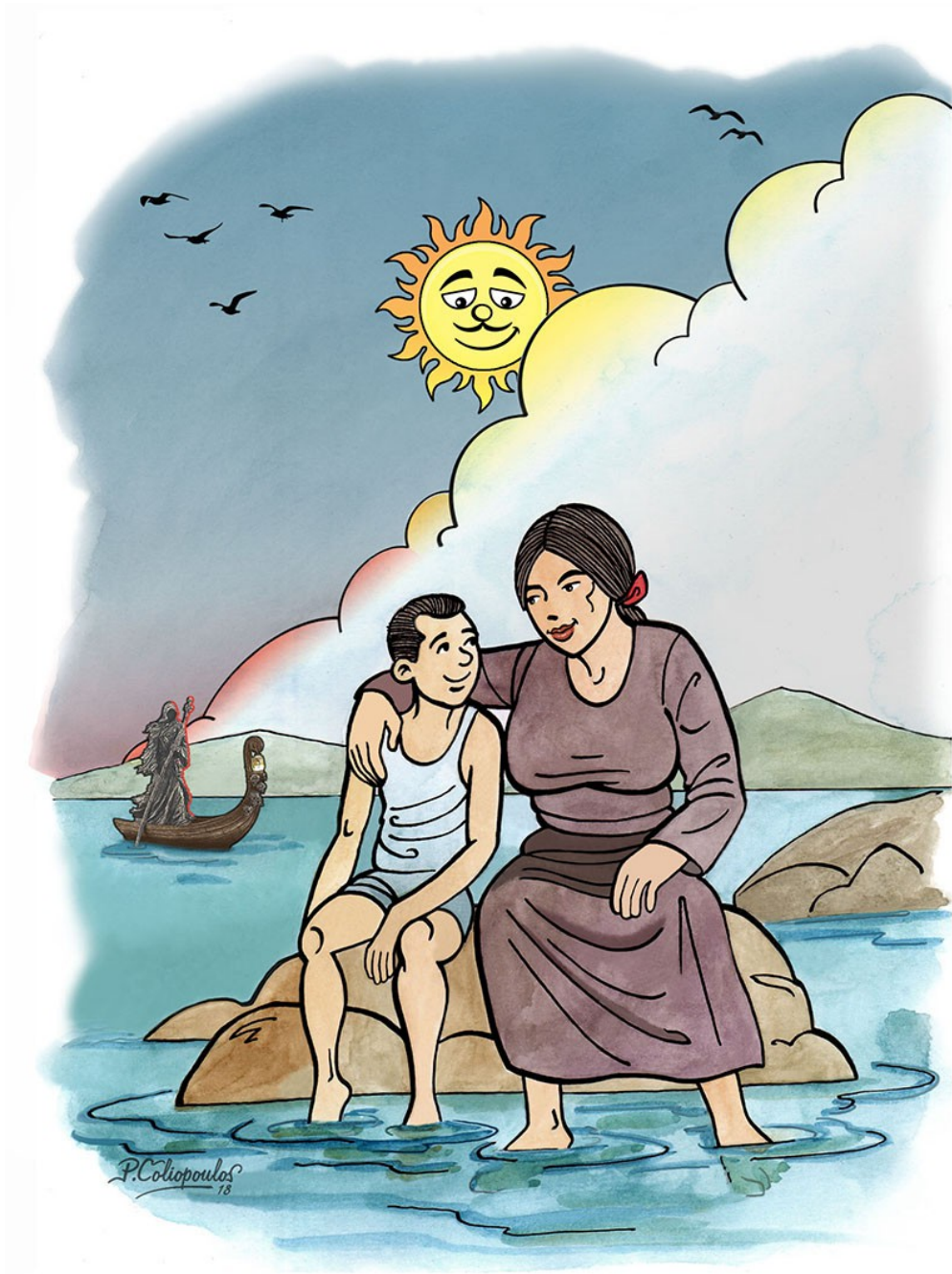
–Α, ναι... βέβαια...

–Πάμε τώρα για φαγητό, γιατί θα φωνάζει η μαμά.

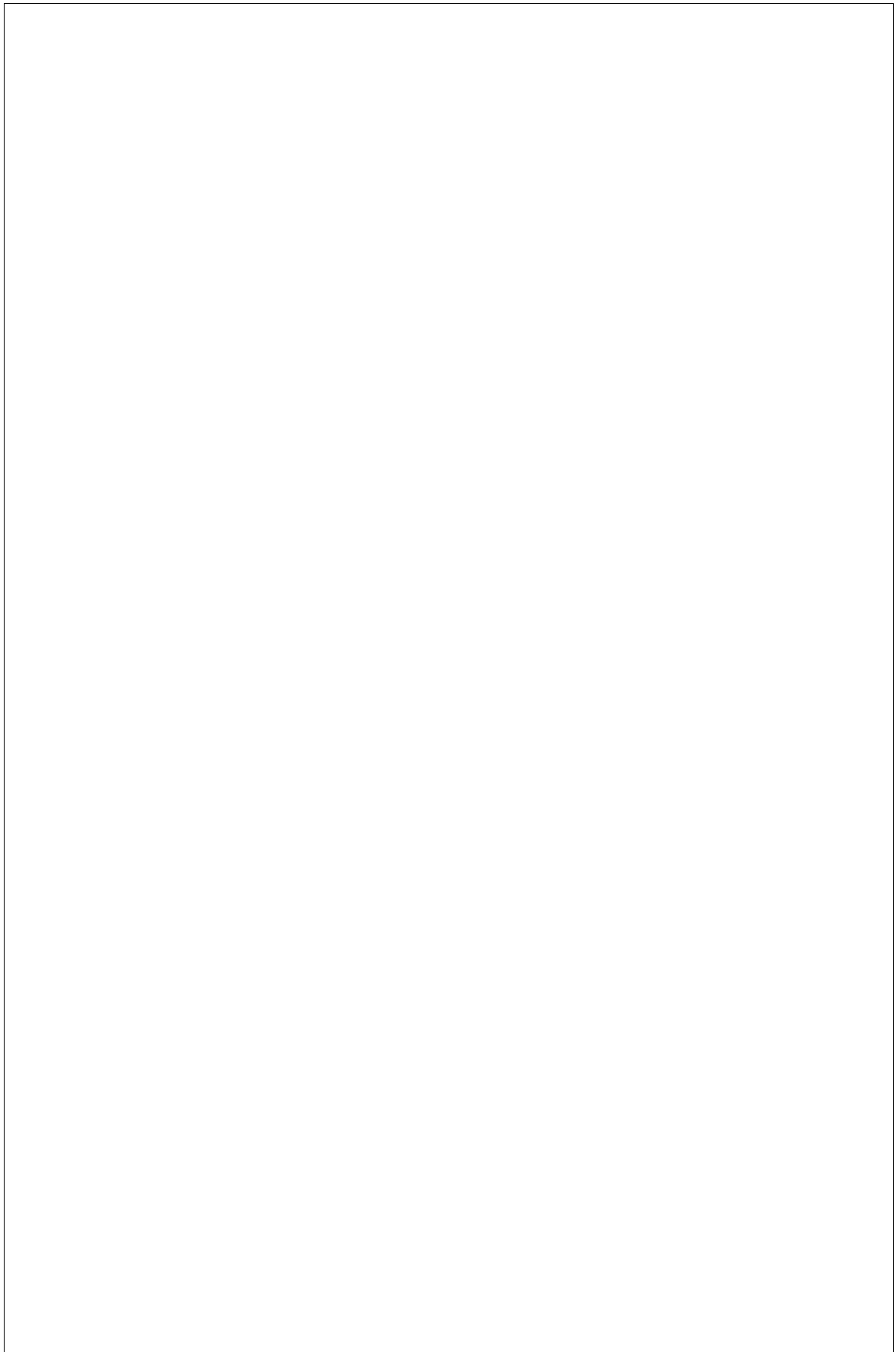
Έβαλε τα γέλια.

–«Πάμε»; είπε. Δεν ντρέπεσαι, βρε ατάσθαλε; Δεν είπαμε ότι το «πάμε» απαγορεύτηκε;

Οι Πρώτες Δυο Φορές που Πέθανα

Ο λόγος που δεν φοβήθηκα ποτέ τον θάνατο –ένας από τους λόγους έστω– είναι ότι πριν κλείσω τα επτά μου χρόνια είχα πεθάνει ήδη δυο φορές –και ήταν καλά. Βέβαια αργότερα είχα άλλες δυο παραπλήσιες εμπειρίες, όμως οι δυο πρώτες ήταν οι καλύτερες και ίσως αυτές που μου έμαθαν τα περισσότερα.

Είναι συμπτωματικό ότι και οι δυο φορές έλαβαν χώρα στο καταραμένο μέρος. Τον παραθαλάσσιο «παράδεισο» όπου ο πατέρας μου μας κουβαλούσε κάθε καλοκαίρι για ξεκαλοκαιριό, προς μεγάλη μου απελπισία., γιατί αποκλειόμουν από τους φίλους και τις παρέες μου. Τον μισούσα αυτόν τον τόπο και κατά τα φαινόμενα μου ανταπέδιδε τα ίδια.

Την πρώτη φορά ήμουν δεν ήμουν τριών ετών. Ξέρω... οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι ελάχιστοι άνθρωποι έχουν μνήμες από τόσο νωρίς. Αν υποθέσουμε λοιπόν, καλή τη πίστη, ότι οι ειδήμονες δεν λένε μεγαλοπρεπέστατες και περί διαγραμμάτου μπαρούφες, τότε να δεχτούμε ότι ελόου μου ανήκω σ' αυτή την κατηγορία των «ελαχίστων», που αποτελούν την εξαίρεση στο σοφό κανόνα. Γιατί θυμάμαι τα πάντα, λες και τα είδα σε κινηματογραφική ταινία χθες.

Απόγευμα αργά και βρισκόμαστε στην παραλία. Οι γονείς, η Αννούλα και κάμποσοι φίλοι τους παραθεριστές, απ' αυτούς τους θεοβάρετους, να έχουν όλοι τους πιάσει ψιλή

κουβέντα ενώ εγώ έπαιζα μόνος, ελλείπει άλλων παιδιών, με την άμμο και τα πετραδάκια λίγο πιο πέρα.

Ήταν μια πολύ όμορφη στιγμή, με το παστέλ φως του ήλιου που χαμήλωνε προς τη δύση να χρυσίζει τον κόσμο και τη θάλασσα ήρεμη, χωρίς μια ρυτίδα, χωρίς τον ελάχιστο κυματισμό, σαν λάδι ή σαν λίμνη –σαν την Αχερουσία ίσως.

Ο βόμβος από τις κουβέντες των μεγάλων έφτανε ως εμένα συγκεχυμένος κι απόμακρος. Ξεχώριζα τους ομιλητές, αλλά όχι και τι έλεγαν. Έτσι κι αλλιώς δεν τους καταλάβαινα ποτέ απόλυτα όταν μιλούσαν μεταξύ τους, μου έλειπαν οι λέξεις, οι εικόνες, ίσως και το ενδιαφέρον. Τ' αυτιά μου στυλώνονταν, σαν του λαγού, μόνο όταν έπιαναν ειδικού ενδιαφέροντος φράσεις που εμπεριείχαν λέξεις όπως «το παιδί», «αυτό», «ο μικρός», «το σκασμένο», που σίγουρα με αφορούσαν άμεσα και μετά επέστρεφα στην προτεραία κατάσταση, τη δική μου, με τους μεγάλους να μετατρέπονται, στον δικό μου κόσμο, σε σκιές και σε θορύβους. Εκτός από την Αννούλα φυσικά, που ήταν το μοναδικό μου σημείο αναφοράς κι ο σύνδεσμος μου με τούτον εδώ τον αφιλόξενο, τον εχθρικό κι ενοχλητικό περίγυρο.

–Μην πας μακριά, ήρθε ως εμένα η αφηρημένη φωνή της μάνας μου.

Ήμουν ήδη εκπαιδευμένος να την αγνοώ. Τα τρία μέτρα απόσταση από την παρέα των μεγάλων ήταν «μακριά» για τον φυλακισμένο που είχαν αφήσει προσωρινά απολυτό. Για μένα όμως ήταν πολύ κοντά, παραήταν κοντά.

Πάντα είχα την τάση ν' απομακρύνομαι από εκεί που βρίσκονταν οι γονείς μου. Αργότερα πρόσεξα ότι το έκανα και με τις παρέες. Τους πολλούς ανθρώπους, τη βαβούρα, την εναλλαγή εκφράσεων και συναισθημάτων δεν τα μπορούσα από νωρίς. Το πήρα είδηση πολύ αργότερα στη ζωή μου, όταν είχα ήδη προ πολλού συνηθίσει. Το «μείνε κοντά» μ' ενοχλούσε το ίδιο με το «πού πας;». Ήξερα ενστικτωδώς ότι στην ουσία κανείς δεν νοιαζόταν, τη δική τους βολή φρόντιζαν.

Τη μοναδική φορά που θέλησα ν' απαντήσω σ' αυτό το «πού πας;», χρόνια και χρόνια μετά, δεν μπόρεσα, γιατί δεν ήξερα κι εγώ πού πήγαινα. Ή μάλλον... δεν ήθελα (δεν θέλω) να ξέρω.

Ήταν η ώρα που έφευγαν τα γρι-γρι για το βραδινό τους ψάρεμα. Σήμερα όμως ειδικά ένα απ' αυτά επέστρεφε, λόγω του ότι είχε πέσει φαίνεται σε καλό ψαρότοπο κι ο καπτά-Μαύρος είχε αποφασίσει να παρατείνει τη διαδικασία μαζέματος των διχτυών. Επέστρεφε λοιπόν στη βάση του ο στόλος, να ξεφορτώσει την ψαριά στα φορτηγά που περίμεναν, με τα καφάσια γεμάτα φρεσκοκομμένο πάγο, να μαγειρέψουν τα πληρώματα την κακαβιά και να ξεκουραστούν. Μαγικά πράγματα, μαγικές καταστάσεις του καλοκαιριού!

Βλέπω λοιπόν το μεγάλο καϊκι να πλησιάζει μεγαλόπρεπα, ακολουθούμενο από τη μαούνα και τις βάρκες του, τις «λάμπες» όπως τις έλεγαν, και με πιάνει ένας ενθουσιασμός άλλο πράγμα! Πάντα με μάγευαν τα πλεούμενα, ίσως γιατί μου έδιναν την υπόσχεση της φυγής πάνω στο αγαπημένο μου στοιχείο, το νερό.

Άφησα λοιπόν τα κουβαδάκια, την άμμο, τα πετραδάκια και τα κοχύλια και παρακολουθούσα έκθαμβος το «καράβι» να έχει βάλει πλώρη καταπάνω μας και να πλησιάζει σκίζοντας σιωπηλά, σαν σε όνειρο, το ήσυχο νερό. Ξετρελάθηκα!

—Πάω να πιάσω το καράβι, λέω.

Η μάνα μου με άκουσε, αλλά δεν κατάλαβε γιατί κουβέντιαζε με τις άλλες κυράτσες —για άλλες κυράτσες φαντάζομαι που δεν ήταν παρούσες.

—Μην πας μακριά, μου πέταξε μηχανικά.

Ακριβώς η φράση που είχα εκπαιδεύσει τον εαυτό μου να μην ακούει.

Ξεκίνησα λοιπόν τρέχοντας, με κόπο, γιατί τα ποδαράκια ήταν κοντά και τσουπωτά και η άμμος βούλιαζε, προς το «καράβι» που όλο και πλησίαζε.

Έφτασα στο νερό και συνέχισα απτόητος, ώσπου βρέθηκα ολόκληρος μέσα στο υγρό, το αγαπημένο, στοιχείο.

Ένας κόσμος υπέροχος! Όπου τα χρώματα ήταν όλα αλλιώως, οι εικόνες παραμυθένιες, οι ήχοι μοναδικοί! Όλα εδώ ήταν σωστά κι όλα στα μέτρα μου. Ένιωθα ασφαλής και καλοδεχούμενος. Κοίταζα ολόγυρά μου, έκθαμβος, και μια χαρά πρωτόγνωρη πλημμύριζε όλο μου το είναι. Περπατούσα στον βυθό και έβλεπα... κι άκουγα... Ταξίδευα... Πέρα, από το βάθος, φόρμες ακαθόριστες αναδεύονταν στον υπέροχο πρασινογάλαζο φόντο. Γοργόνες, ιππόκαμποι, κοχύλια, δελφίνια, χρυσόψαρα, θαλασσινά λουλούδια... Τι ευτυχία!

Μετά...

Βρέθηκα μπρούμυτα στην άμμο να βήχω και να ξερνάω νερό, ενώ μια κακοφωνία από υστερικές κραυγές διέλυε, κομμάτιαζε τη μαγική ατμόσφαιρα.

–Το παιδίιιι!!!... Το παιδίιιι!....

Μου είπαν μετά ότι (ευτυχώς γι' αυτούς, δυστυχώς για μένα) με είχε δει την τελευταία στιγμή το άγρυπνο μάτι της Αννούλας να χάνομαι κάτω από το νερό. Έτρεξε και μ' άρπαξε, μ' έβγαλε έξω, με γύρισε ανάποδα και μου πίεσε τα πλευρά, για να βγει το νερό που είχα καταπιεί. Οι υπόλοιποι διατελούσαν σε κατάσταση υστερίας διαφόρων βαθμών, δίνοντας οδηγίες και παραινέσεις ενώ κάποιες από τις κυράτσες απηύθυναν μεγαλόφωνες επικλήσεις στις «ανώτερες δυνάμεις» να... σωθώ.

Τους κοίταζα όλους αυτούς παραζαλισμένος, απορημένος κι αρκετά ενοχλημένος, γιατί, για μια ακόμη φορά, μου είχαν χαλάσει το παιχνίδι, πάνω στο καλύτερο.

Έξαλλη η μάνα μου έβαλε τις φωνές.

–Παλιόπαιδο! Βρωμόπαιδο! Τι ήταν αυτή η λαχτάρα που μας έδωσες πάλι! Που να μην έσωνα!... Αααα, θα σε πιάσω και θα σε κάνω μαύρο στο ξύλο κακομοίρη μου!

Η Αννούλα αγρίεψε.

–Είσι καλά, μαρή; της λέει. Κουντέψαμι να του χάσ'μι του μανάρι μ' κι ισένα του μυαλό σ' στου ξύλου; Άει σαπέρα.

Και με πήρε στην αγκαλιά της.

Δεν τις είχε εύκολες τις αγκαλιές η Αννούλα –ούτε και οι υπόλοιποι στο σπίτι εδώ που τα λέμε, αλλά για άλλους λόγους εκείνοι– και τούτη εδώ η φορά ήταν αξιομνημόνευτη.

Γιατί μόνο η αγκαλιά της μου ‘δινε την ίδια υπέροχη αίσθηση που είχα κάτω από το νερό, όταν πέθανα. Και μόνο αυτή ήταν λόγος να συνεχίσω να πορεύομαι στον κόσμο αυτό τον αφιλόξενο των μεγάλων, χωρίς καράβια που γλιστρούσαν στο νερό σιωπηλά, χωρίς γοργόνες και ιππόκαμπους και γελαστά δελφίνια.

* * *

Η δεύτερη φορά ήταν πιο πολύπλοκη.

Πάλι στον καταραμένο τόπο. Όπου παραθερίζαμε οι γονείς, η Αννούλα κι εγώ.

Τροφική δηλητηρίαση. Που όμως χτύπησε τη μάνα μου και μένα, αφήνοντας –ευτυχώς– τον πατέρα μου και την Αννούλα ανέπαφους.

Συναγερμός στον «επίγειο παράδεισο», γιατί το περιστατικό ήταν σοβαρό. Πιο ελαφρά ήταν η μάνα μου, απείρως βαρύτερα εγώ. Άντε να βρεθεί γιατρός σ’ αυτό το τέρμα θεού! Βρέθηκε. Φίλος του πατέρα μου που έτυχε να παραθερίζει παρά θιν’ αλός, στις καλύβες από φτέρη, κατά μήκος της ακροθαλασσιάς.

«Χμμμ...» ο γιατρός. Βήξ απορία ψάλτου. Σκούρα τα πράγματα. Για νοσοκομείο. Πού νοσοκομείο όμως στη μέση της θεσσαλικής απελπισίας; Άσε που όπως είχε βρέξει γερά τις προηγούμενες μέρες είχαν κατεβάσει νερά τα ρέματα κι ο δρόμος είχε κλείσει. Ούτε τα φορτηγά που κουβαλούσαν ξυλεία από το Πολυδένδρι δεν μπορούσαν να περάσουν.

«Χμμμ...» ξανά. Χρειάζονται φάρμακα... οροί... Κατεπειγόντως. Πού τέτοια πράγματα όμως εδώ; Ούτε ασπιρίνη δεν υπήρχε. Το τσίπουρο ήταν το μόνο φάρμακο που ήξεραν οι ιθαγενείς, αλλά αυτό μάλλον δεν ενδεικνυόταν για την περίπτωση μας.

Επείγον; Πολύ! Γιατί... κούφια η ώρα... ο θεός είναι μεγάλος... και τέτοια.

Οπότε ο πατέρας μου αγγάρεψε έναν αγωγιάτη και οι δυο τους ξεκίνησαν με άλογα και μουλάρια για την κοντινή κωμόπολη, όπου θα έβρισκαν τα χρειαζούμενα. Αυτά στον 20ο αιώνα –ναι, αλλά για τον υπόλοιπο κόσμο, όχι για τούτον εδώ τον «επίγειο παράδεισο» της συμφοράς.

Η Αννούλα δεν έφυγε στιγμή από δίπλα μου. Να μου μιλάει συνεχώς, να μου βάζει κομπρέσες με δροσερό νερό και να κάνει ότι προσευχές θυμόταν σε όσους άγιους ήξερε.

Κι εγώ να χειροτερεύω σταθερά.

Αλλά... ένα περίεργο πράγμα... Ούτε τότε φοβήθηκα. Δες και βρισκόμουν και πάλι σε μέρος γνώριμο και ασφαλές... όπως τότε με το «καράβι»... Και τόσο ευχάριστη και καθησυχαστική ήταν η αίσθηση ώστε σιγά-σιγά άρχισα να ξεκόβω από τον κόσμο τούτο, ώσπου κάποια στιγμή ξέκοψα εντελώς.

Και βρέθηκα...

Με τρόπο μαγικό... στα «Βράχια», στα φυσικά λιμανάκια δηλαδή κάτω από το Κάστρο, εκεί που πάντα ήθελα να πάω και δεν μ' άφηναν να το κάνω ποτέ μόνος, γιατί ήμουν, λέει, μικρός.

Ούτε τώρα ήμουν μόνος.

Δίπλα μου, σε μια μεγάλη πέτρα μέσα στο νερό, καθόταν μια πολύ όμορφη μεγάλη κυρία. Είχε τα μαλλιά της, κατάμαυρα ακόμη, πιασμένα πίσω με μια κόκκινη κορδέλα, τα πιο όμορφα, τα πιο φωτεινά πράσινα μάτια που είχα δει ποτέ κι ένα χαμόγελο που μόνο άγγελοι θα πρέπει να έχουν. Φορούσε ένα μακρύ, σκούρο, αλλά όχι μαύρο, φόρεμα και τα πόδια της, γυμνά, πλατσούριζαν στα νερά, όπως τα δικά μου.

Δεν τη γνώριζα, αλλά δεν με φόβιζε κιόλας. Πώς να σε φοβίσει ένας άνθρωπος με τέτοια γλύκα κι ομορφιά, η παρουσία του οποίου και μόνο σε κάνει να νιώθεις ευτυχισμένος;

–Είσαι καλά, μάτια; με ρώτησε με κείνη την τραγουdistή λαλιά που είχα ακούσει τότε, στο ταξίδι μας στην Κέρκυρα, δυο χρόνια πριν.

–Ναι, μια χαρά, είπα κοιτάζοντας γύρω μου το ήσυχο λιμανάκι.

–Ξέρεις πού βρίσκεσαι, ψυχή μου; ξαναρώτησε.

–Στον... παράδεισο; αποτόλμησα.

Γέλασε και πήρε το χέρι μου στο δικό της. Η ζεστασιά της με γέμισε. Ήταν τόσο καλά μαζί της!

–Δεν είναι ακόμα η ώρα σου, ψυχή μου, είπε. Έχεις ταξίδι να κάνεις εκεί πέρα. Μέρη να δεις, ανθρώπους να γνωρίσεις, ν' αγαπήσεις, να σ' αγαπήσουν... Είναι μεγάλο το ταξίδι... όμορφο φορές... δύσκολο τον περισσότερο καιρό...

–Δεν μ' αρέσει εκεί, μουρμούρισα.

Έσφιξε το χέρι μου στο δικό της με τρυφερότητα.

–Θα συνηθίσεις, είπε μαλακά. Δεν θα είναι πάντα όπως τώρα. Θα δεις...

–Όλοι μου λένε τι να κάνω, κανείς δεν με ρωτάει τι θέλω εγώ, είπα με παράπονο.

–Κανείς;

–Εκτός απ' την Αννούλα, βιάστηκα να διορθώσω ντροπιασμένος.

Χαμογέλασε.

–Είδες; είπε. Ένας άνθρωπος μπορεί να κάνει τη διαφορά. Μπορεί να ομορφύνει τον κόσμο. Αγάπη λέγεται το μυστικό. Θα δεις...

–Για τους άλλους νιώθω να είμαι βάρος, είπα. Όλο για τις... «θυσίες» που κάνουν για μένα μιλούν. Λες και τους ζήτησα εγώ...

–Επειδή δεν ξέρουν κι επειδή φοβούνται, είπε η όμορφη κυρία. Από άγνοια συμπεριφέρονται έτσι, όχι από κακία.

–Αν μπορούσαν να με διαλέξουν θα με διάλεγαν; ρώτησα.

Την είδα να σκυθρωπιάζει. Μια σκιά πέρασε μπροστά από το υπέροχο πράσινο των ματιών της και το σκοτείνιασε.

–Ίσως όχι, είπε τέλος. Αλλά μήπως εσύ θα τους διάλεγες, ψυχή μου;

–Όχι, ούτε εγώ, μουρμούρισα.

–Βλέπεις λοιπόν; Υπάρχουν άνθρωποι που δέχονται αυτό που τους τυχαίνει, μοιρολατρικά –αυτοί είναι οι γονείς σου. Κι άνθρωποι που δεν συμβιβάζονται, αλλά θέλουν όλα να είναι όπως τους χρειάζεται και τους ταιριάζει ή τίποτα – όπως εσύ.

–Που θα πει ότι δεν θα έχω εύκολη ζωή, έτσι δεν είναι; είπα.

Κούνησε το κεφάλι της.

–Εύκολη όχι, παραδέχτηκε. Ενδιαφέρουσα ίσως. Αλλά δεν θα σου φτάνει. Θα ψάχνεις πάντα για το απόλυτο και δεν θα ησυχάσεις ώσπου να το βρεις... ίσως ούτε και τότε.

–Θα το βρω ποτέ;

Έμεινε για λίγο σιωπηλή.

–Θα το βρεις, είπε τέλος. Αλλά ίσως να μην είναι όπως το φαντάστηκες... Ίσως...

–Ίσως είναι... αργά;

Με κοίταξε και είδα πως είχε βουρκώσει.

–Ναι, ψιθύρισε. Ο χρόνος για ανθρώπους σαν εσένα είναι πάντα εχθρός, ποτέ φίλος.

Άφησα το βλέμμα μου να πλανηθεί στην ήσυχη επιφάνεια του νερού. Μια βάρκα με κουπιά κοντοζύγωνε. Ο βαρκάρης έλαμνε με κινήσεις σταθερές, χωρίς βιασύνη.

–Είναι καλά εδώ, είπα.

Έσφιξε το χέρι μου.

–Όχι, είπε σταθερά. Όχι ακόμη. Δεν είναι ώρα. Πρέπει να πας πίσω.

Με αγκάλιασε κι έκανε μια κίνηση «φύγε» με το άλλο της χέρι στον βαρκάρι. Αυτός φάνηκε να διαμαρτύρεται με παντομίμα για κάμποσο... Μια ακόμα πιο επιτακτική κίνηση από την όμορφη κυρία τον έκανε να κουνήσει νευριασμένος το κεφάλι του πέρα-δώθε και ν' απομακρυνθεί.

Σηκωθήκαμε από τον βράχο κι αρχίσαμε να περπατάμε στην ακροθαλασσιά χέρι-χέρι.

–Μη σταματήσεις να ψάχνεις, είπε ξαφνικά. Στο τέλος θα τη βρεις.

Ακριβώς τα ίδια λόγια θα άκουγα είκοσι χρόνια αργότερα στο Παρίσι από μια άλλη όμορφη μεγάλη κυρία, την tante Marushka.

Τα φάρμακα έφτασαν εγκαίρως. Οι ασθενείς σώθηκαν – ο ένας παρά τη θέλησή του.

Δυο χρόνια αργότερα, ένα βράδυ του χειμώνα, ο πατέρας μου τακτοποιούσε κάτι παλιά χαρτιά στο γραφείο του. Σε μια στιγμή τον είδα να κρατάει μια φωτογραφία που κοίταζε αμίλητος, σαν υπνωτισμένος, για ώρα. Ξέκλεψα μια ματιά πάνω από τον ώμο του... και πάγωσα.

–Ποια είναι αυτή η κυρία, ρώτησα με φωνή αβέβαιη.

Με τ' ακροδάχτυλά του χαϊδεψε την ξεθωριασμένη εικόνα.

–Η μητέρα, είπε σιγανά. Η γιαγιά σου. Το ένα κορίτσι στον κόσμο.

–Τι χρώμα είχαν τα μάτια της; ρώτησα με κομμένη ανάσα.

–Πράσινα, απάντησε. Τα πιο όμορφα μάτια που έχω δει ποτέ.

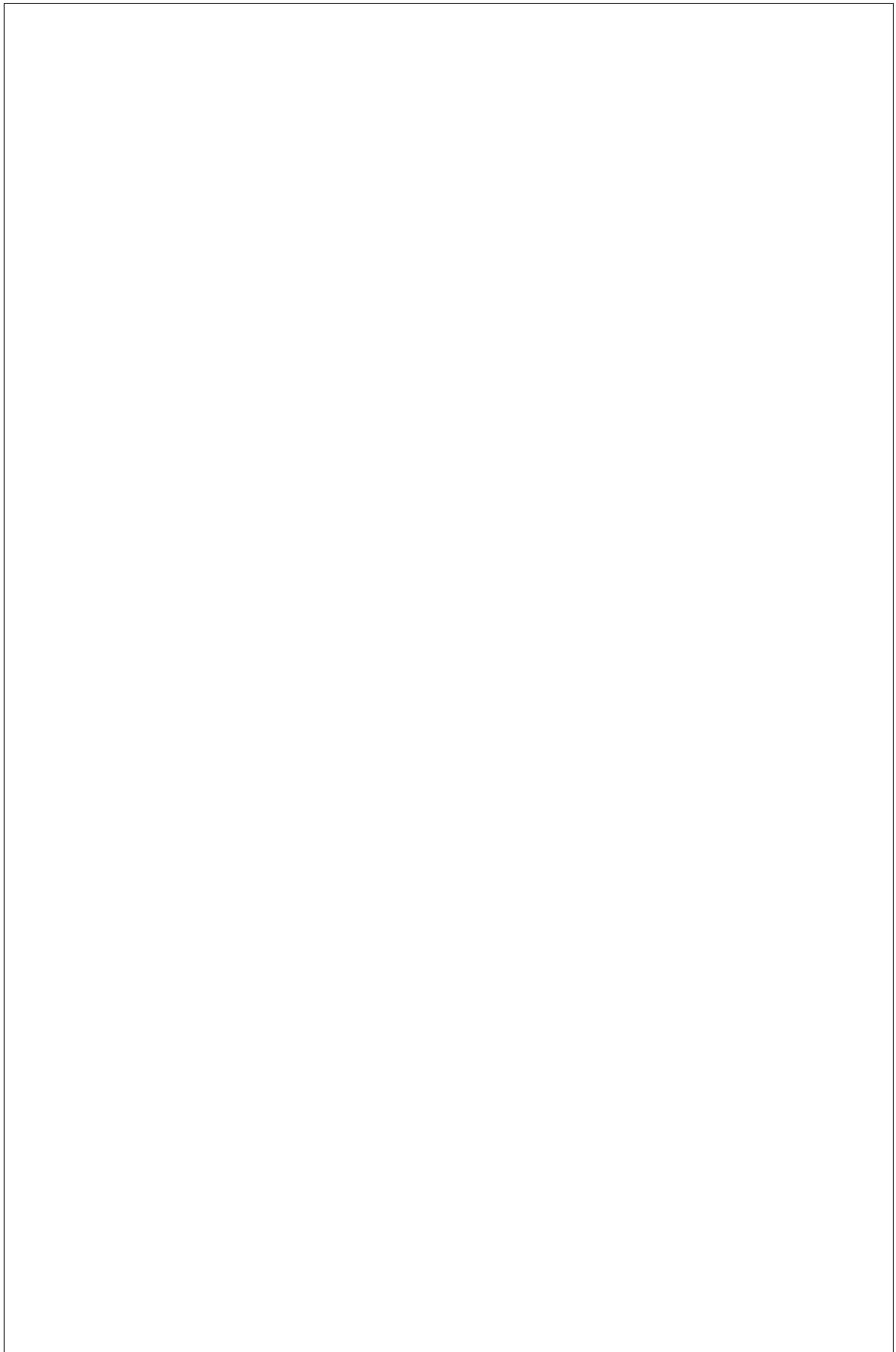
Να γιατί δεν με φόβισε ποτέ «το πέρασμα απέναντι». Ξέρω πως όταν θα έρθει η ώρα θα με περιμένει εκεί, να περπατήσουμε πάλι μαζί, χέρι-χέρι στην ακρογιαλιά. Και θα 'χω ιστορίες σπουδαίες και πράγματα συναρπαστικά να της διηγηθώ, απ' το ταξίδι στον αφιλόξενο κόσμο των μεγάλων. Κι όταν με ρωτήσει αν βρήκα τελικά αυτό που αναζητούσα, θα έχω επιτέλους κάτι να της πω.

P. Collopoulos '18

Pou

Είναι μια παράξενη κι όχι τόσο διασκεδαστική ιστορία τούτη εδώ. Και δεν έχει να κάνει με ανθρώπους αποκλειστικά, φανερώνει όμως διαφορές στην ανθρώπινη συμπεριφορά, διαφορές που έχουν να κάνουν με τον χαρακτήρα, την ευαισθησία και τον ψυχισμό του καθενός από τους εμπλεκόμενους.

Οι γονείς μου δεν ήταν φιλόζωοι. Αυτό δεν σπανίζει βεβαίως σε τούτη τη χώρα, ειδικά στη λεβεντομάνα επαρχία, αλλά μην μπλέξουμε με το πώς και το γιατί, γιατί θα χαθούμε.

Οι γονείς μου δεν ήταν φιλόζωοι, αλλά με διαφορετικό τρόπο ο καθένας τους.

Η μάνα μου, απλά μισούσε τα ζώα. Που δεν είναι περίεργο, αν λάβουμε υπόψη ότι και για τους ανθρώπους δεν ένοιωθε ακριβώς άμετρη λατρεία. Κυνηγούσε τις γάτες που σύχναζαν στην αυλή μας με πέτρες, σκουπόξυλα, κουβάδες με νερό... ότι έβρισκε πρόχειρο. Όχι για να τις διώξει υποπτεύομαι, αλλά για να τις εξοντώσει. «Ζημιάρες και κλέφτρες» έλεγε για να δικαιολογηθεί.

Ο πατέρας μου πάλι ανήκε σε μια διαφορετική κατηγορία. Αυτή των αδιάφορων. Δεν θα του πέρναγε από το μυαλό να κακομεταχειριστεί ζώο, αλλά ούτε και θα υιοθετούσε ποτέ κανένα. Ο Ροκ ήταν η εξαίρεση.

* * *

Τα ξαδέρφια μου, ο Πάνος κι ο Νικόλας, έμεναν εκείνη την εποχή στη «Βίλα Λαχτάρα», το πατρικό του πατέρα μου, που είχαν ονομάσει έτσι επειδή η παλαιότητά του δεν ενέπνεε εμπιστοσύνη και μ' ένα σεισμό λίγο πιο ζόρικο δεν αποκλειόταν να σκάρωνε καμιά λαχτάρα για τους ενδιαχτούντες.

Πού τη βρήκαν την Αράπω δεν ξέρω. Πάντως κατάφεραν να πείσουν τον πατέρα μου να τους επιτρέψει να την κρατήσουν.

–Για φύλακα, θείε. Όταν θα λείπουμε.

–Αν νομίζετε ότι η Αράπω θα φοβίσει τους κλέφτες – που τι να σας κλέψουν, τρομάρα σας, άπλυτες κάλτσες;– είσαστε μακριά νυχτωμένοι, τους είπε αυτός.

–Για συντροφιά, έστω. Δες τι καλή που είναι! Σαν άνθρωπος σε κοιτάζει!

–Χμμ...

Το «χμμ» του πατέρα μου μπορούσε να μεταφραστεί με πολλούς τρόπους, τα παιδιά το μετέφρασαν ως: «Κόψτε το λαιμό σας, δεν θέλω να ξέρω». Και κράτησαν τη σκυλίτσα.

Που ήταν ένα πανέμορφο μαύρο Irish Setter, ήμερο και πανέξυπνο. Πολύ γρήγορα μας κέρδισε όλους μας. Εκτός, εννοείται, από τη μάνα μου, που δεν ήθελε να δει «το παλιόσκυλο» στα μάτια της.

Τώρα, στη γειτονιά, της «Βίλας Λαχτάρας», όχι τη δική μας, ζούσε ένας απόστρατος στρατιωτικός που ασχολιόταν με το κυνήγι, για να σκοτώνει την ώρα του και για να γεμίσει κάπως την άδεια του ζωή. Αυτός λοιπόν διατηρούσε στην αυλή του και κάμποσα σκυλιά εκ των οποίων ένα ημίαιμο –μπάσταρδο τουτέστιν– δαλματικό.

Κάποια μέρα λοιπόν που ο εν λόγω δαλματικός βολτάριζε βαριεστημένος στα πέριξ –δεν τα κρατούσαν δεμένα τα σκυλιά τότε– έτυχε να περάσει κι από τη «Βίλα Λαχτάρα».

Όπου αντίκρισε την Αράπω.

Κι έπαθε κανονική λαχτάρα, ο καημένος! Δηλαδή, μιλάμε του κόπηκαν τα γόνατα.

Έκτοτε, κάθε μέρα, πού τον έχανες, πού τον έβρισκες, έξω από τη «Βίλα Λαχτάρα». Πήγαινε ο ταλαίπωρος, κουνούσε λίγο την ουρά του, δεν του δίναν σημασία, οπότε καθόταν με τη μουσούδα στα μπροστινά του πόδια έξω από την καγκελόπορτα και περίμενε, αφήνοντας πού και πού έναν αναστεναγμό.

–Σαν άνθρωπος! έλεγε ο Νικόλας, που τον είχε πάρει με καλό μάτι.

Τι περίμενε; Μα να του ρίξει μια ματιά η Δουλτσινέα του. Η οποία... ούτε να τον φτύσει, τον άχαρο! Της μιλούσε κι εκείνη... «άντε να χαθείς, βλάκα»... Δράμα! Δράμα σκυλίσιο!

Πόσον καιρό έκανε αυτή τη δουλειά ο Ρόκυ; (Ρόκυ τον έλεγαν). Πολύ καιρό. Στο τέλος η επιμονή του κάτι φάνηκε να καταφέρνει. Σιγά-σιγά η Αράπω όλο και πλησίαζε την καγκελόπορτα. Αδιάφορη βέβαια... τάχα μου... και κοιτάζοντας αλλού... δήθεν... αλλά κάπως η απόσταση μίκραινε.

Τα παιδιά έσπαζαν πλάκα με το σκυλοειδύλλιο και είχανβάλει στοίχημα για το ευτυχές ή όχι της έκβασής του. Ο Νικόλας, ως πιο αισιόδοξος, πίστευε πως τελικά η επιμονή του Ρόκυ θα επιβραβευόταν κι ο Πάνος (το χεί το όνομα φαίνεται) ότι δεν θα γινόταν τίποτα.

Στο τέλος, μια ωραία ημέρα, βρέθηκαν μπροστά σε μια απίστευτη σκηνή.

Ο Ρόκυ και η Αράπω, ο καθένας απ' τη δική του μεριά της πόρτας, στέκονταν και... μιλούσαν!

–Να, μα το θεό, μιλάνε, θείε! είπε του πατέρα μου ο Νικόλας. Κάθονται εκεί και μιλάνε. Δεν γαβγίζουν, μιλάνε. Σαν άνθρωποι!

–Άντε από κει, ρε...

–Έλα να δεις αν δεν πιστεύεις.

Και πήγαμε. Μαζί, ένα απόγευμα.

Ο Νικόλας δεν έλεγε ψέματα (για μια φορά στη ζωή του). Ο Ρόκυ και η Αράπω είχαν πιάσει ψιλοκουβέντα με μικρά γρυλίσματα, διαφορετικά τονισμένα... με κάτι που θα μπορούσε να εκληφθεί και σαν σκυλογέλιο... με όλα τα χαρακτηριστικά μιας ανθρώπινης συναναστροφής. Μια κανονική επίσκεψη!

–Βρε αυτά εδώ μιλάνε! αναφώνησε ο πατέρας μου.

–Εμ, δεν στο είπα; θριαμβολόγησε ο Νικόλας.

–Και τι λένε;

–Τα δικά τους, θείε. Τι να λένε; γέλασε ο Πάνος.

–Αν δεν το βλέπα με τα μάτια μου δεν θα το πίστευα, παραδέχτηκε ο πατέρας μου.

–Οπότε;

–Οπότε τι;

–Τι κάνουμε;

Ο πατέρας μου ξερόβηξε.

–Ότι σας φωτίσει ο θεός, μουρμούρισε.

Αργότερα διηγηθήκαμε το συμβάν στη μάνα μου. Στραβομουτσούνιασε.

–Ξεφορτώσου με, χριστιανέ μου, με τα βρωμόσκυλα, είπε. Ποιος ξέρει τι αρρώστιες θα κουβαλούν.

Αυτό που φώτισε ο θεός τα ξαδέρφια μου ήταν ν' αφήνουν την καγκελόπορτα μισάνοιχτη όταν επισκεπτόταν ο Ρόκυ. Κι απ' τη στιγμή εκείνη οι δυο τους έγιναν αχώριστοι. Μόνο για φαγητό πήγαινε στο σπίτι του ο Ρόκυ κι όταν επέστρεφε πάντα, μα πάντα, έφερνε κάτι στην καλή του.

–Δεν είναι δυνατόν! έλεγε και ξανάλεγε ο Πάνος. Αυτά δεν είναι σκυλιά, άνθρωποι είναι –και μπορεί πιο άνθρωποι κι απ' τους ανθρώπους.

Κι έτσι περνούσε ο καιρός και μια ωραία μέρα η Αράπω

έφερε στον κόσμο τρία πανέμορφα κουτάβια. Τα δυο θηλυκά, που είχαν πάρει από τη μητέρα τους και το τρίτο αγοράκι, σχεδόν φτυστός ο μπαμπάς του!

Κι εκεί που όλα ήταν υπέροχα χτύπησε ξαφνικά η καταστροφή, όπως το συνηθίζει.

Ένα βράδυ που ο Ρόκυ έτρεχε να γυρίσει στην οικογένειά του χτυπήθηκε από ένα φορτηγό. Ξεψύχησε στην ασφαλτο. Στα μαύρα πανιά όλοι μας, αλλά δεν είχαμε υπολογίσει τη συνέχεια, που θα ήταν ακόμα χειρότερη. Η Αράπω έπαψε να τρώει. Καθόταν όλη μέρα μπροστά από την καγκελόπορτα και περίμενε. Περίμενε και περίμενε κι αυτό που περίμενε δεν ερχόταν.

Άντεξε δυο βδομάδες. Μετά, ένα πρωί δεν ξύπνησε.

Τα παιδιά, δυο σκληροτράχηλοι μαντράχαλοι ως εκεί πάνω δεν μιλιόντουσαν. Το περίεργο είναι πως κι ο πατέρας μου δεν πήγαινε πίσω.

Βρήκαν σπίτια για να δώσουν τα δυο θηλυκά κουτάβια.

–Και τον μούργο, τον κρατάμε; ρώτησε ο Πάνος.

–Όχι, είπε ο πατέρας μου σκυθρωπός.

–Όχι;...

–Θα τον πάρω σπίτι.

Η μάνα μου να το ακούσει κάτι ξεκίνησε να λέει. Γύρισε και της έριξε μια ματιά από κείνες που δεν θες να είσαι ο παραλήπτης. Κατάπιε το υπόλοιπο.

–Θα τον λέμε Ροκ, ανακοίνωσε ο πατέρας μου. Εις μνήμη του συχωρεμένου.

Κι έτσι ο Ροκ εγκαταστάθηκε στο σπίτι μας. Όχι βέβαια μέσα, αλλά στο γκαράζ, όπου του φτιάξαμε μια γωνιά άνετη και ζεστή.

Ήταν ένα ήσυχο κουτάβι, που γάβγιζε μόνο όταν υπήρχε λόγος. Από χαρά όταν ο Γιώργος, ο Τάσος, η Βαγγελίτσα κι εγώ παίζαμε μαζί του, ή από καθήκον, όταν έμπαινε ξένος στο σπίτι.

–Ο καλύτερος φύλακας, έλεγε ο πατέρας μου. Με το που θ' ακούσει ξένο ν' ανοίγει την καγκελόπορτα μας ειδοποιεί.

Δεν ήταν από τα σκυλιά-θαύματα, που μαθαίνουν να δίνουν το πόδι ή να στέκονται σούζα, ήταν όμως καλός και φιλότιμος και δεν διαμαρτυρόταν ποτέ όταν εμείς, τα παιδιά, με την αгарμποςύνη μας τον ταλαιπωρούσαμε.

Για τη μάνα μου φυσικά δεν υπήρχε. Ποτέ, μα ούτε μια φορά, δεν του πήγε φαγητό ή νερό. Δεν υπήρχε.

Με τον πατέρα μου όμως είχε ιδιαίτερη σχέση. Σαν να καταλάβαινε πως σε κείνον όφειλε την ευημερία του και μόλις τον έβλεπε έκανε χαρές και πανηγύρια.

–Αχ, φουκαριάρικο, του έλεγε εκείνος χαϊδεύοντας του το κεφάλι. Ορφανό κι εσύ, σαν εμένα!

Συχνά κάθονταν μαζί κι έπιαναν το τραγούδι. Ο πατέρας μου τα λόγια και ο Ροκ τη μουσική υπόκρουση, μ' ένα γάβγισμα ιδιαίτερο.

–Ένα μυστήριο πράγμα, έλεγε ο πατέρας μου στους φίλους του. Το σκυλάκι καταλαβαίνει από μουσική!

Και δως του διωδίες με τον Ροκ, κάνοντας τη μάνα μου έξαλλη, να μουρμουρίζει μέσα από τα δόντια της.

–Το κεφάλι σου να φας, βρωμόσκυλο.

Γιατί το τραγούδι του φιλόμουσου κουταβιού η ίδια το εκλάμβανε ως... γρουσουζιά.

Δεν ήταν μόνο του γλεντιού ο καημένος ο Ροκ, ήταν και της δουλειάς. Ένας άψογος φύλακας που περιπολούσε στην αυλή επιθεωρώντας τα πάντα και τους πάντες και μην αφήνοντας να περάσει κουνούπι χωρίς να το ελέγξει επισταμένως κι ενδελεχώς.

Τις γάτες όμως δεν τις ενοχλούσε ποτέ. Ανήκε φαίνεται στη μειοψηφία εκείνη των σκύλων που δεν είχαν πληροφωρηθεί για τις προαιώνιες διαφορές ανάμεσα στα δυο είδη. Κάτι που –κι αυτό!– ενοχλούσε τα μάλα τη μάνα μου.

–Άχρηστος, γκρίνιαζε. Μας έχει πνίξει το γατομάνι κι

αυτός τις καμαρώνει, αντί να τις αρπάξει από το σβέρκο, να τις κάνει κομμάτια.

–Καλέ τι ν' αρπάξει; γελούσε η κυρα-Μαρίκα. Αυτό παίζει μαζί τους. Οι γάτες πάνε να κοιμηθούν στην αγκαλιά του τη νύχτα.

–Άχρηστος! ξανάλεγε η μάνα μου. Ανάθεμα την ώρα και τη στιγμή!...

Αυτό το «ανάθεμα», που πάντα άφηνε ατελείωτο, ανοιχτό σε κάθε ερμηνεία το έλεγε συχνά και για μένα. Στην αρχή δεν καταλάβαινα τι εννοούσε, όταν όμως κατάλαβα κάποια στιγμή έπαψα αυτομάτως να έχω και τις σπάνιες έστω ενοχές που, απ' όλα τα παιδιά, εγώ τύχαινε να είμαι αδιάφορος –για να το θέσω κομπά– απέναντι στη μάνα μου.

Είπα ότι ο Ροκ ήταν πρώτης τάξεως φύλακας. Και είναι αλήθεια. Φαίνεται πως είχε φτιάξει μια λίστα στο μυαλό του, σαν τους πορτιέρηδες των Night Clubs και των καζίνων. Σ' αυτή τη λίστα υπήρχαν όσοι ζούσαν στο σπίτι, πάνω και κάτω, καθώς και οι φίλοι μας εμάς των παιδιών. Σ' όλους αυτούς –πλην της μάνας μου φυσικά– έκανε χαρές. Επίσης ελευθέρως είχαν ο εφημεριδοπώλης, ο γιαουρτάς, ο γαλατάς κι ο ταχυδρόμος, οι «ξένοι» δηλαδή που έρχονταν καθημερινά για έναν λόγο. Ποτέ δεν τους γάβγιζε, αλλά τους επιτηρούσε από κοντινή απόσταση, διακριτικά –just in case.

Άγνωστος δεν έμπαινε που να 'χε το θεό μπάρμπα. Έπρεπε ο Ροκ να ειδοποιήσει το αφεντικό του, να έρθει να ανοίξει εκείνος και μετά ησύχαζε, χωρίς ν' απομακρύνεται ωστόσο, μην και χρειαζόταν. Ειδικά στους χωροφύλακες και τους παπάδες ήταν ανελέητος. Αυτοί δεν περνούσαν το κατώφλι της επικράτειας του Ροκ παρά μόνο με τη συγκατάθεση του μεγάλου αφεντικού και πάλι δεν σταμάταγε να γρυλίζει υπόκωφα κι απειλητικά.

–Ένστικτο όμως το άτιμο! θαύμαζε ο πατέρας μου. Ξεχωρίζει τα δυο πιο άχρηστα και βλαβερά επαγγέλματα κι αυτό χωρίς να του πει κανείς τίποτα! Αφ' εαυτού του!

Παπάς δεν τολμούσε να έρθει για τις αρπαχτές των τρισάγιων τα Φώτα, όσο για τους χωροφύλακες, που περνούσαν κατά αραιά (κι απρόβλεπτα) χρονικά διαστήματα «να πουν μια καλημέρα» (ένεκα βλέπεις το βουνό στην Κατοχή), αραιώσαν κι αυτοί τις κοινωνικές τους επισκέψεις έτι περισσότερο.

Το ατύχημα έγινε όταν άλλαξε ο ταχυδρόμος.

Ο καινούργιος ήταν μια νυφίτσα περίεργη. Από κείνους που χώνουν τη μύτη τους παντού –κι όχι ανιδιοτελώς. Την εποχή για την οποία μιλάμε υπήρχαν αρκετοί αυτού του φυράματος.

–Ασφαλίτης! Κάνει μπαμ από χιλιόμετρα μακριά, είπε ένα βράδυ ο πατέρας μου στον κύριο Νίκο, καθώς έπιναν τα τσιπουράκια τους καθισμένοι στην εξώπορτα.

–Τι, φοβούνται μην κι ανατρέψουμε το Σύστημα; γέλασε εκείνος.

–Ε, ναι, τέτοιο φοβεροί συνωμότες που είμαστε...

–Ευτυχώς που ο Ροκ έχει κι αυτός δημοκρατικά φρονήματα.

–Αυτό ξαναπέστο!

Ο νυφίτσας «ταχυδρόμος» λοιπόν έκανε ένα λάθος.

Δεν είδε τον Ροκ που τον επιτηρούσε κι έκανε να πάει προς την πίσω αυλή, αντί για την εξώπορτα που ήταν το φυσικό, για «να ρίξει μια ματιά», να δει μήπως και κρύβαμε τίποτα σοβιετικούς πυραύλους στο γκαράζ και να κάνει το ραπόρτο του –υποθέτω. Ο Ροκ τον προειδοποίησε μ' ένα γρύλισμα απαγορευτικό. Εκεί ο νυφίτσας έκανε το δεύτερο λάθος. Είδε το σκυλάκι μικρό και τσουπωτό και δεν του γέμισε το μάτι, οπότε συνέχισε απτόητος αυτό που είχε αρχικά κατά νου.

Του Ροκ δεν του χρειαζόταν περισσότερο για να καταλάβει ότι τούτος εδώ δεν μπορεί να βρίσκεται στη λίστα των «δικών», των «φίλων» ή των «εχόντων εργασία». Και χωρίς πολλά-πολλά του όρμηξε. Ο νυφίτσας πήγε να τον κλωστή-

σει κι αυτό του στοίχισε ένα μπατζάκι από το παντελόνι του. Ευτυχώς του έκοψε να το βάλει στα πόδια κι όπου φύγει-φύγει. Οπότε μπροστά ο «ταχυδρόμος» με το κουρελιασμένο μπατζάκι και πίσω ο Ροκ έδωσαν ένα αξέχαστο ρεσιτάλ στη γειτονιά, αντάξιο των καλύτερων κωμικών ταινιών καταδίωξης του πάλαι ποτέ βωβού κινηματογράφου.

Ο Ροκ τον πήγε έτσι μέχρι τον Φούρνο του Τσουγένη, ένα τετράγωνο μακριά, πριν αποφασίσει πως είχε πράξει το καθήκον του κι επιστρέψει καμαρωτός-καμαρωτός στο σπίτι, το απροσπέλαστο του οποίου είχε διαφυλάξει επιτυχώς, υπό τις επευφημίες και τα χειροκροτήματα των κυράδων, που κι αυτές, από αλάθητο ένστικτο, δεν πολυσυμπαθούσαν τον μυστήριο ταχυδρόμο.

Τον οποίο δεν ξαναείδαμε στη γειτονιά.

Λάβαμε όμως τάχιστα νέα του. Υπό μορφή δικαστικής κλήτευσης για τον πατέρα μου. *«Καλείστε όπως προσέλθητε την τάδε του μηνός και ώραν τάδε εις το ενταύθα εδρεύον Ειρηνοδικεϊόν όπως...»*. Ο άθλιος είχε καταθέσει μήνυση!

Ήταν η πρώτη –και τελευταία– φορά που ο πατέρας μου περνούσε το κατώφλι δικαστηρίου.

Και το διασκέδασε δεόντως.

Όπως μας διηγήθηκε μετά...

–Ο δικαστής ήταν γνωστός. Ο Χαράλαμπος Χ., εξαιρετικός κύριος, κορυφή στην επιστήμη του, καλός φίλος και πάνω απ' όλα άνθρωπος! Με βλέπει κατηγορούμενο... απορεί... «Τι τρέχει;» μου κάνει νόημα από την έδρα. «Τρέχα γύρευε» του κάνω νόημα εγώ από το εδώλιο. Κοιτάει ο Χαράλαμπος τη δικογραφία, συνοφρυώνεται. «Απόπειρα ανθρωποκτονίας... πρόκληση σωματικών βλαβών... ψυχική οδύνη...» και δεν συμμαζεύεται.

«Να προσέλθει ο ενάγων» διατάζει.

»Προσέρχεται ο ενάγων... Μπανταρισμένος με επιδέσμους... δήθεν και τάχα μου!... Δυο μήνες μετά κι αυτός ακόμα τραυματίας! Τον κοιτάζει καλά-καλά ο Πρόεδρος... δεν του άρεσε το σκηνικό.

«Τι συνέβη, κύριε τάδε;» τον ρωτάει.

»Αρχίζει να λέει αυτός... Τούτο και κείνο και το άλλο... Ένα αγριόσκυλο... Σωστός λύκος!... Που του όρμηξε να τον κατασπαράξει... που από θαύμα γλύτωσε από τα δόντια του... που νά, ως τα σήμερα ταλαιπωρείται με γιατρούς και νοσοκομεία... που «να μην τύχει σε άνθρωπο αυτό που μου 'λαχε εμένα, κύριε Πρόεδρε»... που ψυχική οδύνη... έξοδα... κλπ. κλπ.

»Γυρίζει σε μένα ο Πρόεδρος.

«Τι λέει εδώ ο ενάγων, κατηγορούμενε;» με ρωτάει αυστηρά (δήθεν). «Κινδύνευσε η ζωή του ανθρώπου;»

«Από τον... Ροκ, κύριε Πρόεδρε;» του λέω εγώ. «Αστείο πράγμα».

«Ποιος είναι ο Ροκ;» απορεί ο Πρόεδρος Χαραλάμπης.

»Βγάζω εγώ μια φωτογραφία του κουταβιού, που είχα μαζί μου εξεπιτούτου, και του τη δείχνω.

«Ιδού το... θηρίο, κύριε Πρόεδρε» του λέω.

»Κοιτάζει τη φωτογραφία ο Χαράλαμπος... Του έφυγαν τα ματογυάλια.

«Αυτό εδώ;!!!» απορεί.

«Πέντε μηνών κούταβος, κύριε Πρόεδρε» του λέω εγώ, αφαιρώντας τεχνηέντως δυο-τρεις μήνες.

»Γυρίζει ο Πρόεδρος στον... τραυματία.

«Τι είναι αυτά, **κύριε**;» του κάνει. «Αυτό εδώ το σκυλάκι σας μακέλεψε τοιουτοτρόπως;»

«Σας ορκίζομαι, κύριε Πρόεδρε...» ξεκινάει να λέει αυτός.

»Αλλά ο Πρόεδρος δεν τον αφήνει, γιατί είχε βλέπεις καταλάβει τη σκηνοθεσία.

«Έχετε ήδη ορκιστεί στο Ευαγγέλιο» του λέει ξερά. «Και μια φορά επίορκος... να πω... πάει στο διάολο, έκανε

λάθος ο άνθρωπος, παραπλανήθηκε, παρασύρθηκε μέσα στον ενθουσιασμό του. Δεύτερη φορά όμως... ε, αυτό λέγεται ψευδορκία».

«Μα...»

«Και τιμωρείται αυστηρά» συνεχίζει απτόητος ο Χαραλάμπης.

»Γυρίζει μετά σε μένα.

«Τι θα γίνει με το... θηρίο, κατηγορούμενε;» μου λέει αυστηρά. «Έτσι θα το αφήσουμε, αμολυτό, να κυνηγάει και να κατασπαράζει αθώους βιοπαλαιστές;»

«Κύριε Πρόεδρε» του λέω εγώ. «Ο πατέρας μου, όπως γνωρίζετε, ήταν σπουδαίος κυνηγός. Όταν συχωρέθηκε τρία πράγματα μου άφησε: την ευκή του, το ντουφέκι του και την αγάπη του για τα σκυλιά».

–Κι άρχισα να τους διηγούμαι την ιστορία του Ρόκυ και της Αράπως, των συχωρεμένων. Όταν τελείωσα είχαν βγάλει όλοι τα μαντήλια –και πρώτος ο Χαραλάμπης.

«Αθώς ο κατηγορούμενος» λέει. «Και κοίτα να το δέσεις το κουτάβι, βρε Γιάννη, μην έχουμε τίποτ' άλλα, γιατί, να το ξέρεις, θα σε χώσω μέσα».

Κι έτσι ο Ροκ, ο φουκαράς, δικαστική εντολή, λόγω της ευσυνειδησίας του και της προσήλωσης στο καθήκον, δέθηκε κατά τη διάρκεια της μέρας κι αφηνόταν λυτός μόνο τη νύχτα. Η αλυσίδα ήταν μεγάλη βέβαια και του επέτρεπε να κινείται άνετα μέσα στο γκαράζ, αλλά όπως και να 'χει το πράγμα, άλλο να είσαι ελεύθερος κι άλλο στα σίδερα.

Ωστόσο δεν διαμαρτυρήθηκε ποτέ και συνέχισε τις διφωνίες με τον πατέρα μου και τα παιχνίδια μαζί μας.

–Η μιλιά του λείπει για να 'ναι κανονικός άνθρωπος, έλεγε σε κάθε ευκαιρία ο πατέρας μου.

Και πέρναγαν τα χρόνια κι ο Ροκ μεγάλωσε κι όλα πήγαιναν μια χαρά.

Όσπου έπαθε ο πατέρας μου το βαρύ εγκεφαλικό, που τον έστειλε μέσα σε τρεις μέρες.

Πώς το κατάλαβε ο Ροκ δεν ξέρω.

Κάθε βράδυ πάντως έκλαιγε με τρόπο να σου σπαράζει την καρδιά. Κλάμα κανονικό, όχι ούρλιασμα.

–Το κεφάλι σου να φας, φώναζε η μάνα μου.

Που και στον πόνο της για την απώλεια δεν ξεχνούσε ούτε τον χαρακτήρα της, ούτε την αντιπάθεια για τα ζώα.

Μετά, γύρισα μια μέρα από το σχολείο κι ο Ροκ έλειπε. Τι είχε γίνει; Η μάνα μου είχε φωνάξει έναν γύφτο περαστικό, καρεκλά, του έδωσε κατιτίς και τον Ροκ, να τον πάρει μακριά, έξω από την πόλη, να τον εγκαταλείψει –κι ας πέθαινε από την πείνα.

Αυτά τα έμαθα μετά βέβαια. Η μάνα μου αλλιώς μου τα παρουσίασε. Είχε βρει, λέει, ένα σπίτι όπου χρειαζονταν ένα σκυλί για φύλακα και σκέφτηκε ότι ήταν αυτή μια ευκαιρία, αφού εμείς θα φεύγαμε αργότερα για την Αθήνα και δεν θα μπορούσαμε να τον πάρουμε μαζί μας.

–Πασά θα τον έχουν, με διαβεβαίωνε με τη χαρακτηριστική ευκολία που είχε στο να λέει ψέματα.

Ο... πασάς επέστρεψε, σε κακά χάλια, πεινασμένος, διψασμένος και ματωμένος, τρεις μέρες αργότερα. Είχε βρει τον δρόμο μόνος του!

Τον πήραμε με τα παιδιά, τον πλύνουμε, τον φροντίσαμε, τον ταΐσαμε... πήρε τα πάνω του πάλι ο φουκαράς.

Αλλά κάθε βράδυ κλάμα. Μοιρολόϊ για το χαμένο αφεντικό.

Τελικά ο Πάνος κι ο Νικόλας κανόνισαν να πάει σ' ένα σπίτι σε χωριό. Στ' αλήθεια τη φορά αυτή.

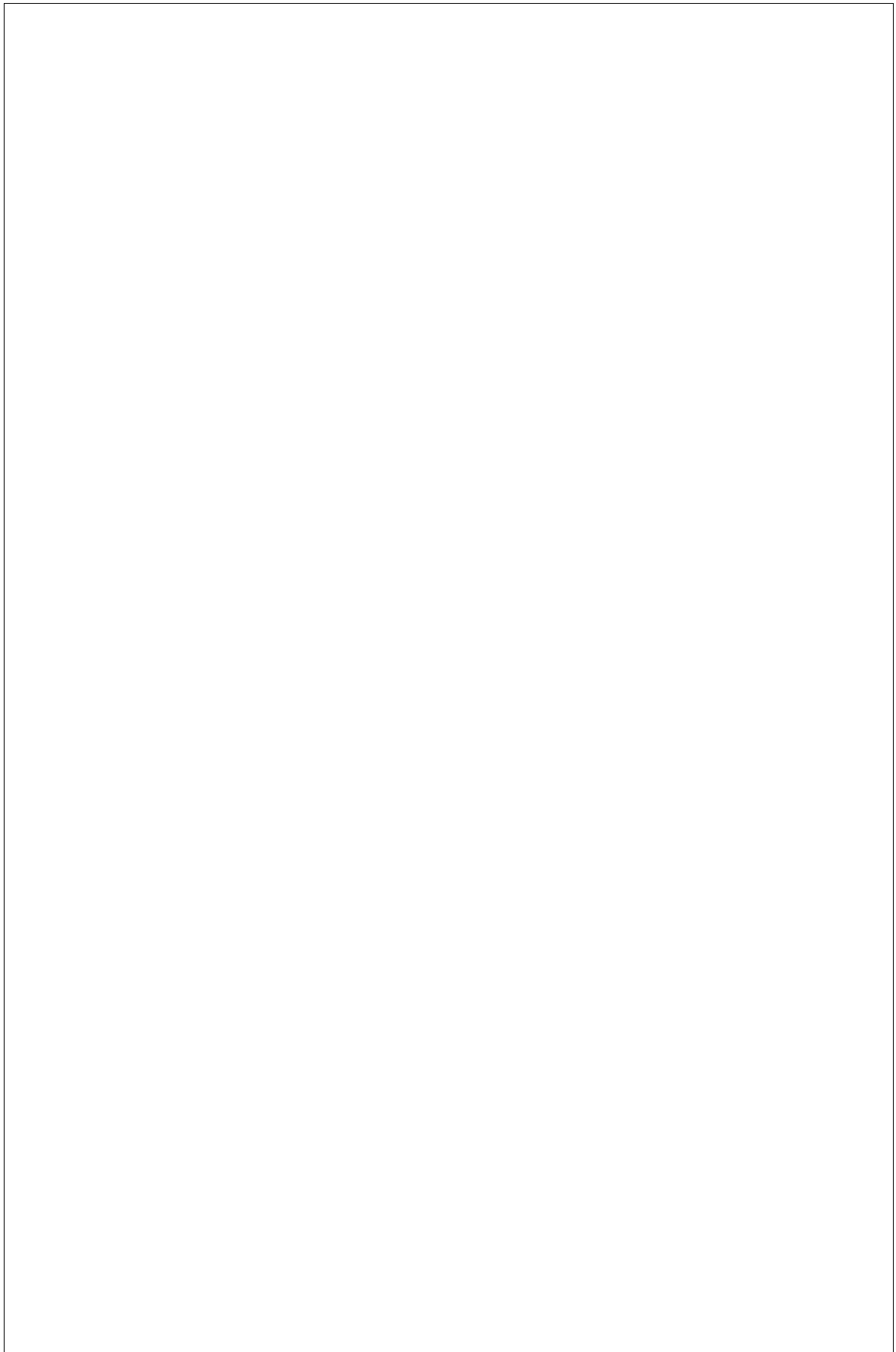
Ανέβηκε μόνος του στην καρότσα του «αγροτικού» που ήρθε να τον παραλάβει, χωρίς την παραμικρή διαμαρτυρία. Δεν σήκωσε καν το κεφάλι του να μας κοιτάξει καθώς το αυ-

τοκίνητο απομακρυνόταν. Είχε καταλάβει πως εδώ, σ' αυτό το σπίτι, σ' αυτούς τους ανθρώπους, ήταν ανεπιθύμητος.

Έτσι κι αλλιώς εκείνος που ήξερε να τραγουδάει δεν έμενε πια εδώ.

Τ Ε Λ Ο Σ (;)

Η εποποιία «Θρύλων Συνέχεια» άρχισε να γράφεται στην Κέρκυρα στις 29 Απριλίου του ζοφερού έτους 2018, κάτω από ψυχολογικά αντίξοες συνθήκες και τελείωσε τον Ιούνιο του 2018, στην ίδια σιωπηλή πόλη της απουσίας, σε ει-
κονογράφηση εμού του ιδίου.